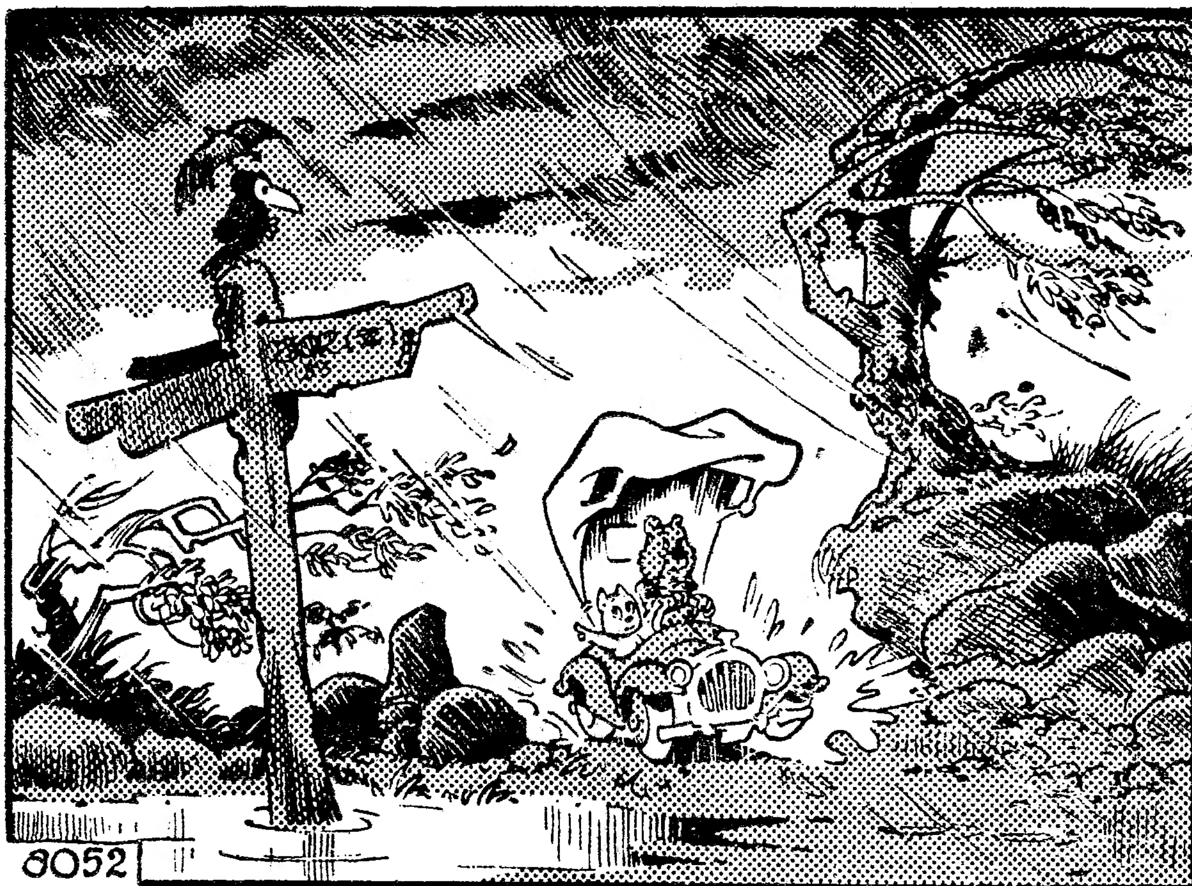
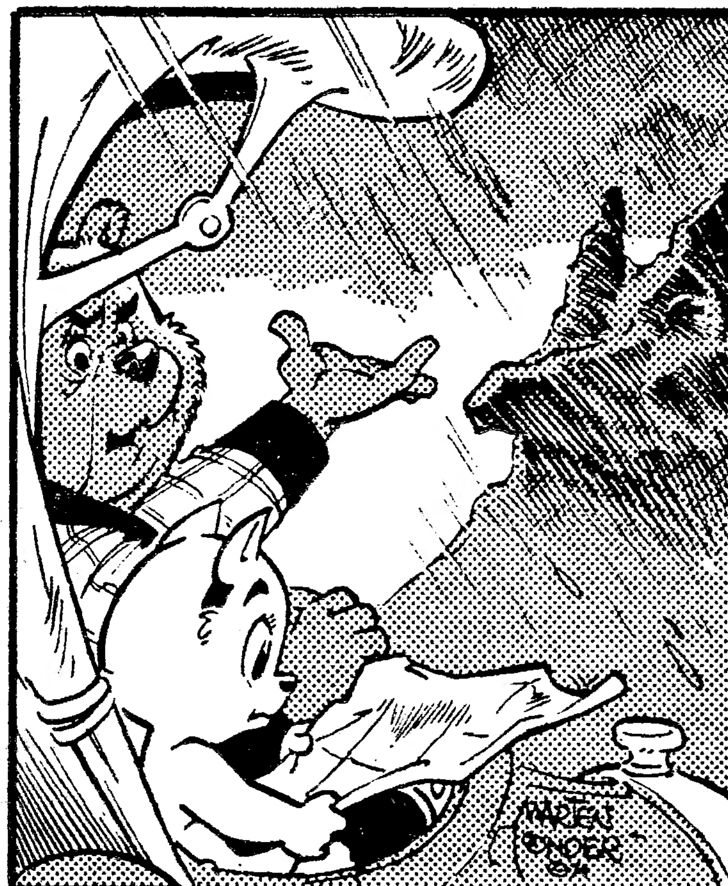
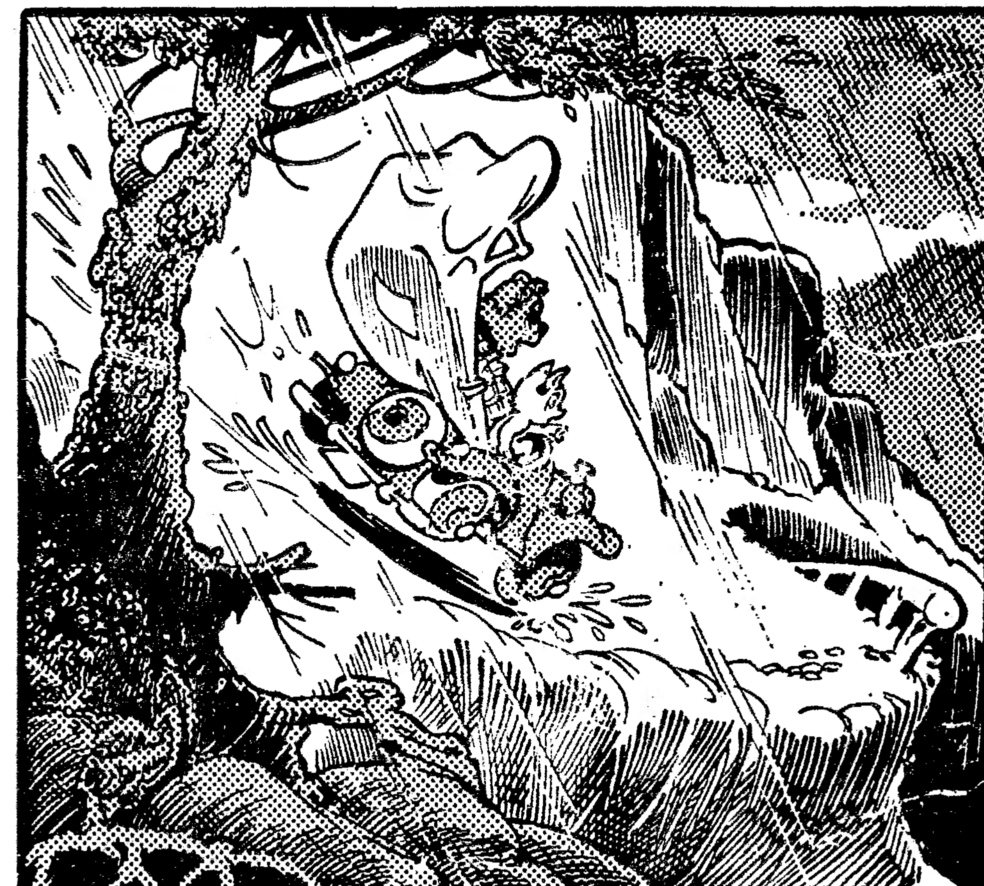

8052 Het was die zomer mooi weer geweest, met veel zonneschijn. Maar op de dag dat heer Bommel met vakantie ging, veranderde dat. De wind draaide naar het zuidwesten en voerde zware wolkgevaarten aan, waaruit al spoedig regen begon te vallen.

„Het is maar een buitje", zei Tom Poes bemoedigend. Maar helaas, toen ze de bergen naderden, kletterde het regenwater in stromen neder, zodat de weg in een modderpoel herschapen werd. Het is dan ook te begrijpen, dat heer Ollie's humeur begon te lijden.

„Het is wel teleurstellend", riep hij boven het fluiten van de wind uit. „Waren we nu maar naar het zuiden gegaan, zoals ik van plan was. Maar jij wilde natuurlijk weer naar het oosten. Trouwens, waar is het oosten ergens?"

Tom Poes vouwde de kaart uit, maar die was door de vochtigheid lelijk doorgelopen.

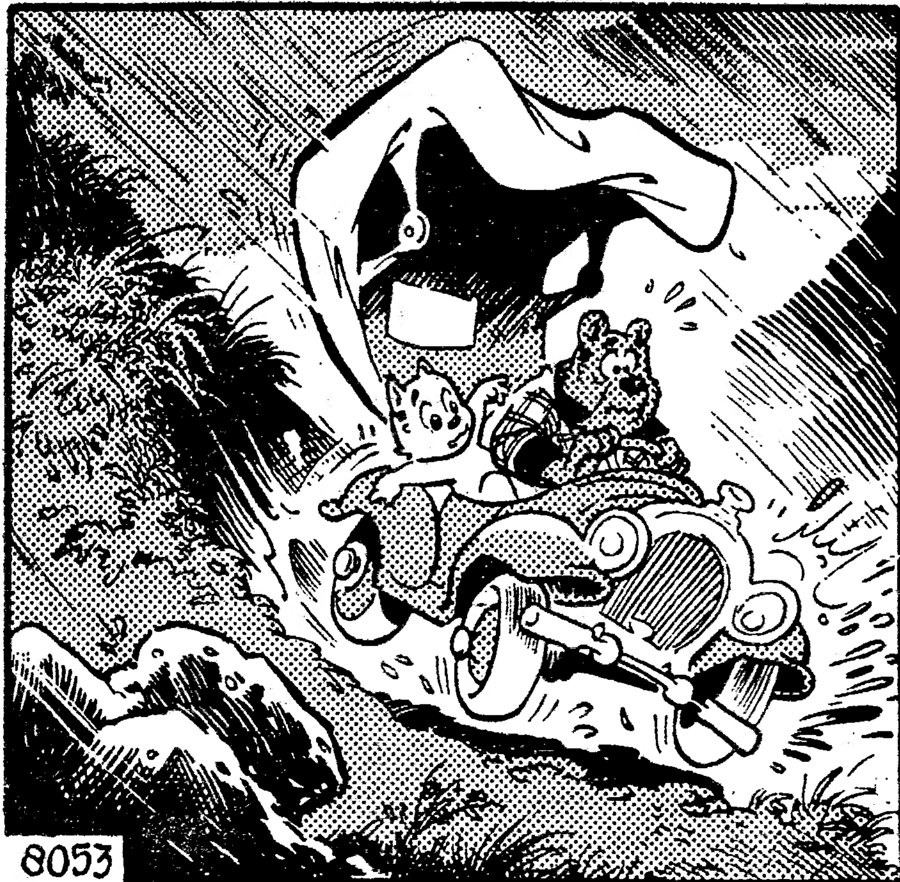
„De drukinkt is niet watervast meer, tegenwoordig", zei hij. „Maar we rijden recht naar het zuiden. Kijk maar naar die wegwijzer daar."

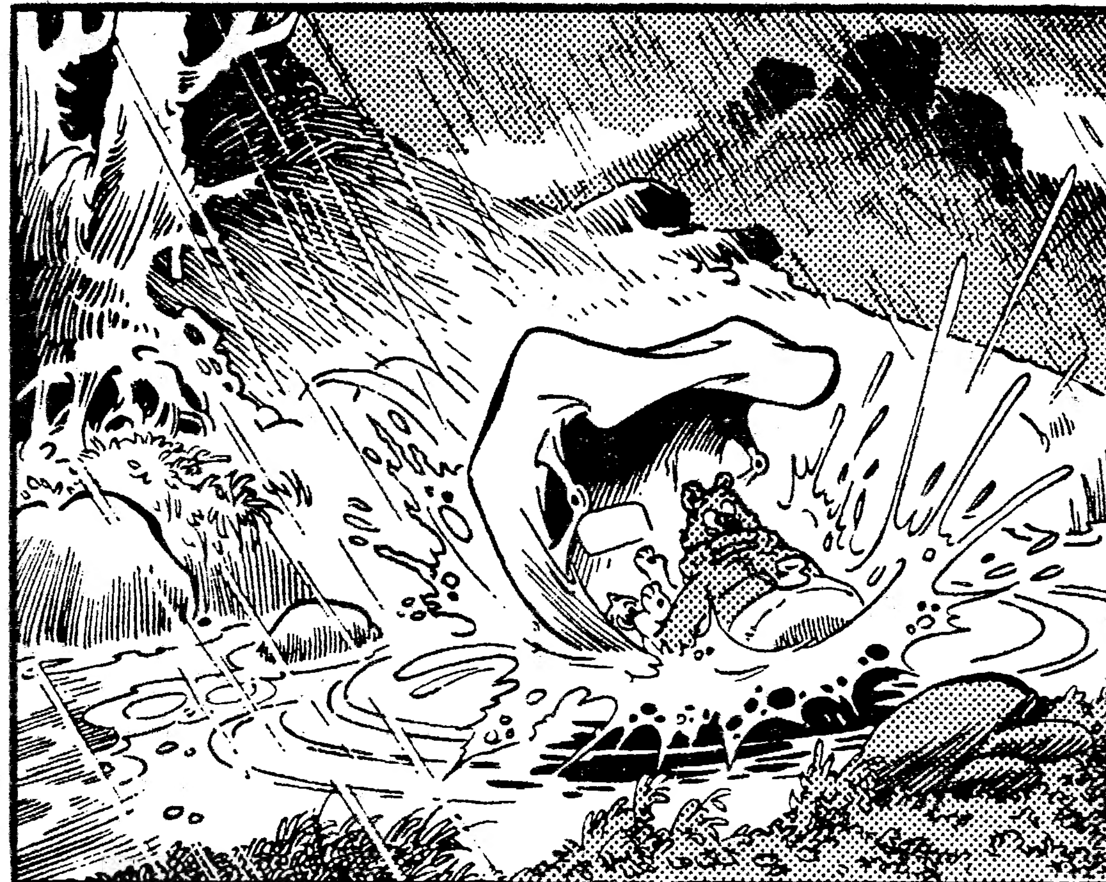
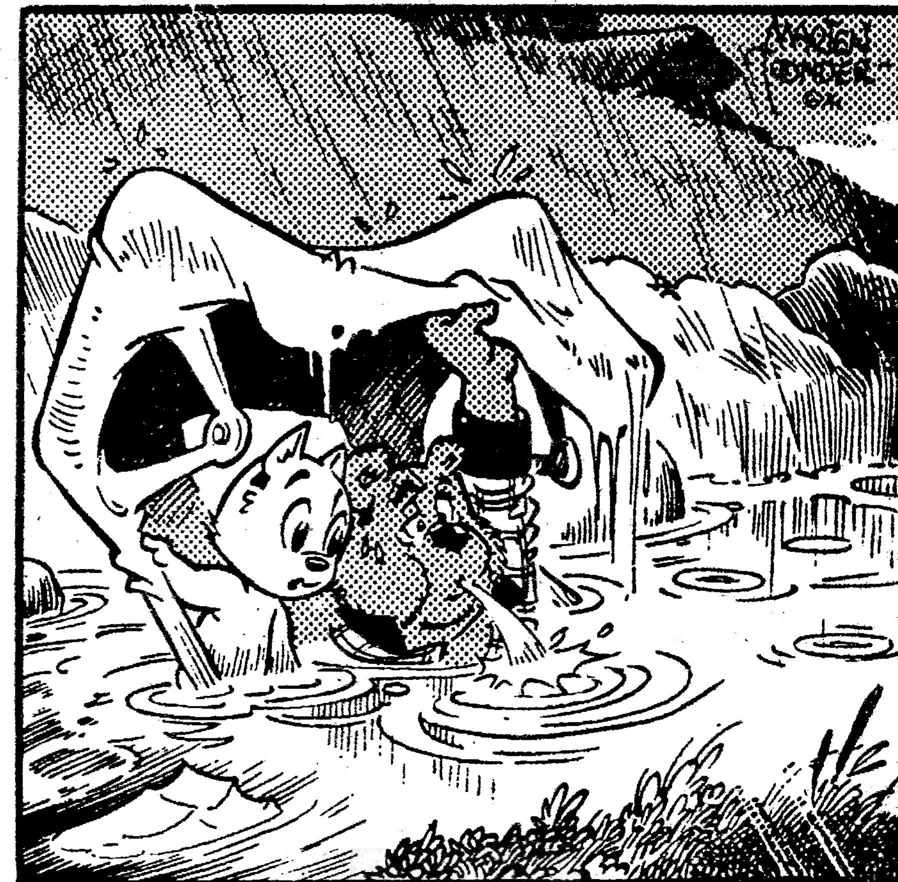
Heer Bommel boog zich om het kapje heen. Op dat moment ging de weg echter over in een steile helling, zodat het trouwe voertuig met toenemende snelheid naar beneden suisde, een fontein van modder opspuitend.

„Niet zo hard!", waarschuwde Tom Poes. „We kunnen hier makkelijk slippen!"

„Jij hebt goed praten", riep heer Ollie nerveus. „De regen is op de remmen geslagen! Ze werken niet meer."

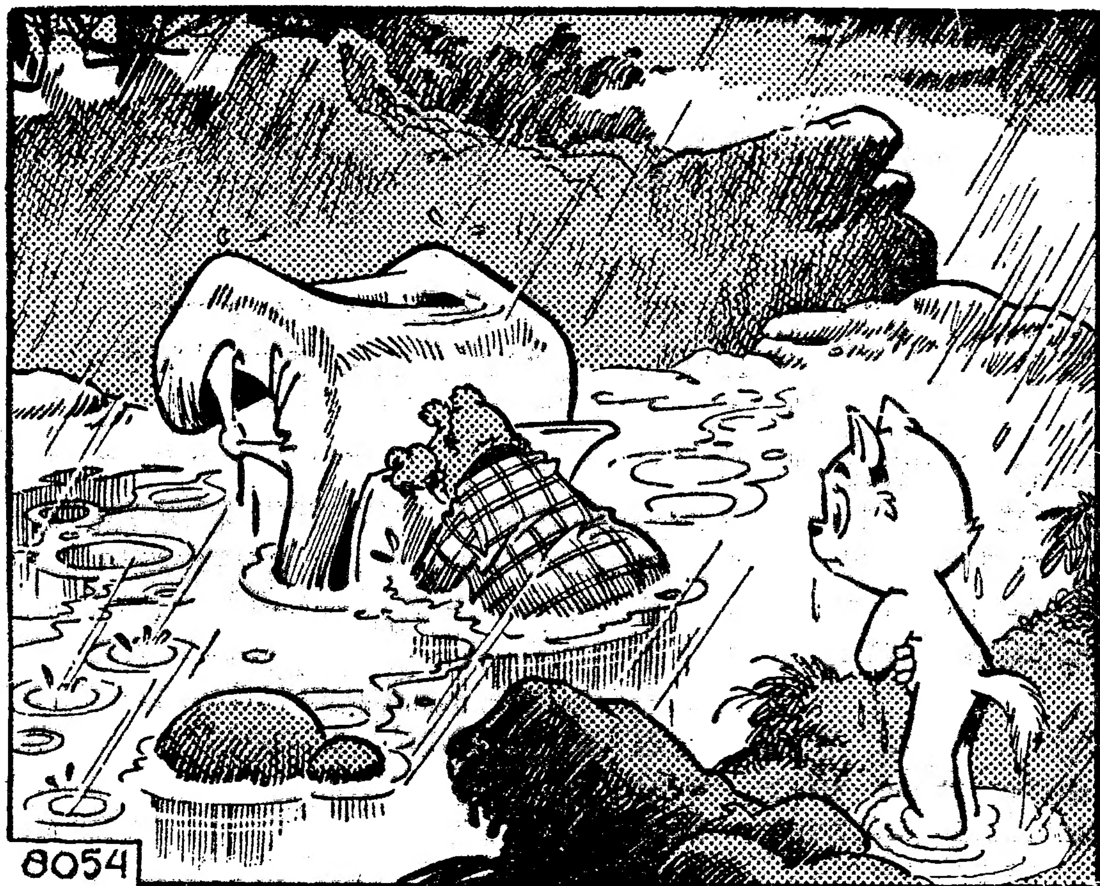
740822

8053 De Oude Schicht suisde met een toenemende snelheid de steile bergweg af, terwijl de bestuurder wanhopige pogingen deed om vaart te minderen. Dit lukte echter niet en omdat hij in overspannen toestand de motor uitschakelde, stoof het voertuig ongeremd en slippend naar beneden.
Natuurlijk kon dat niet goed aflopen, aan de voet van de helling bevond zich een gezwollen riviertje en daar plompte het voertuig met een grote sprong middenin.
Gedurende enige tijd heerste er nu een diepe stilte, die slechts verbroken werd door het gieren van de wind en het ruisen van de regen. Maar gelukkig was de stroom niet diep, zodat de ongelukkige inzittenden er al spoedig in slaagden het hoofd boven water te houden.
„Blup", sprak heer Bommel benauwd. „Blah, betsjoel ik." Hij spuwde enig binnengekregen vocht uit, en hernam: „Erger kan het niet worden. Water boven, water beneden en water binnen. Het is te veel, jonge vriend."

Tom Poes antwoordde niet. Hij greep de stang van het kapje vast en nadat hij zich overeind had getrokken, sprong hij uit de wagen om zich naar de vaste wal te begeven.

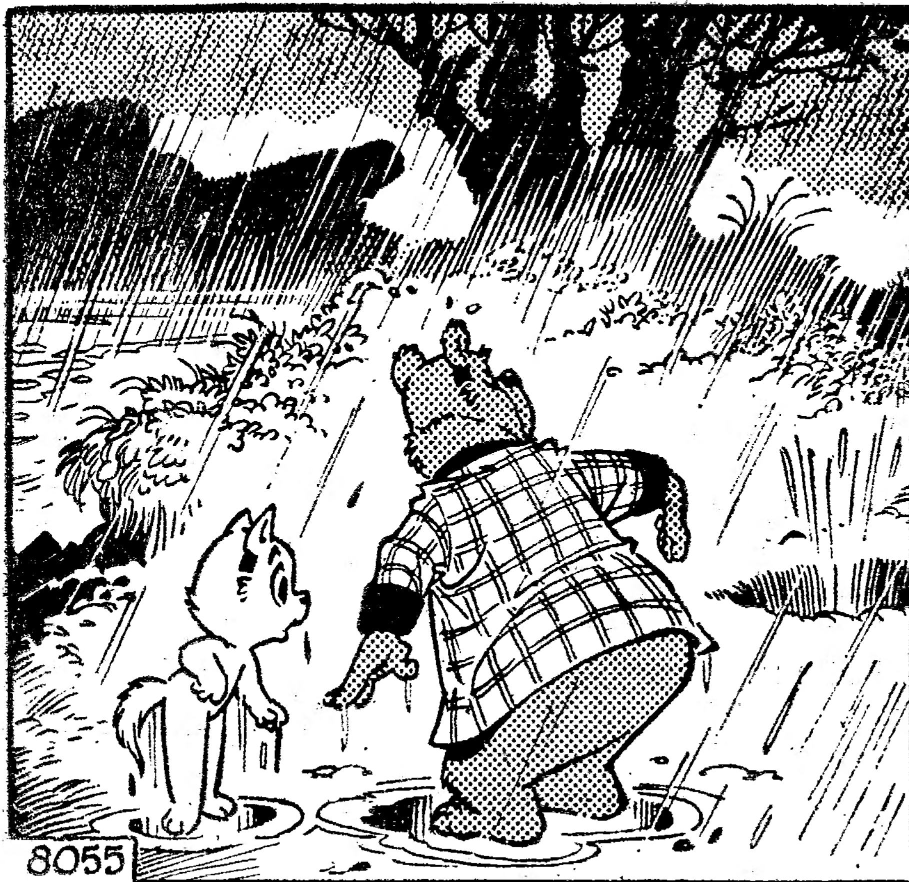

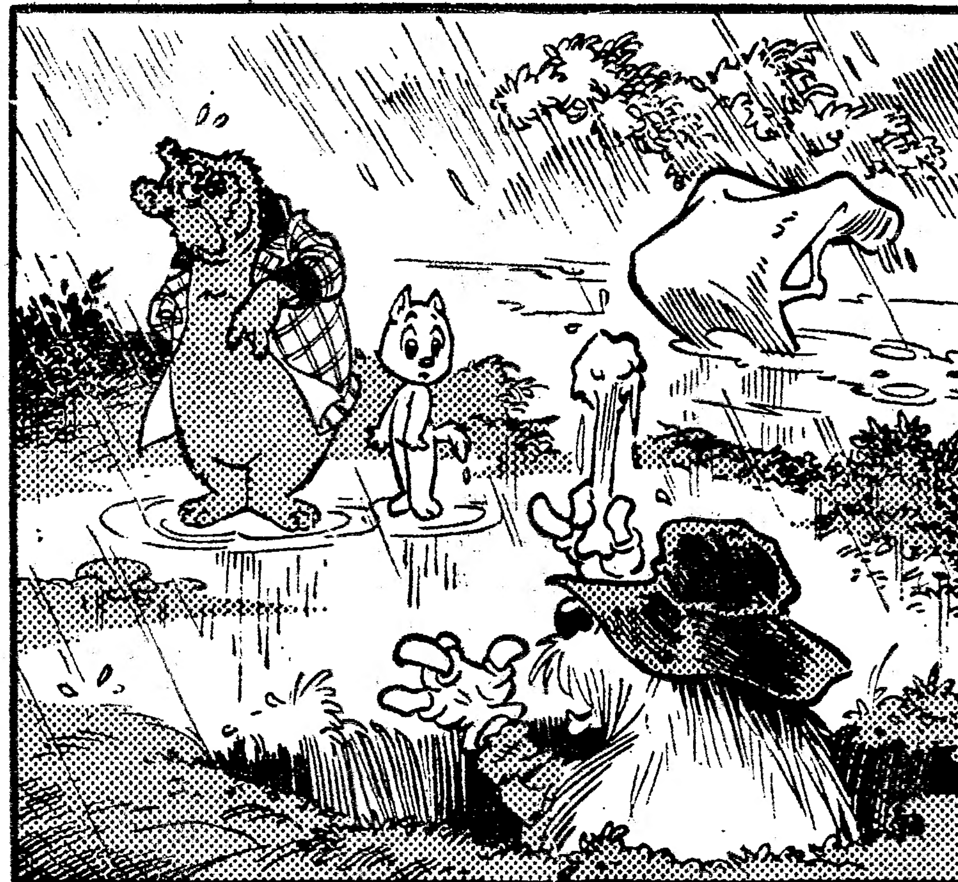

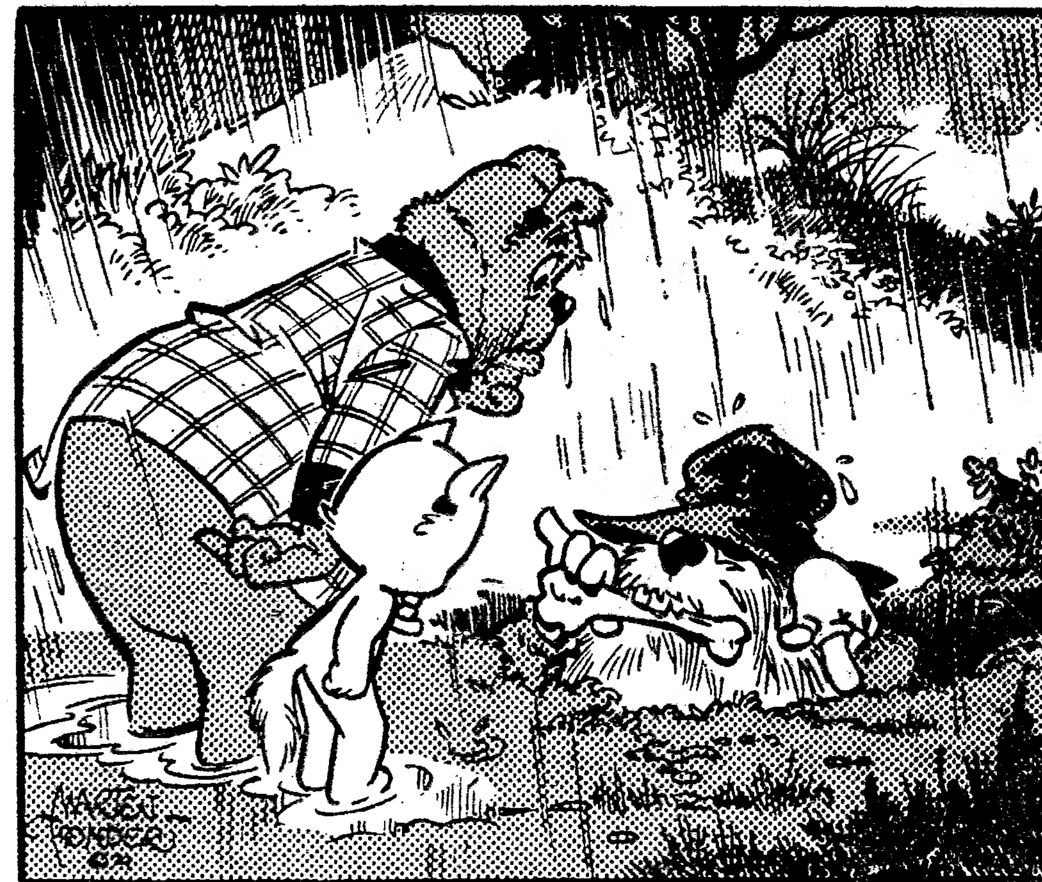

8054 Tom Poes klom op de kant en stond daar nat en rillerig in de regen die onophoudelijk neer bleef gutsen. Heer Bommel talmde echter nog bij de Oude Schicht; hij had zich moeilijk naar de achterkant van het voertuig gesleept en tastte rond in de bagageruimte.
„Wat doet u daar toch?", vroeg Tom Poes.
„Ik red de piknikmand", zei heer Ollie klappertandend. „In onze ellende zijn we overal van verlaten en mijn teer gestel heeft behoefte aan een verversing. Dat begrijp je toch wel? Moet ik dan overal alleen aan denken?"

Zo sprekende trok hij het vlechtwerk te voorschijn en sopte ermee naar de oever. Helaas, toen hij de vaste wal bereikt had en de mand opende, liep er een straal water uit, vermengd met doorweekte voedselresten.
„De pasteitjes!", riep hij verbitterd uit. „Dit is de druppel die mijn gal doet overlopen."
Overmand door teleurstelling wierp hij de piknik die Joost zo zorgzaam had klaargemaakt, van zich af. De korf vloog door de lucht en verdween met een doffe plof in een kuil, terzijde van de weg. Dit had onverwachte gevolgen.

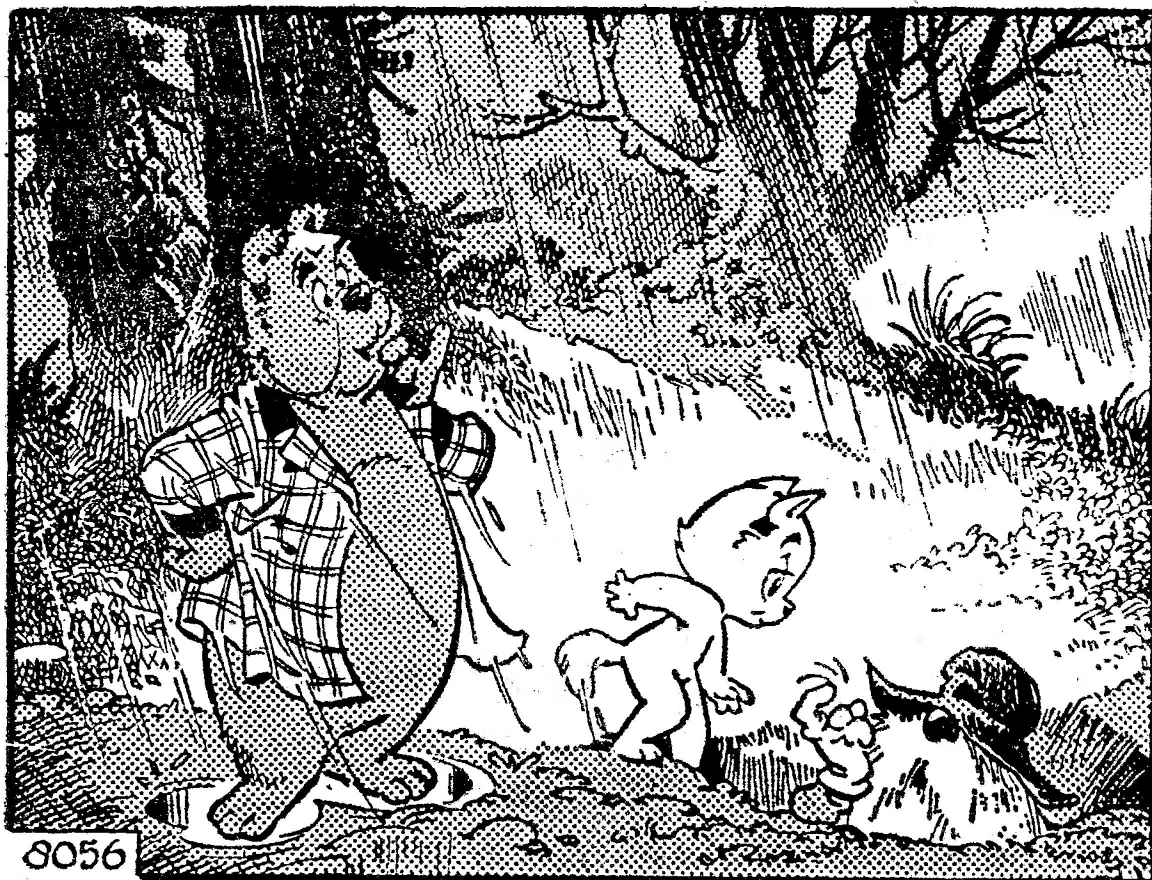

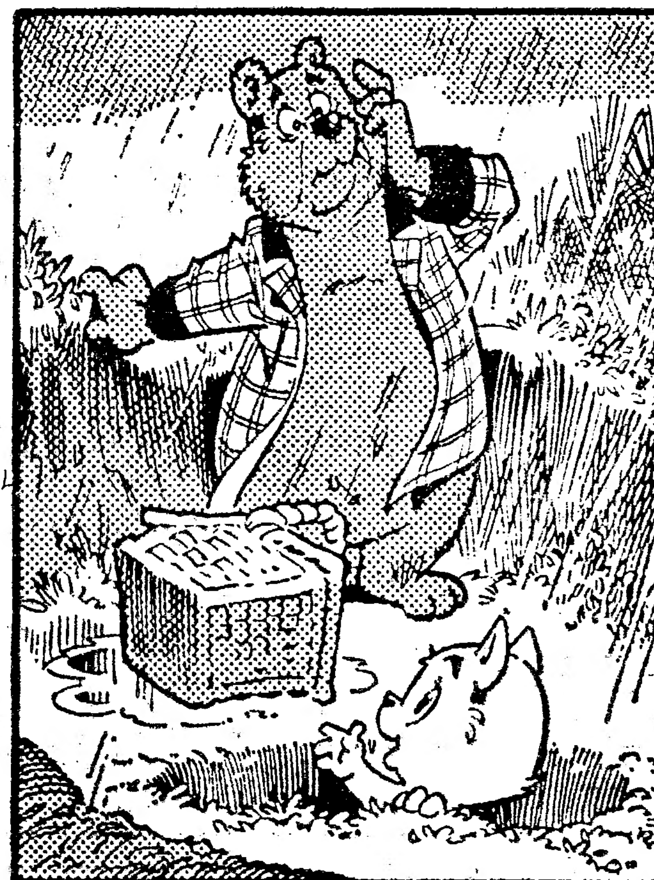

8055 De piknikmand verdween in een kuil en kwam met een plof op iets hards terecht.
,,Hela!'' riep een rauwe stem uit het gat. ,,Wat zullen we nou hebben?''

Er klonk enig geritsel, gevolgd door slobberende geluiden en daarop verscheen er een harige verschijning boven de rand, die met een kluif zwaaide.
,,Goeie'', sprak deze. ,,Netjes van jullie om aan de oude Zadkiel te denken. De meeste lui eten hun karbonaadjes zelf op, want het is slecht verdeeld in de wereld.''

,,Oh eh..'', zei heer Bommel onthutst. ,,Neem me niet kwalijk. Ik liet me even gaan, bedoel ik. Alles is in het water gevallen...''
,,Hou je zo van water?'', vroeg de grijsaard. ,,Dan vind je dit zeker wel lekker weertje. Ik voor mij gebruik het alleen om me zo nu en dan te wassen.''
,,Ik haat dit weer, als heer zijnde'', hernam heer Ollie. ,,Daarom waren we op weg naar het zuiden, totdat ik een beetje pech met mijn wagen kreeg. Hoe komen we verder? Hoe kunnen we nu ooit de zon bereiken?''
,,Heel gewoon'', verklaarde de oude, terwijl hij aandachtig aan de kluif knaagde. ,,Door deze kuil natuurlijk.''

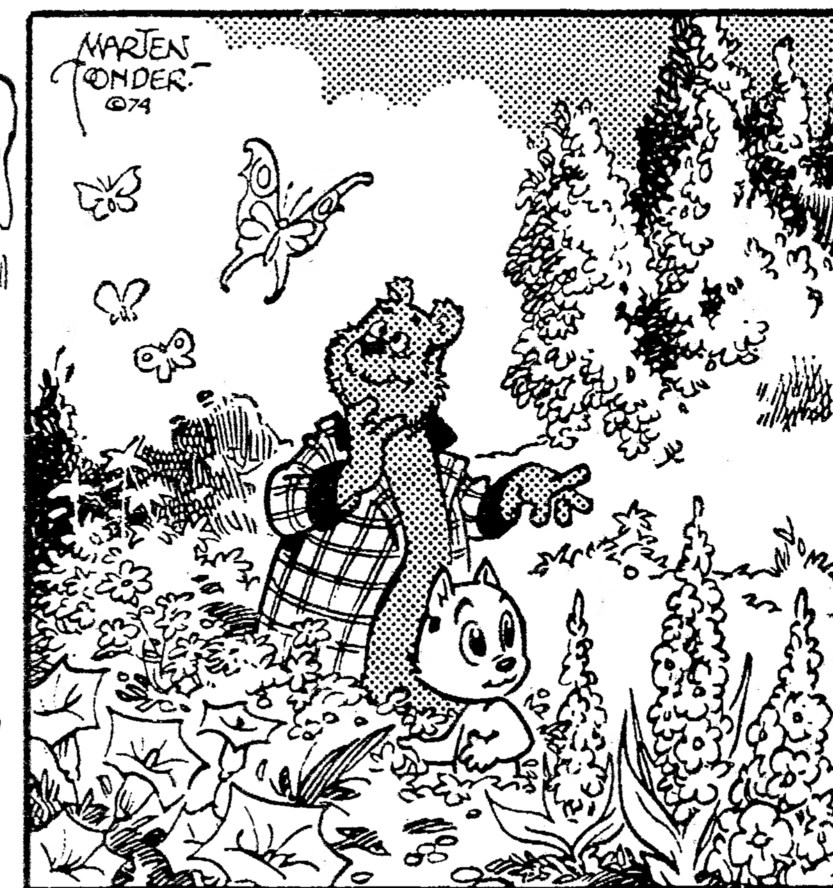

8056 „De zon?", vroeg heer Bommel onthutst. „Hoe is dat mogelijk? Overal regent het, zodat mijn jas me aan het lichaam plakt, en u zegt, dat de zon in die kuil schijnt. U maakt een grapje ten koste van een verdronken vakantiebreukeling, heer Zadkiel". „Niet erin, maar erdoor", verbeterde de grijsaard. „Kom maar mee; ik ben toch klaar met mijn wasbeurt".
Heer Ollie aarzelde, maar Tom Poes was al over de rand geklommen, zodat hij dat voorbeeld vol tegenstrijdige gevoelens volgde.
De kuil bleek tamelijk ondiep te zijn en in het midden bevond zich een rond gat, waarin Tom Poes zich liet zakken.
„Zouden we dat nu wel doen?", vroeg heer Bommel onzeker. „Wat weten we ten slotte van die oude heer af? Hij lijkt me een zwerver toe, als je begrijpt wat ik bedoel"
„Laten we hem maar volgen", zei Tom Poes. „Veel erger kan onze vakantie niet worden en hij lijkt me niet kwaad"

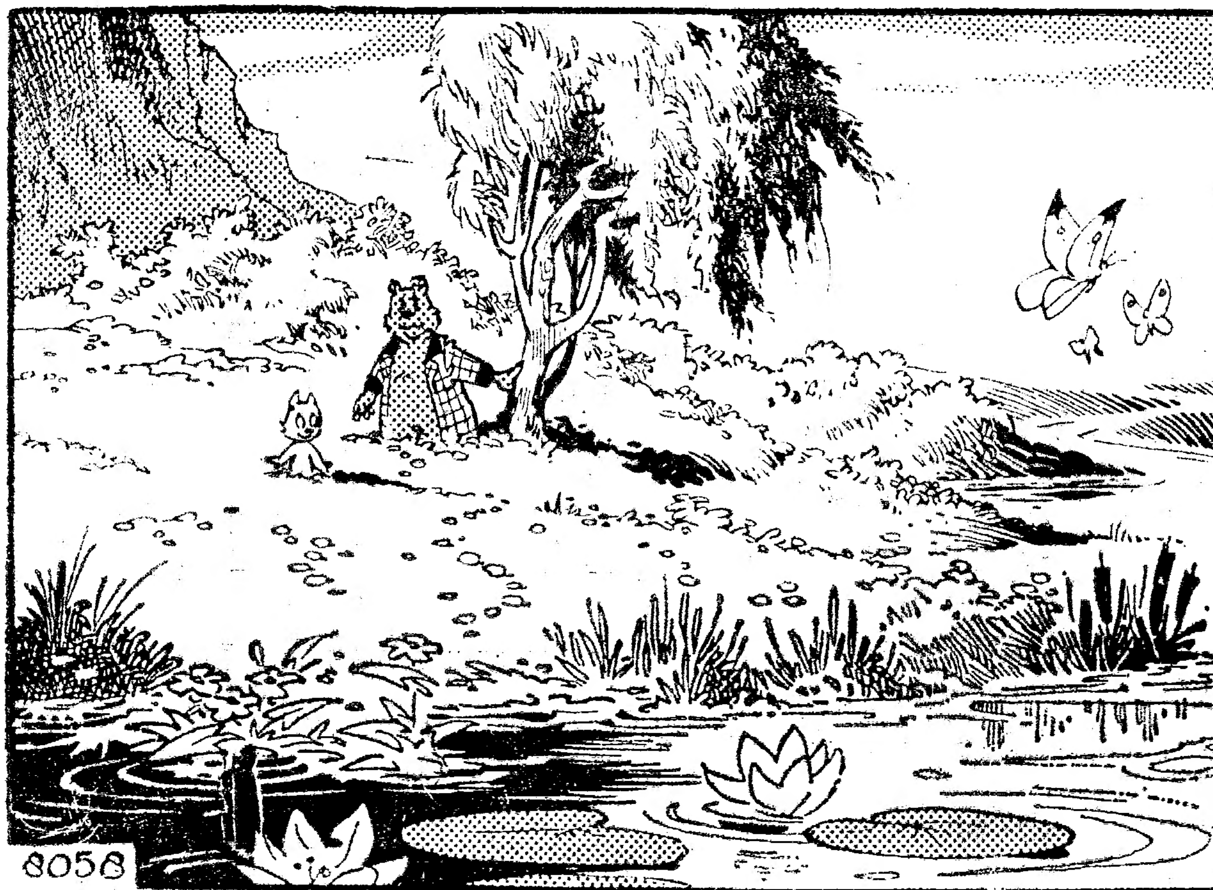
Hij verdween uit het gezicht en nadat heer Ollie een poosje had nagedacht, begon ook hij aan de afdaling. Het was niet zo moeilijk als hij gedacht had, want toen hij zich door de opening had gewrongen, kwam hij met een zachte plof in een onderaardse gang terecht. De wanden waren met balken gestut en aan het einde was helder licht te zien, zodat de ontredderde reiziger weer wat moed vatte.
„Het is maar een kort eindje", sprak hij tot zichzelf. „En de jonge vriend had gelijk, veel erger kan het niet worden. Trouwens, het is hier lekker warm — en vreemd: het is net of daar buiten de zon schijnt".

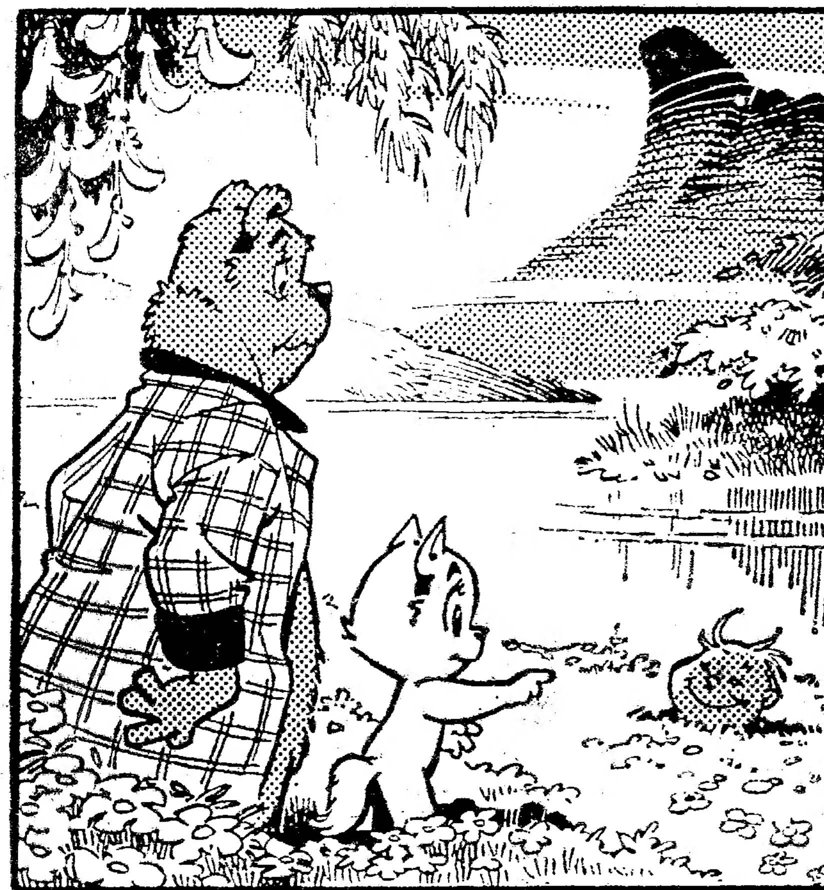

8057 Toen heer Bommel het einde van de onderaardse gang bereikte, bleef hij verbaasd staan. Voor hem strekte zich een vriendelijk landschap uit, vol bloemen en fraaie planten, die door een warme zon beschenen werden.

„Maar dat is alleraardigst!", riep hij uit. „Kijk nu toch eens hoe het weer is opgeknapt. Alle regenwolken zijn verdwenen".
„Hier schijnt altijd de zon", verklaarde de oude Zadkiel. „Je kan het nu zeker zelf wel vinden, hé? Ik ga niet mee, want de Hopsa's zien me niet graag. Ze zijn bang, dat ik in hun water ga baden. Nou, mij niet gezien, hoor. Dat water is goed voor eten en drinken en vrolijk zijn, maar ik voor mij heb toch liever een lekkere kluif".
Hij verdween weer in de gang en heer Ollie volgde Tom Poes, die zich voorzichtig een weg door de bloemen baande.
„Eigenaardig, die verandering van klimaat", zei hij. „Maar erg prettig, al zeg ik het zelf. Het was toch een goed idee om naar het zuiden te gaan, wat jij? Hier kunnen we ons tenminste drogen, zodat de reuma me niet in de tors slaat. Nu nog een goed hotel en dan is alles in orde".
„Hm", zei Tom Poes. „Wat zijn Hopsa's?"

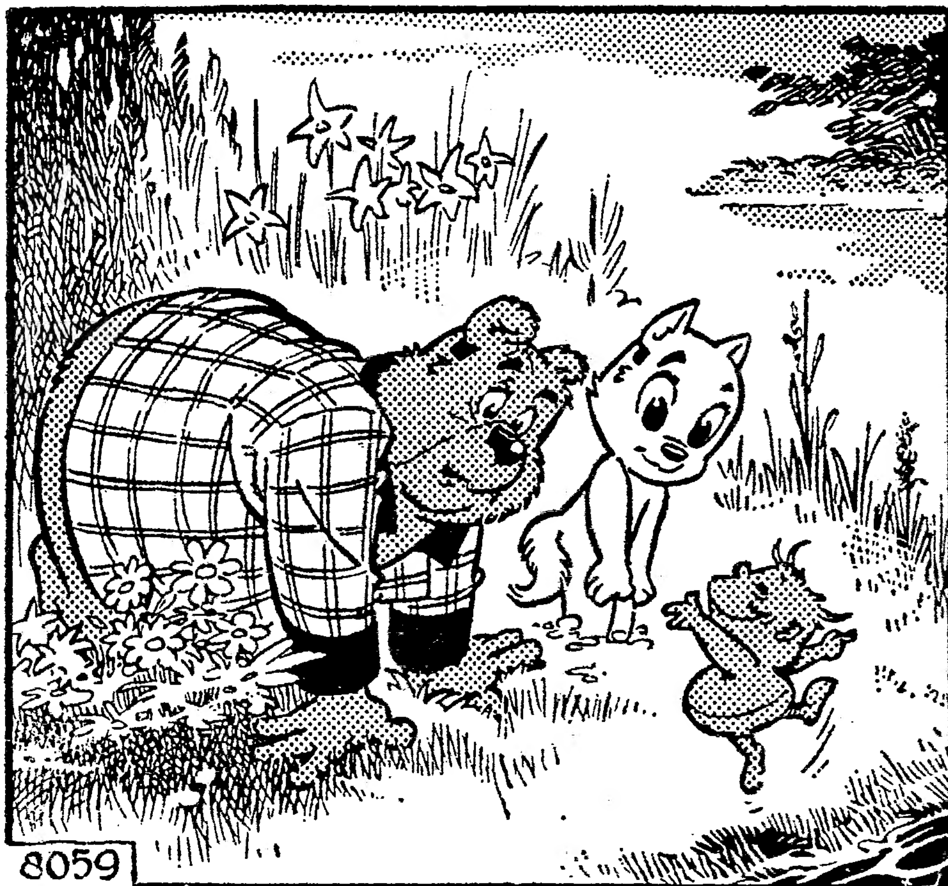

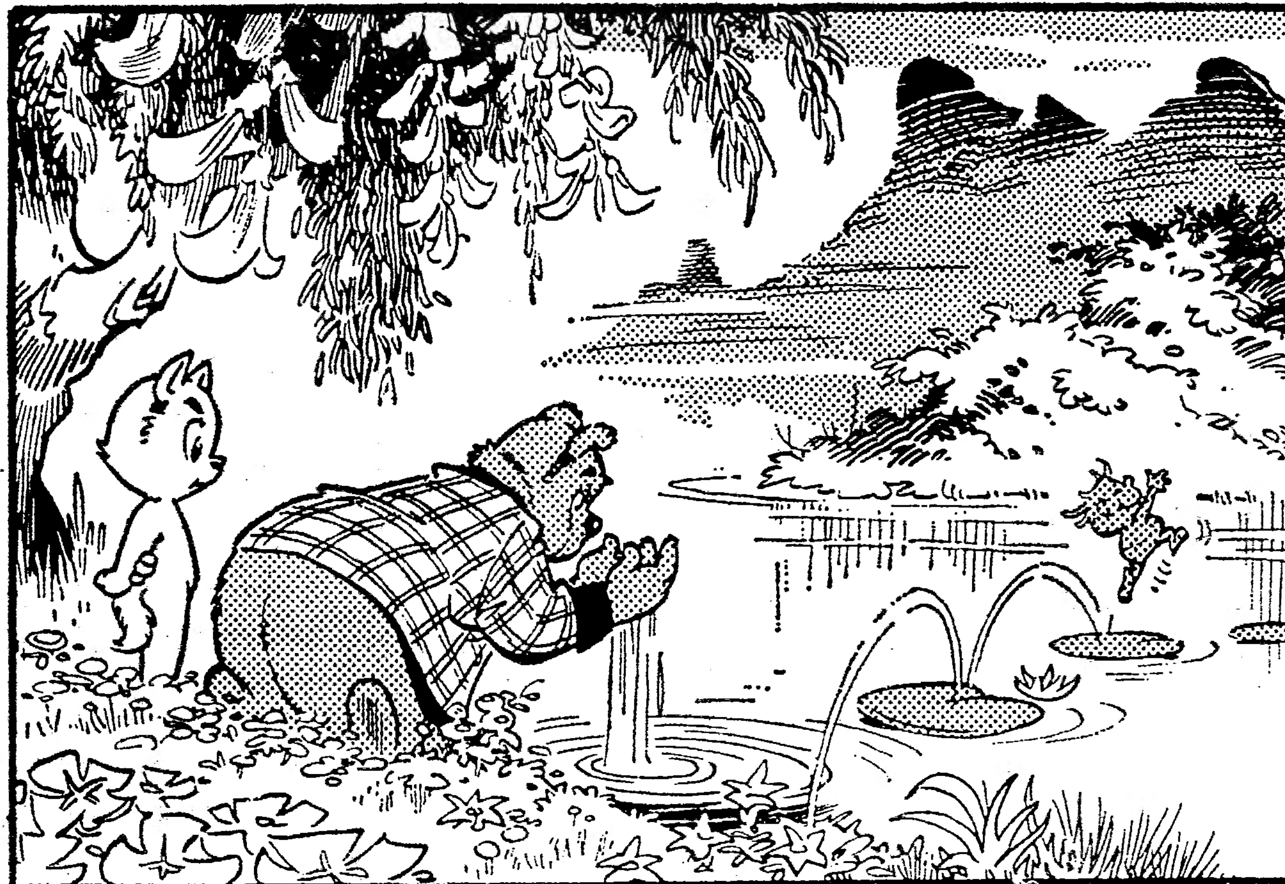
8058 Een poosje liepen heer Bommel en Tom Poes zwijgend door het zomerse landschap. Een zacht windje streek hen langs de slapen en de zon scheen warm, zodat heer Ollies jas al spoedig droog was. Maar toch had hij het niet helemaal naar zijn zin.
„Een zware lucht", klaagde hij. „De bloemengeur stijgt me naar het hoofd, zodat het me in de benen zakt. En nergens is een uitspanning waar men kan bekomen van alle ontberingen. Mijn goede Oude Schicht ligt in de regen in het water en honger en dorst heb ik ook".
„Ik hoor een rivier in de verte", zei Tom Poes troostend. „Het water zal hier wel te drinken zijn, als we het koken. En misschien ontmoeten we iemand aan wie we de weg kunnen vragen...".

Hij zweeg en bleef verrast staan. Voor hem was een rond gezicht boven de bloemen opgedoken, dat de reizigers glimlachend aankeek.

„Hallo!", riep Tom Poes uit. „Ben jij een Hopsa? Weet jij hier ook een herberg in de buurt waar we wat te eten kunnen krijgen?"
Het ventje barstte in een smakelijk gelach uit.

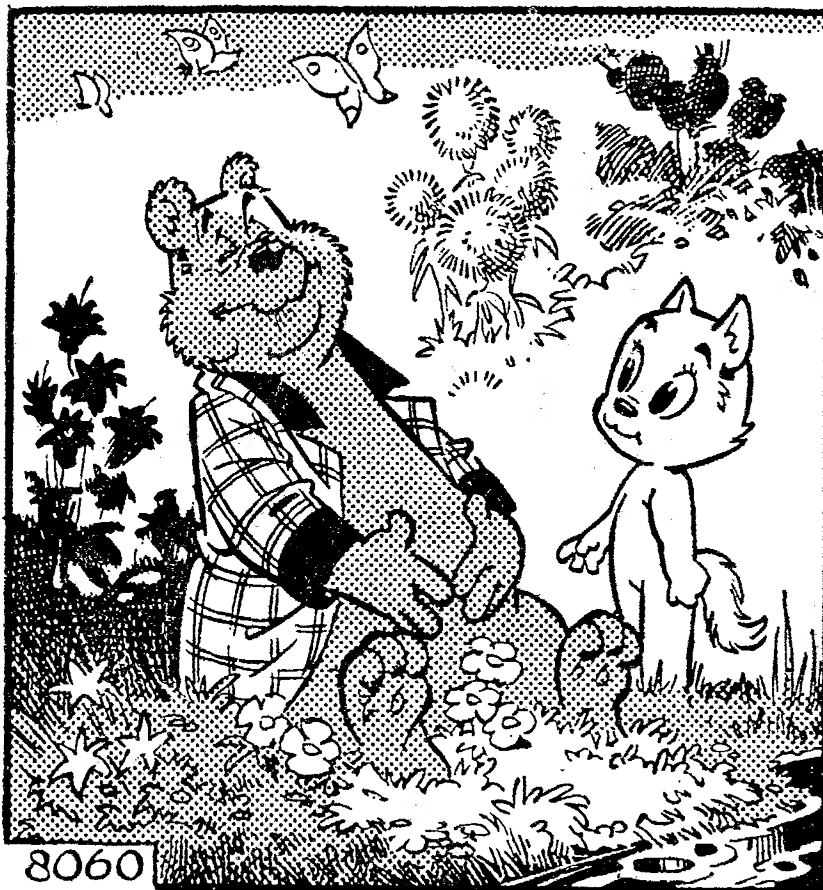
„Eten, drinken en vrolijk zijn", riep hij blij. En met die woorden begaf hij zich huppelend en dansend naar de oever van de rivier.
„Een vrolijk baasje", mompelde heer Bommel. „Maar erg oppervlakkig. Wat heb je aan zo'n antwoord?"

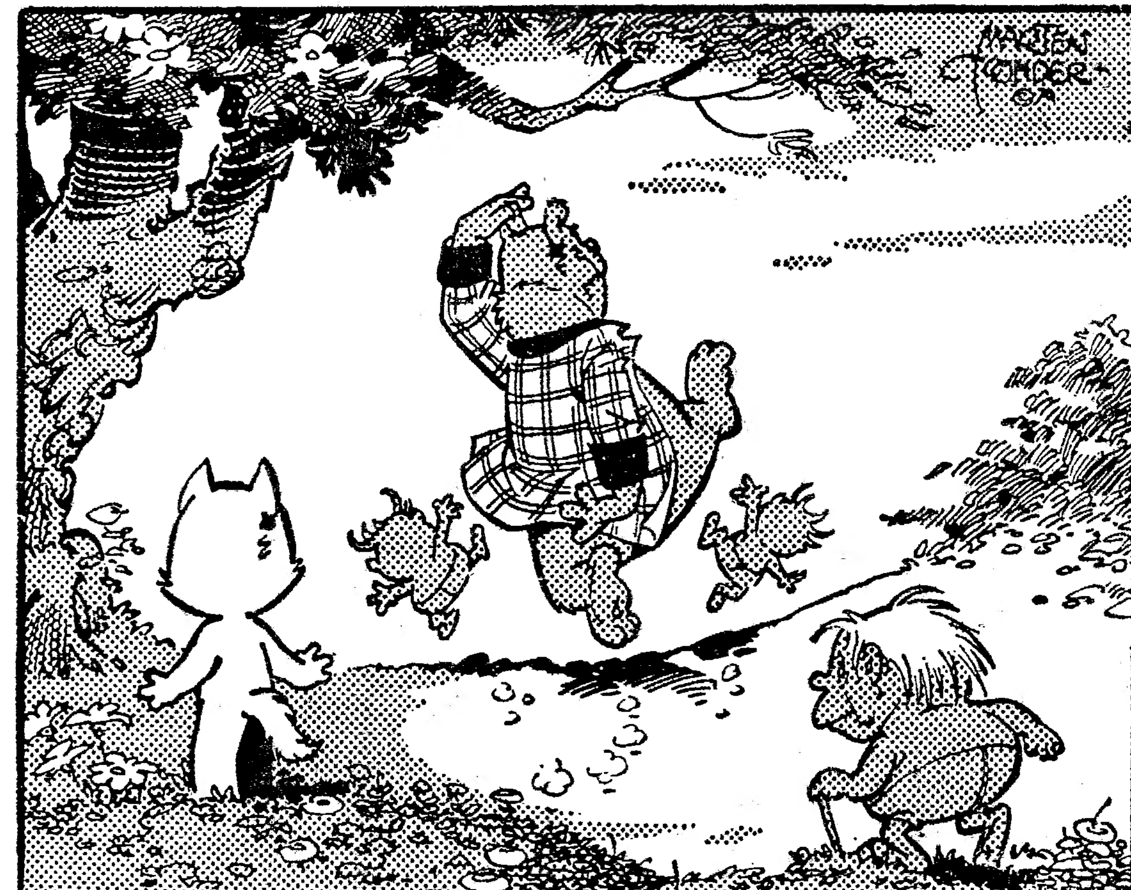

8059 De Hopsa was bij de rivier aangekomen en huppelde daar langs de oever, terwijl hij de vakantiegangers glunderend aankeek. ,,Eten, drinken en vrolijk zijn'', riep hij.
,,Ja, ja'', zei heer Ollie, terwijl hij zich tussen de bloemen liet zakken. ,,Dat heb je al meer gezegd en het lijkt me een goede raad. Maar hoe kunnen we hier eten en drinken? Om over vrolijk zijn nog maar te zwijgen met alle zorgen die ik over mijn auto heb''.
Het kereltje ging daar niet op in. Het wees op de rivier en terwijl het zich springend over de pompebladen naar de andere oever begaf, riep hij uit: ,,Hier. Eten en drinken''.

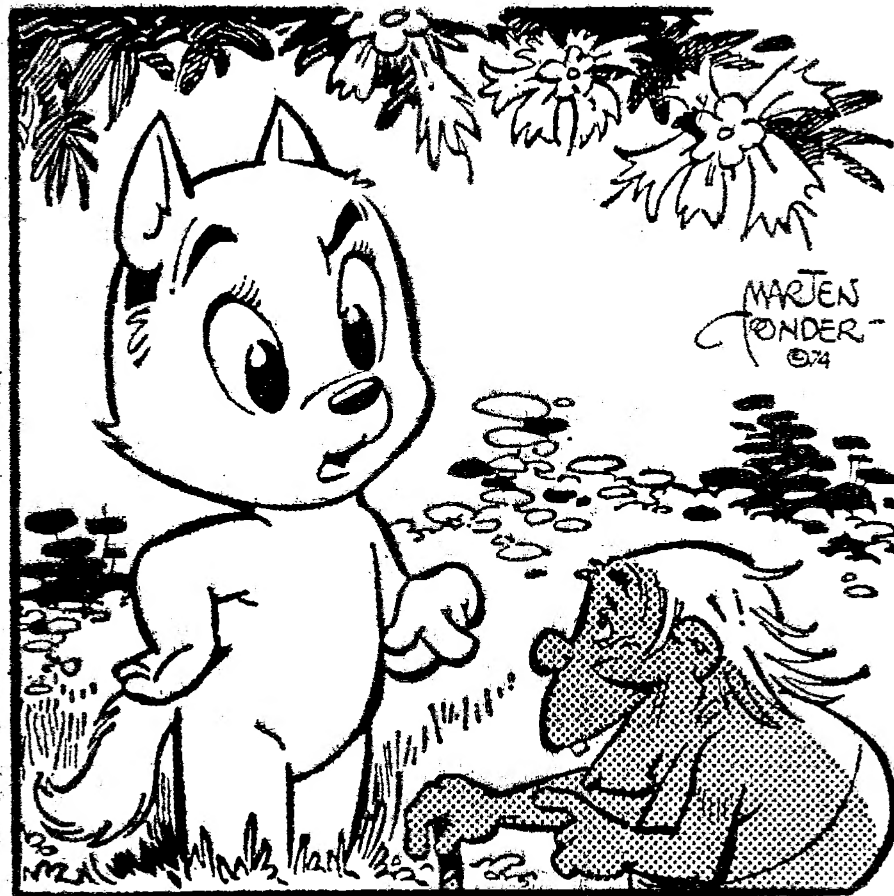
Heer Bommel boog zich over de stroom en schepte de handen vol water.
,,Dat eten lijkt me onzin'', sprak hij. ,,Maar dit is tenminste iets om de dorst te lessen''.
,,Ik weet het niet'', zei Tom Poes een beetje bedenkelijk. ,,Met water moet je altijd voorzichtig zijn in vreemde streken. Eerst koken, stond er in de krant''.
Heer Ollie luisterde echter niet naar deze verstandige woorden. Hij dronk gulzig en terwijl hij slikte, verscheen er een verheerlijkte uitdrukking op zijn gelaat.
,,Dat is... dat is zeer verkwikkend!'', prevelde hij verrast. ,,Zoetachtig, met een fruitige afdronk, jonge vriend. Eten en drinken, zou ik bijna willen zeggen''.

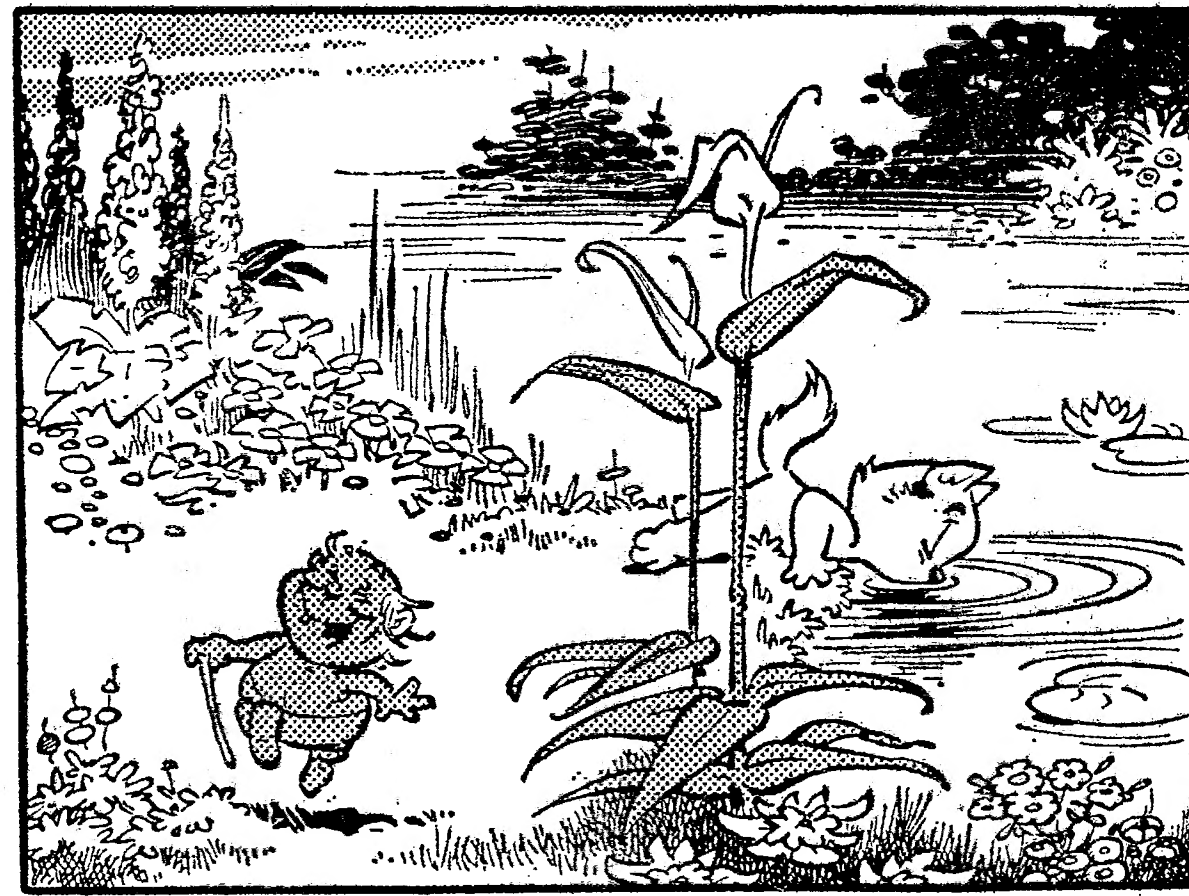

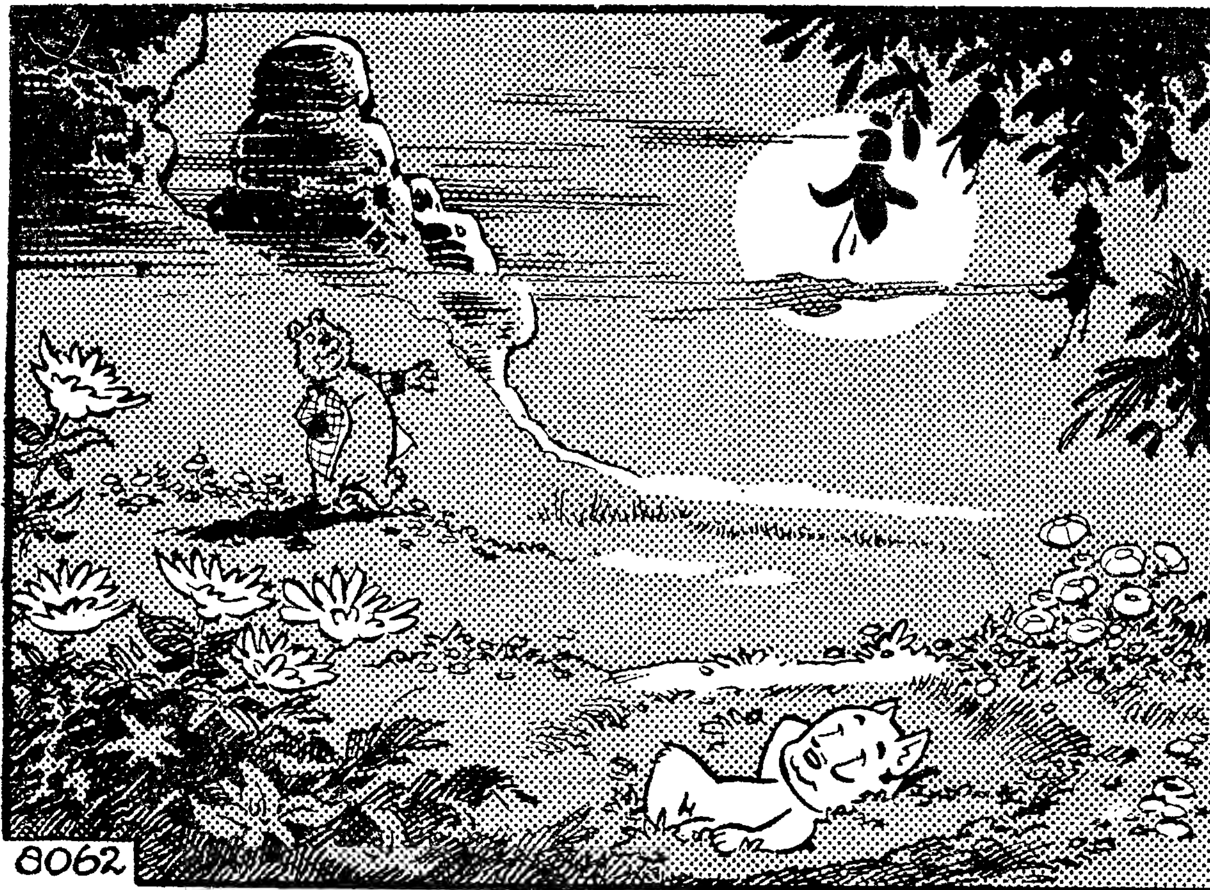
8060 Heer Bommel dronk enige tijd aandachtig; toen ging hij tussen de bloemen zitten en met een brede glimlach legde hij de handen op de buik
„Wat is er?", vroeg Tom Poes bezorgd. „Toch geen maagpijn of zo? Water uit een rivier drinken is altijd..."
„Het is eten en drinken!", sprak heer Ollie tevreden. „Het lege gevoel in mijn innerlijk is helemaal weg. Waarover maak jij je toch altijd zorgen? Zie je niet hoe de zon schijnt en hoe de vlinders wapperen? Alle moeilijkheden vallen hier van een heer af, jonge vriend."
Op dat moment naderden er twee Hopsa's, die al dansend een vrolijk lied zongen en heer Bommel sprong veerkrachtig op.
„Eten, drinken en vrolijk zijn", riep hij uit. „Dat is pas leven !"
Met deze uitroep voegde hij zich bij de vrolijke inboorlingen en verwijderde zich al dansend tussen het groen.
„Vreemd", zei Tom Poes tot zichzelf. „Het moet de uitwerking van dat water zijn. Als daar maar geen narigheid van komt. Dat is meestal zo met dingen die eerst leuk lijken. Maar aan de andere kant heb ik zelf ook dorst..."
Hij was zo in gedachten verdiept, dat hij de Hopsa die hij naderde, niet opmerkte. Het was een bejaard ventje, dat een stok gebruikte om het gaan te vergemakkelijken. Maar zijn gelaat vertoonde dezelfde glimlach die oplettende lezertjes bij de andere hopsa's hebben gezien.

8061 De oude Hopsa bleef bij Tom Poes staan en keek hem met glundere kraaloogjes aan.
„Meneer is zeker ook bejaard?", vroeg hij vriendelijk. „Ach ja, witte haren en een bedachtzame gang; men ziet het direct. Maar nog jong van hart, hè? Ja, ja, dat komt van het water."
„Zo oud ben ik nog niet, hoor", zei Tom Poes een beetje verontwaardigd. „Maar ik ben hier vreemd en ik vroeg me af..eh.. Werken jullie hier niet? En waar wonen jullie?"
„Werken en wonen weet ik niet", hernam het grijsaardje hoofdschuddend. „Eten, drinken en vrolijk zijn, dat is alles. Het komt van het water. Maar meneer is zeker al èrg oud, dan wil het wel eens door elkaar lopen."
Hij lachte goedig en verwijderde zich met een stijf huppeltje.
„Oud?", mompelde Tom Poes. „Ik oud? Dat is te gek. Je kan toch wel je verstand gebruiken zonder oud te wezen?"
Een poosje keek hij boos naar de zonbeschenen rivier, toen ging hij languit op de oever liggen en dronk met diepe teugen van het heldere water.

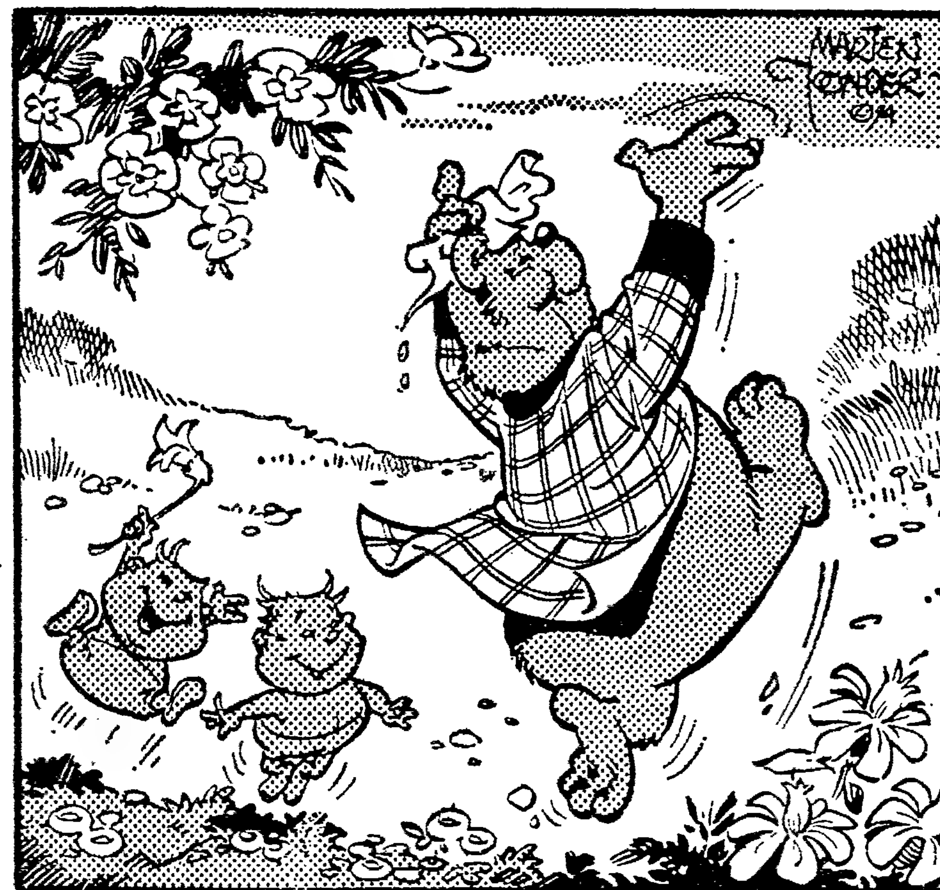

8062 Het was nacht geworden en een grote maan klom langzaam uit de nevels omhoog. In het licht daarvan kon men heer Bommel waarnemen, die met een tevreden glimlach op zoek was naar een plekje om te rusten. Zacht neuriënd schuifelde hij door de bloemen, totdat hij bij een kuiltje kwam waarin Tom Poes lag te slapen.

„De jonge vriend", mompelde heer Ollie geroerd. „Spelensmoe, wed ik. Ach ja, wij die jong van hart zijn, brengen de dagen door met spel en vrolijkheid - totdat de duisternis valt en de dromen ons roepen. En morgen is er weer een dag, met eten, drinken en vrolijk zijn. Dat is alles wat er op aankomt."

Hij plukte een bloem en kriebelde daarmee de neus van Tom Poes, totdat die schrikkend overeind kwam.
„Heer Bommel!" riep hij uit. „Is er iets?"
„Er is van alles", verklaarde heer Ollie, terwijl hij met een voldane zucht ging zitten. „Dit is pas leven, bedoel ik. Hier heb ik als heer altijd naar verlangd, zeg nu zelf."
„Ja", gaf Tom Poes slaperig toe. „Het is erg leuk voor een vakantie, vooral als het weer goed blijft. Maar wat zou er hier gebeuren als het winter wordt?"
„Het wordt hier geen winter, denk ik", zei heer Bommel. „Ik bedoel, het kan me niet schelen. Ik ga slapen."

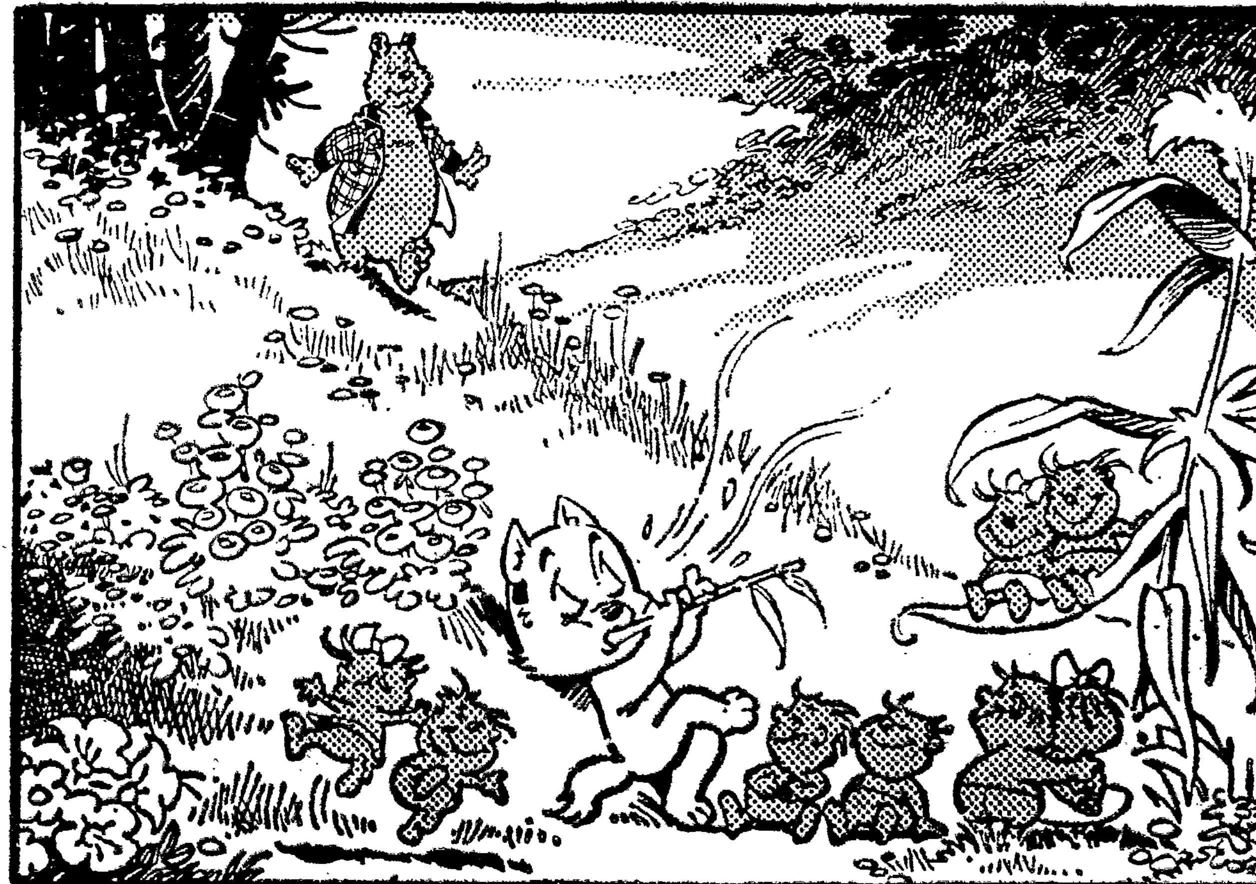

8063 De volgende morgen reeds vroeg zaten heer Bommel en Tom Poes aan de oever van de rivier, nadat ze van het water hadden gegeten en gedronken.
,,Een nieuwe dag", sprak heer Ollie, terwijl hij veerkrachtig opstond. ,,Kom, ik verlang ernaar om een beetje vrolijk te gaan zijn. Jij soms niet? Hahaha. Je begint oud te worden, jonge vriend."
,,Hm", zei Tom Poes. ,,Dat is onzin. Natuurlijk vind ik het hier leuk. Maar ik heb het idee, dat zo'n plek als deze niet kan blijven bestaan. Het is niet normaal."
Heer Bommel was echter niet in de stemming om zijn humeur te laten bederven en even later danste hij dan ook met een paar uitgelaten Hopsa's op een weitje zonder aan de woorden van Tom Poes te denken. De zon scheen warm en omdat het dal door hoge bergen omringd werd, was er weinig wind. Het is dan ook geen wonder, dat de vrolijke heer na een poosje last van de hitte begon te krijgen en de schaduw van een boom opzocht.
,,Alleraardigst", sprak hij glimlachend tot zichzelf. ,,Erg leuk. Maar het is een beetje eentonig voor een heer met een diep gedachtenleven. En bovendien is het jammer, dat de Hopsa's uiterlijk zo weinig te bieden hebben. Het zou veel prettiger wezen, wanneer mevrouw Doddel hier was. Doddeltje, bedoel ik. Of de leden van de Kleine Club...."

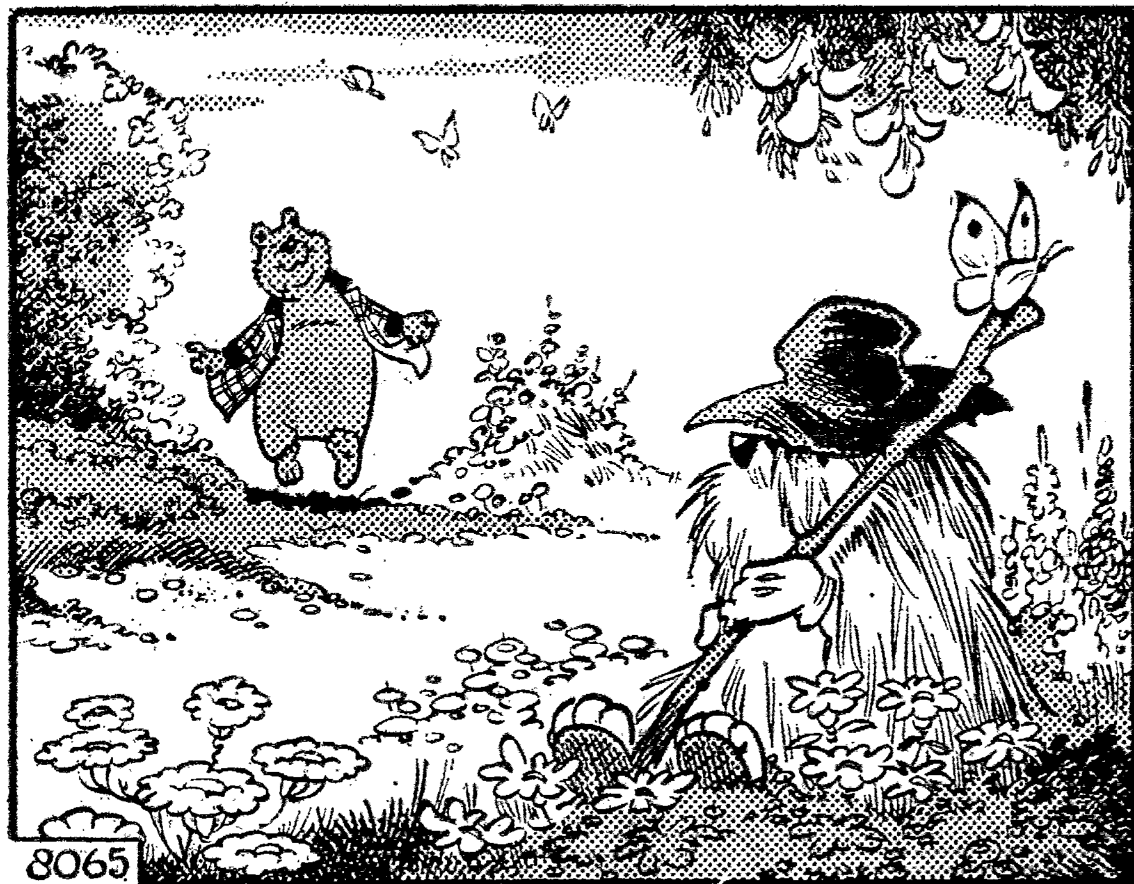

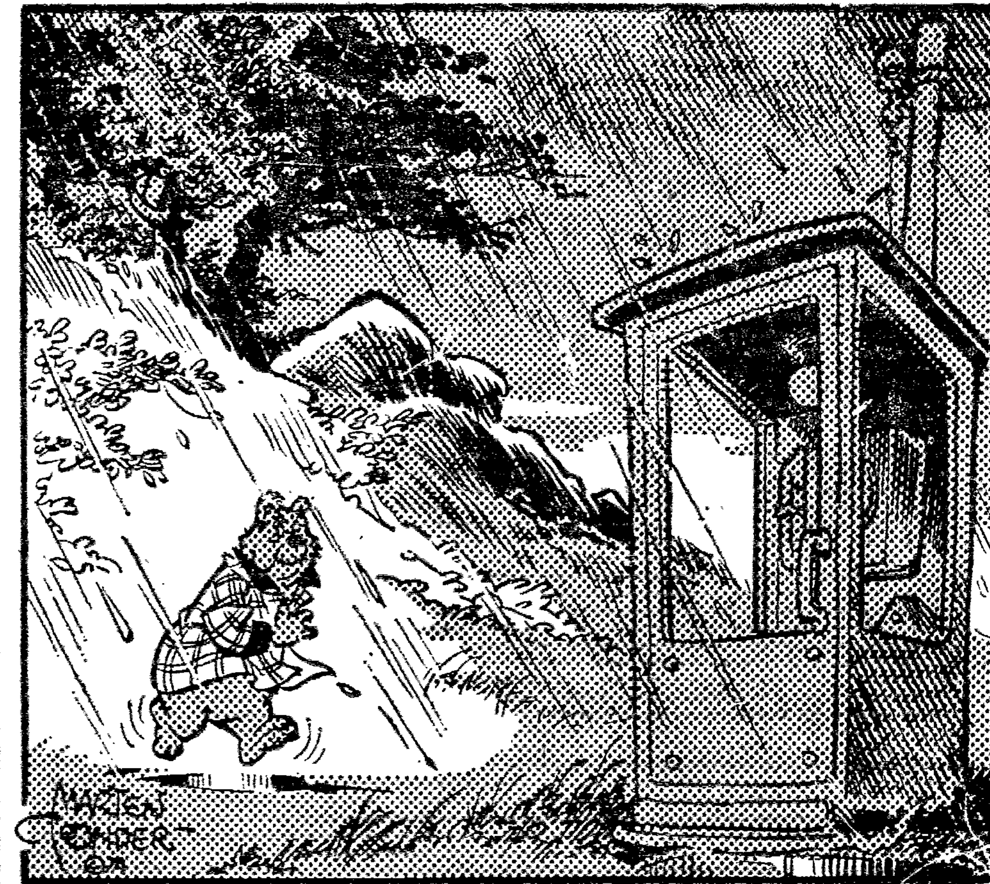

8064 De zomerwind ritselde zacht door het lommer, de bloemen geurden en in de verte was het klotsen van de rivier te horen.
„Het zou verkeerd zijn om dit allemaal voor ons te houden", sprak heer Bommel tot zichzelf — en met deze gedachte tikte hij een passerende Hopsa op de schouder.
„Waar is Tom Poes?", vroeg hij.
Het ventje begreep gelukkig meteen wie hij bedoelde.
„Die oude!", riep het uit. „Heeft piepertje gemaakt; daar achter de heuvel. Knappe kop, hoor."
Een beetje verbaasd begaf heer Ollie zich in de aangewezen richting. Boven de bloemen steeg een ijl en eentonig wijsje op en toen hij dichterbij kwam, zag hij Tom Poes tussen enkele inboorlingen zitten, blazend op een fluitje dat hij van een rietstengel gemaakt had.
„Alleraardigst, jonge vriend", prees hij. „Ik had het zelf kunnen bedenken. Dansen en vrolijk zijn, zo is het leven. Ja, ja. En daarom is het niet juist."

Tom Poes liet zijn rietfluitje zakken en keek verbaasd op.
„Wat is niet juist?", vroeg hij.
„Ik heb eens nagedacht", legde heer Bommel uit. „En ik vind, dat het niet juist is om het hier zo prettig te hebben, terwijl vrienden en bekenden een zorgelijk bestaan in de regen leiden. Het is mijn plicht als heer om iedereen mee te laten genieten, zeg nu zelf. Daarom ga ik opbellen."
„Hm", zei Tom Poes. „Zou u dat nu wel doen?"

Maar heer Bommel had zich al omgekeerd; nu hij zijn gedachten onder woorden had gebracht, stond zijn besluit vast.

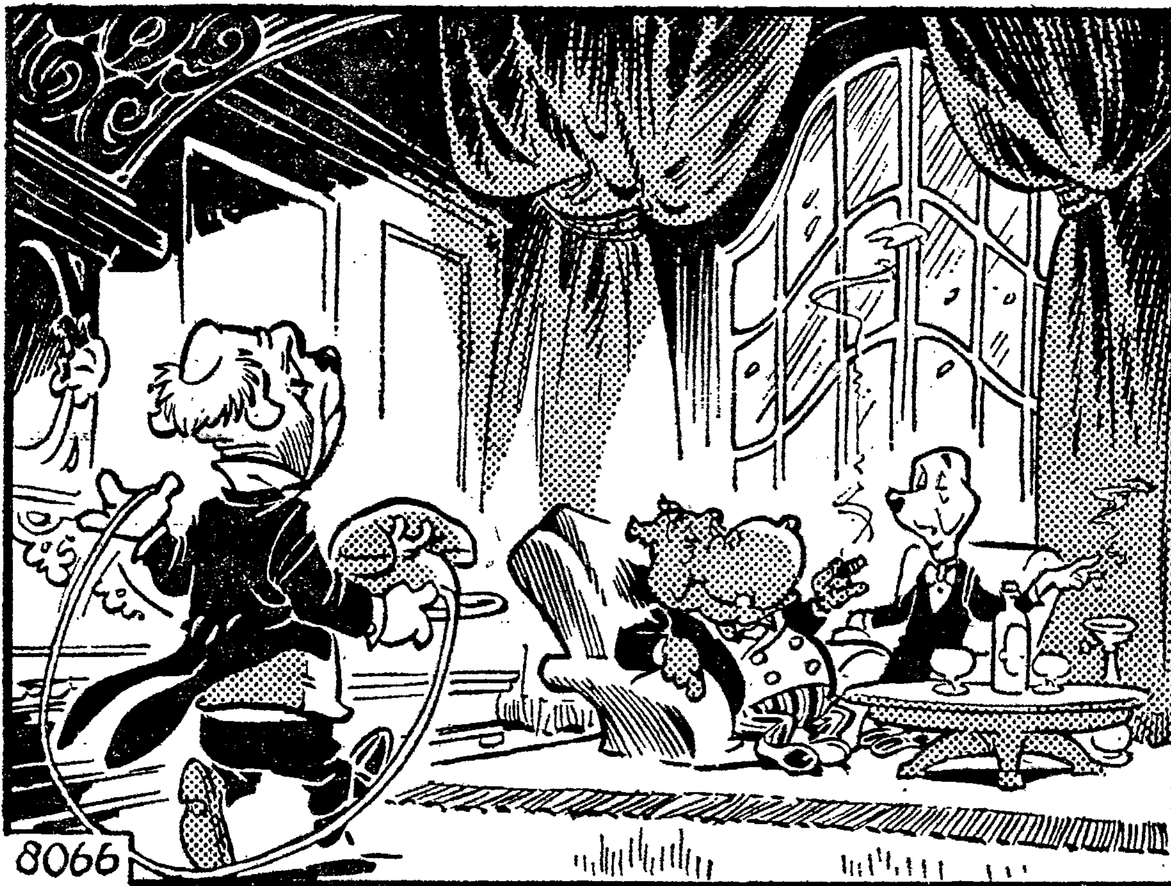

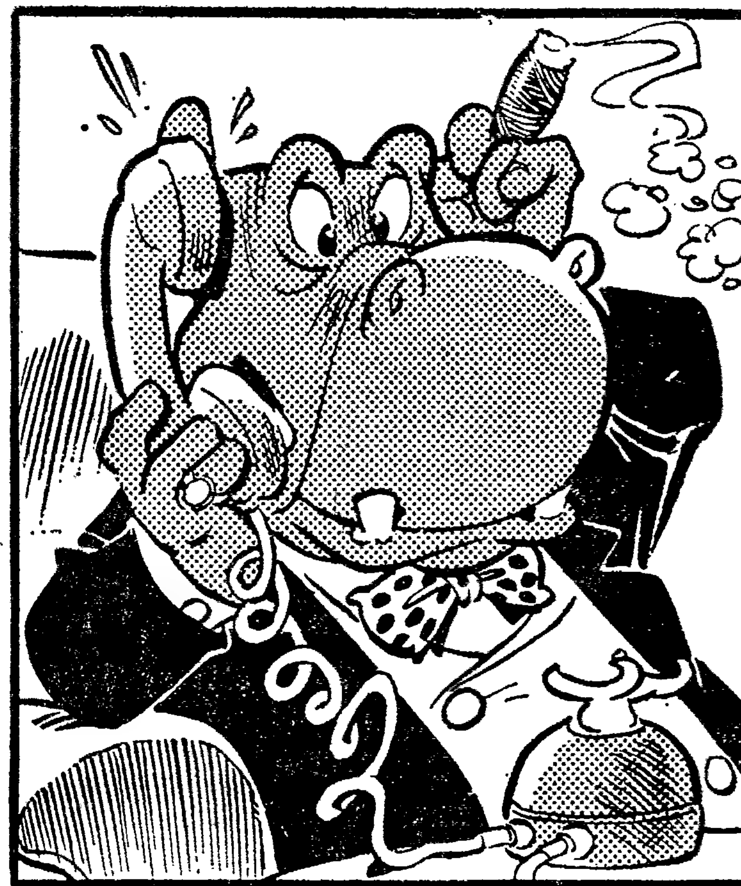

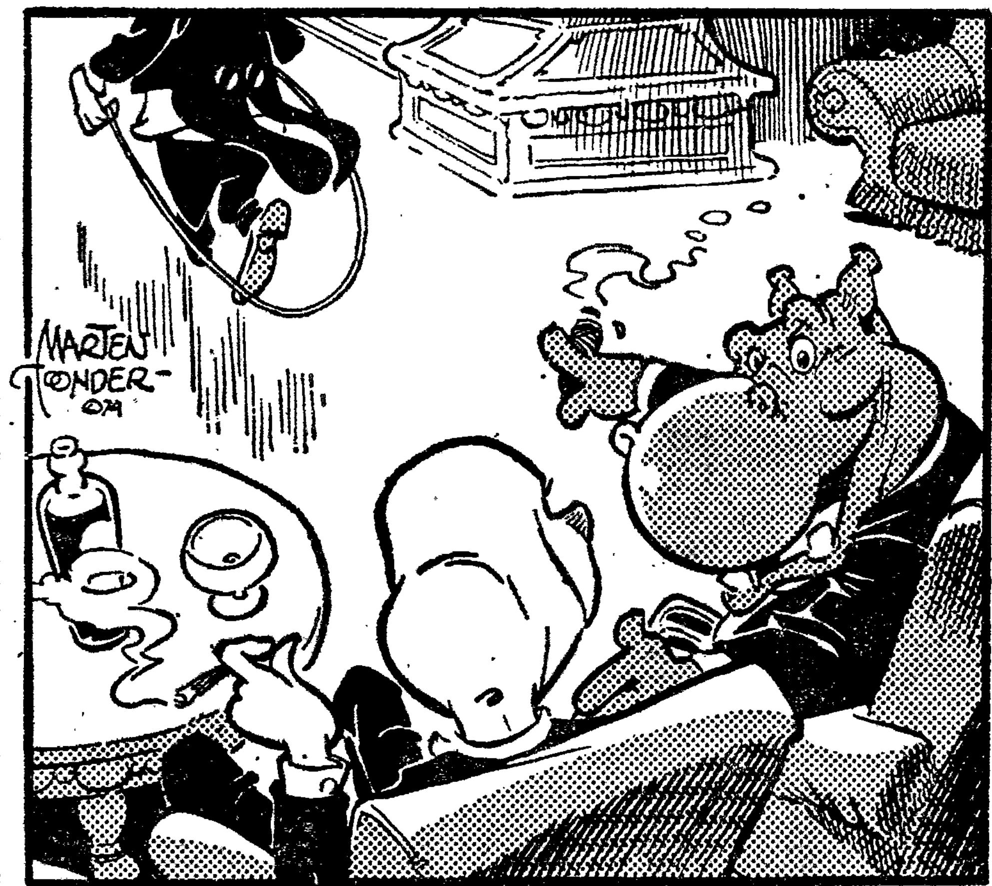
8065 Na enig zoeken vond heer Bommel de weg naar de grot en reeds van verre zag hij de oude Zadkiel daar tussen de bloemen.
,,Waarom zit je toch zo alleen?", vroeg hij vriendelijk. ,,Het leven is hier toch prettig, met een aangenaam klimaat en geneeskrachtig water en een opgewekte bevolking?"

,,Die Hopsa's?", zei de grijsaard smalend. ,,Die moeten mij niet. Denken zeker, dat ze beter zijn dan ik. Alsof ik zin zou hebben om me in hun rivier te wassen."
,,O", hernam heer Ollie een weinig verrast. ,,Een eigenaardig idee, ja. Maar eh... weet je hier in de buurt ook een telefoon?"

,,Op de weg boven", bromde de zwerver. ,,Door de kuil, je weet wel. Een half uurtje lopen, rechtsaf."
Hij trok zich terug in zijn baard en heer Bommel stapte de onderaardse gang binnen om na enig klimmen de buitenwereld weer te bereiken.
Daar gutste de regen nog steeds in stromen neer en de wind huilde droefgeestig over het verlaten landschap, zodat hij haastig de kraag opzette.
,,Nu weet ik pas goed, hoe prettig het bij de Hopsa's is", dacht hij, terwijl hij rillerig door de modderpoelen liep. ,,Mijn taak als heer en als Bommel ligt duidelijk voor me. Ik ga de burgemeester opbellen. En de garage trouwens ook, want de Oude Schicht ligt nog steeds in het water en moet er nodig uit. Hij zou kunnen gaan roesten of zo."

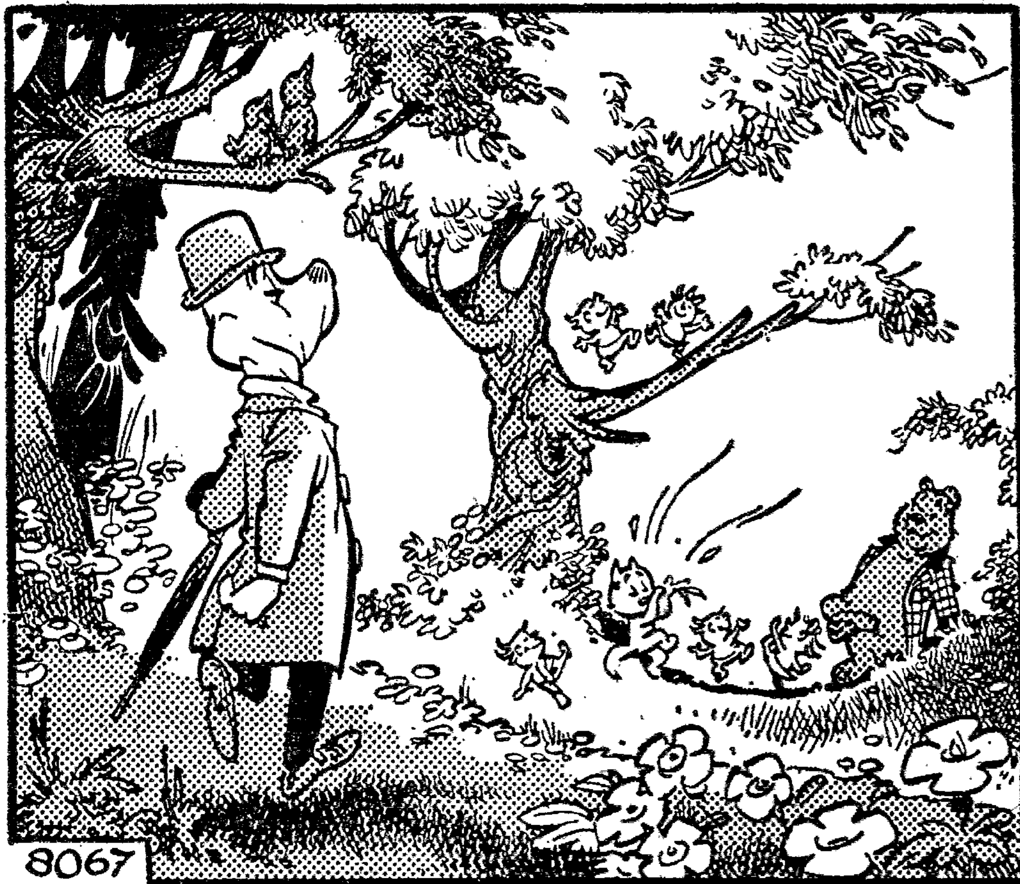

8066 Burgemeester Dickerdack zat in de Kleine Club met de secretaris-generaal van de Oliehandelmaatschappij te praten, een zekere heer Steenbreek. De regen gutste tegen de ramen, maar de beide heren hadden belangrijker dingen aan het hoofd.
„We staan voor moeilijke tijden", sprak de heer Steenbreek. „Een ingezakte beurs, inflatore tendensen en er dreigt schaarste op vele gebieden."
„Het is wat te zeggen", mompelde de magistraat.
„Het zal moeilijk zijn het publiek rustig te houden", hernam de ander ernstig. „Ik voorzie een winter vol stakingen en onlusten."
De heer Dickerdack trok het gelaat in een zorgelijke plooi, maar op dat moment naderde er gelukkig een clubbediende met een telefoontoestel.
„Hier is de heer Bommel voor u", zei hij, de stekker in een contactdoos stekend.

Er volgde een langdurig gesprek, dat hoofdzakelijk aan de andere kant van de lijn gevoerd werd en waarbij de burgemeester steeds groter ogen opzette.

„Dat is kras", merkte hij op, toen de knecht ten slotte weer met het apparaat wegliep. „Bommel heeft een land ontdekt van eten, drinken en vrolijk zijn. Hij meent, dat iedereen daarvan moet kunnen genieten. Ja, ja, hij is een sociaal bewogen figuur, meneer Steenbreek! Een sieraad voor onze stad, zeg ik altijd."

De secretaris ging rechtop zitten en er verscheen een lichtje in zijn bleke ogen.
„Het lijkt me onzin", sprak hij. „Maar het is een onderzoek waard. Waar is dat land, burgemeester?"

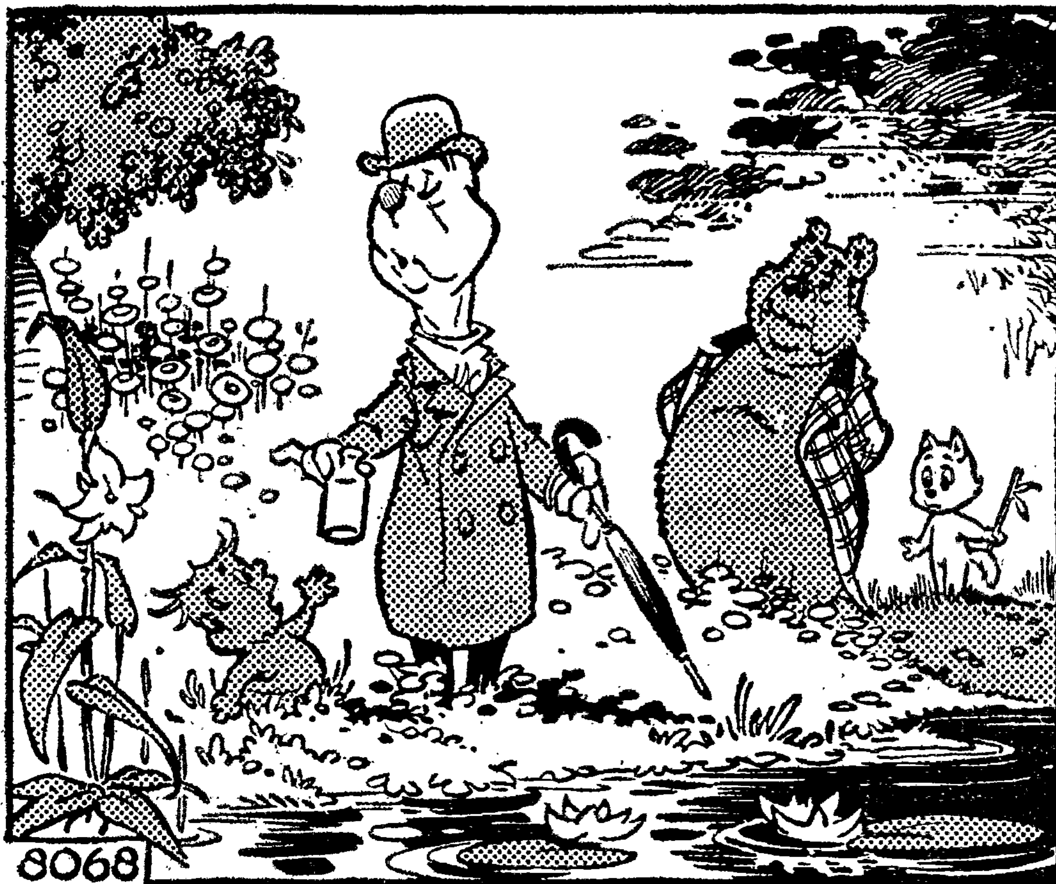

8067 Op een morgen, niet lang daarna, zat heer Bommel tussen het groen en luisterde naar het rietfluitje van Tom Poes. Om hem heen dansten de Hopsa's, de vogels zongen en de zomerwind voerde zoete geuren aan, zodat het hem blij te moede was.
Maar plotseling veranderde dit aardige toneeltje. Van tussen de bomen trad een bleke gedaante naar voren, die tussen de bloemen bleef staan en een zwarte schaduw vooruit wierp.
„Mijn naam is Steenbreek", sprak hij de hoed lichtend. „Van de Oliehandel-maatschappij. Hoe maakt u het, meneer Bommel?"
Tom Poes liet zijn fluit zakken en de Hopsa's verscholen zich achter elkander. Er viel een vreemde stilte.

„Eh... goed", zei heer Ollie ten slotte. „Erg goed, mag ik wel zeggen. Eten, drinken en vrolijk zijn. Dat komt van het water, als u begrijpt wat ik bedoel."
„Nee", hernam de ander koel. „Maar ik kom hier om een voorlopige indruk te krijgen van dit project, na uw telefoontje met de burgemeester. We zijn in principe geïnteresseerd."

„Dat is mooi", riep heer Bommel uit. „Want van zoiets moet iedereen kunnen genieten, wat jij, Tom Poes? Een heer is niet zo zelfzuchtig om dit allemaal voor zichzelf te houden, al heeft hij het dan ook prettig. En daarom dacht ik zo: het zou leuk zijn wanneer iedereen onbezorgd zou kunnen leven. Dat dacht ik en daarom belde ik op."

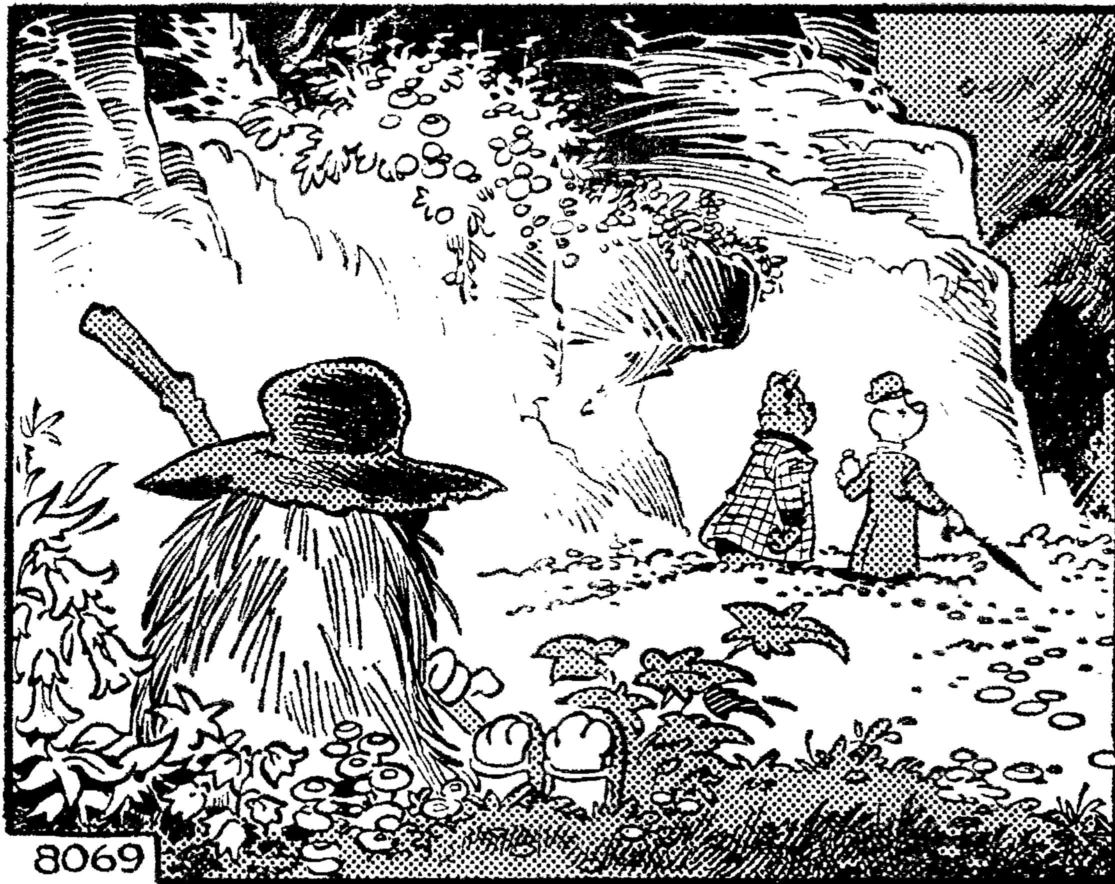

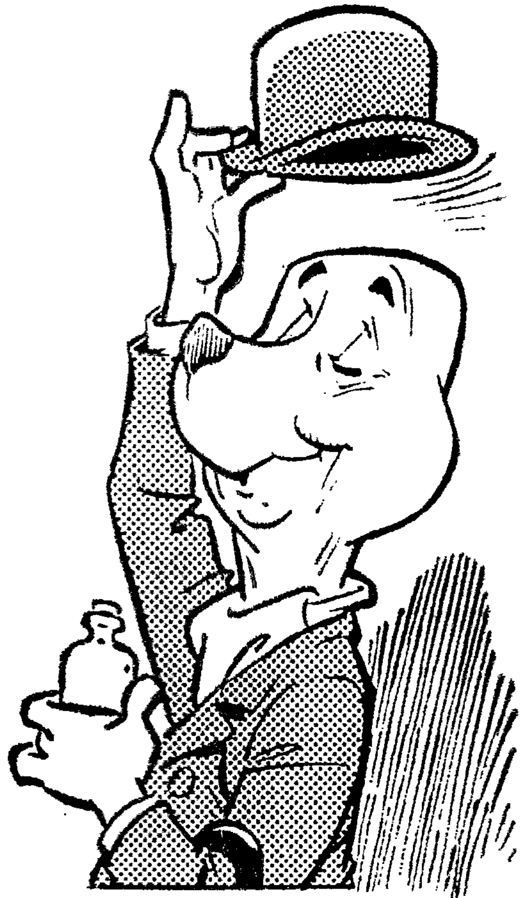

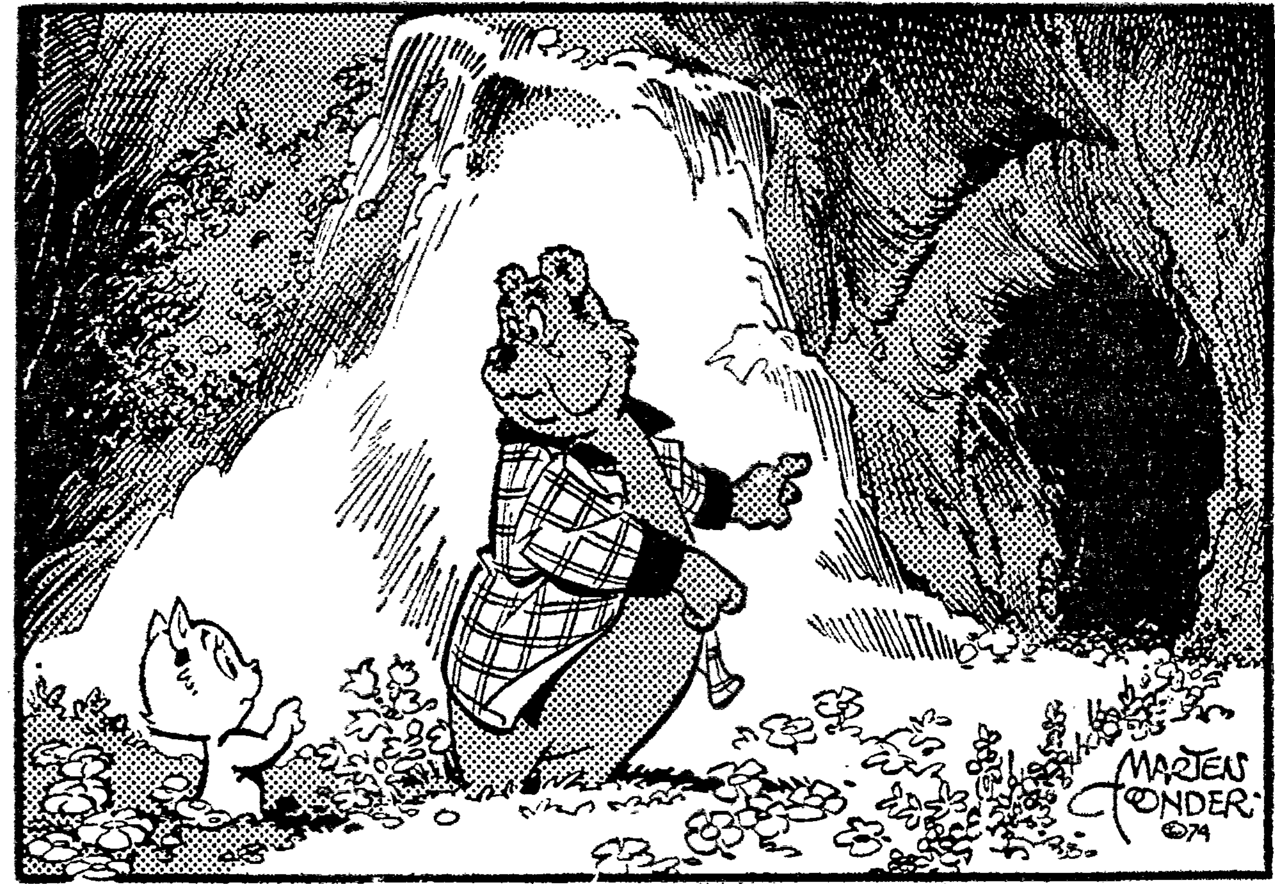

8068 **De heer Steenbreek liet heer Bommel** geduldig uitpraten. Toen begaf hij zich naar de oever van de rivier en trok een flesje uit zijn zak.
„Vullen, knaap", sprak hij koel tot een Hopsa die hem gevolgd was.
„Wacht eens even", zei heer Ollie, toen het ventje onthutst gehoorzaamde. „Dat is niet de manier om vrolijk te zijn! Zo zijn we het hier niet gewend, hoor. Iedereen is aardig voor elkaar en als heer is het mij plicht..."
„Tut, tut", onderbrak de secretaris. „Men moet dat primitieve volkje in de hand houden, anders neemt het een loopje met je. U hebt de neiging tot encanailleren, meneer Bommel."
Heer Ollie voelde zijn goede stemming wegzakken en hij wilde boos uitvallen, toen hij zich bedacht.
„De stakker weet nog niet beter", sprak hij tot zichzelf. „Hij komt uit de regen en de narigheid, maar als hij eenmaal van het water gedronken heeft, zal hij wel anders worden."

Hij zweeg dus en keek vol verwachting toe, terwijl de heer Steenbreek een slok uit het inmiddels gevulde flesje nam.

Nu, de gevolgen bleven niet uit. Een flauwe glimlach plooide het doorgaans zo ernstige gezicht van de hooggeplaatste zakenman en hij prevelde: „Zeer weldadig. Als de aandelen niet zo laag stonden zou ik er werkelijk van verkwikken."

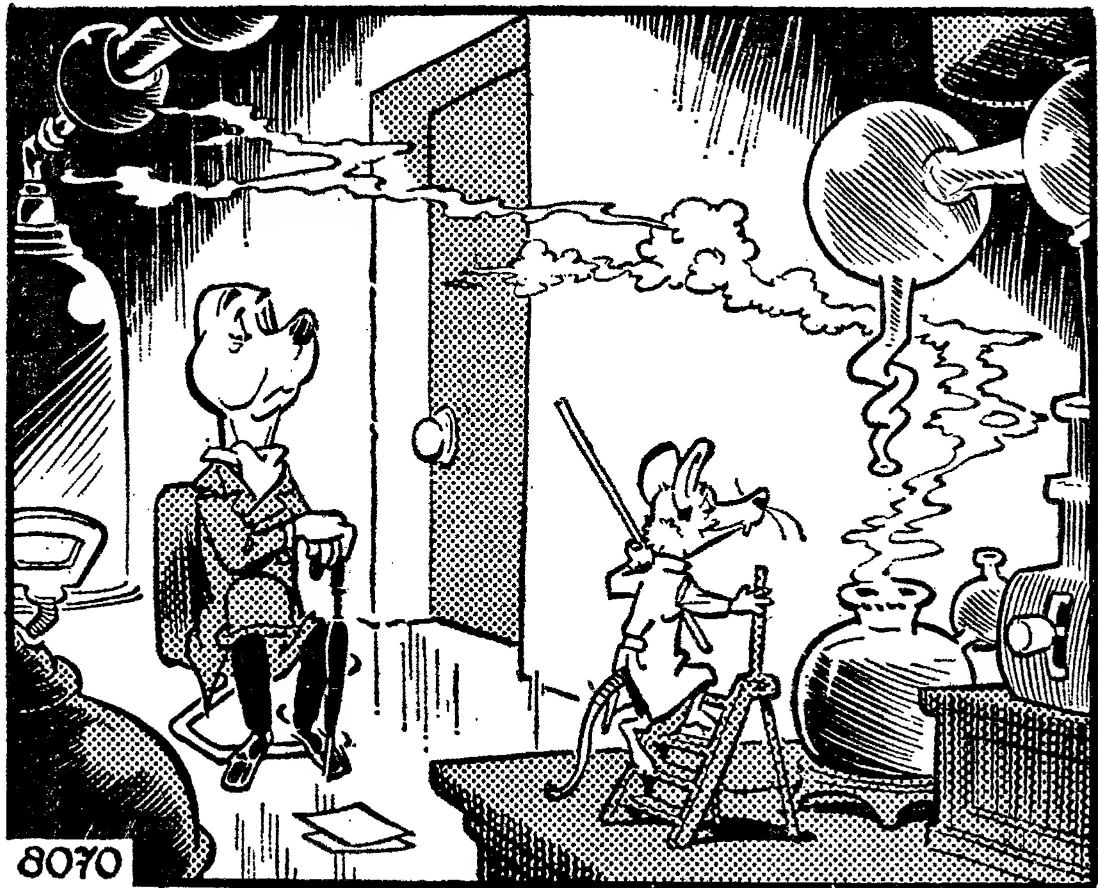

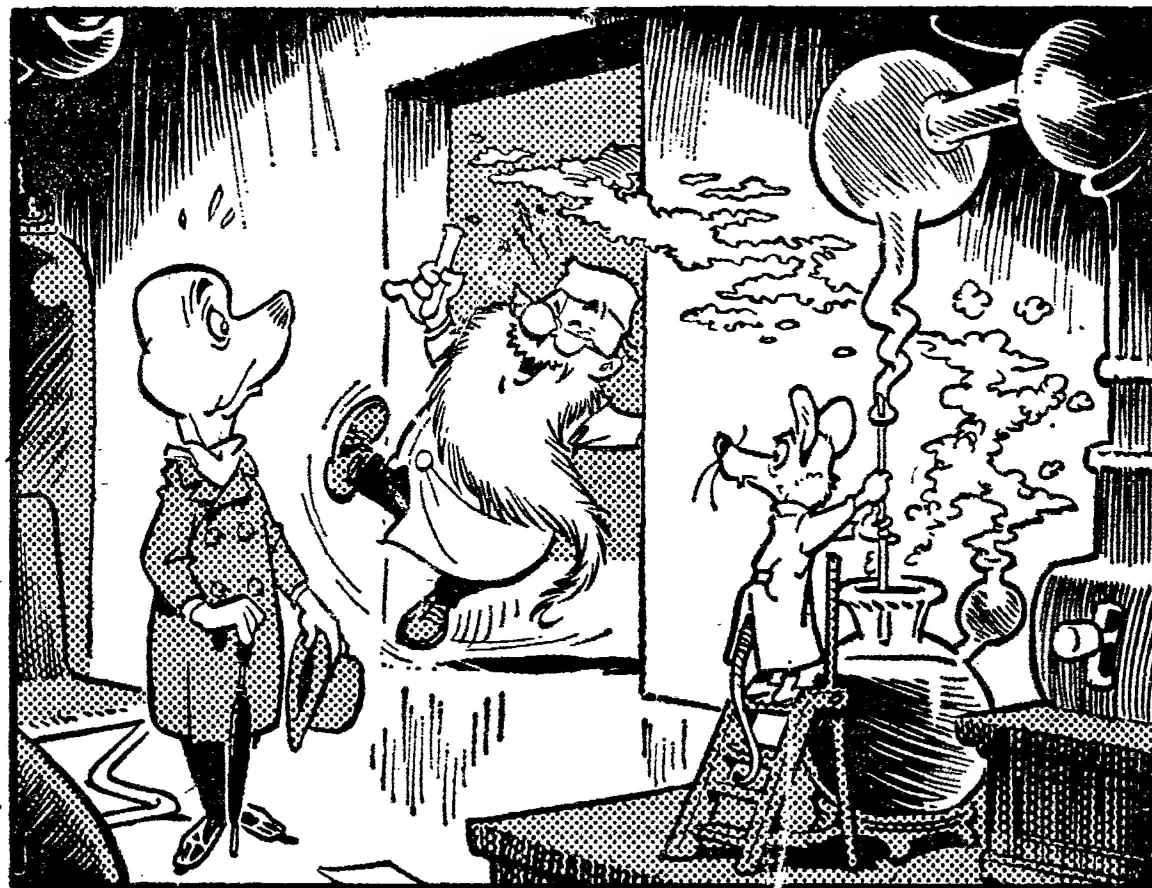

8069 De heer Steenbreek kurkte het flesje zorgvuldig en droeg het voor zich uit, toen hij door de bloemen terugliep naar de onderaardse gang.
,,Gaat u nu al weer weg?", vroeg heer Bommel, die hem volgde. ,,Hebt u het nu al gezien? Is dat de manier waarop u een leven van eten, drinken en vrolijk zijn onderzoekt? Daar sta ik als heer met een diep, innerlijk leven toch wel anders tegenover. Na een week in dit heerlijk klimaat borrelen er allerlei mooie gevoelens in mij naar boven.."
,,Dat is het water", viel de ander hem in de rede. ,,De inhoud van dit flesje. Daar gaat het toch om, nietwaar? Ik zal het laten analiseren. U hoort nog van mij."

Na deze woorden nam hij groetend de hoed af en verdween in de duisternis van de spelonk. Heer Ollie keek hem na en allerlei tegenstrijdige gevoelens doorkruisten zijn brein. Maar voordat hij tot een gedachte had kunnen komen, hoorde hij geritsel en met een ruk draaide hij zich om.

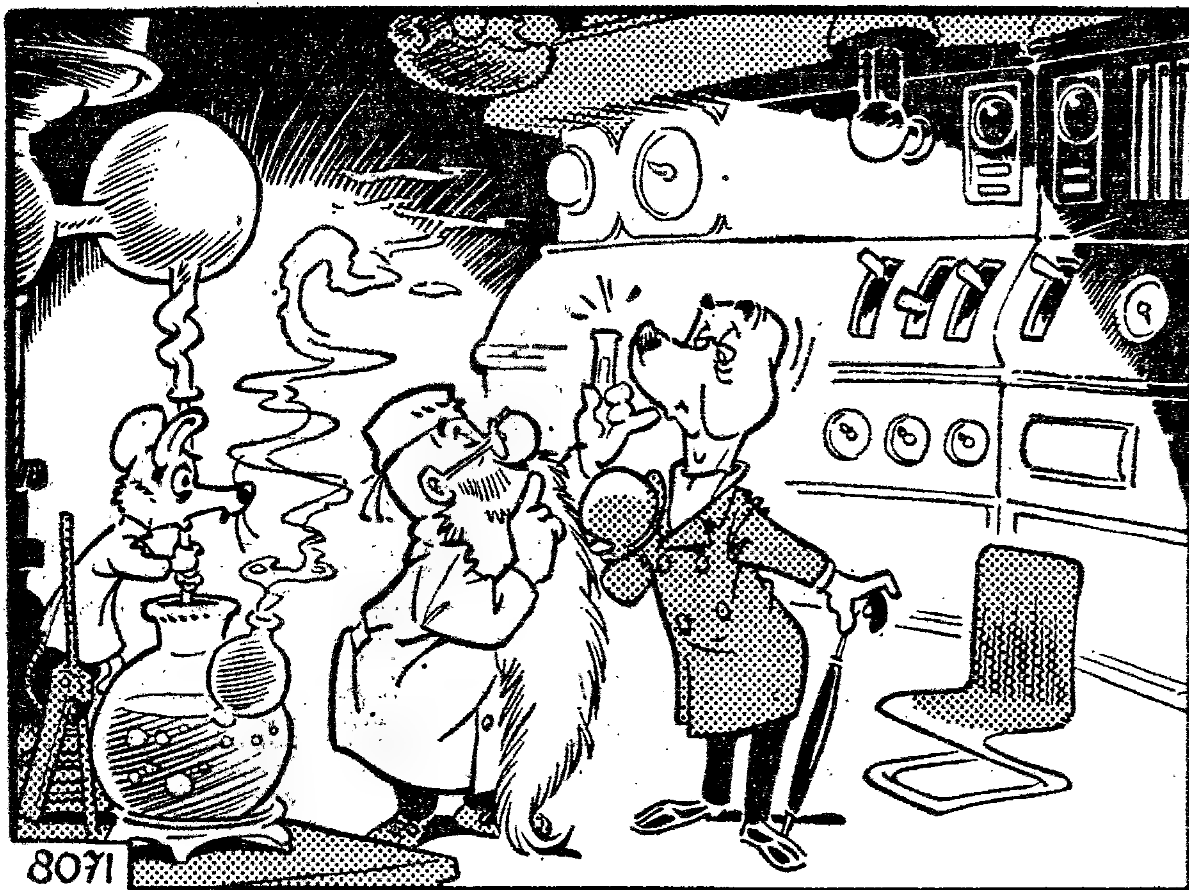
,,Hm", zei Tom Poes, die achter hem stond.
,,Wat hm?", vroeg heer Bommel. ,,Die heer gaat de rivier wetenschappelijk onderzoeken. Is dat niet goed soms?"
Zijn stem klonk echter onzeker en hij zakte nog meer in, toen Tom Poes zei: ,,Ik weet niet of dat nu wel zo'n goed idee is. Hier komt vast narigheid van."

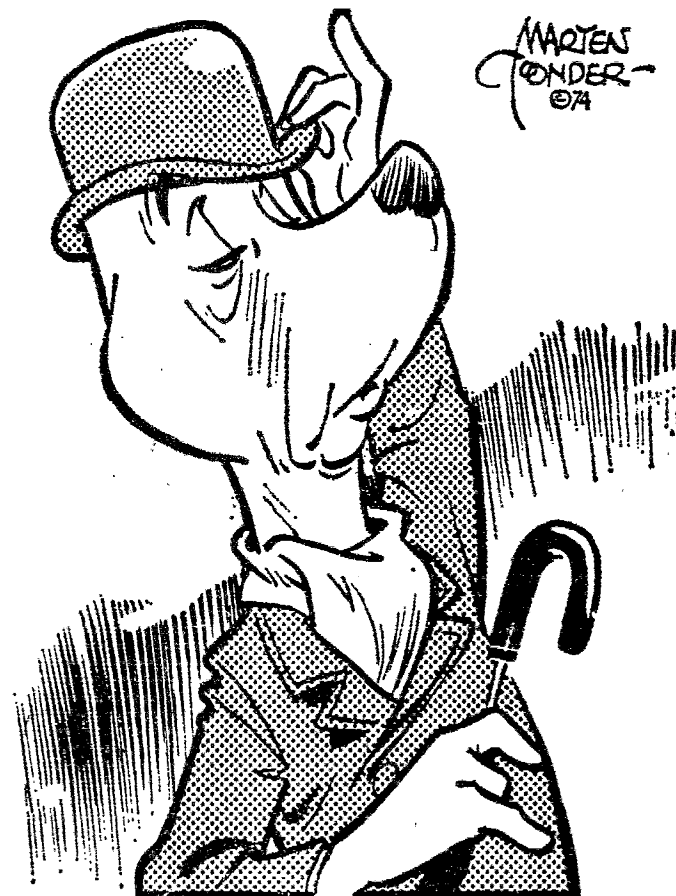
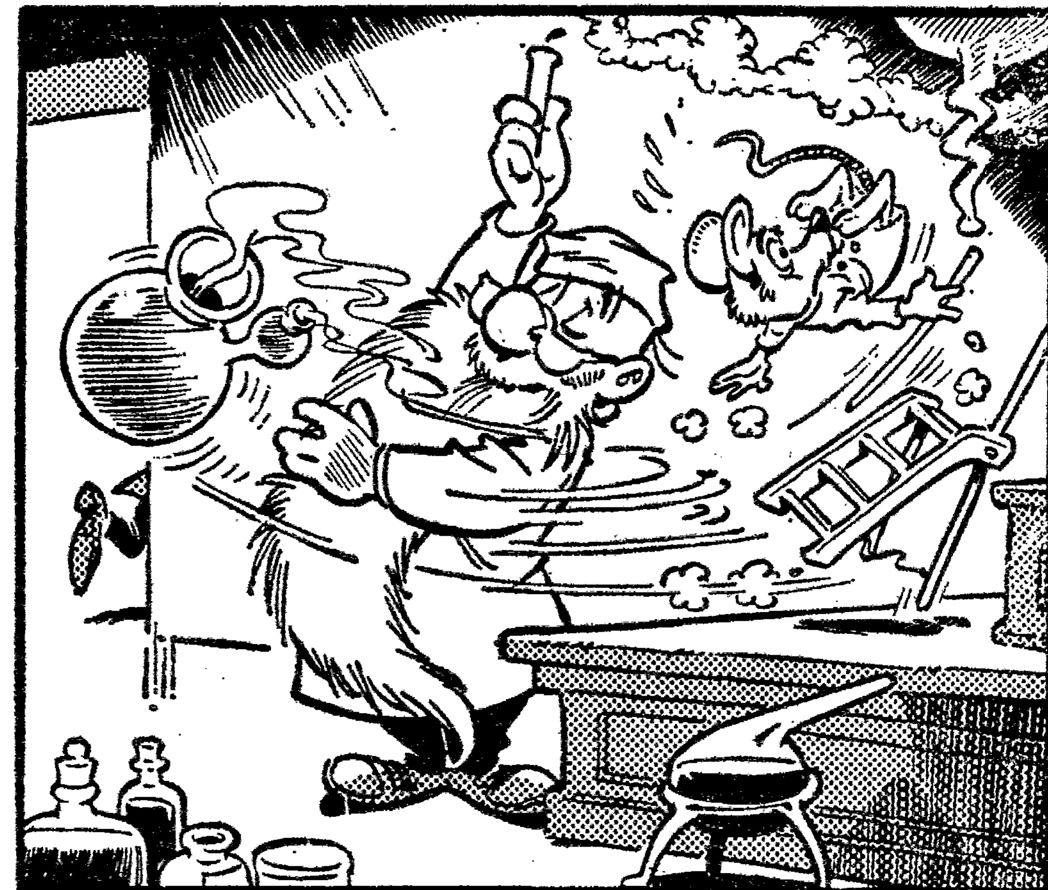

8070 De heer Steenbreek had zich naar het Rommeldamse laboratorium begeven om het water uit de merkwaardige rivier te laten onderzoeken. Daar zat hij nu op de afgesproken tijd op de uitslag te wachten, maar die was er om half twaalf nog niet.
„Elf uur was de afspraak", zei hij afkeurend. „De professor schijnt er de tijd voor te nemen. Wat doet hij eigenlijk?"
„De prof werkt altijd héél nauwkeurig," verklaarde de assistent Pieps, die op een werkbank met de proef van Hompeldonk bezig was. „Een ernstige baas, hoor. Laat zich niet afleiden of opjagen."
Op dat moment klonk er op de gang een naderend gezang en daarop werd de deur krachtig opengeworpen om doorgang te verlenen aan het hoofd van het laboratorium. Deze, een zekere professor Prlwytzkofski, toefde een ogenblik op de drempel om een korte hakkendans uit te voeren op de maat van een uitheems lied. „Pom, pomr pomskoja / Van der Baml in der bams, o ja", zong hij. Daarop sloeg hij een kuitenflikker en trad op zijn onthutst gehoor toe.
„Praw!", riep hij uit, een reageerbuisje omhooghoudend. „Een schoner proeving. Dezer vloedigheid is wonderbaar! Ik gevoel mij gans aangenaam vermonterd."
„Dat interesseert mij niet", sprak de heer Steenbreek koel. „Wat zit er in dat water? Daar gaat het om."

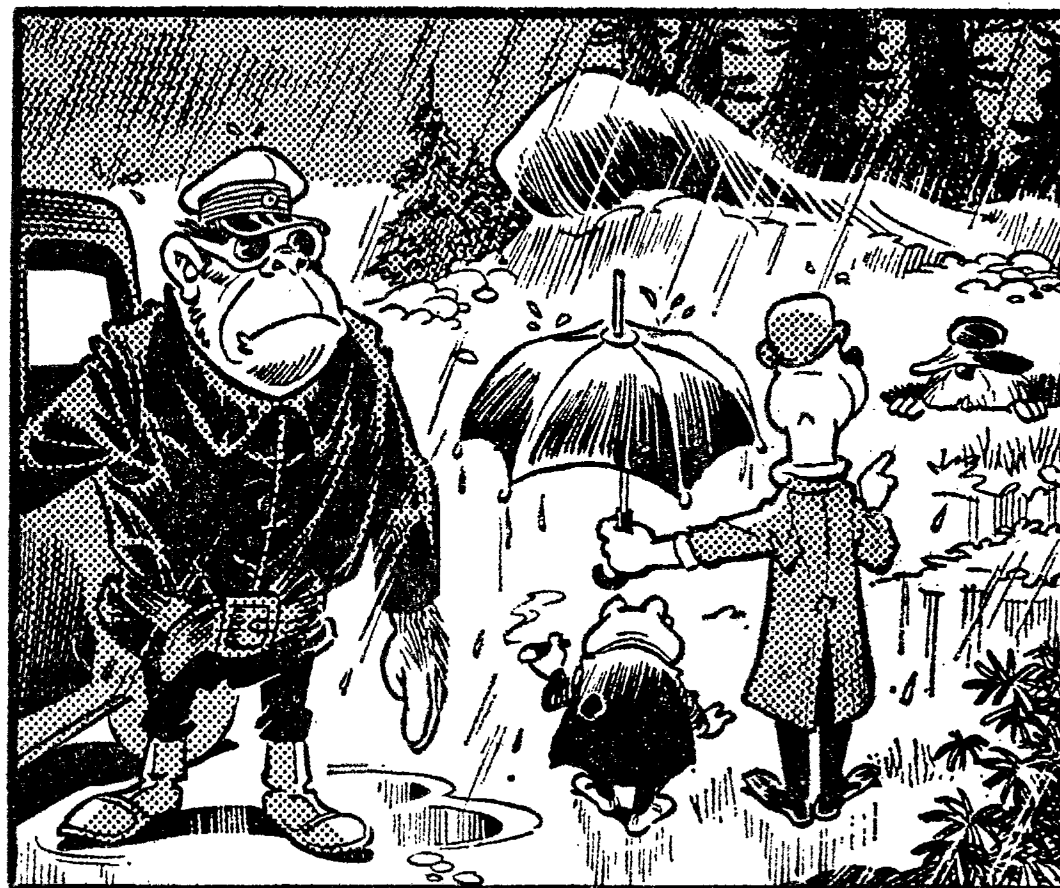
8071 „Het interesseert me niet, dat u aangenaam bewogen bent door dat water'', sprak de heer Steenbreek koeltjes. „Daar betaal ik u niet voor. Wat zit erin? Daar gaat het om.''
„Praw!'', riep de geleerde uit. Hij trad op de secretaris toe en hield hem het reageerbuisje schertsend onder de neus.
„Reines water'', vervolgde hij. „Vermixt met allerhand mineralen, vitaminen en proteïnen, mitsgaders ener element dat mij onbekend voorkomt. Ik zal het nader betrachten moeten. Maar het is eten en drinken, meneer Steinbreuk! En zonder gifstoffen of zorgen.''
„Dat is mij genoeg'', zei de ander stijfjes. „Ik zal de zaak voorleggen aan de Oliehandelmaatschappij. Gaat u intussen door met het onderzoek naar dat onbekende element. Tot ziens.''

Hij plaatste de hoed op de schedel en verliet het laboratorium met afgemeten tred.
„Een ongevroren knaap'', merkte de geleerde op. „Gener humorzin, dat is klaar.''
„Ik zie de grap ook niet'', zei Alexander Pieps, die nog steeds met zijn proef bezig was. „Wat is er zo leuk aan dat water?''

Nu veegde de hoogleraar met een jolig gebaar de stellage van zijn assistent van de werkbank af.

„Heiho!'', riep hij. „Wees toch niet immer zo ernstelijk, mijnheer Pieps! Lustig zijn in wetenschappelijker zin, dat is der kunst des levens.''

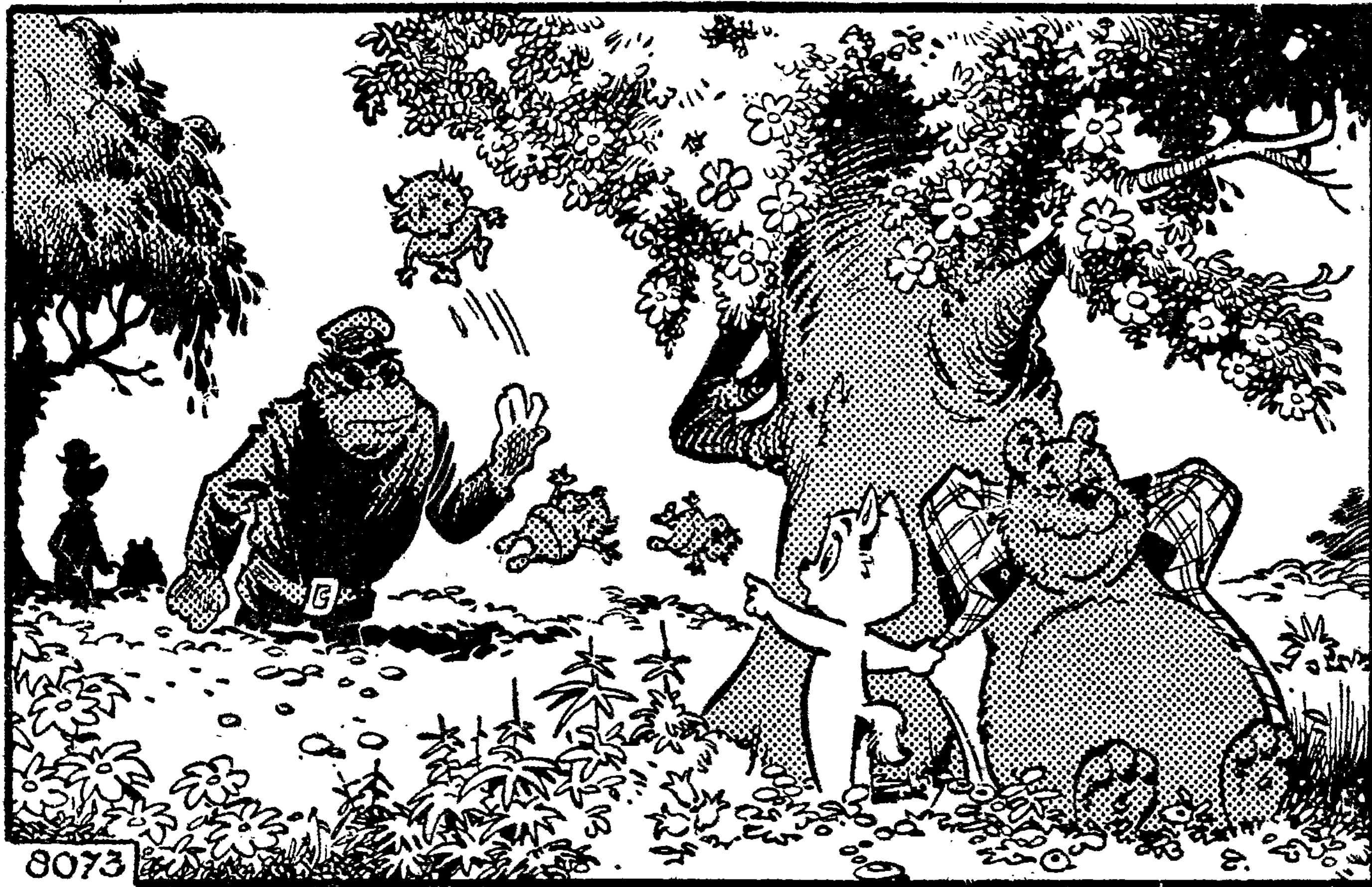

8072 Toen de oude Zadkiel enige dagen later het hoofd uit de kuil stak om van de regen te genieten, zag hij tot zijn verbazing een grote zwarte auto naderen. Het voertuig remde geluidloos en de zwartlederen bestuurder stapte uit om het portier te openen.

"Hier is het, AWS", zei de heer Steenbreek, die als eerste naar buiten kwam en zijn regenscherm openvouwde. "Voorzichtig, het is glibberig."
Amos W. Steinhacker, de president van de Oliehandelmaatschappij, volgde hem en keek korzelig rond.
"Waar is wat?", vroeg hij. "Ik zie niks."
"Daar", verklaarde de secretaris wijzend. "Waar die zwerver zijn hoofd over de rand steekt. Daar is de toegang tot het dal."
"Goed", hernam de ander. "Houd die paraplu wat beter, hij drupt in mijn nek. En laat Gor de ingang vrijmaken."
Zadkiel zag het groepje met gemengde gevoelens nader komen, maar voordat hij zich had kunnen terugtrekken, vatte de chauffeur hem reeds bij het kraagje. En terwijl de secretaris in de kuil stapte om zijn werkgever bij het afdalen behulpzaam te zijn, werd hij met een boog uit het beeld geworpen.
"Een moddertroep", mopperde de heer Steinhacker. "Dit moet veranderen als we hier tot zaken komen. Noteer dat."

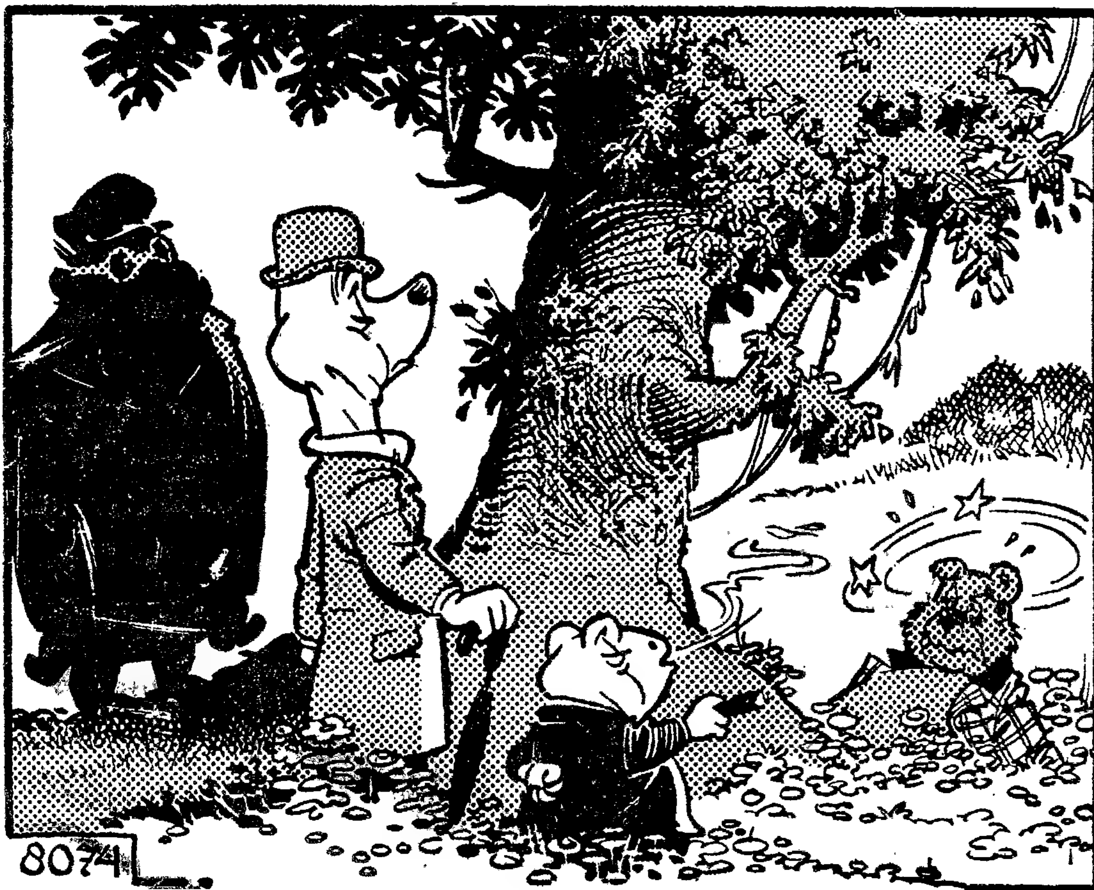

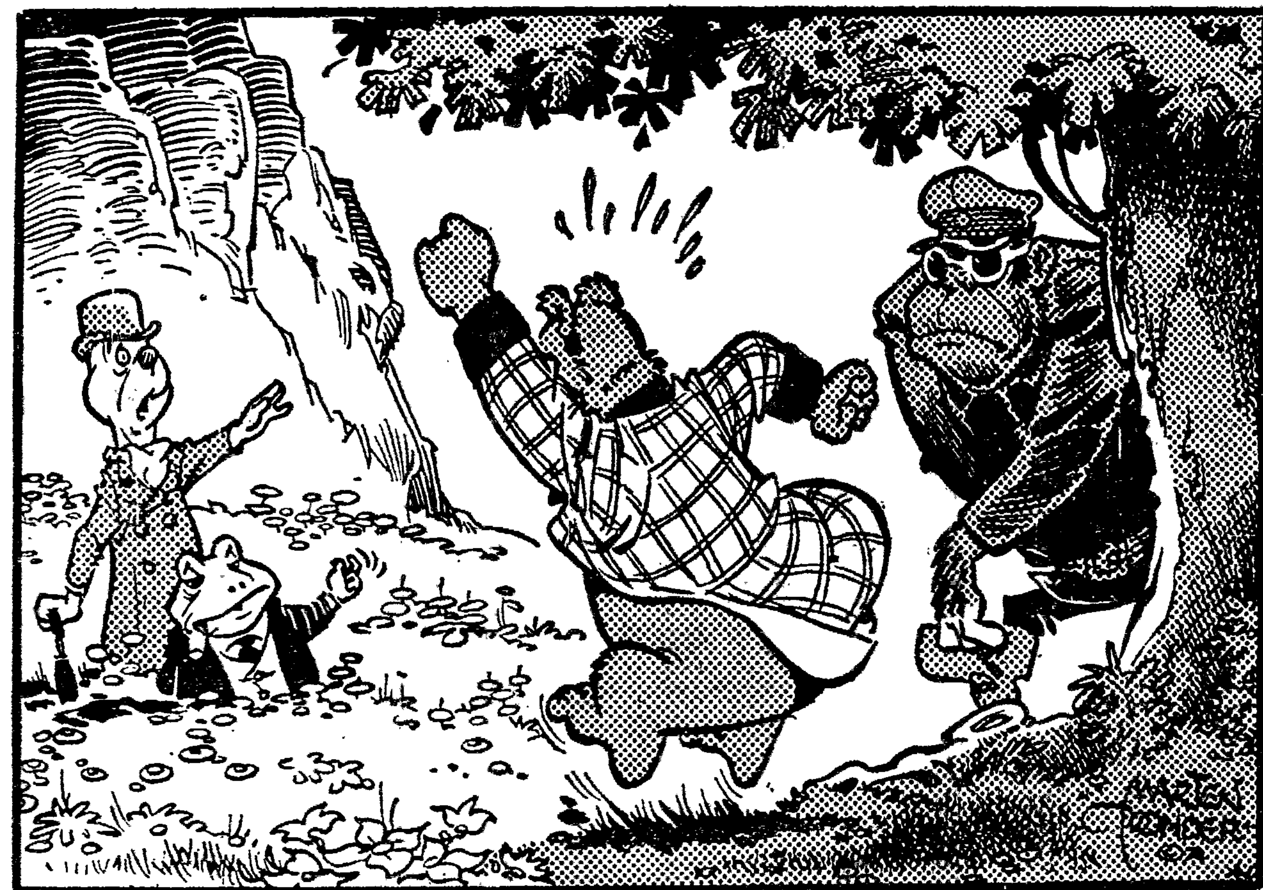
8073 Heer Bommel zat met een milde glimlach onder een boom en liet zich door de zon beschijnen.
"Hier komt een heer tot mooie gedachten", sprak hij mijmerend. "Het moet heerlijk zijn om anderen mee te laten genieten van dit leven. Zeg nu zelf, jonge vriend! Hier valt alle narigheid vanzelf van iedereen af, zodat het een betere wereld zal worden, wanneer je begrijpt wat ik bedoel."
"Hm", zei Tom Poes. "Daar komen al anderen aan en ze hebben de narigheid meegenomen."
Heer Ollie kwam overeind en keek ontsteld naar de naderende groep. Voorc- liep de chauffeur, die met forse hand de weg vrijmaakte voor de heren Steinhacker en Steenbreek, die hem door de bloemen volgden.

"Wacht even, goede vriend!", riep heer Bommel uit, terwijl hij zich naar Gor toehaastte. Maar diens gespierde gestalte maakte hem een beetje onzeker, zodat hij wat zachter vervolgde:"Dat gaat niet, bedoel ik. Dit is een vriendelijk land van eten en drinken en vrolijk zijn. En ik kan niet toestaan dat u de Hopsa's ..."

Verder kwam hij niet, want de chauffeur zwaaide een grote vuist omhoog.
"Wacht even", riep de secretaris op de achtergrond. "Dat is geen inboorling!"

Maar zijn waarschuwing kwam te laat. Gor had de ongelukkige heer reeds van het pad geveegd.

8074 Heer Ollie kwam met een plof tussen de bloemen terecht en bleef versuft liggen. Al spoedig opende hij echter de ogen weer en toen viel zijn blik op de zwarte gedaante van de heer Steinhacker, die wat dichterbij gekomen was.
„Een klein misverstand," sprak deze, een rookwolkje uitblazend. „Gor was te ijverig. Begrijpelijk, dat zult u moeten toegeven. Men moet die primitieven stevig onder de duim houden, anders kunnen er geen zaken worden gedaan."
„Een m-masverstind?", herhaalde heer Bommel. Hij kwam moeilijk overeind en een grote woede maakte zich van hem meester. „Hier wordt niets onder de duim gehouden!" riep hij driftig. „Dit is het land van vrolijk zijn en ik kan niet toestaan, dat ongure lieden er met zwarte brillen klappen komen uitdelen. Als hier geklapt moet worden zal ik het doen; want de toorn van een heer is verschrikkelijk!" Zo roepende sprong hij vuistenzwaaiend voorwaarts en de secretaris deed haastig een stapje achteruit.
„Stop", riep hij schril. „U praat tegen de president van de Oliehandelmaatschappij!"
Het was echter duidelijk, dat de uitzinnige heer zijn plaats geheel vergeten had en daarom greep de president persoonlijk in.
„Vooruit, Gor", zei hij wenkend. „Primitieven onder de duim."

8075 De chauffeur Gor zag heer Bommel op zijn werkgever afstormen en had geen verdere aanmoediging nodig. Hij sprong voorwaarts, maar op dat moment viel er een zware tak uit de boom die hij passeerde, en omdat die hem vol op de pet trof, stortte hij dreunend ter aarde. Daar had niemand op gerekend, zodat de tengere secretaris en de nietige president door een regen van vuistslagen getroffen werden zonder tegenstand te bieden. Ze waren aan zoiets niet gewend en ze zaten dan ook al spoedig ademloos tussen de bloemen.

Heer Bommel kwam tot zichzelf en keek een beetje onthutst rond. „Het is vreselijk wat een heer in zijn woede vermag", sprak hij hijgend. „Hoewel... ik begrijp niet waarom die Gor daar ook op de grond ligt. Ik heb hem toch niet geraakt? Maar misschien is hij door angst overmand..."
„Dat is het niet", zei Tom Poes, die zich langs een klimplant naar beneden liet zakken. „Er hing een dode tak in deze boom en die heb ik op zijn hoofd gegooid."
„O", mompelde heer Ollie een beetje verbluft. Maar toen verhelderde een glimlach zijn gelaat. „Heel goed, jonge vriend", prees hij. „Ik had het zelf kunnen doen, als ik niet, als ik niet tegenover een overmacht had gestaan. Aan de andere kant eh.. Ik hoop dat ze zich geen pijn hebben gedaan."
„Hun eigen schuld", zei Tom Poes. „Maar we moeten vlug zijn. Met deze klimplant kunnen we ze vastbinden voordat ze bijkomen."

8076 Na een poosje hard werken waren de beide hooggeplaatste zakenlieden en hun chauffeur stevig met slingerplanten omwonden en door de onderaardse gang naar de kuil gevoerd. De oude Zadkiel, die daar van de schrik zat te bekomen, hielp mee om het groepje naar boven te trekken, hoewel het hem erg tegenstond.

„Zo is het nu altijd", mompelde hij al sjorrende. „Door het zwoegen van de armen gaan de rijken omhoog."

Maar heer Ollie luisterde niet naar hem. Hij duwde de heer Steenbreek naar de weg en wees gebiedend in de richting van de stad.

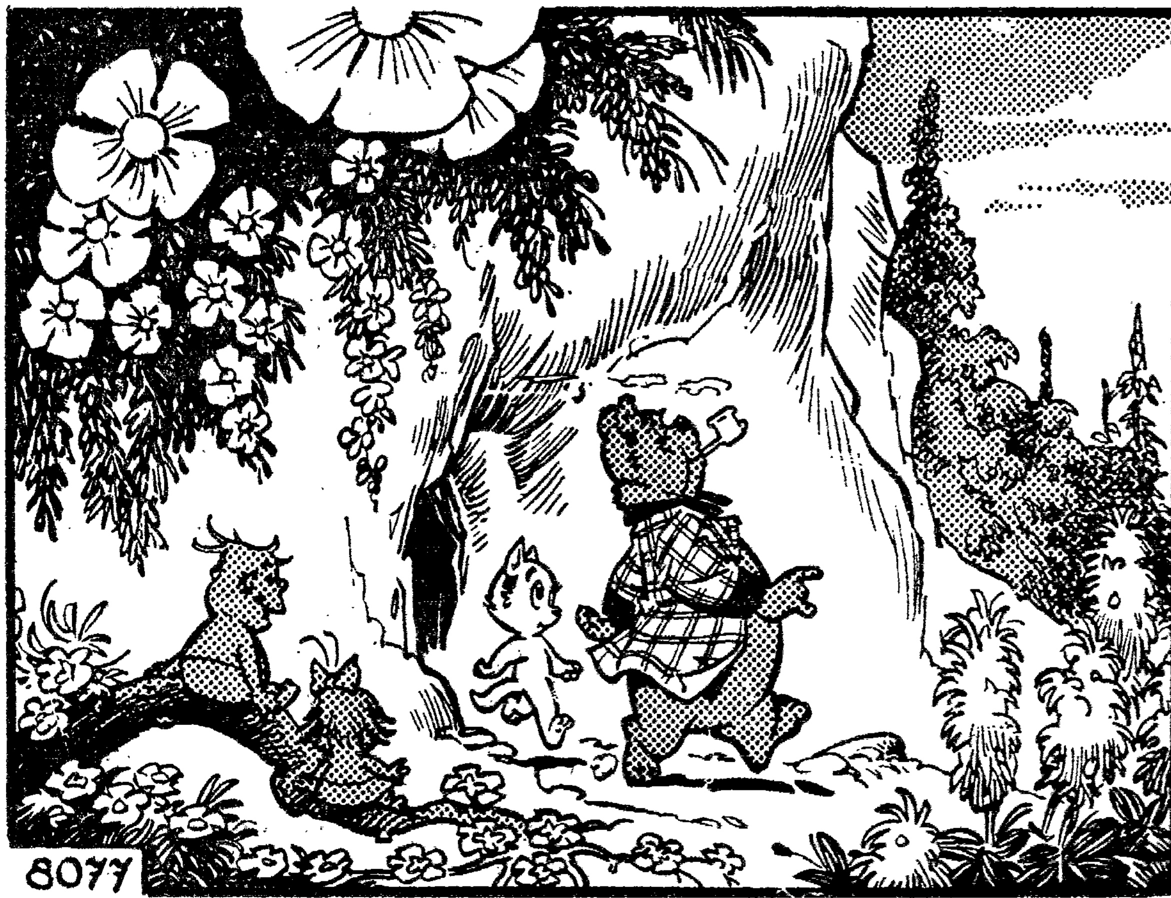
„En nu voort!", sprak hij hijgend. „Pas op, wanneer ik jullie hier weer zie. Dan zwaait er wat, want een heer kent zijn eigen kracht niet. Maak, dat je wegkomt!"

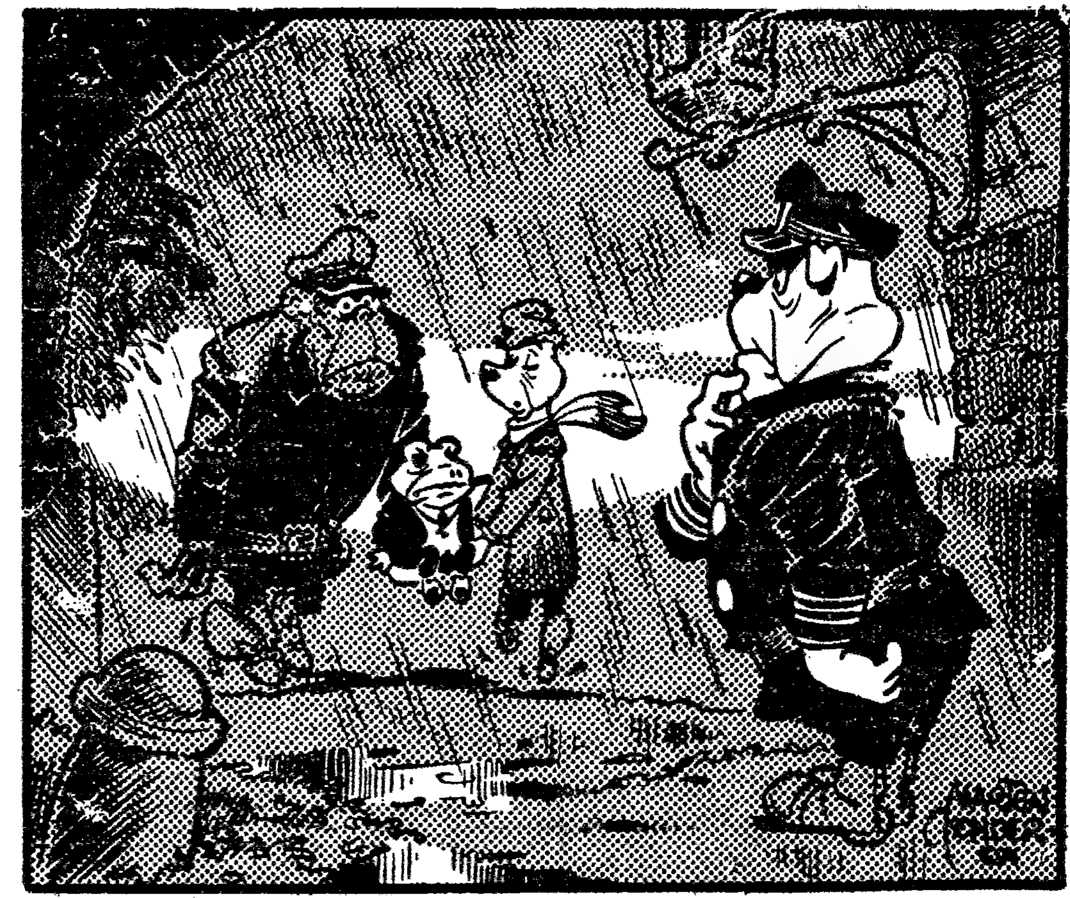
„Hoe?", vroeg de secretaris met trillende wangen. „Zó kan Gor niet rijden. Wees zo goed deze touwen los te maken."

„Ik maak niets los!", riep heer Bommel. „Ga maar lopen!"

„Hier zal hij meer van horen", siste AWS. Hij keerde zich om en begon grimmig door de neergutsende regen te stappen, gevolgd door zijn ingesnoerde werknemers.

„Dit loopt niet goed af", zei Zadkiel, die zich hoofdschuddend weer in de kuil liet zakken. „Die grote lui laten zich niet door zwervers in de kou zetten. Daar komt gedonder van."

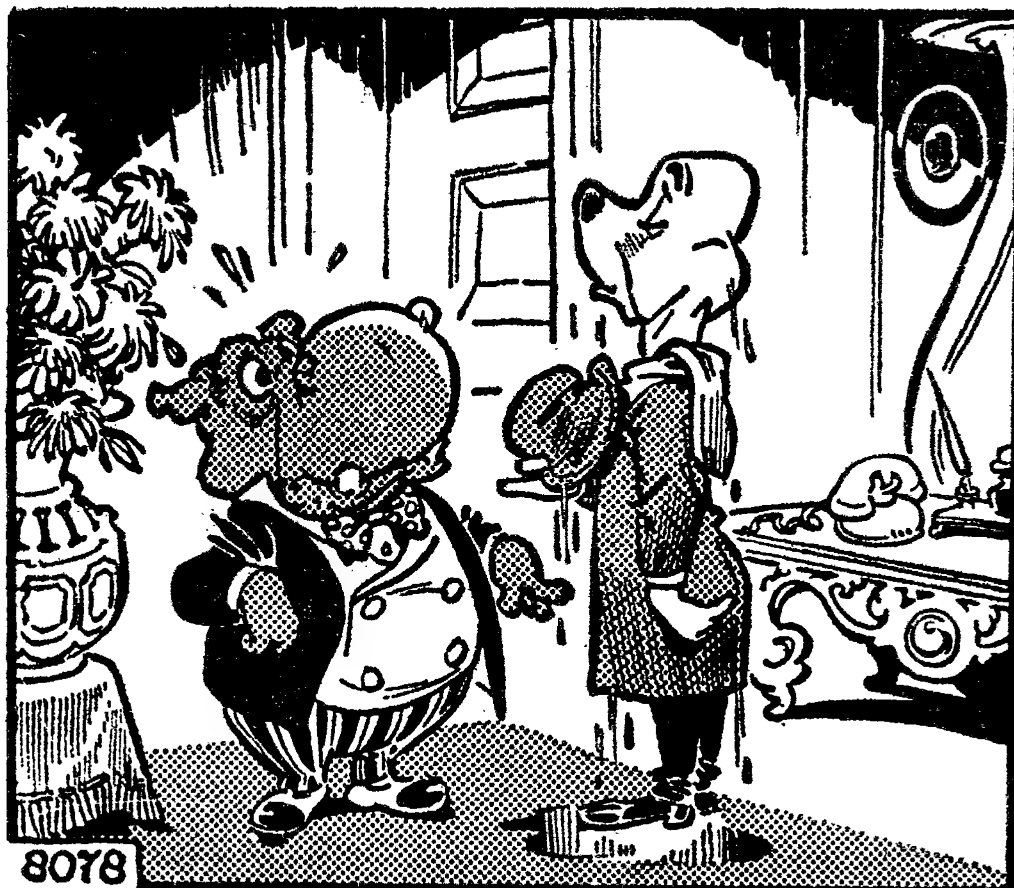

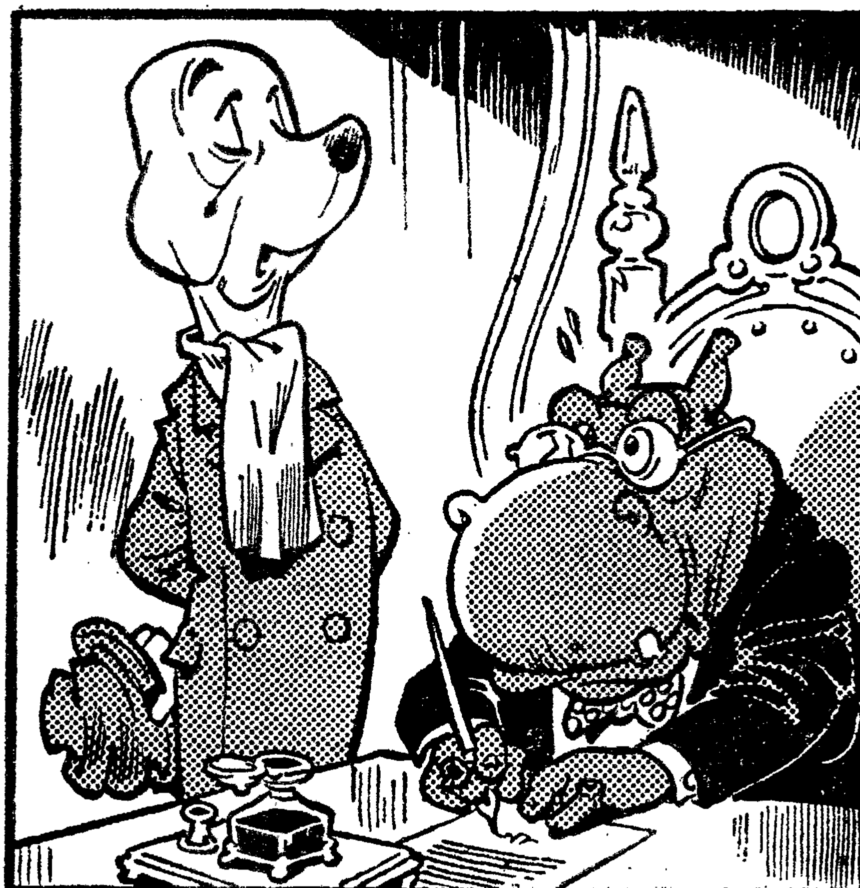
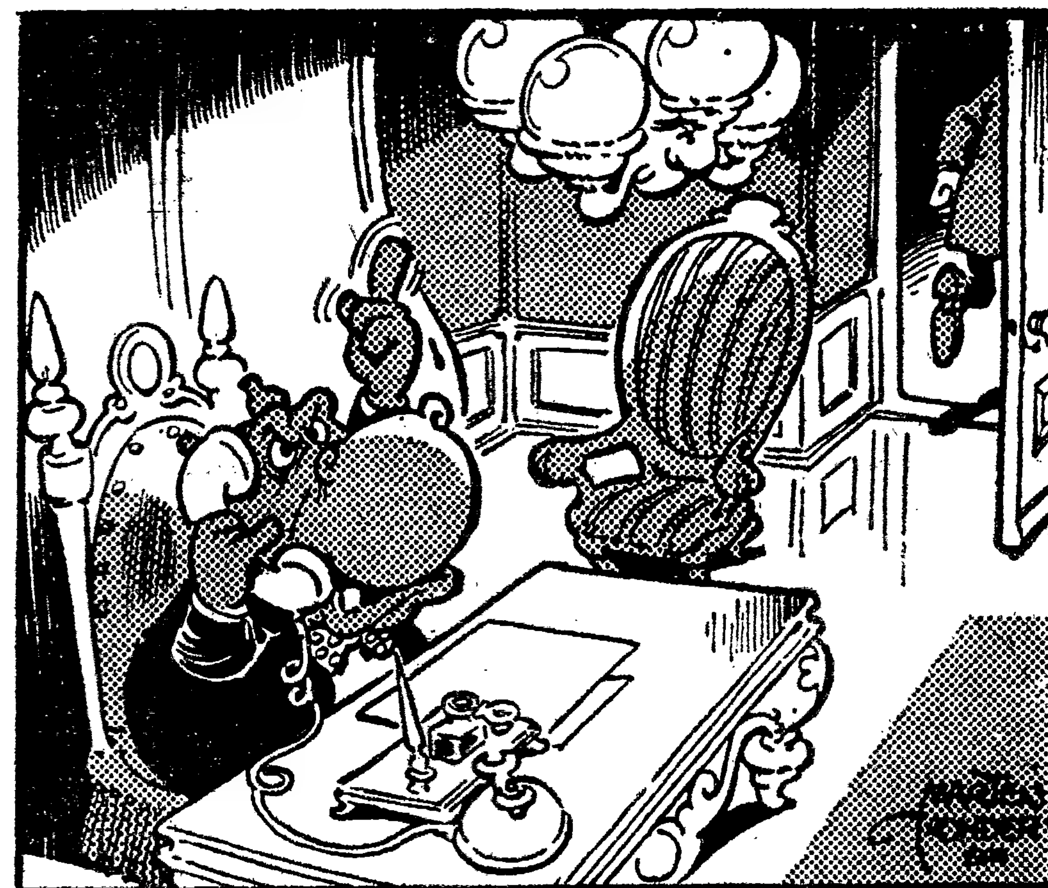

8077 Heer Bommel en Tom Poes keerden terug naar de vallei waar nog steeds de zon scheen, en de eerste stak een pijp op.
„Daar heb ik nu echt trek in", verklaarde hij.
„Soms worden de spanningen een heer te machtig en dan heeft hij meer behoefte aan tabak dan aan bloemengeur. Nu is alles weer prettig, we kunnen weer eten, drinken en vrolijk zijn."
„Hm", zei Tom Poes. „Ik ben bang, dat een land als dit niet kan bestaan. Het zal hier wel gauw afgelopen zijn; vooral omdat u de buitenwereld erin hebt gehaald."
„Onzin", riep heer Bommel uit. „Ik zal persoonlijk de Hopsa's en hun gebied beschermen."
Maar zijn stem klonk onzeker, want hij begreep wel, dat iemand als de oliekoning Steinhacker het er niet bij zou laten zitten.

Dat was ook zo. Na lang gefriemel hadden de zakenlieden en hun chauffeur zich van de klimplanten ontdaan. Daarop hadden de heer Steenbreek en Gor van hun handen een schommeltje gemaakt waarop AWS plaats kon nemen en zo sopten ze door de stromende regen stadwaarts.

Commissaris Bas, die onder de Westerpoort stond te schuilen, zag het groepje naderen en verbazing maakte zich van hem meester.
„Dit is niet gewoon", dacht hij. „Er moet iets onregelmatigs gebeurd zijn."

8078 Niet lang daarna werd de heer Steenbreek bij de burgemeester aangediend. Deze keek natuurlijk vreemd op, toen de anders zo verzorgde oliesecretaris uitgeput op zijn tapijt stond uit te druipen, maar een korte uitleg maakte deze toestand duidelijk.
„U begrijpt wel, dat AWS het hoog opneemt", besloot zijn gast. „Hij is dan ook in zijn privé hospitaal opgenomen wegens een sterk verhoogde bloeddruk; maar hij heeft strikte orders achtergelaten. In de eerste plaats dient er een einde gemaakt te worden aan de wanorde in die vallei en in de tweede plaats eist hij een ontginningsvergunning."
„Een ontginningsvergunning?", herhaalde de magistraat nerveus. „Dat gaat zó maar niet. De gemeenteraad...."
„Een ontginningsvergunning met volmachten", vulde de ander aan. „Een weigering zou de olielevering van de stad ernstig in gevaar brengen. En dat zou u toch niet willen, nietwaar?"
De heer Dickerdack zette zich bedrukt aan zijn tafel om het gevraagde papier in orde te maken en de heer Steenbreek keek goedkeurend toe.

„Zorg vooral, dat er een einde komt aan de wetteloosheid in dat gebied", sprak hij, afscheid nemend. „Anders zullen we met deze volmachten onze ordedienst inschakelen. Ik wens u een goede dag."
Met deze woorden verliet hij het vertrek, terwijl de burgemeester de telefoon greep om de commissaris van politie op te bellen.

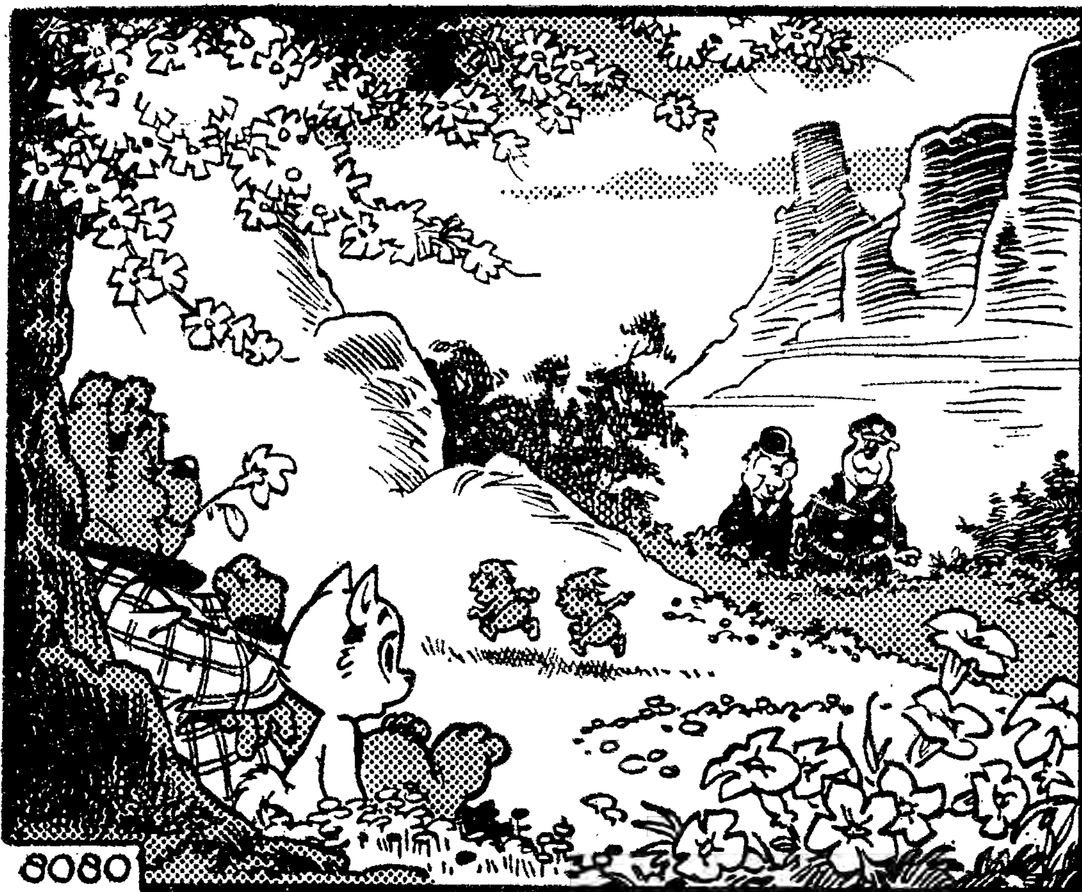

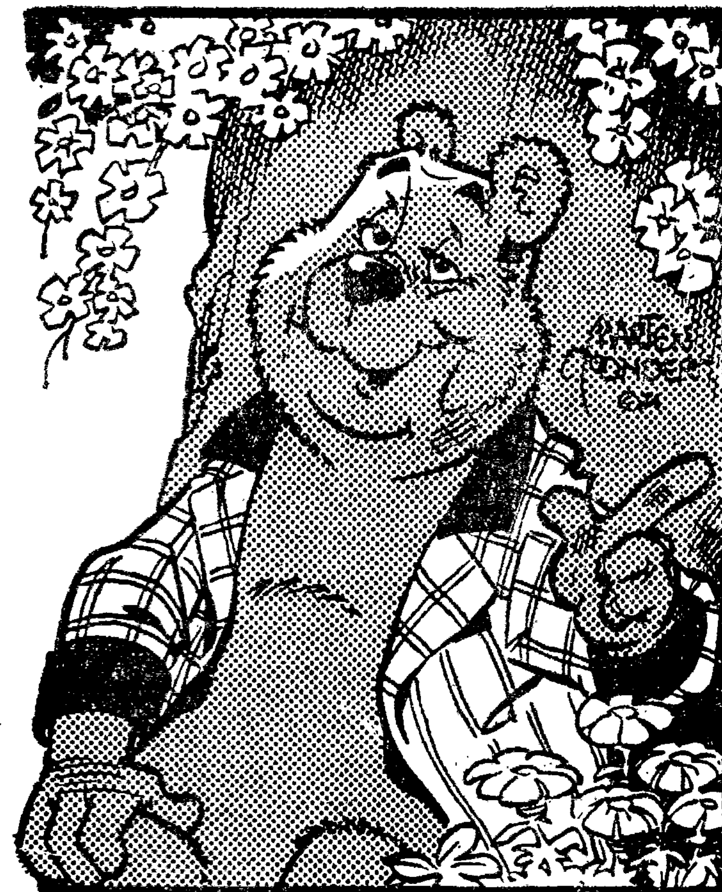

8079 De volgende morgen verliet de politiejeep de stad in zuidelijke richting met commissaris Bas persoonlijk aan het stuur.
„Slecht weertje", sprak hij tot de ambtenaar eerste klasse, die naast hem zat.

„Het spijt me u lastig te moeten vallen, meneer Dorknoper. Maar er is sprake van een valleitje in een kuil, waar Bommel de beest schijnt uit te hangen. Het is ook altijd dezelfde."
„De burgemeester heeft me over die vallei ingelicht", zei de beambte een beetje zorgelijk. „Maar ik weet niet, of dat grondgebied wel bij de gemeente behoort. Het staat niet op kadastraalkaart 95a. en ook niet op appendix 512. Wij zullen ons persoonlijk op de hoogte moeten stellen, vóórdat er kan worden ingegrepen."
Dat was geen prettig vooruitzicht en de beide heren begaven zich wat bedrukt naar de modderige kuil die hun als toegang tot het dal was aangeduid.
Hun nadering bleef niet onopgemerkt. Heer Bommel en Tom Poes, die onder een boom van de natuur genoten, zagen een morsige gedaante rennend uit de grot komen en ze keken verbaasd op, toen ze Zadkiel herkenden.
„Waarom zo'n haast?", vroeg heer Ollie. „Wat is er nu weer?"
„Plietsie!", riep de zwerver. „Ik wist het wel. De wet komt eraan en daar houd ik niet van."

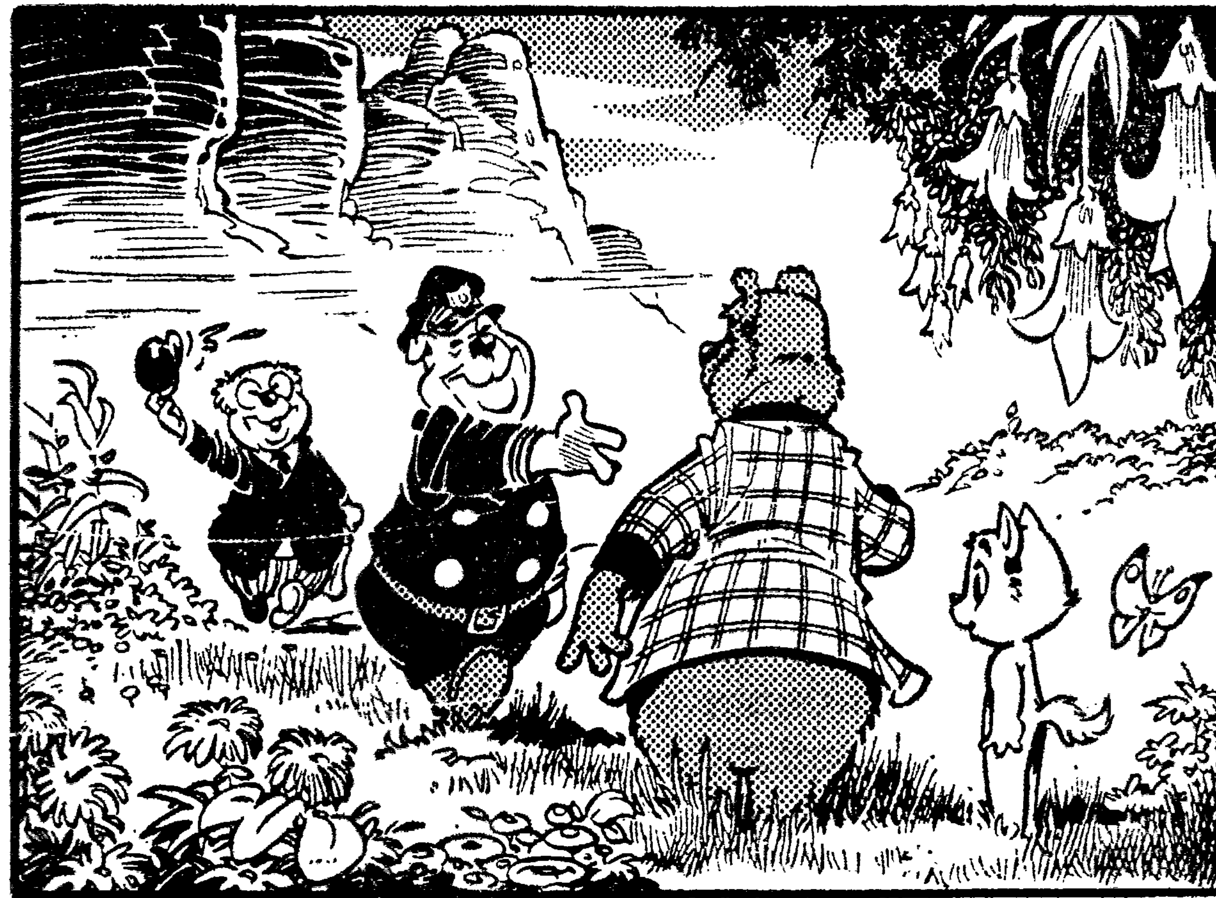
8080 — De oude Zadkiel verdween dravend tussen het struweel, maar heer Bommel bleef rustig zitten.
„Daar komen Dorknoper en Bulle Bas aan", zei Tom Poes een beetje ongerust. „Ik wist ook wel, dat we moeilijkheden zouden krijgen."
„Kom, kom, jonge vriend," suste heer Ollie. „Ik denk wel eens, dat jij niet genoeg van dat geneeskrachtige water drinkt. Je blijft een beetje onrustig en echt ontspannen ben je niet. wat kan ons gebeuren? Ik eh.. We hebben gestreden om dit land vrolijk te houden, wat jij? Blijdschap voor iedereen is mijn motto en daar houd ik mij aan."
„Zo", zei commissaris Bas, die de laatste woorden gehoord had. „Blijdschap voor iedereen, huh? Sla je daarom keurige ondernemers met boomtakken op het hoofd? Ik heb ernstige klachten over je, Bommel! Ik zou je eigenlijk moeten inrekenen..."

„Eerst dienen we te weten, hoe het gebied hier wettelijk gelegen is", onderbrak de ambtenaar. Hij schudde enkele regendruppels van zijn bril en keek keurend rond.

„Ik moet zeggen, dat het klimaat hier erg aangenaam is," vervolgde hij. „Dat komt natuurlijk van de beslotenheid tussen de bergen. Maar onder wiens jurisdictie valt het grondgebied? Daar gaat het om."

„Het valt helemaal niet," verklaarde heer Bommel met een zachte glimlach. „Het is er gewoon. Leuk, dat jullie er ook zijn, hoor. Ik zei net tegen Tom Poes, dat het prettig zou wezen wanneer ik wat aanspraak had. Eten en drinken en vrolijk zijn voor iedereen, bedoel ik. Nu, daar is de rivier, dat water is erg versterkend."

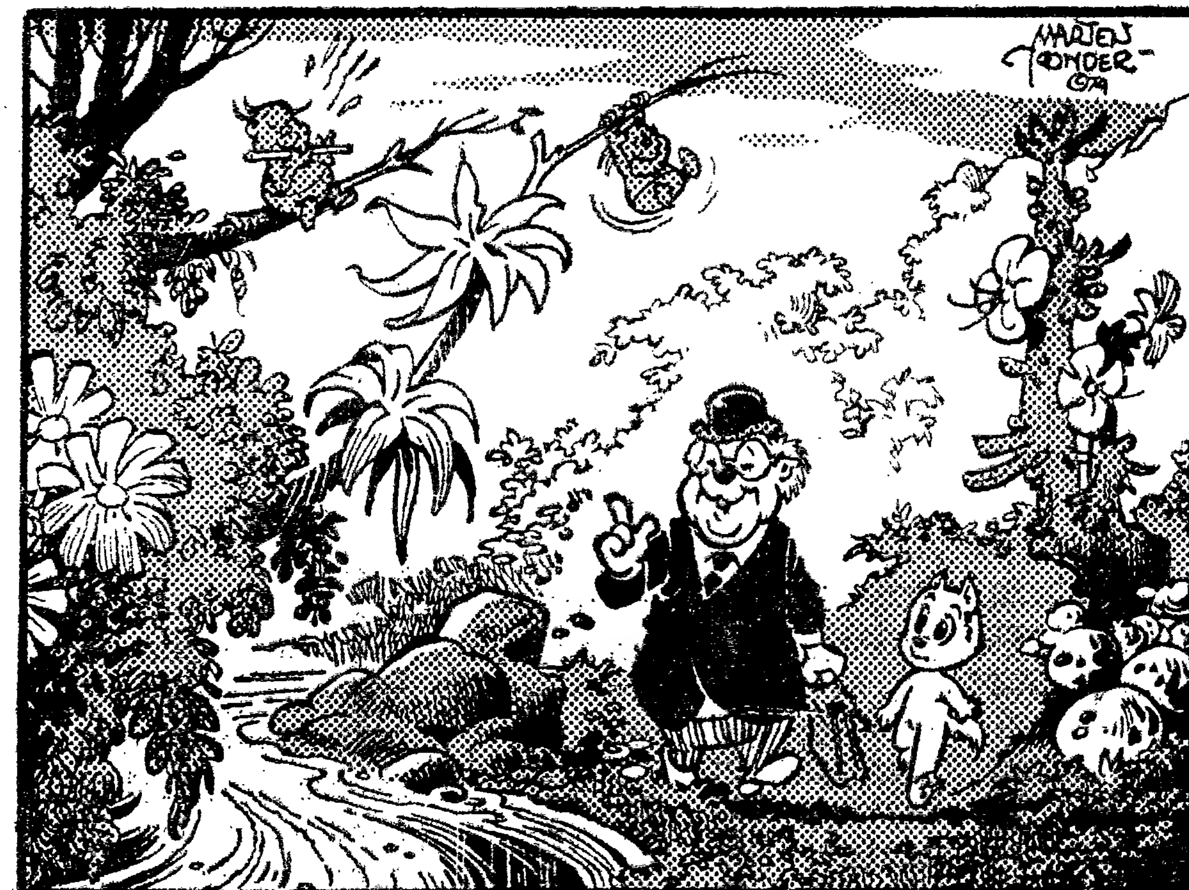

8081 — De commissaris en de ambtenaar eerste klasse begaven zich met enige tegenzin naar de rivier. Het drinken van koud water trok hen niet bijzonder aan na hun rit door de regen; maar omdat ze iets over de eigenschappen van de stroom gehoord hadden, namen ze onderzoekend een paar teugen.

,,Eigenaardig," mompelde de heer Dorknoper. ,,Erg verwarmend, en het verkwikt ook!"
Daarop schepte hij zijn hoed vol water en begon gulzig te drinken. De politiechef sprong echter op en liep met uitgestrekte hand op heer Ollie af.
,,Wel, wel," riep hij uit. ,,Het doet me genoegen, dat je me hier hebt laten komen, Bommel! Dat van de klachten was natuurlijk maar een grapje. Dit gebied is niet eens van de gemeente, wat jij, Dorknoper? En bovendien weet ik, dat jij je aan de wet houdt."
,,Natuurlijk," zei heer Ollie, terwijl hij de uitgestoken hand hartelijk schudde. ,,Maar als heer zijnde verdedig ik onschuldigen tegen zwarte brillen en leder, dat weet iedereen."
,,Vanzelfsprekend," zei de beambte, die zich nu ook bij hen voegde. ,,Alleen moet ik wel even ambtelijk vaststellen, of dit gebied werkelijk niet bij de gemeente hoort. Plicht gaat tenslotte vóór vermaak, nietwaar? Ik zal de bron van deze rivier moeten opzoeken en op de kaart aanduiden."

8082 — Toen de ambtenaren naderden, hadden de Hopsa's zich haastig teruggetrokken, want ze hadden geen vertrouwen meer in zwart geklede vreemdelingen. Maar omdat alles rustig bleef, doken ze voorzichtig weer uit het groen op.

„Wees maar niet bang", zei heer Bommel glimlachend. „Dit is commissaris Bas. Hij is lid van de Kleine Club, een prettige aanspraak voor iemand van mijn stand, die geen kwaad doet."

„Zolang er maar orde is", vulde de politiechef schertsend aan. „Een lolletje kunnen we wel verdragen, maar maak er geen janboel van, wat jij, Dorknoper?"

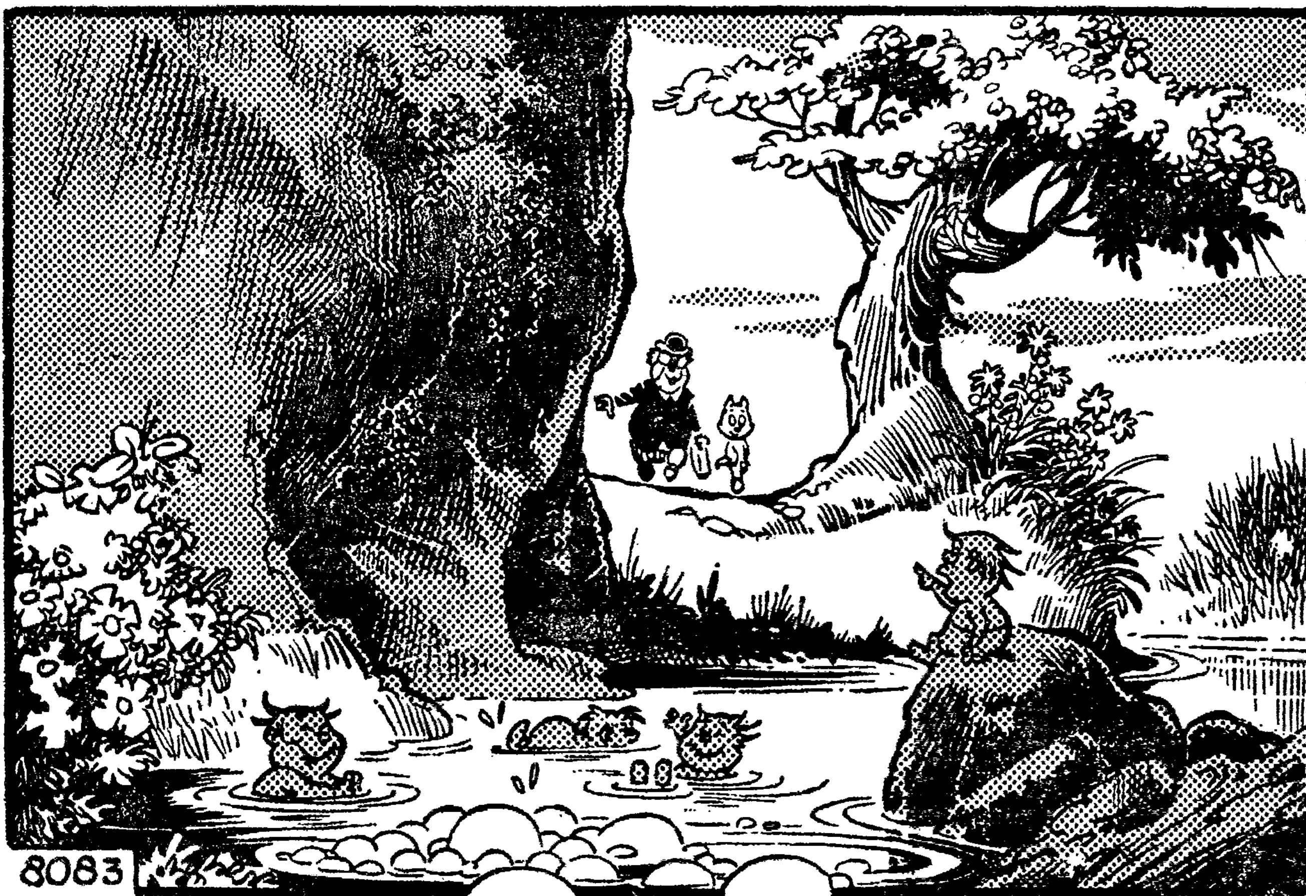
De ambtenaar was echter al doorgelopen om de bron van de rivier te gaan zoeken. „Een aangename omgeving, dat moet ik vaststellen", sprak hij. „Dat water is werkelijk heel heilzaam, en dan die bloemen! Wij beambten hebben daar heus wel oog voor, dat wordt wel eens voorbijgezien. Maar wij moeten onze plicht doen."

„Wat voor plicht?", vroeg Tom Poes, die hem volgde.

„Dit gebied ligt wat onduidelijk", verduidelijkte de heer Dorknoper. „Het staat niet op de kaart en dat geeft een leemte in de ontginningsvergunning."

„Hm", zei Tom Poes, en toen viel er een kleine stilte, die slechts verbroken werd door het ruisen van de stroom en het ijle gefluit van een Hopsa die op een boomtak zat.

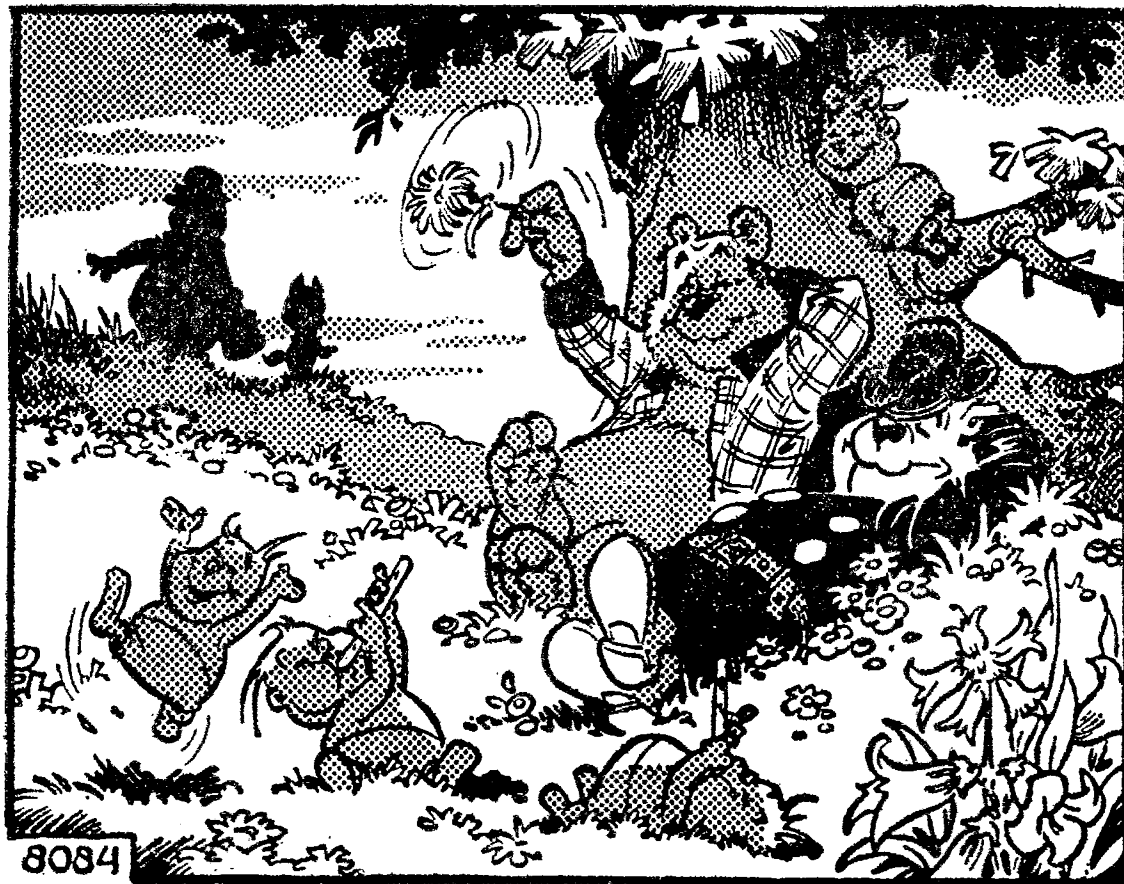
„Het zou prachtig zijn om dit gebied tot ontwikkeling te kunnen brengen", hernam de ambtenaar. „Welvaart en sociale voorzieningen voor de inboorlingen. Recreatie voor de stedelingen. Financiering waarschijnlijk door de Oliehandelsmaatschappij. Hier ligt een heel mooie taak voor de overheid."

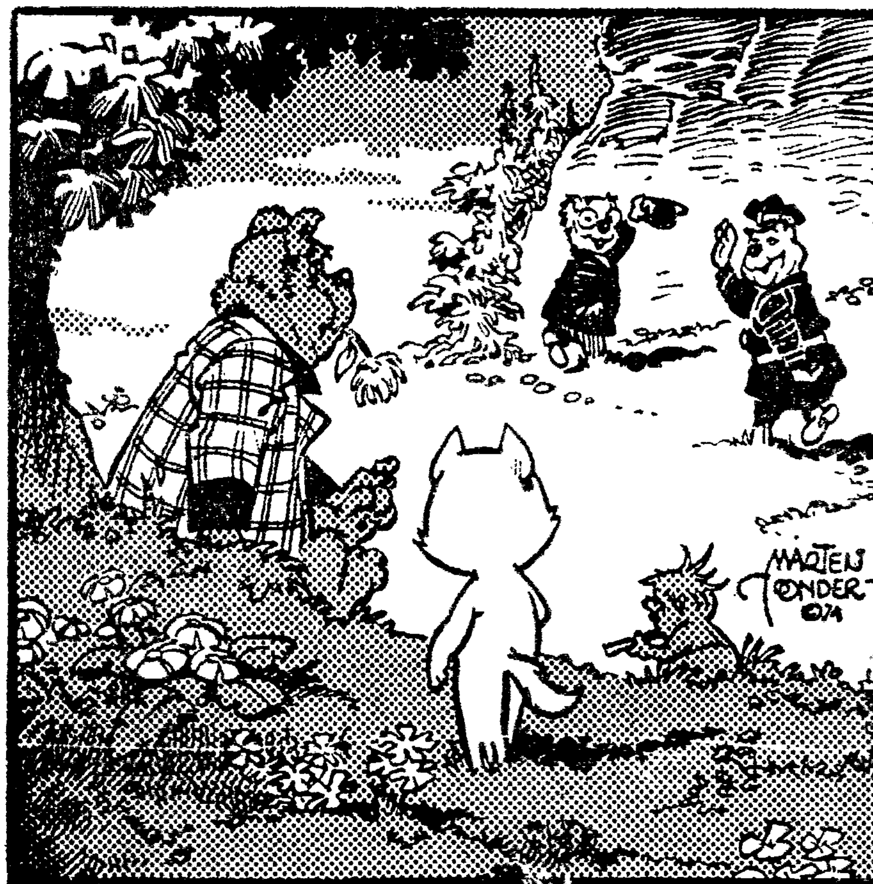

8083. Nadat ze de bovenloop van de rivier een poosje gevolgd hadden, kwamen Tom Poes en de heer Dorknoper bij een rotswand, waar helder water uit de grond omhoog borrelde.
In het meertje dat zodoende gevormd werd, spartelden enige Hopsa's, maar toen ze de wandelaars opmerkten, drongen ze wat angstig samen.
„Kijk, dit moet dan de bron zijn", sprak de beambte, terwijl hij de oever betrad. „En wat zie ik daar? Hebben jullie vergunning hier te zwemmen?"
„Móeten hier zwemmen", zei een van de ventjes, een bekommerde blik op de zwarte jas van de spreker werpend.
„Heb geen angst", hernam deze vriendelijk. „Dit is waarschijnlijk een wetteloze streek, waar men bij zoiets niet stilstaat. Wanneer een en ander is vastgelegd en in kaart gebracht, zal alles keurig geregeld worden. Maar tot zolang zal ik een oogje toe doen. Wij ambtenaren zijn de kwaadsten niet."

Na deze woorden haalde hij een boekje uit zijn tas en begon ijverig te schrijven. Tom Poes volgde echter zijn eigen gedachten.
„Ze móeten zwemmen!", sprak hij tot zichzelf. „In de bron nog wel. En ze willen niet, dat een ander een bad neemt. Hm, het geeft te denken..."

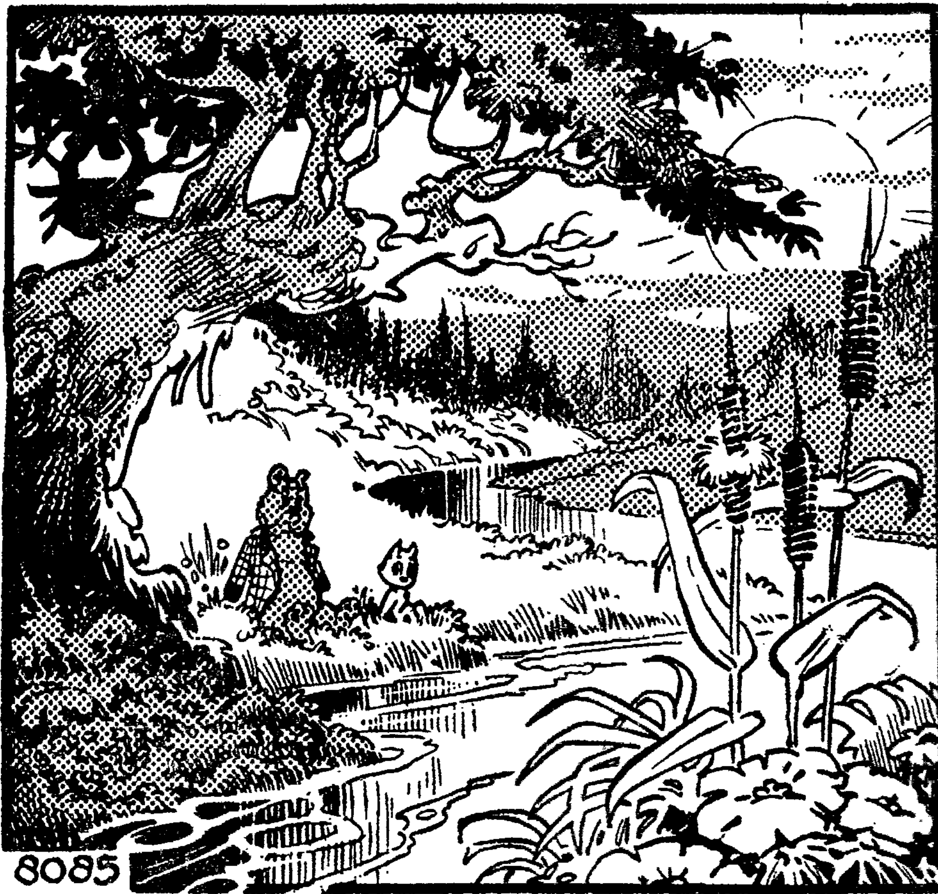

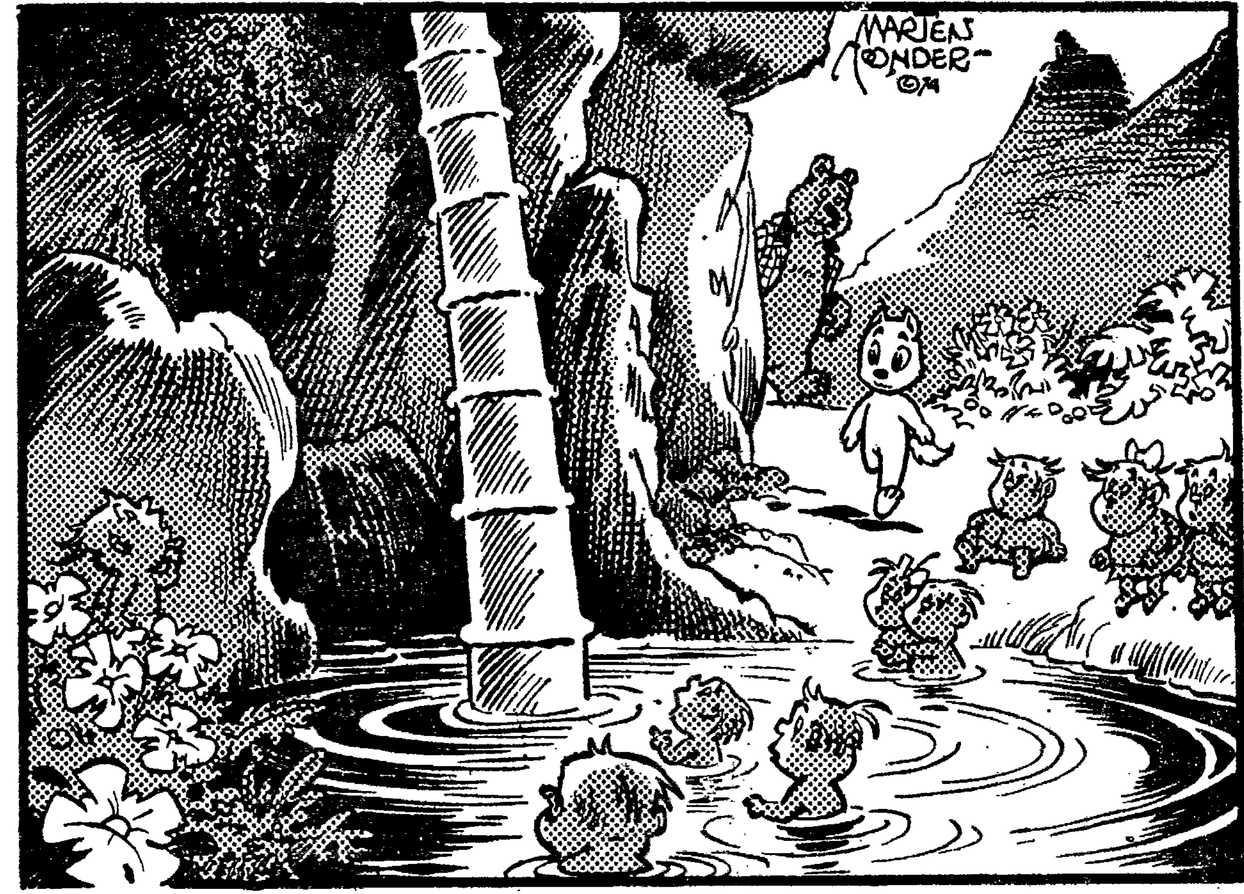
8084. Toen Tom Poes en de heer Dorknoper terugkeerden van hun tochtje, begon de avond reeds te vallen. In het licht van de ondergaande zon zaten heer Bommel en commissaris Bas ontspannen onder een kastanje, terwijl enkele Hopsa's zich in de buurt vermaakten met dans en fluitspel.

„Een verfrissend middagje", mompelde de politiechef, die de nadering van de ambtenaar eerste klasse met enige tegenzin opmerkte. „Vreemd, ik heb nooit geweten, dat je zo'n gezellige prater was, Bommel. Het is misschien maar goed, dat ik nu weer eens moet gaan. Een omgeving als deze verslapt de aandacht."

Hij stond zuchtend op, zette zijn pet recht en begaf zich met lome tred naar de heer Dorknoper, die al op weg was naar de grot.
„Tot ziens, heren", riep deze, de hoed lichtend. „U kunt erop aan, dat we de zaak keurig zullen regelen volgens de geldende reglementen, U hoort nog van ons."
„Zo zie je", sprak heer Ollie, toen ze die avond aan de rivier zaten. „Hier komt iedereen tot betere gedachten, wat jij, jonge vriend? Het zou een mooie wereld kunnen worden aan deze oevers. Ach ja, het was een goed idee van mij om de burgemeester er op te wijzen, zeg nu zelf!"
„Als ze de bron tenminste maar met rust laten", zei Tom Poes.

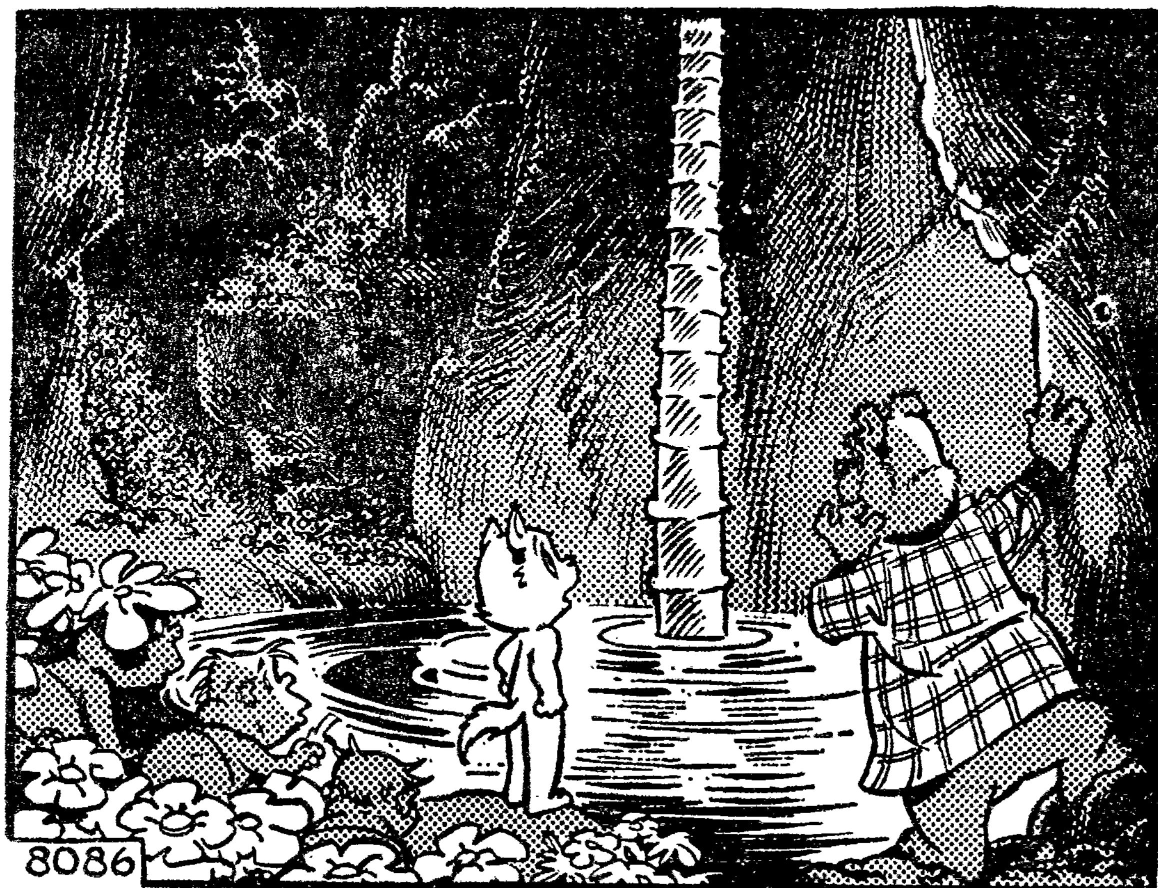

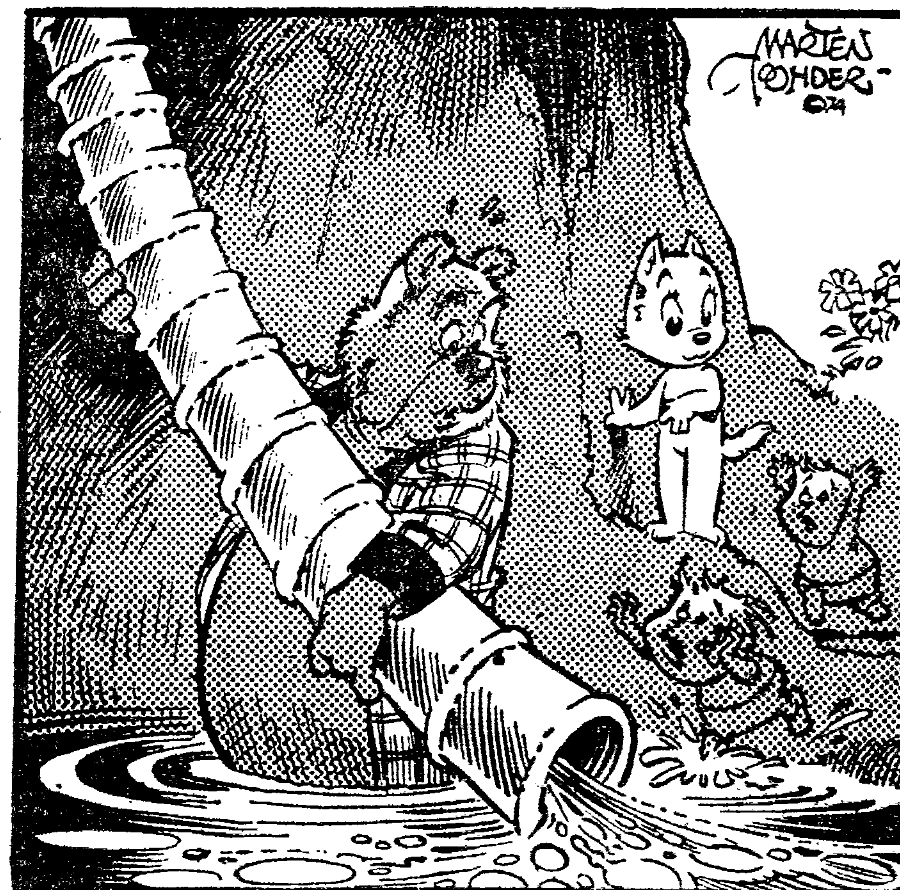

8085. Toen heer Bommel de volgende morgen ontwaakte, werd hij getroffen door de stilte om hem heen.
„Heel rustgevend", mompelde hij, terwijl hij een zittende houding aannam. „Maar toch mis ik iets. Gisteren was het gezellig, toen we bezoek hadden van een paar leden van de Kleine Club..."

„De commissaris van politie en de ambtenaar eerste klasse", verbeterde Tom Poes.
„Clubleden", vervolgde heer Ollie met verheffing van stem. „Dat gaf wat aanspraak. Maar het valt me tegen, dat er verder niemand komt. Het zou bijvoorbeeld aardig wezen, wanneer mevrouw Doddel hier was; dan zou ik haar de bron eens laten zien, als je begrijpt wat ik bedoel. Maar er is niemand."

„Zelfs de Hopsa's zijn er niet", zei Tom Poes. „Misschien is het wel een goed idee om naar de bron te gaan kijken, zelfs zonder Doddeltje."
Heer Bommel stemde daarmee in en zo liepen ze even later stroomopwaarts.
„Het water stroomt de verkeerde kant op!", vervolgde Tom Poes. „Ik ben bang, dat er iets mis is."
Heer Ollie wierp een verbaasde blik op het riviertje en hij wilde vragen wat er mis kon zijn, toen de bron in het zicht kwam. Vanaf de overhangende rotswand hing een bovenmaatse plasticslang in het water, die slobberende en gorgelende geluiden maakte. Eromheen bevond zich een kleine menigte Hopsa's, die bedrukt naar boven staarde en plotseling begreep hij wat zijn jonge vriend bedoelde.
„Ze zuigen de rivier op!", riep hij uit.

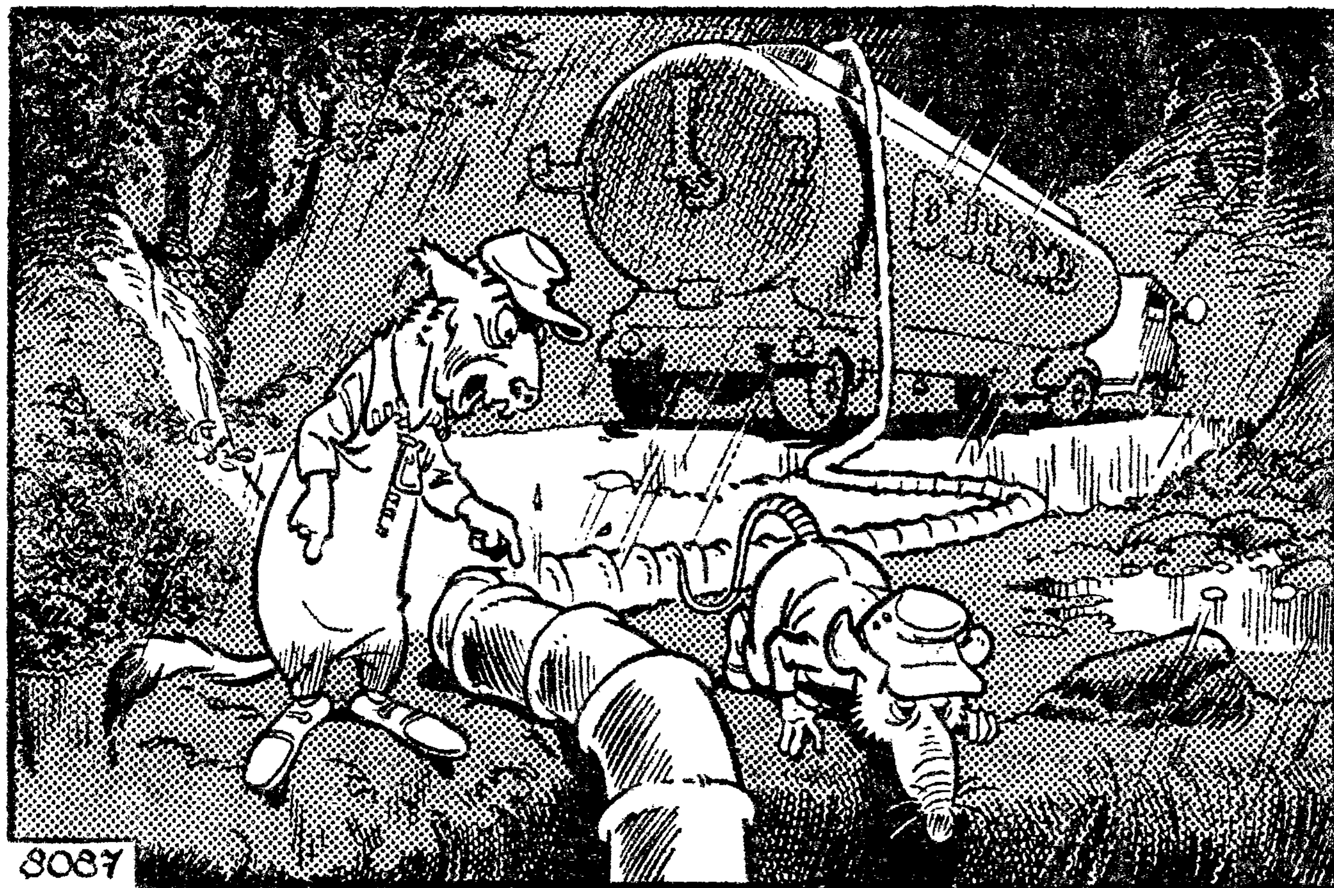

8086. ,,Net wat ik dacht!", zei Tom Poes, toen hij met heer Bommel bij de bron stond. ,,Daarboven zijn ze bezig het water op te zuigen. Daar zit die Steenbreek natuurlijk achter. Ze willen het in de handel brengen.
,,Dat is een schande!", riep heer Ollie uit. ,,Is dit nu de vreugde die ik iedereen had willen bereiden? In de handel brengen! Dat neem ik niet."
Om hem heen riepen de Hopsa's hun instemming en daardoor aangemoedigd sprong de vertoornde heer pardoes in het nat om de zware slurf te grijpen.
Tot zijn verbazing sprongen de ventjes nu van alle kanten toe om hem tegen te houden.
,,Niet doen! Niet doen!", schreeuwden ze. ,,Alleen Hopsa's mogen in het water baden!"

Heer Bommel sopte met zijn vrachtje naar de kant en liet zich beteuterd zakken tussen het groen dat nu, inplaats van het water, met kracht omhoog gezogen werd.
,,Wat bedoelen jullie?", vroeg hij. ,,Ik wil alleen maar helpen, als je begrijpt wat ik bedoel."
Maar dat begrepen de kereltjes niet. Ze stonden ontdaan om hem heen, terwijl ze klaagden, dat het water door zijn bad nu de hele dag bedorven was.

,,Dat is erg onaardig", sprak heer Ollie verontwaardigd. ,,Een heer is erg zindelijk, van binnen en van buiten, wat jij, jonge vriend?"
,,Ja", zei Tom Poes vaag. Het gedrag van de Hopsa's gaf hem veel te denken.

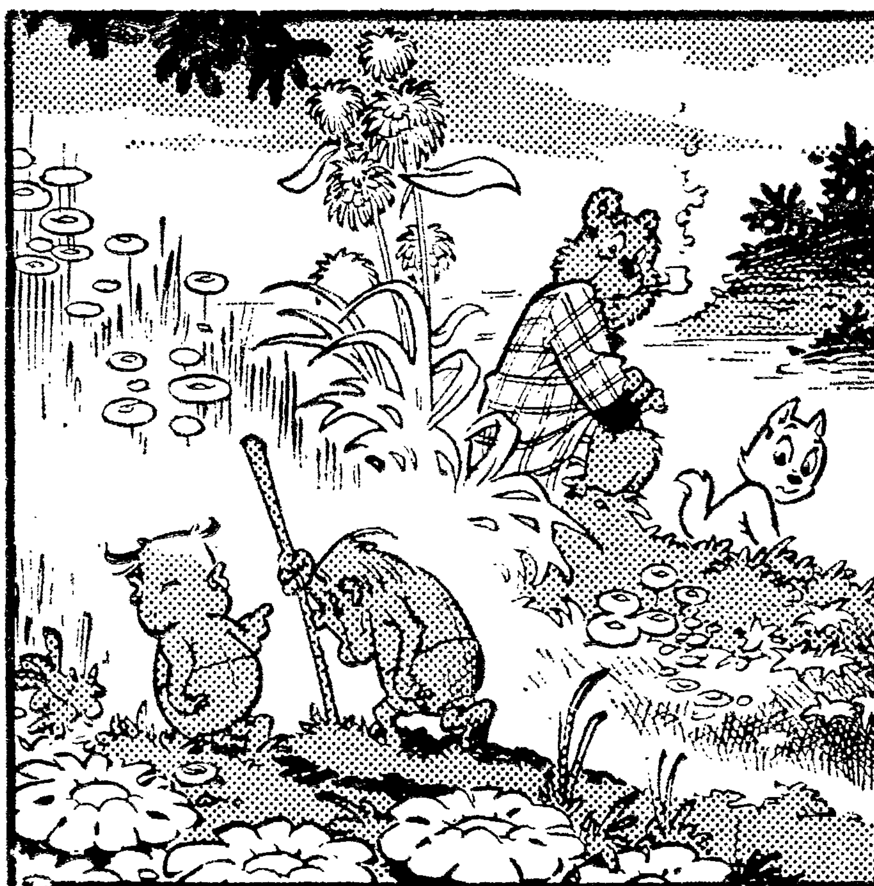
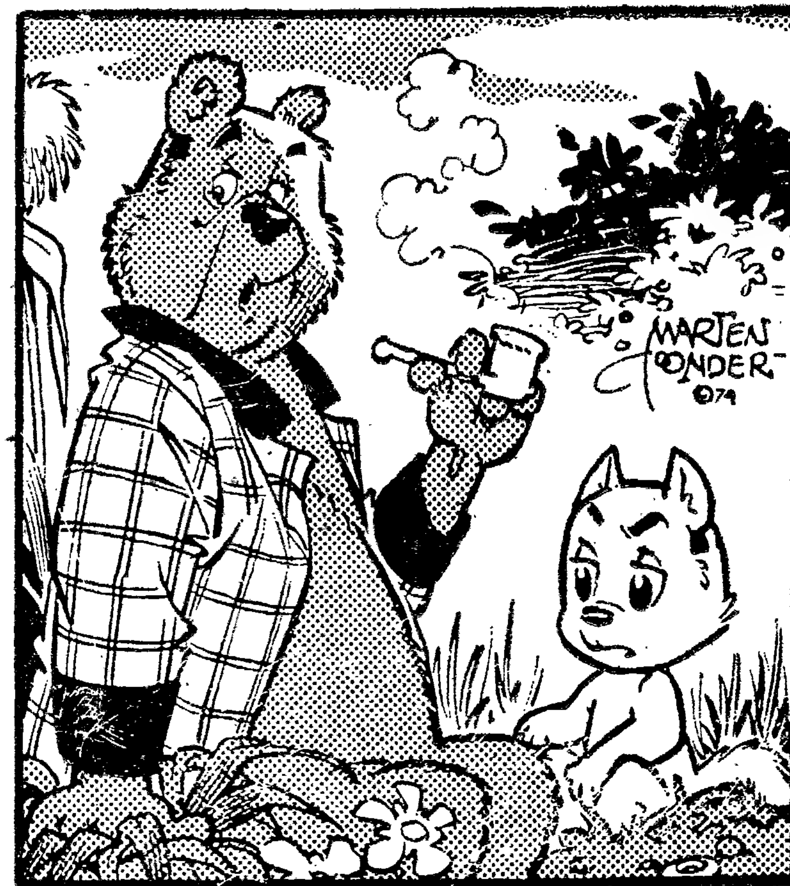

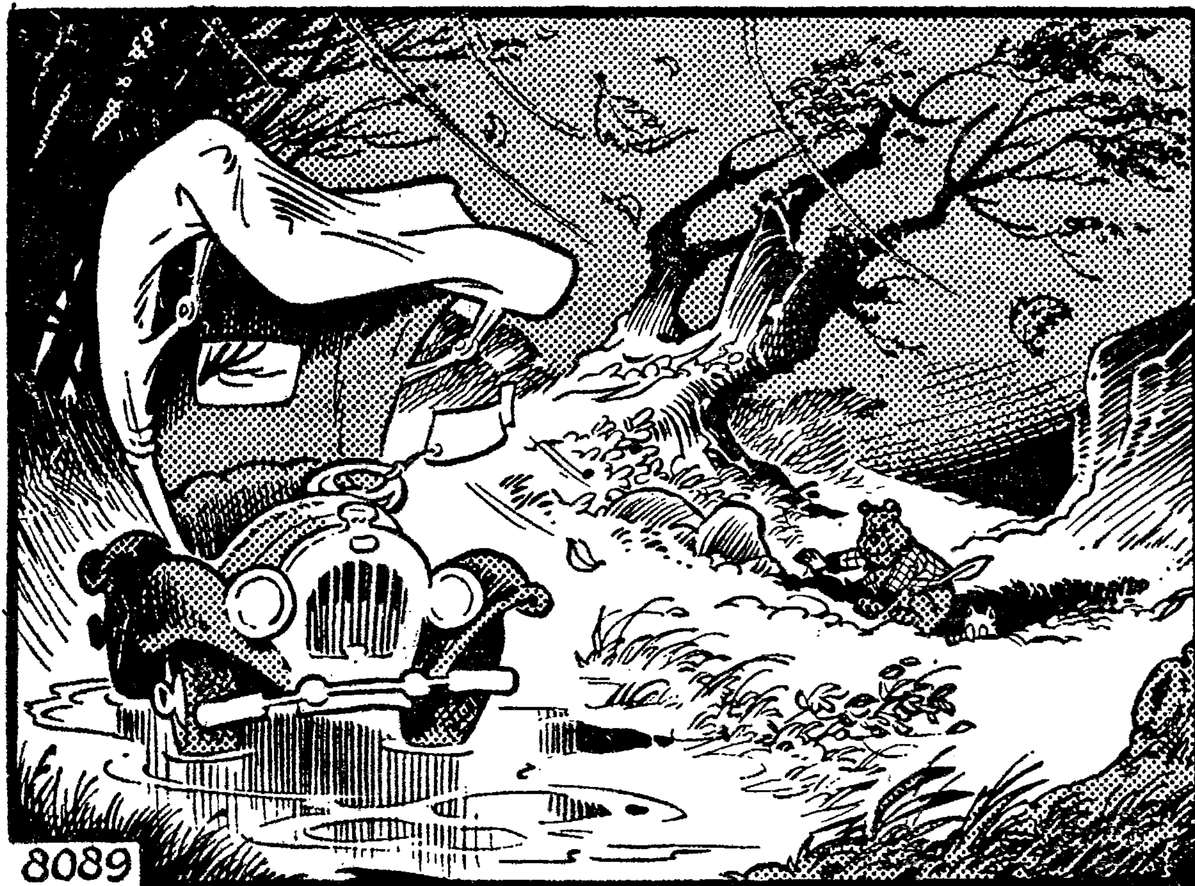
8087. Op de bergrand die het valleitje omsloot, stond een grote tankwagen van de Oliehandelsmaatschappij. De technici Hoos en Zogslijper hielden toezicht op de plasticslang die uit het voertuig naar het meertje beneden leidde, en de eerste sprak zorgelijk: „Er is iets fout. Hij zuigt geen water meer. Er komt alleen wat vaste stof naar boven."
Zijn maat knielde bij de overhangende rotswand en wierp een blik naar beneden.
„Dat klopt", zei hij. „Er is daar een dikke in een ruitjesjas en die heeft de slurf op de wal getrokken."

„Maar dat gaat niet!", riep Hoos uit. „Zo kunnen we niet werken. Daar beneden moet de zaak eerst behoorlijk geregeld zijn, want anders staan we hier voor gek. Ik zal de ordedienst opbellen."
„Goed, goed", gaf Zogslijper toe. „Trouwens, de tank is bijna vol. Laten we gaan."
De vaklieden stopten de pomp, rolden de slang netjes op en even later hobbelde het zware voertuig stadwaarts, een diep spoor in de modder achterlatend.
Toen lag het zomerse landschap weer verlaten in de regen, maar het is te vrezen, dat het rapport van de heer Hoos gevolgen zal hebben.

8088 Heer Bommel had de bron nogal verontwaardigd verlaten en voor het eerst sinds lange tijd was hij uit zijn humeur.
,,Drink een beetje water", raadde Tom Poes aan. ,,Dat helpt altijd om vrolijk te worden."
,,In die bron heb ik genoeg gedronken", mompelde heer Ollie, terwijl hij zuchtend in het gras ging zitten en een pijp opstak. ,,Maar de smaak is eraf, als je mij vraagt. Er is niets aan, bedoel ik."
,,Gewoon water", gaf Tom Poes toe, nadat hij een beetje gedronken had. ,,Goed tegen de dorst, maar voedzaam is het vandaag niet. Zou dat iets met die slang te maken hebben?"
,,Het wekt ook helemaal niet op", vulde heer Bommel zorgelijk aan. ,,Ik bedenk daar opeens, dat de Oude Schicht al een paar dagen geleden zou worden afgeleverd. En nu staat hij daar in de regen. Vervelend, hoor."
Hij zweeg wrevelig en in de invallende stilte werden nu de stemmen van een paar passerende Hopsa's hoorbaar.
,,Waarom moet ik eigenlijk naar de bron?", vroeg de oudste boos. ,,Op mijn leeftijd hoef ik niet meer te baden, hoor!"
,,De bron is bedorven", legde de jongste uit. ,,Daarom moet iedereen vandaag het water in."
Hun stemmen verstierven tussen het groen, maar heer Ollie had genoeg gehoord.
,,Het toppunt!", riep hij uit. ,,Toen IK een bad nam om de slang uit het water te trekken, waren ze boos! Alsof ik minder ben dan zij. Eigenlijk vind ik het hier lang zo prettig niet als gisteren. Ik ga maar eens naar de Oude Schicht kijken."
,,Hm", zei Tom Poes. ,,Waarom zouden ze moeten baden als het water bedorven is?"

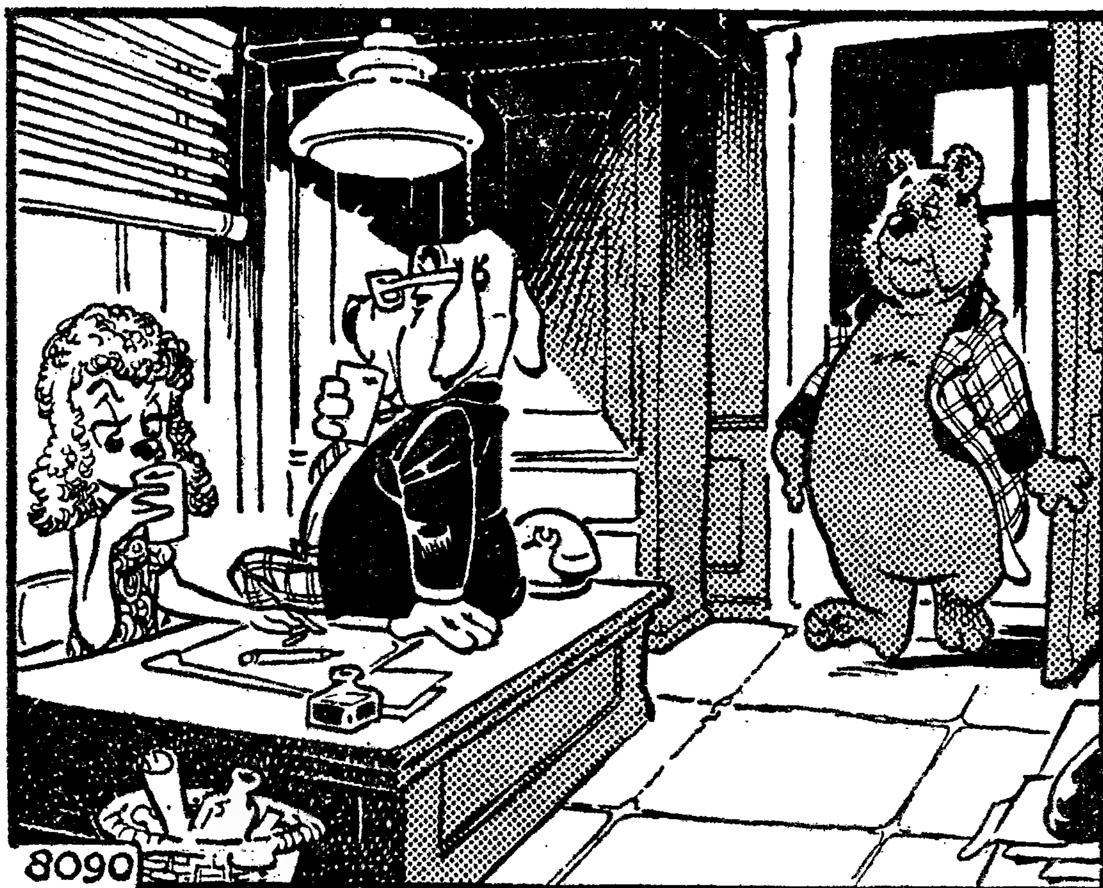

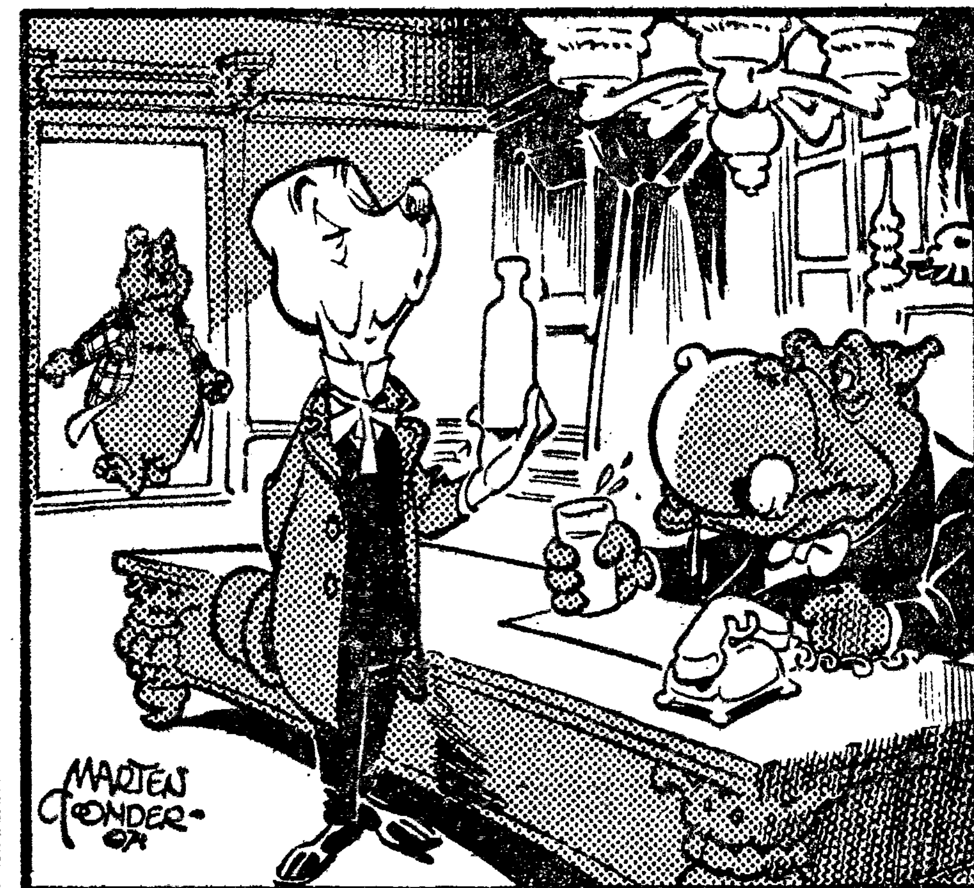

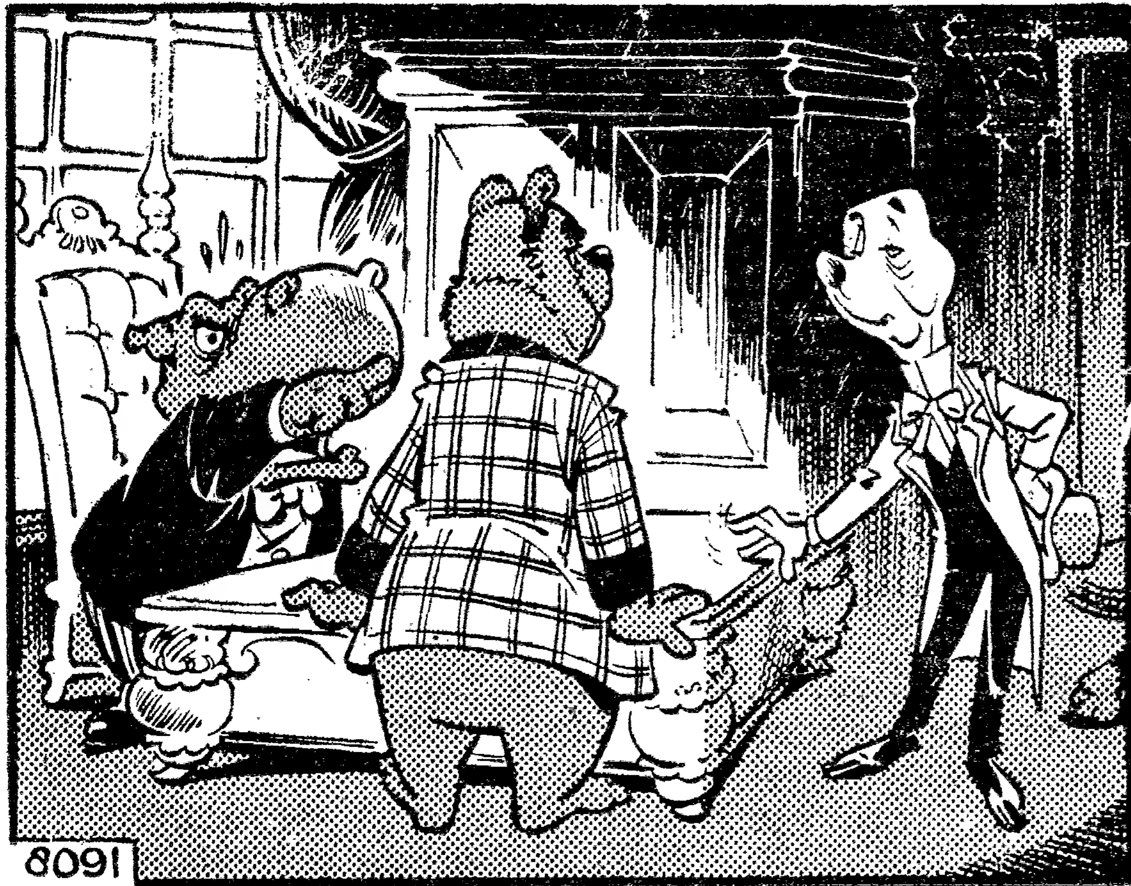
8089 Tom Poes en heer Bommel klommen zwijgend uit de onderaardse gang omhoog en staken hun hoofden over de rand van de kuil. De regen was opgehouden, maar de wind was sterker geworden en floot gierend door de bomen, zodat de bladeren van de takken gerukt werden. Een beetje terzijde van de weg stond de Oude Schicht in de storm te schudden, terwijl de nota aan het stuurwiel wapperde.

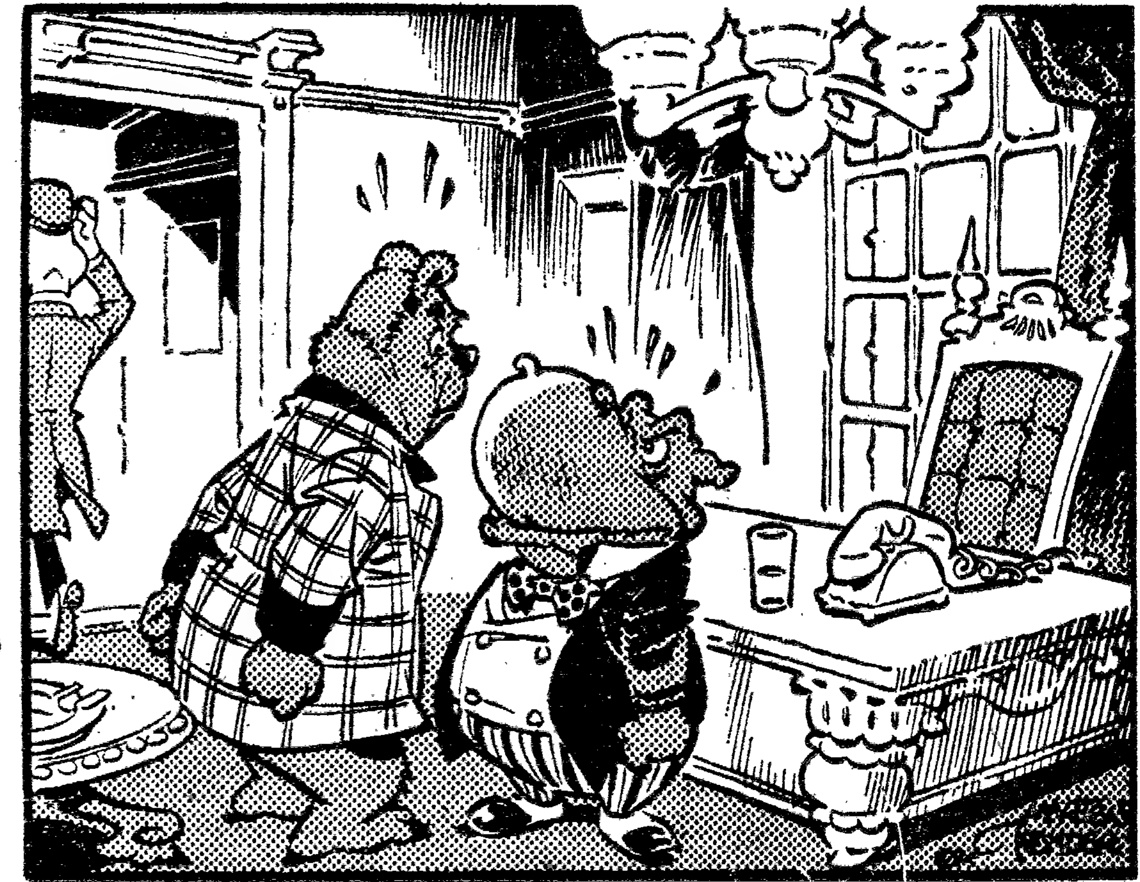
„Keurig", sprak heer Ollie goedkeurend. „Hij ziet eruit als nieuw, wat jij, jonge vriend? Dat is tenminste één prettig ding vandaag."
„Maar het weer is daar beneden beter", zei Tom Poes. „En veel bloemen zijn hier ook niet. De Hopsa's konden trouwens niet helpen, dat hun water bedorven was..."
„Het is een vreemd volkje", verklaarde heer Bommel. „En ik moet toch wel zeggen, dat alles heel anders gaat als ik gedacht had. Ik bedoel, men mist daar beneden toch wel een ontwikkeld gesprek. En in plaats van heren van mijn stand stuurt men een plastic slang of zakenlieden. Zoiets begint neer te drukken, als je begrijpt wat ik bedoel. Ik ga met de Oude Schicht naar de stad, gewoon maar om me eens te vertreden. Ga je mee?"
Tom Poes vond het goed, want hij houdt wel van afwisseling, en zo reden ze even later met de keurig herstelde auto Rommeldamwaarts.

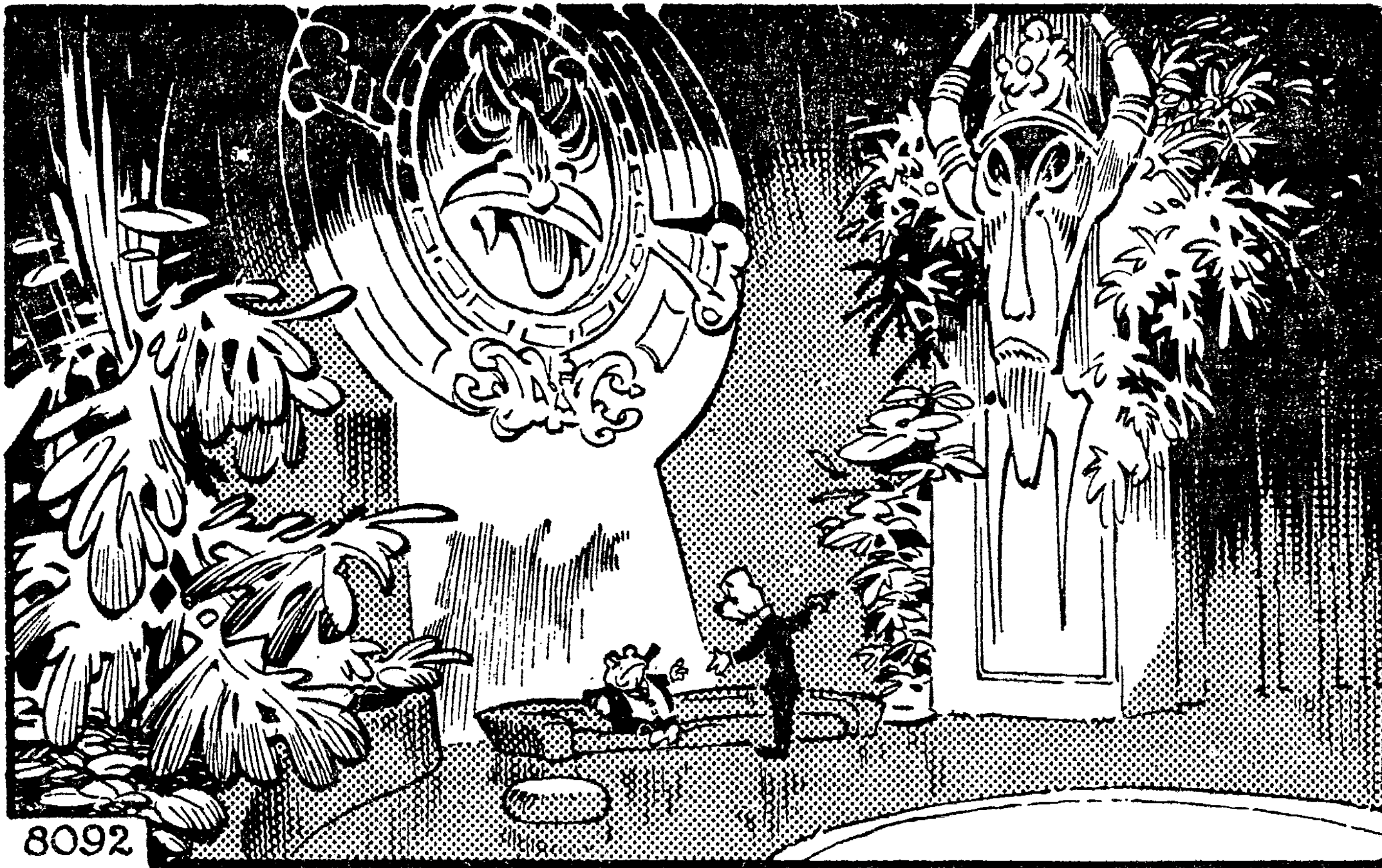
8090 Heer Bommel begaf zich naar het gemeentehuis, want hij wilde de burgemeester toch eens vragen, waarom er zo weinig prettig bezoek in het valleitje kwam.
"Het lijkt wel, alsof hij het geheim gehouden heeft", dacht heer Ollie.
Maar toen hij het kantoor voor de burgemeesterskamer betrad, bleek hem al spoedig, dat hij zich vergiste.
De kommies Kerfkruier, die hem binnen zag komen, liet het glas zakken waarvan hij walgend zat te nippen, en fluisterde duidelijk hoorbaar: „Daar heb je 'm. Door hem moeten we hier water proeven. Alsof een ambtenaar het al niet moeilijk genoeg heeft. Pretwater heeft-ie uitgevonden. Leuk hoor."
„Ik vind het echt vies", zei de ambtenaresse Strikgaren, haar glas neerzettend. „Er zit een raar smaakje aan, vind ik. Het kan niet gezond zijn."
„Natuurlijk weer een poging om de gemeente op te lichten", hernamde heer Kerfkruier. „Het is, dat meneer Dorknoper zelf er iets in zag, maar anders..."
Heer Ollie rukte driftig de deur van de burgemeesterskamer open en stapte onaangekondigd binnen. Hij zag, dat ook de magistraat een glas water in de vuist klemde en met grote tegenzin een teugje nam.
„Bah!" sprak hij knorrig. „Het is gewoon water!"
„Dat is wat ik bedoel", zei de heer Steenbreek, die voor zijn bureau stond. „Alle proefpersonen die ik het vocht heb laten drinken, reageren gelijk. Er is niets aan — en dus is er met het Hopsawater geknoeid. Het zou mij niet verbazen, wanneer OBB er achter zat."

8091 Heer Ollie stapte verontwaardigd de kamer binnen en liep naar het bureau van de heer Dickerdack.
,,Wat bedoelt u?'', vroeg hij aan secretaris Steenbreek. ,,Waar zít ík achter?''
,,Achter dat water!'', riep de burgemeester opstaande. ,,Geef maar toe, dat je ermee geknoeid hebt. Wat betekent dat?''
,,Het is duidelijk'', sprak de secretaris stijfjes. ,,U wilt een goede prijs maken voor de formule van het vocht en daarvoor is niets u dol genoeg. Geweld, mishandeling en knoeien met water, duidelijk een ragfijn zakelijk spel.''

,,Ik heb niet met water geknoeid!'', riep heer Bommel bewogen uit. ,,Ik ben er alleen maar ingesprongen om de slang uit de bron te trekken en zodoende heb ik er even in gebaad, terwijl de Hopsa's er boos om waren.''
,,Allicht'', hernam de magistraat. ,,Het is vies. Als ik dat geweten had, zou ik het niet geproefd hebben. Stel je voor, ik zit daar je badwater te drinken!''
,,Daar gaat het nu niet om'', onderbrak de heer Steenbreek, zijn hoed opzettend. ,,Dit is ander water dan het door mij onderzochte. Hier is van vrolijkheid geen sprake. Ik zal de zaak aan de president-directeur voorleggen.''

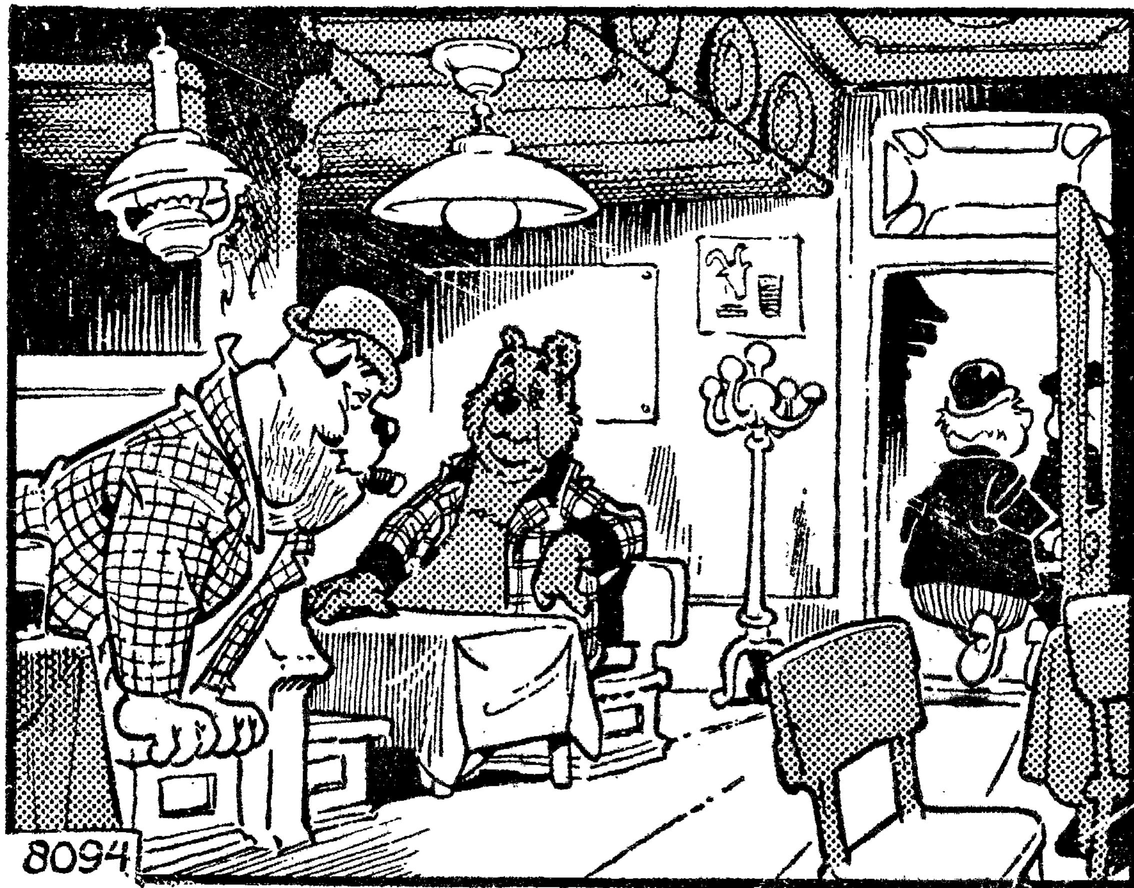
8092 De heer Steenbreek spoedde zich naar de Gouden Bergen, waar het hoofdkantoor van de Oliehandelsmaatschappij gevestigd was en daar meldde hij zich bij de president-directeur om verslag uit te brengen.
,,Het is duidelijk, dat OBB met het water geknoeid heeft'', besloot hij met een stem die helder in het gezellige vertrek weerkaatste. ,,U hebt zelf kunnen merken, dat hij nergens voor terugschrikt, als hij de prijs wil opdrijven. Mag ik vragen of het beter gaat met uw bloeddruk, meneer Steinhacker?''
,,Nee'', zei zijn werkgever. ,,Dat gaat je geen bliksem aan. Luister, ik heb hier een rapportje van de technicus die water uit de Hopsarivier gezogen heeft. Hij vraagt om de ordedienst in dat gebied, anders kan hij niet werken, zegt hij. Maar nu wat anders, Steenbreek! Kan jij ervoor instaan, dat dat water goed was, toen je het de eerste keer proefde? Maakte het vrolijk?''
De secretaris dacht even na en er verscheen een flets lichtje in zijn bleke ogen.
,,Het was goed'', bevestigde hij. ,,Nadat ik het geproefd had, merkte ik zelfs op, dat het landschap aantrekkelijk was. Het had een aangenaam klimaat, meneer Steinhacker....''
,,Sta daar niet te kwezelen'', riep de hooggeplaatste directeur opspringend uit. ,,Met gesnotter kunnen we geen zaken doen. En noem me geen meneer. Ik ben geen minister, Steenbreek! Vooruit, ga de ordedienst inschakelen.''

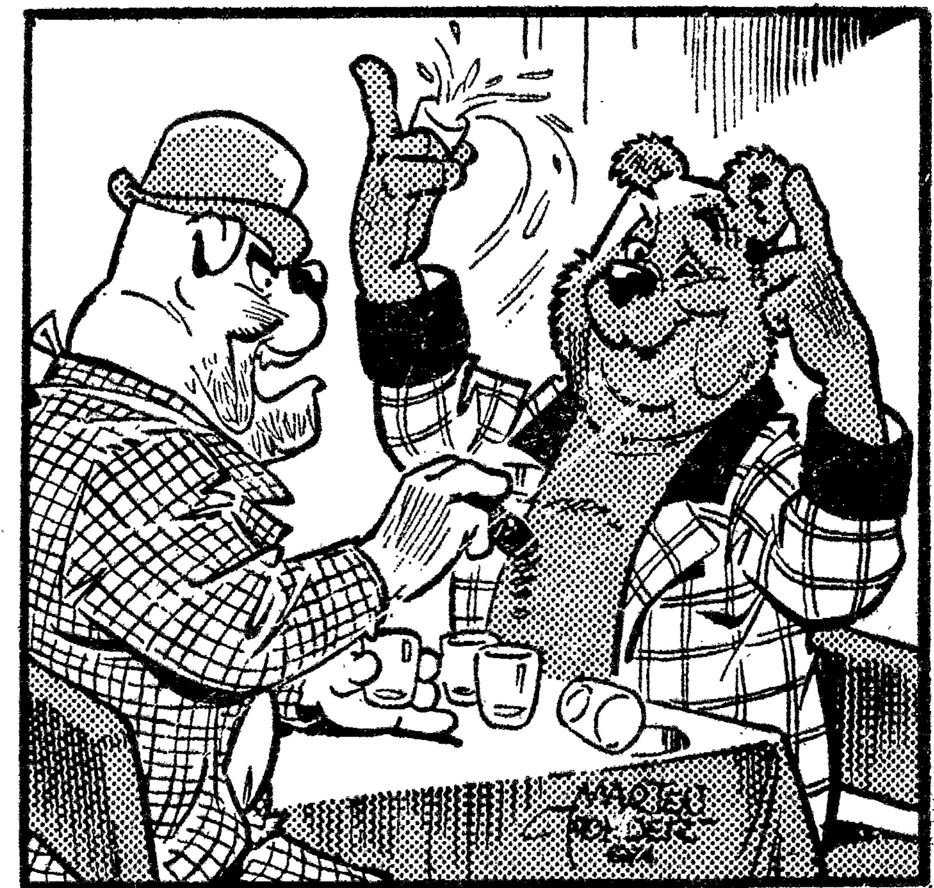

8093 Heer Bommel was naar de stad gegaan, omdat hij meende, dat hij daar prettiger aanspraak zou hebben dan in de Hopsavallei, maar dat viel erg te gen.
,,Drukte en stank'', sprak hij tot zichzelf, toen hij in de middag teneergeslagen een café binnenliep om een verfrissing te gebruiken. ,,Beledigingen op het stadhuis en geen interesse in de Kleine Club....''
Maar op dat moment viel zijn oog op commissaris Bas, die daar met de ambetenaar Dorknoper aan een tafeltje zat en glimlachend herinneringen ophaalde aan hun verblijf in de vallei. Het deed heer Ollie goed hem zo te horen praten en toen ze hem hartelijk begroetten, bleef hij getroffen staan.

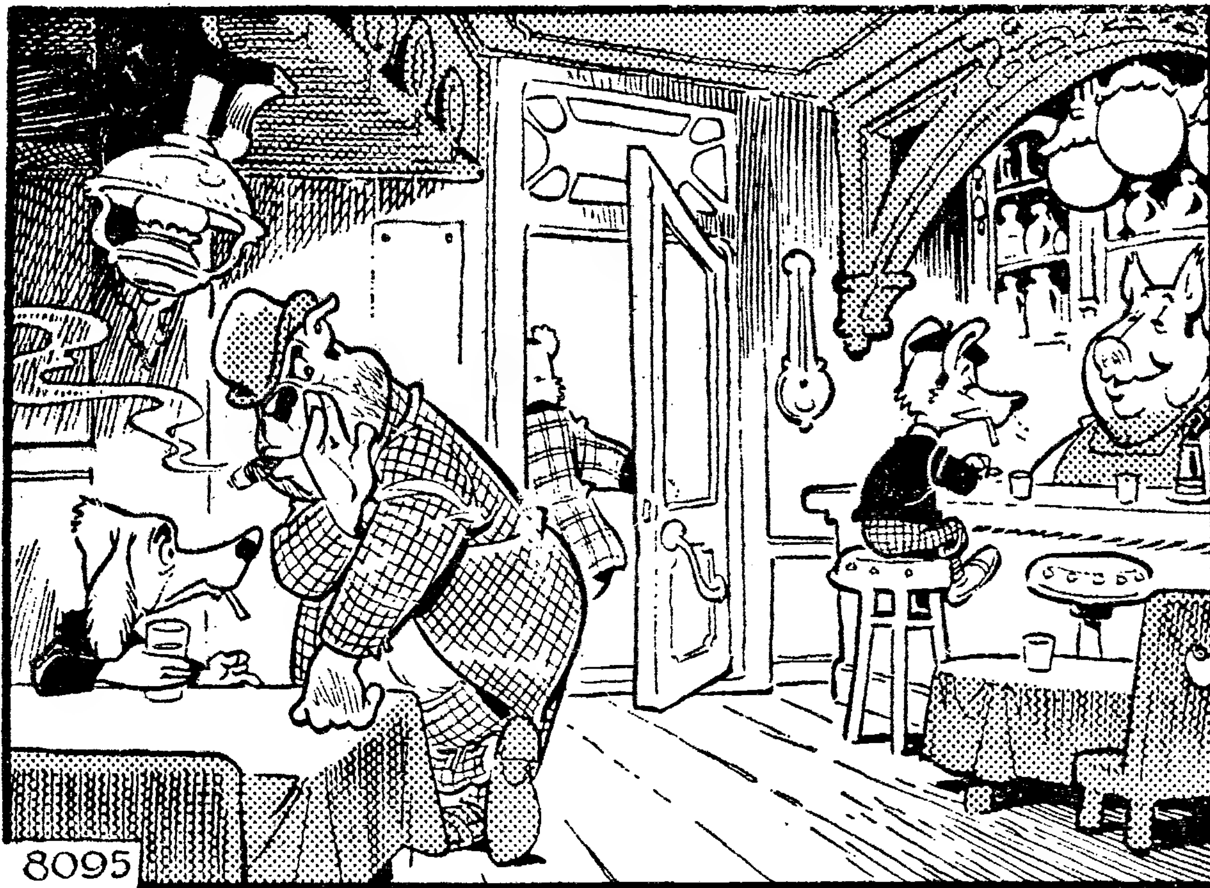
,,Je ziet er pips uit, Bommel'', riep de politiechef uit. ,,Bevalt het eten, drinken en vrolijk zijn je niet langer?''
,,O, ja'', zei heer Bommel. ,,Vanmorgen dacht ik even van niet, maar nu is dat anders, bedoel ik. Niemand gelooft me, als ik over de vallei vertel. Dat vind ik nu echt verdrietig, want ik zou zo graag iedereen mee laten genieten. Maar jullie zijn mijn getuigen en daarom ben ik blij, dat ik jullie tref.''
,,Warempel zijn wij getuigen'', bevestigde de ambtenaar eerste klasse. ,,En het is een goed idee om anderen ervan te laten profiteren. Wilt u wel geloven, dat ik zin zou hebben om zelf een weekendje te gaan? Als ik het maar eenmaal ordelijk in het kadaster had.''

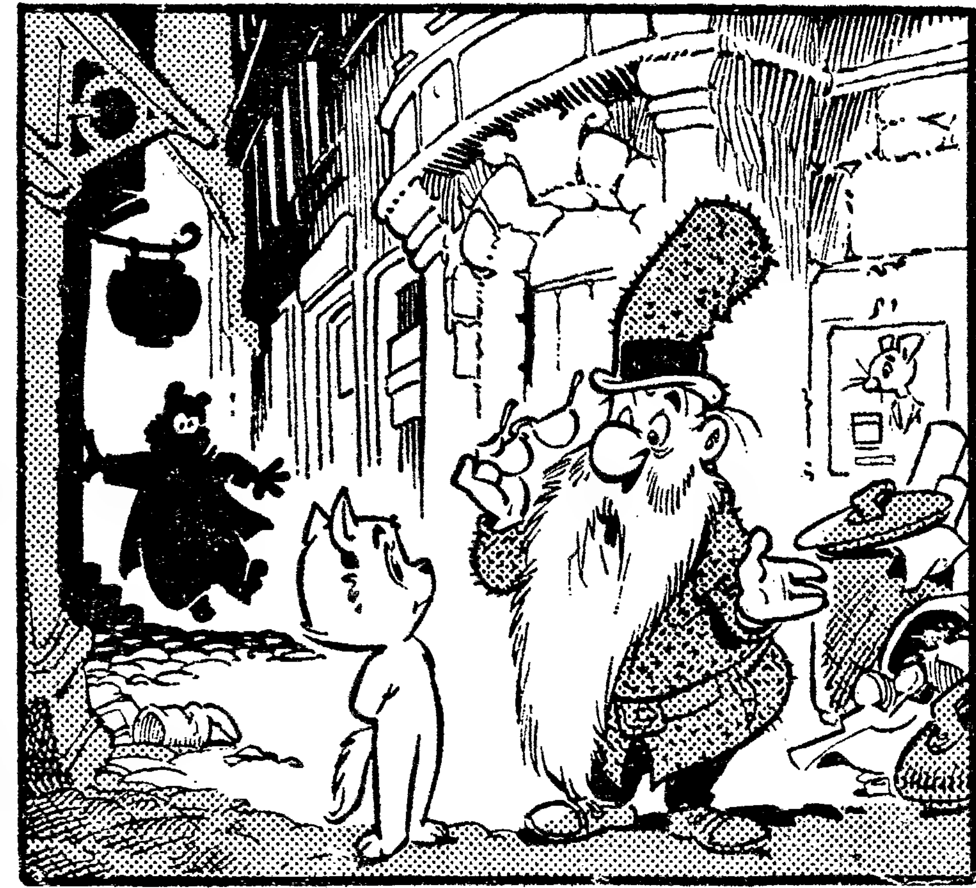

8094 De politiechef en de ambtenaar namen al spoedig afscheid en toen zat heer Ollie alleen aan het tafeltje. De ontmoeting had hem wel wat opgekikkerd, maar aan de andere kant begon hij nu weer naar het valleitje te verlangen. Veel tijd kreeg hij daarvoor niet, want er verscheen een ongeschoren gelaat om de hoek van het schotje en een rauwe stem riep: ,,Nee maar, ouwe reus! Dat is toevallig! Altijd leuk om ouwe vrienden te ontmoeten. We hebben vroeger wat afgelachen, weet je nog? Ik geef een rondje!''
,,Dag, heer Super,'' zei heer Bommel koeltjes. De ontmoeting met de aan lager wal geraakte zakenman stond hem tegen en hij vervolgde ontwijkend: ,,Van dat lachen weet ik niets meer. Ik bedoel, het zijn allemaal zaken en slechtheid hier. Nee, ik voor mij weet wel een betere streek''.

,,Daar heb ik van gehoord'', hernam de ander. ,,Interessant, hoor! Hoe kom je daar eigenlijk? Drink es uit, jongen, dan krijg je nog een neutje. Gezellig, wat?''
Heer Ollie sloeg zijn glaasje achterover en een aangename warmte doortrok hem.
,,Niet gek'', sprak hij ontdooiend. ,,Niet zo goed als het water in de Hopsavallei, als u begrijpt wat ik bedoel. Maar het is niet gek.''
Super was een gul en belangstellend gastheer en na een half uurtje had heer Bommel hem dan ook alles verteld over de kuil en de onderaardse gang en het vreemde dal.
,,Je moet esj langsj komen'', besloot hij. ,,Een beetsje aanspraak. Gesjellig!''

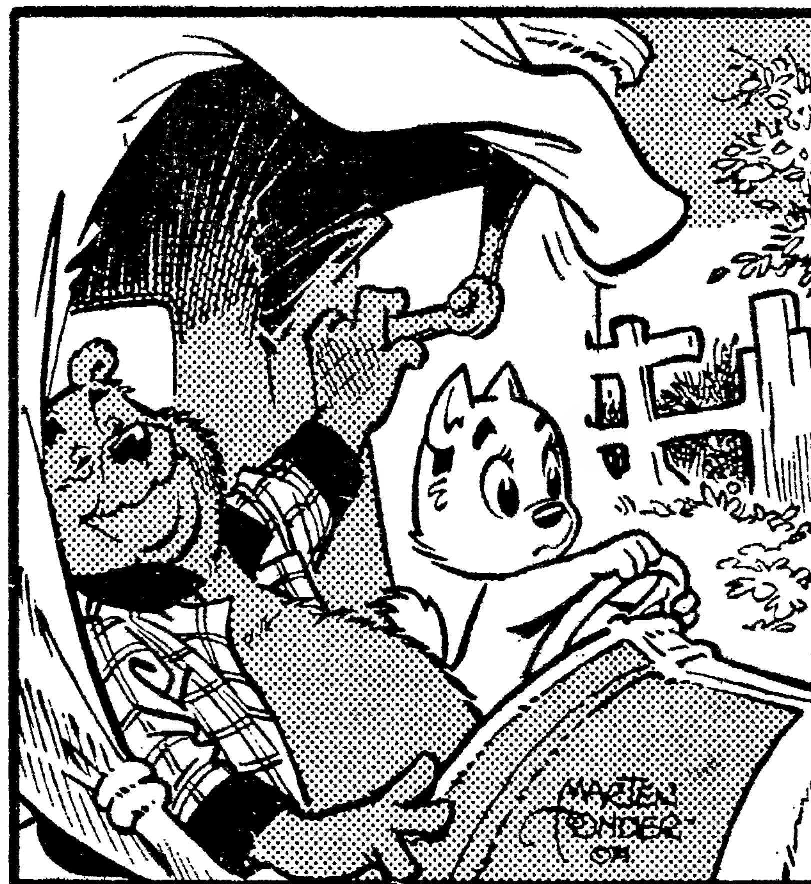

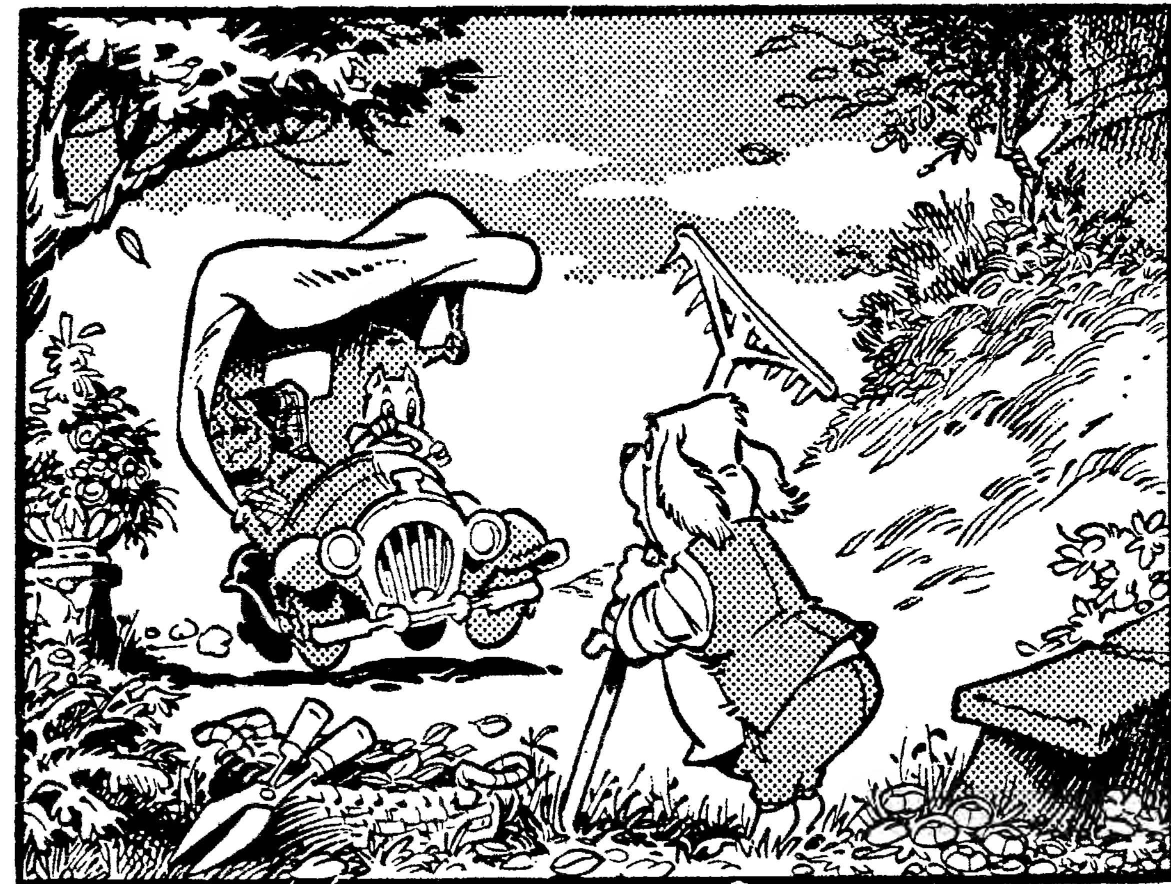
8095 Toen heer Ollie ten slotte met onvaste tred het café verlaten had, liep Bul Super grijnzend naar zijn maat, die achter het schot had zitten luisteren.
„Superzaken, Hiep, ouwe jongen", sprak hij achter de hand. „Dit keer kan het niet missen. Weekendtripjes naar de Hopsavallei. Zonnedagen in de herfst. Eten, drinken en vrolijk zijn".
„Dat zie ik wel zitten", zei Hieper. „Maar er is geld voor nodig, baas. En hoe is het met de politie?"
„Daar hebben we geen last van", hernam de ander. „Het is hun terrein niet. En geld kunnen we makkelijk lenen op zo'n Superplan. Zal je zien. Maar we moeten publiciteit hebben. Daar aan de tap zit die krantenschrijver Argus. Ga jij nou es met die jongen praten, terwijl ik een beetje ga opbellen".

Intussen was heer Bommel bij een pleintje aangekomen en met benevelde blikken zag hij daar Tom Poes, die met professor Prlwytzkofski stond te praten.
„Een doller zaak", hoorde hij de geleerde zeggen. „Der Hopsawater is nu van een anderer tezamenstelling. Praw!! Der eerste monstr was grootaardig! Der bevatte allerhand zouten die ik nog immer verzoek te analiseren. Maar der laatste monstr is niets dan waatr!"

„En praten maar en praten maar", dacht heer Ollie, die het gesprokene niet volgen kon. „Maar ik ben blij, dajt ik tje tjonge friend tref. De straat beweegt een beetsje."

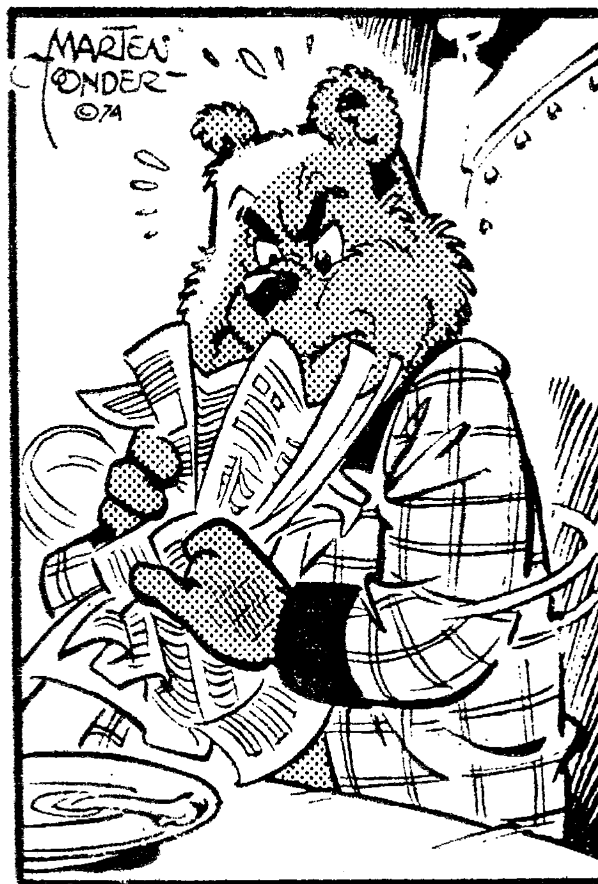

8096 Toen Tom Poes heer Bommel in de gaten kreeg, nam hij vlug afscheid van de professor en vatte zijn vriend bij de hand.
„U had beter water uit de vallei kunnen drinken", zei hij bezorgd. „Nu kunt u beter eerst maar naar huis gaan."
„Onsjin", riep heer Ollie uit. „Ik wil trug naar de Hopsaajs! De vallei betjoel ik. Hier isj het niejts gedaan. Kan hier alleen maar praten met sakenlieden. Ik betjoel Sjuper. Had dat niejt moeten tjoen."

„Kom", zei Tom Poes. „Daar staat de Oude Schicht. Stap nu maar in, dan zal ik u naar Bommelstein brengen."
Heer Bommel gehoorzaamde en liet zich vermoeid achterover zakken, toen het voertuig op gang kwam.

„Had niejt met Sjuper moeten praten, alsje begrijpt wattik betjoel", hernam hij. „Maar heb niet veel aanspraak...'
Hij sloot de ogen en viel in een sluimer, zodat Tom Poes hem naar huis kon rijden zonder gestoord te worden. De bediende Joost, die in de tuin bezig was bladeren bijeen te harken, keek verbaasd op.
„Welkom thuis", sprak hij. „Ik zie, dat de vakantie ontspannend was, als ik zo vrij mag zijn. Maar ik vrees, dat de maaltijd.."
„Dat hoeft niet," onderbrak Tom Poes hem. „De vakantie is nog niet om, zie je? Heer Bommel komt alleen maar even uitslapen."
De knecht wierp een blik op zijn werkgever en trok de wenkbrauwen op.
„Goed, dat u het zegt, jonge heer', zei hij. „Ik dacht, dat heer Olivier sliep, met uw goedvinden."

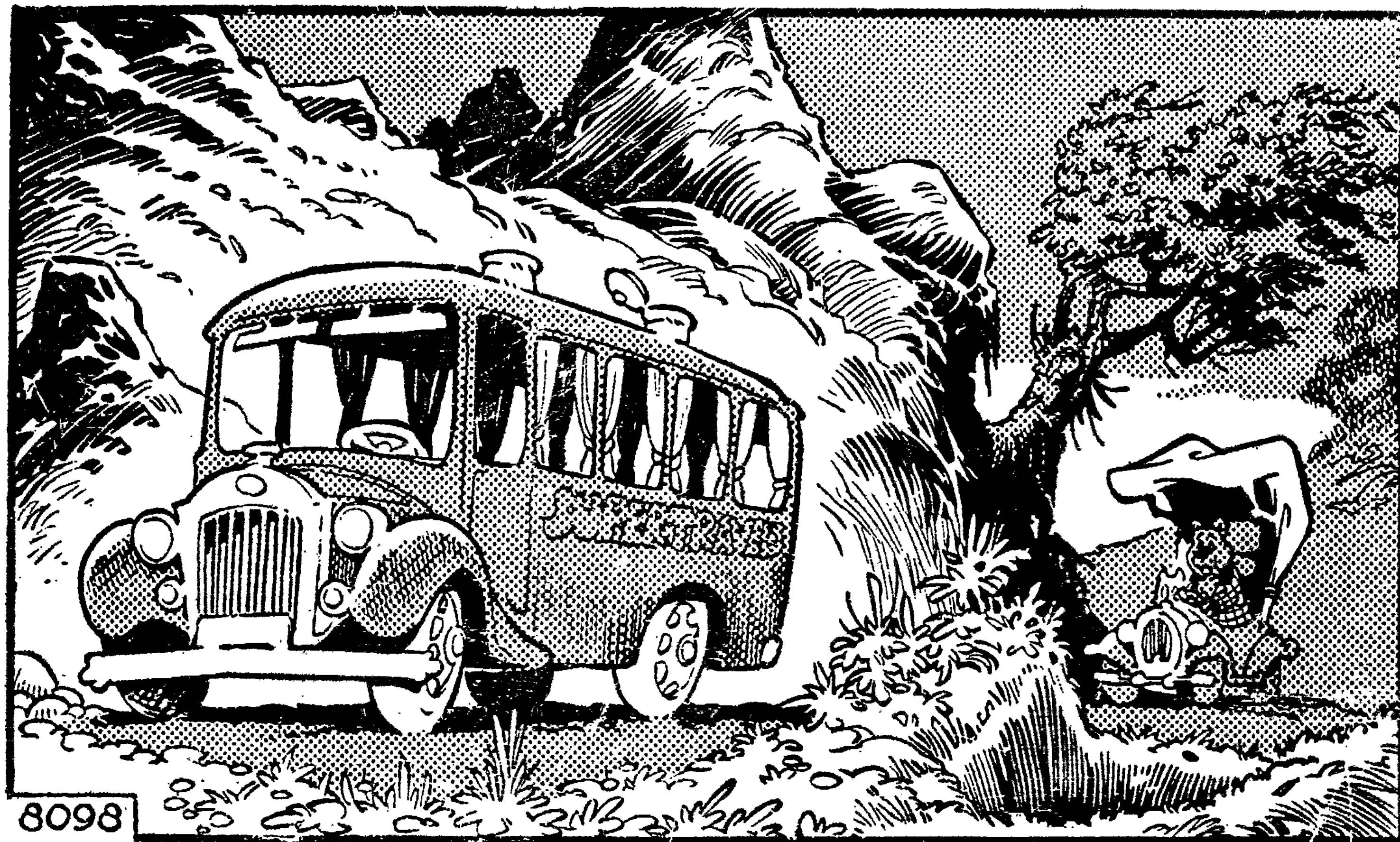

8097 Na een droomloze nacht zat heer Bommel de volgende morgen wat katterig achter zijn havermout de krant te lezen. Zijn sufheid duurde echter maar kort, want plotseling zette hij grote ogen op, terwijl het bloed hem naar de bleke wangen steeg.
,,Nee maar'', sprak hij gesmoord. ,,W-weet je w-wat er boven dit artikel staat? Superreizen naar de Hopsavallei!! Dat staat er! Zonnedagen in de herfst. Gratis eten, drinken en vrolijk zijn..''
Zijn stem stierf weg en het was duidelijk, dat de aandoening hem te machtig werd.
,,Ik had dat al gelezen, met uw welnemen'', zei Joost in de invallende stilte.
,,Een heel aantrekkelijk stukje van de heer Argus; werkelijk. Dat reisje zou mij wel lijken en als ik zo vrijmoedig mag wezen, vraag ik een dagje vrijaf.''
Nu werd heer Ollie plotseling door een driftbui bevangen.

,,Niks vrijaf'', riep hij, het ochtendblad tot een bal ineendraaiend. ,,We moeten aan het werk. Onmiddellijk! Dat komt er nu van, dat je me gisteren hebt tegengehouden, Tom Poes! Superreizen! Ach, ik ben blij, dat mijn goede vader dit niet hoeft mee te maken. We moeten meteen op weg, jonge vriend. Volg me.''
Met deze woorden snelde hij zijn huis uit en even later snorde de Oude Schicht weer zuidwaarts over de weg, die naar de kuil leidde.

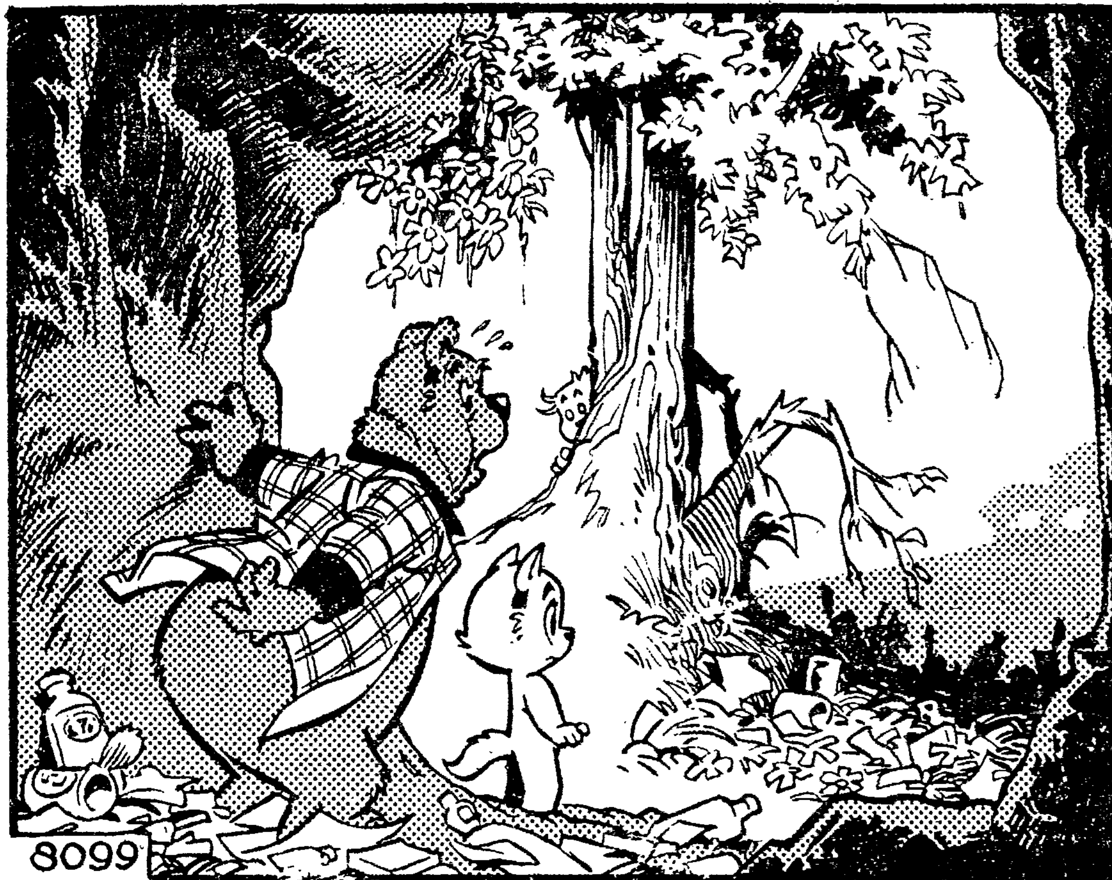

8098 Toen de Oude Schicht de kuil naderde, drukte heer Bommel verblekend op het rempedaal, zodat de motor afsloeg en alles stil werd. De kille najaarswind floot nu eenzaam over het landschap en over de verlaten reisbus, die daar aan de kant van de weg stond.

,,Supertravels staat erop'', zei heer Ollie met een akelige stem. ,,Wat zou dat betekenen, denk je? Ik bedoel, ik weet wel wat het betekent, maar wat b-betekent het! De voorgevoelens stijgen me naar de keel, jonge vriend!''
Hij stapte uit zijn auto en begaf zich aarzelend naar de kuil, gevolgd door Tom Poes.

,,Ik ben bang, dat we te laat zijn'', gaf de laatste toe. ,,Super weet van aanpakken, en door dat artikel in de krant had hij meteen al klanten. Maar waarom vindt u het zo erg? U wilde toch iedereen van de vallei laten genieten?''
Dat was een moeilijke vraag en voordat heer Bommel antwoord had kunnen geven, werd hij gestoord door de oude Zadkiel, die voorzichtig om een rotsblok heen keek.
,,Hebben jullie dat dagjesvolk hierheen gestuurd?'', riep hij rauw. ,,Mooi hoor! Ik kon maar net op tijd wegkomen. Toen ik jullie voor de eerste keer zag, wist ik al, dat er niets goeds van kon komen. En deze keer heb je niet eens een karbonaadje bij je. Kale meneer met je kapsones!''

8099 Heer Bommel en Tom Poes liepen zwijgend door de onderaardse gang naar het licht toe. De bittere woorden van de oude zwerver bedrukten heer Ollie, maar ook de vraag van zijn jonge vriend hield hem bezig.
,,Natuurlijk moet iedereen van de Hopsa-vallei kunnen genieten'', dacht hij. ,,Daar heb ik voor gestreden. En daarom is het eigenlijk helemaal niet zo erg, dat ik Super alles verteld heb. Hij doet goed werk, nu ik er goed over nadenk...''
Op dat moment betrad hij de vallei en een grote verwarring maakte zich van hem meester. De zon scheen er nog altijd helder, maar de bloemen en de planten waren over een brede laan platgetrapt. In plaats daarvan was de grond nu bedekt met flessen, blikjes, zakjes, papieren en andere handige verpakkingsmiddelen. Ook waren er takken van de bomen gerukt, zonder twijfel om het gaan van de bezoekers te vergemakkelijken en op de stompen zaten een paar Hopsa's verstard te kijken.

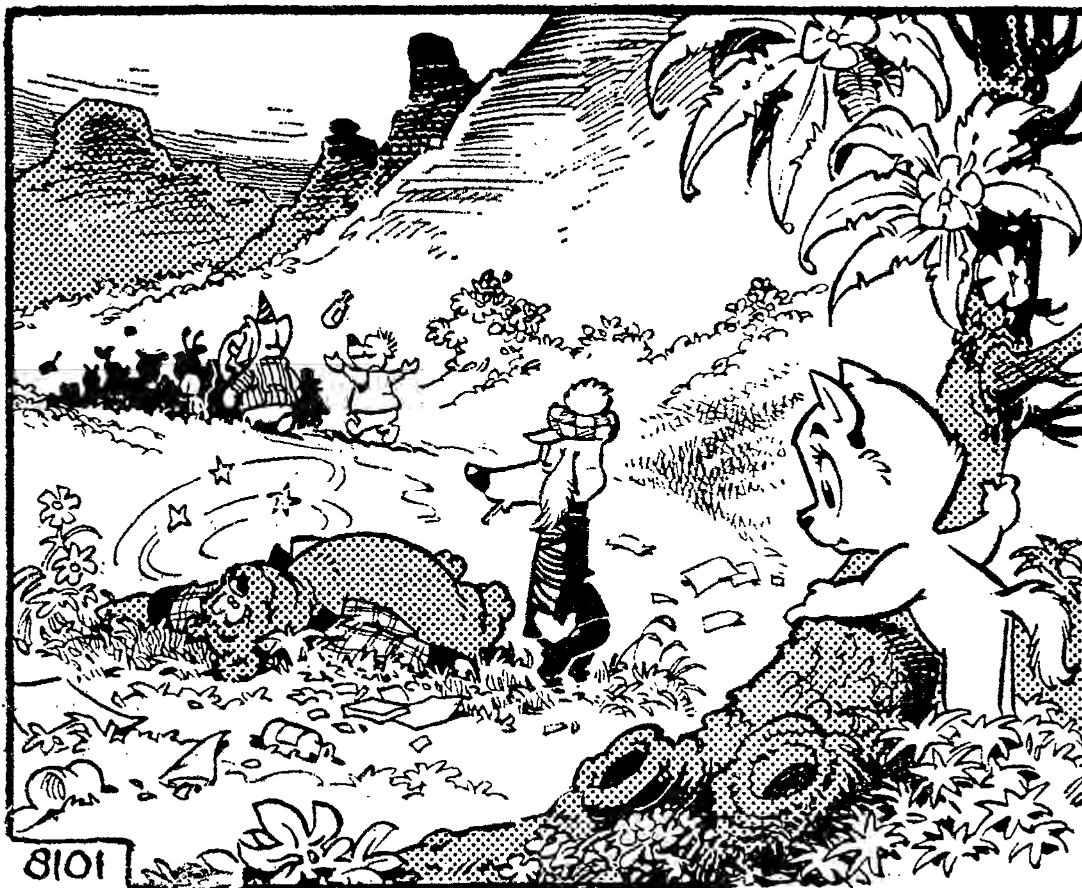
Een poosje liepen ze zwijgend voort over de platgetrapte strook die naar de rivier liep, maar toen werd het Tom Poes te machtig.
,,Het ziet eruit, alsof er aanspraak gekomen is'', zei hij.
,,D-dit is geen aanspraak'', stamelde heer Bommel. ,,D-dit zijn toeristen, als je begrijpt wat ik bedoel.''

8100. De wind blies over het valleitje, zodat de weggeworpen papieren ritselden en de bloemen treurig aan hun geknakte stengels zwaaiden.
„Het is allemaal heel vreselijk", mompelde heer Ollie, nadat hij lange tijd gezwegen had. „Heel droevig, bedoel ik. En toch is het net alsof ik ergens muziek hoor..."
„Dat kan", zei Tom Poes. „De bezoekers laten natuurlijk hun radiootjes spelen en ik denk, dat we zeer op de terugweg zijn."
Dat was waar. Het kermisgeluid naderde, terwijl het geroep van vele stemmen hoorbaar werd. Het groepje verschrikte Hopsa's kwam de heuvel afdraven en daarop verscheen er een vrolijke menigte over de top. Aan het hoofd bewoog zich de reisleider Super, met een megafoon waardoor hij menige kwinkslag ten gehore bracht en achter hem dansten en hotsten de reizigers. Ze voerden takken en bloemen mee voor thuis, door de transistors brachten allerlei popgroepjes hun kunst ten gehore, terwijl velen het gaan door gezang veraangenaamden. Het was duidelijk, dat de schare uit de rivier gedronken had.
„Het water schijnt weer kracht te hebben", zei Tom Poes. Maar heer Bommel had daar geen belangstelling voor. Hij stelde zich op voor de naderenden en stak een hand omhoog.
„Halt!", riep hij met krachtige stem. „Ik protesteer! Wie geeft hier iemand het recht buiten de paden te lopen?"

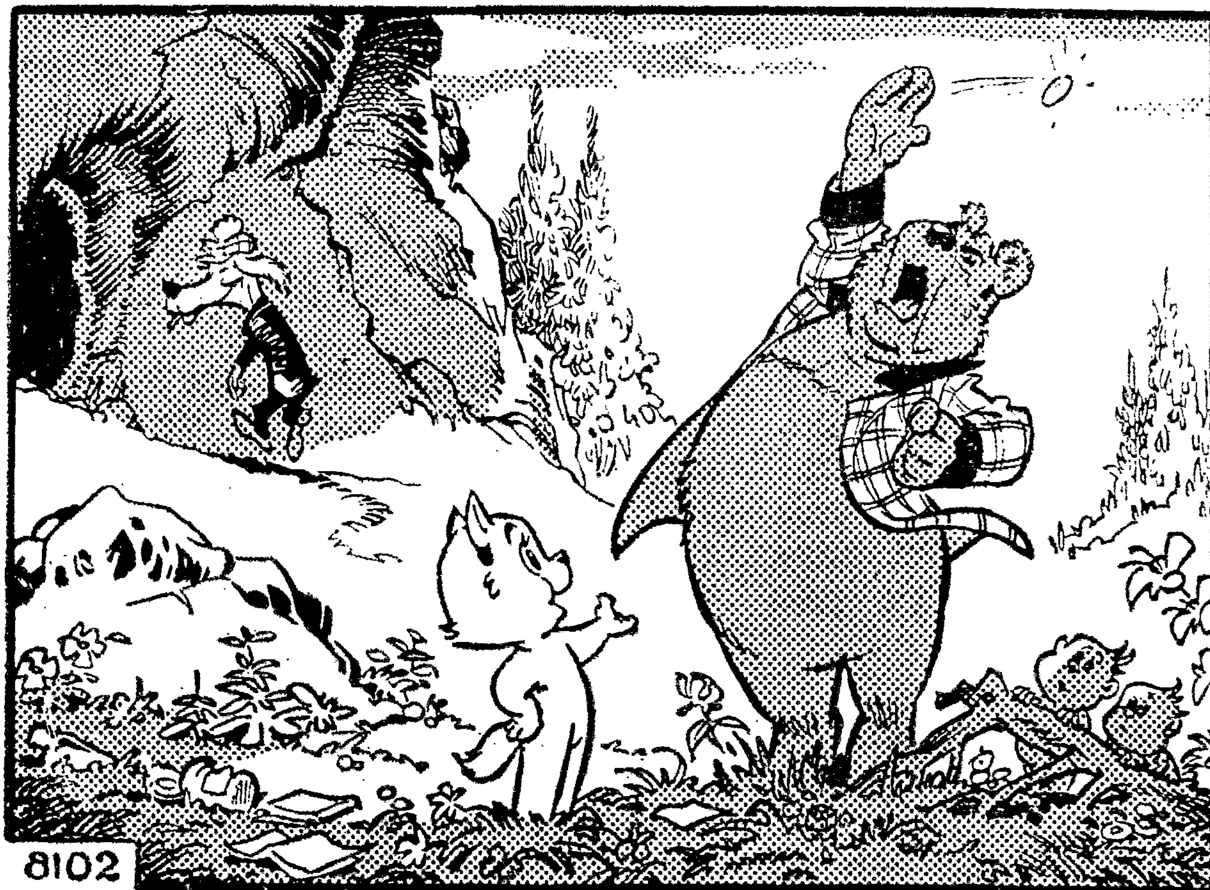

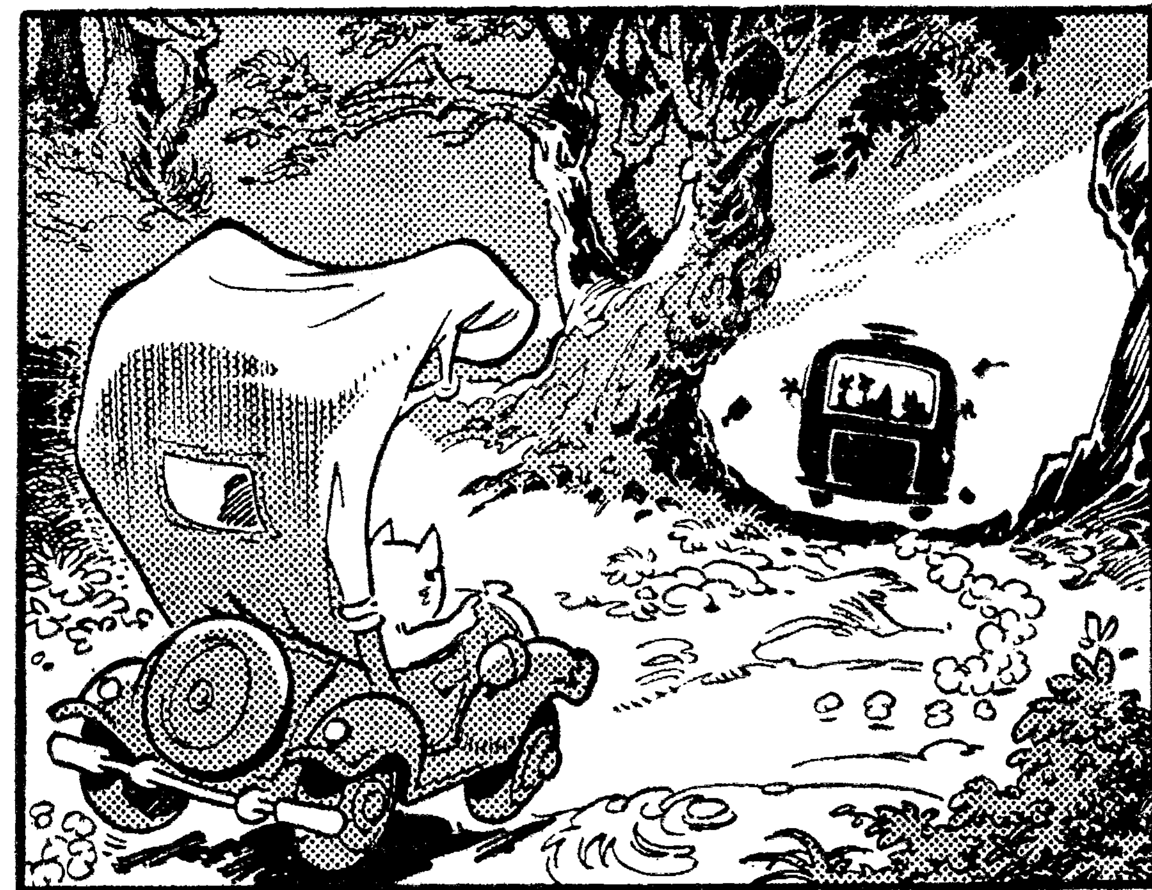

8101. Heer Bommels protesten hadden geen uitwerking. Hij werd ruw opzij gestoten, zodat hij op de grond tuimelde, terwijl het vrolijke gezelschap zich zingend en dansend over hem heen bewoog. Toen de opgewekte tonen van de radiootjes in de verte wegstierven, lag hij dan ook verkreukt op de grond en het duurde enige tijd voor hij weer een zittende houding aan kon nemen.
„„D-dit g-gaat n-niet", sprak hij met zwakke stem.

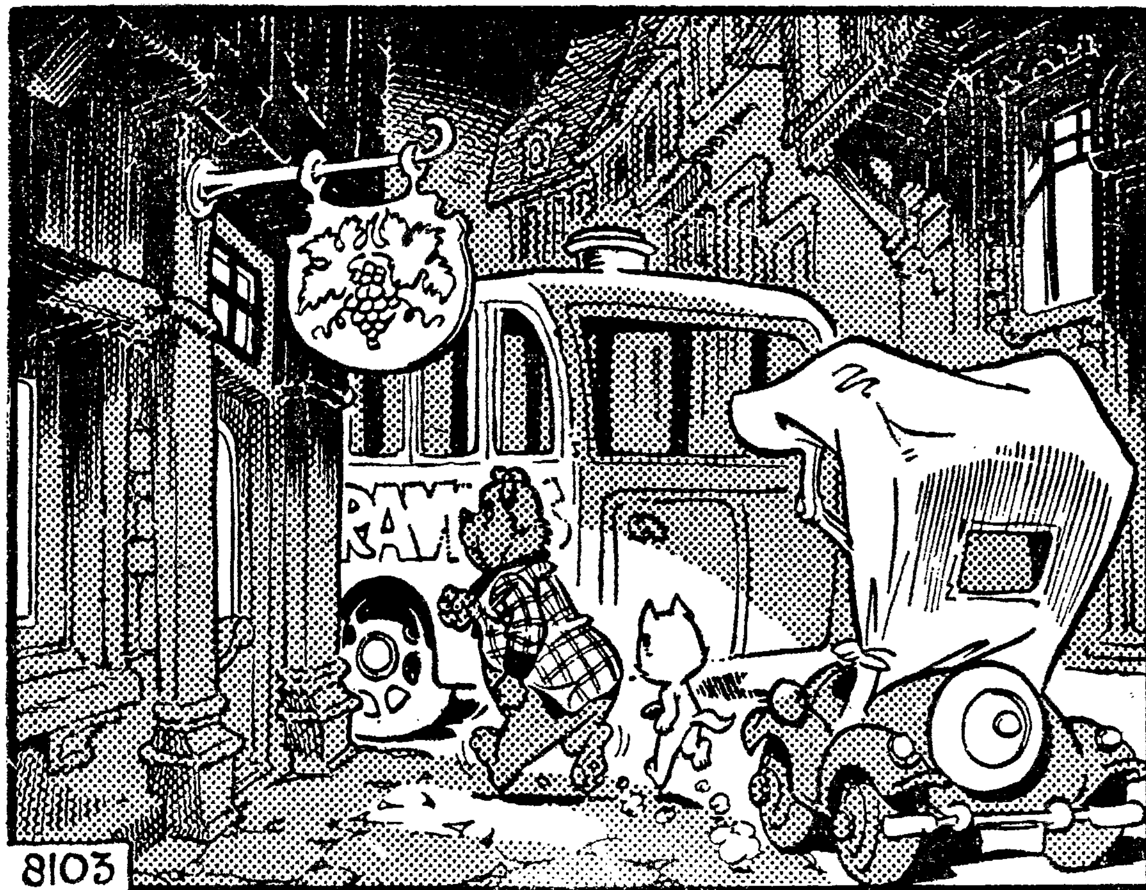
„Waarom niet?", vroeg Hieper, die even was achtergebleven om de zaken te regelen. „Het gaat heel best, ouwe reus. De buurt hier is eerste klas en het water is prima. Dit wordt een Superzaak, zal je zien! We beginnen pas."

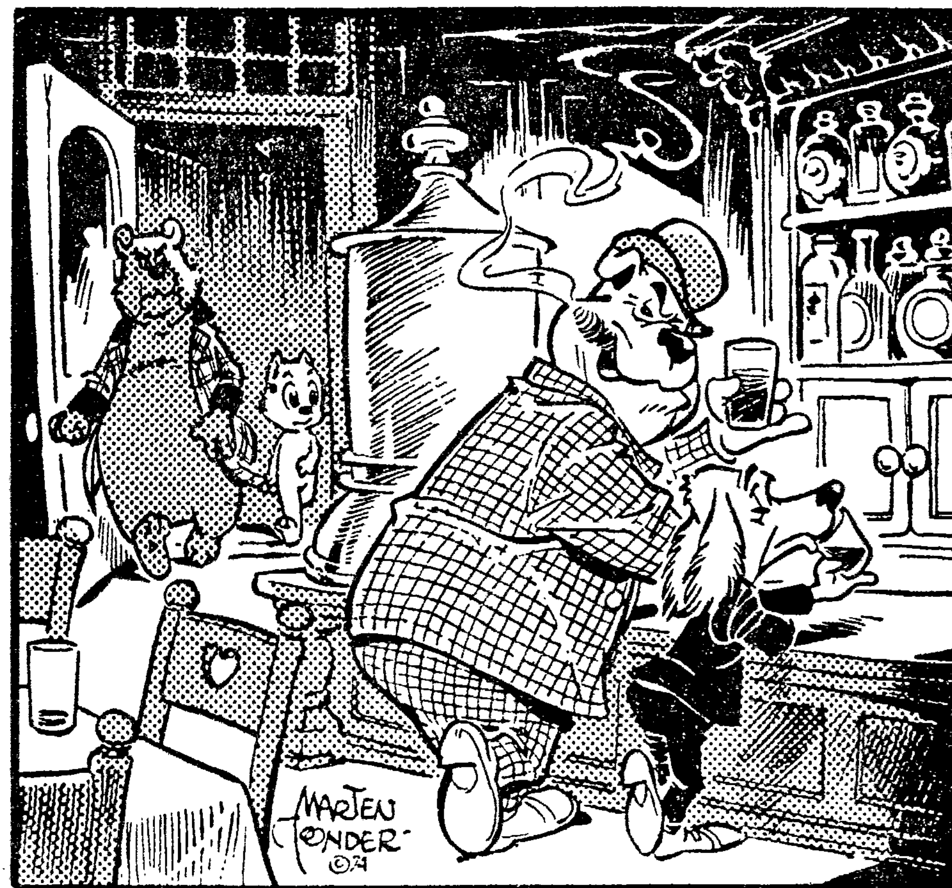
Heer Ollie verzamelde met enige moeite zijn gedachten en toen werd hij boos.
„Dit is geen Superzaak!", riep hij uit. „Dit is het land van eten, drinken en vrolijk zijn. Maar als hier toeristen worden losgelaten, blijft er niets van over, als u begrijpt wat ik bedoel en een heer van mijn stand kan het niet dulden."
„Oho", hernam de ander. „Dat is uit de tijd, jongen. Je denkt, dat je beter bent dan een ander, hè? Onsociaal, hoor! We hebben allemaal dezelfde rechten. Maar weet je wat? Jij hebt ons de tip voor deze streek gegeven en daarom krijg je van mij ook een tip. Zaken zijn zaken."
En met deze woorden drukte de eerlijke ondernemer heer Ollie een beduimeld muntstuk in de hand.

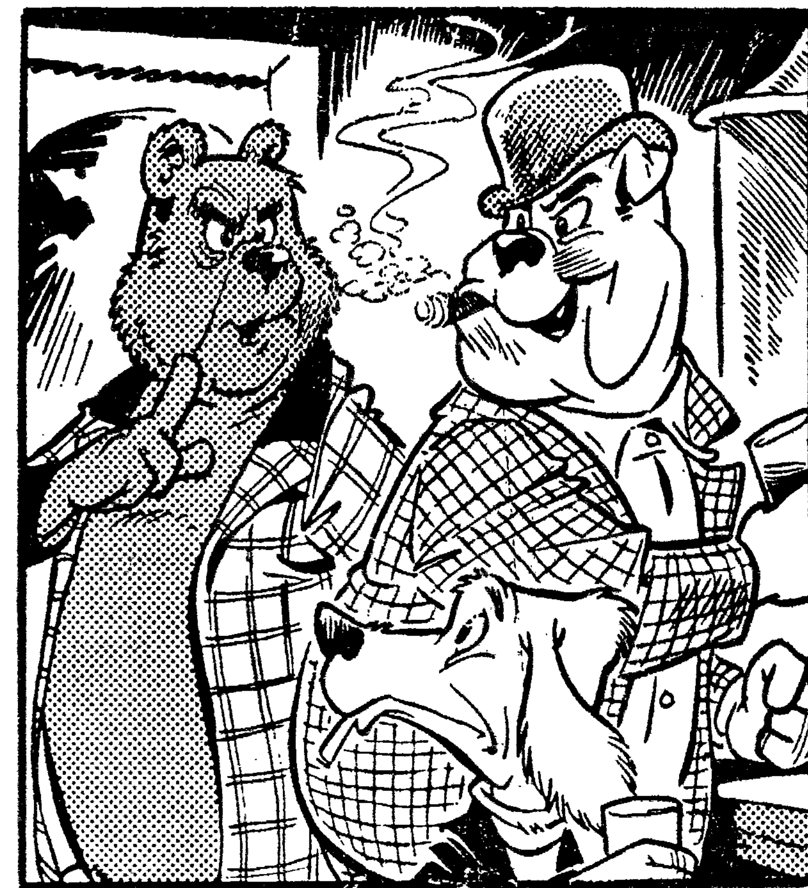

8102 De assistent-reisleider liep opgewekt over het pad dat zijn gezelschap genomen had, en heer Ollie staarde met glazige ogen naar het muntje. Maar toen sprong hij op en wierp het met afschuw van zich af.
„Nog nooit ben ik zo beledigd!" riep hij met overslaande stem. „Ik, een heer en een Bommel, heb een fooi gekregen, omdat ik een tip gegeven heb!"
„Ja," zei Tom Poes. „Maar u hebt het eerlijk verdiend! Het is toch waar, dat u aan Super hebt verteld waar hij de Hopsa-vallei kon vinden?"
„Welja!" tierde heer Ollie. „Geef mij maar de schuld! Mooi is dat! Inplaats dat je.."
Toen zweeg hij en terwijl de drift uit hem wegebde, verzakte zijn houding.
„De jonge vriend heeft gelijk", hoorde Tom Poes mompelen. „Ach, wat heb ik gedaan? Ik ben blij, dat mijn goede vader dit niet hoeft mee te maken..."
Een ogenblik stond hij zwijgend tissen de geknakte bloemen als een gebroken heer, maar toen vermande hij zich.
„Ik zal mijn misstap ongedaan maken", sprak hij vastberaden. „Er bestaat toch nog zoiets als natuurbescherming? Al zou ik de onderste steen boven laten komen! Volg me, Tom Poes, we gaan de overheid inschakelen."
Niet lang daarna raasde de Oude Schicht met grote snelheid achter de autobus aan, die Supers reisgezelschap weer naar de stad bracht. En het valleitje bleef rustig en verlaten in de middagzon achter.

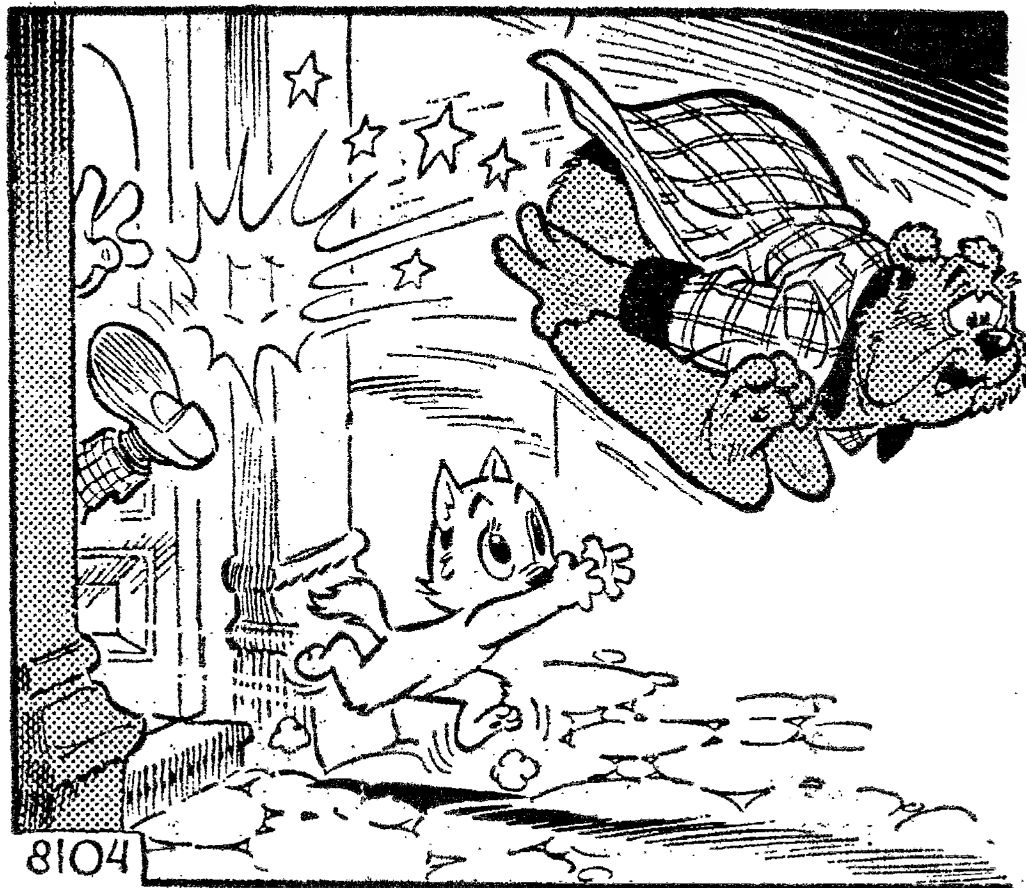

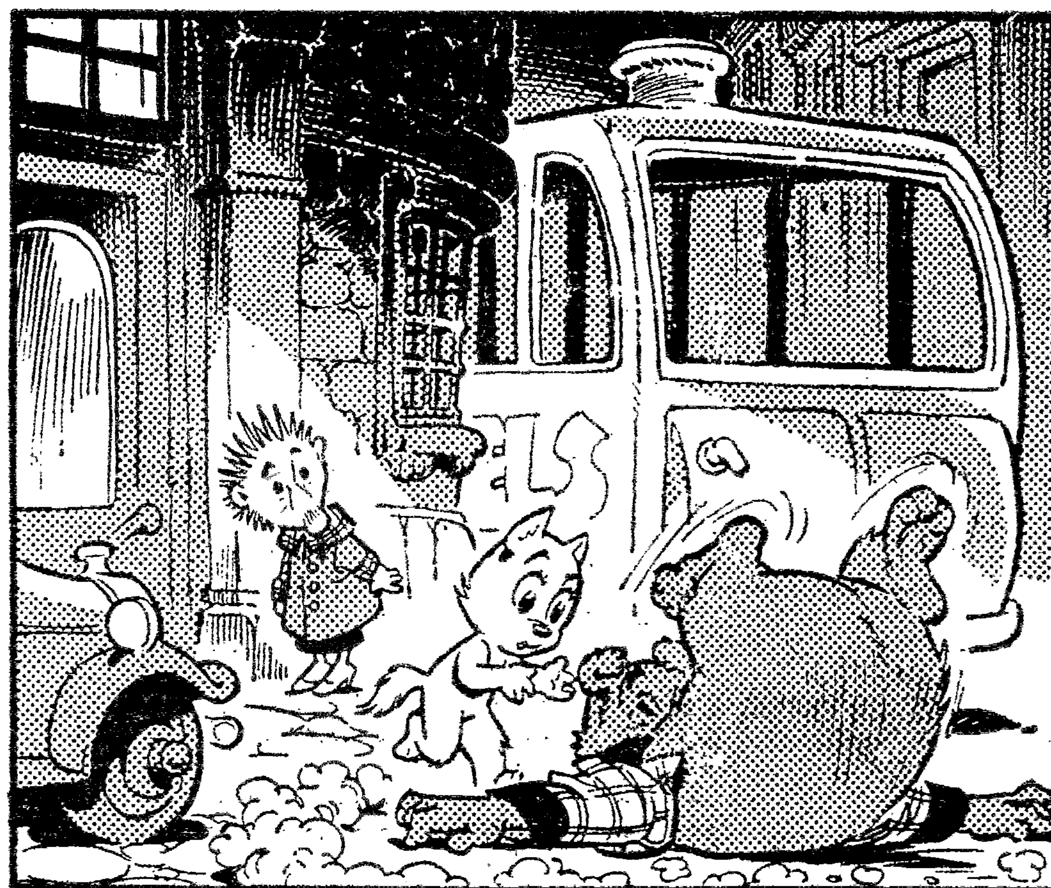

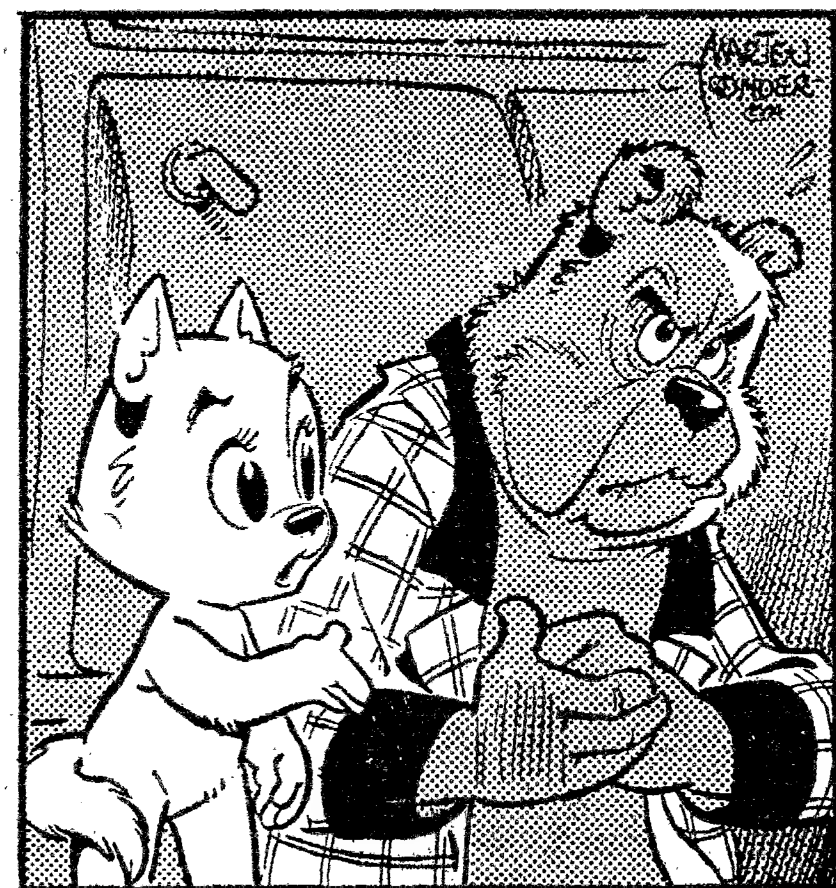

8103 De avond viel reeds, toen heer Bommel zijn voertuig tot stilstand bracht achter de touringcar van Bul Super. Het reisgezelschap had zich in alle richtingen verspreid, maar de ondernemer was met zijn assistent een naburige uitspanning binnengegaan. Daar stonden ze bij de tapkast hun zaken te bespreken onder het genot van een verversing.
„Dat Hopsa-water is beter dan de drankjes hier'', sprak Hieper. „Ik voel het nog zitten, baas. Het is eten en drinken. Vrolijk zijn trouwens ook. Weet je wat ik heb gedacht? Morgen nemen we wat lege flessen mee en dan gaan we dat water verkopen!''
„Heel goed, jongen'', prees Super. „Je komt er wel. Maar ik heb nog een andere attractie verzonnen: Super's vrolijke jachtreizen!''
„Wat zijn dat?'' vroeg de ander verbaasd.
„Zal ik je zeggen,'' hernam zijn werkgever. „Dat zijn aparte tochtjes voor dure lui. Jacht met windbuksen op de Hopsa's. Dat zal vermaak geven...''

„Zo,'' zei een zware stem achter hem. „Dat hoor ik gelukkig nu eens net. maar tegenover u staat een vastberaden heer, die het kwaad met wortel en merg uit zal roeien!''

8104 Bul Super luisterde enige ogenblikken vermaakt naar de dreigende taal van heer Bommel. Toen kreeg hij er genoeg van en met behulp van zijn maat wees hij de driftige heer de deur. Tom Poes probeerde nog zijn vriend op te vangen, maar omdat hij net te laat was, kwam deze onzacht op het plaveisel neer.

"Ik wist wel, dat het geen goed plan was om hier naar binnen te gaan", zei Tom Poes bedrukt. "Met deze lieden kan je niet praten. Hebt u zich pijn gedaan?"

"P-pijn", bevestigde heer Ollie met bleke lippen. "Over-overal. Maar vooral inwendig."

Hij ging zitten en bevoelde voorzichtig zijn ribben. Die waren gelukkig nog heel en daarom vervolgde hij smartelijk: "Van binnen bedoel ik. Innerlijk heb ik meer pijn dan uiterlijk, als je begrijpt wat ik bedoel. Ze willen op de Hopsa's gaan jagen, heb je dat gehoord? Hoe kan iemand zó slecht zijn, jonge vriend? En dat, terwijl ik alleen maar vrolijkheid aan iedereen wilde brengen!" "Hem", zei Tom Poes.

"Maar hiet móet opgetreden worden", vervolgde heer Bommel op sterke toon. "Gelukkig ben ik goede vrienden met de politie. Ik zal bescherming gaan vragen, zodat de schurken op heterdaad kunnen worden ingerekend".

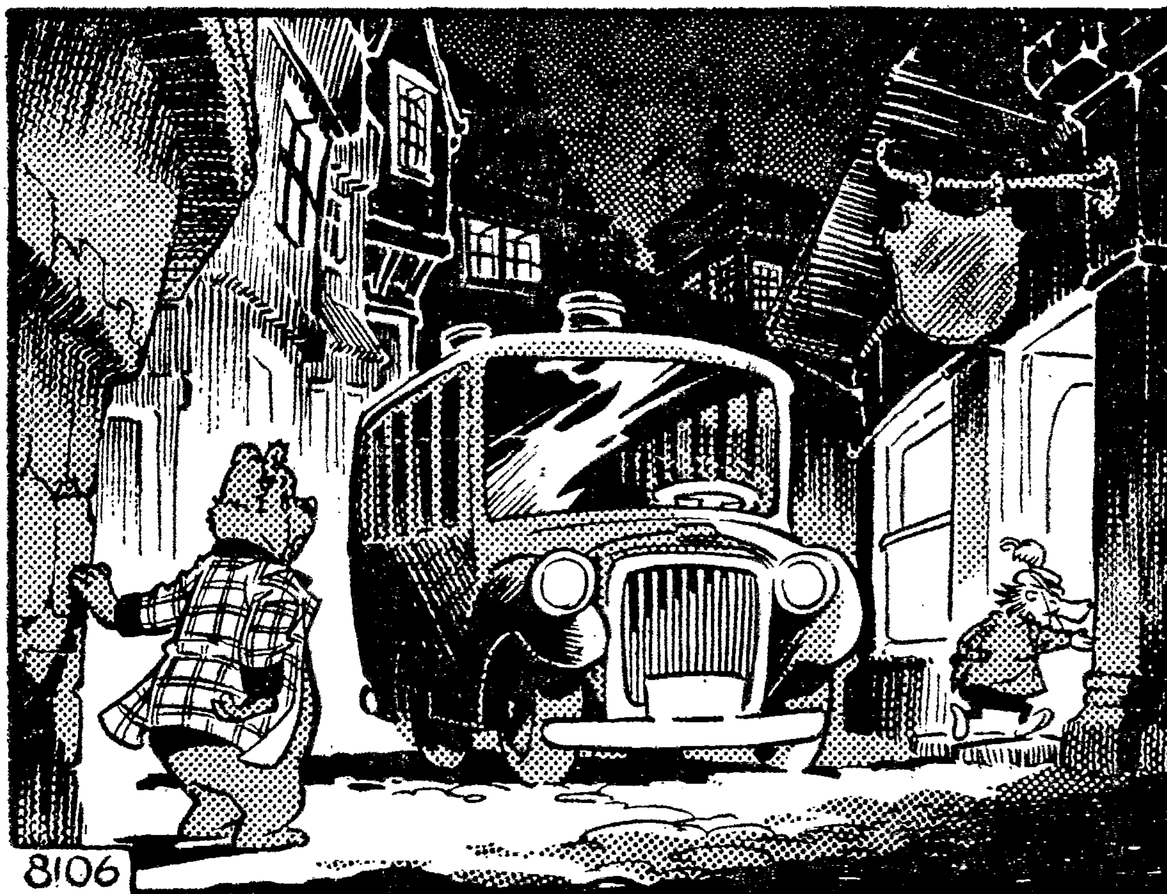
"Hm", herhaalde Tom Poes. "Ik weet niet, of dat het beste idee is, heer Ollie. We moeten natuurlijk iets doen, maar ik geloof, dat we de zaak van een andere kant moeten bekijken".

8105 Toen Tom Poes het weer beter wilde weten, nam heer Ollie korzelig afscheid van hem en reed door de avond naar het politiebureau. Hij had geluk, want commissaris Bas was nog in het wachtlokaal, waar hij brigadier Snuf enkele orders gaf voordat hij naar huis ging.

''Kijk, wie we daar hebben'', sprak de politiechef niet onvriendelijk. ''Je ziet er niet zo best uit, Bommel. Gaat het niet goed in de Hopsa-vallei?''
''Nee, helemaal niet!'', riep heer Ollie uit. ''Er dreigt gevaar en daarom kom ik uw hulp inroepen, als u begrijpt wat ik bedoel. Super brengt er reisgezelschappen heen, die de rivier leegdrinken en mij en de natuur vertrappen met radio's en afgeplukte bloemen. En nu wil hij op de Hopsa's gaan jagen!''
''Het is wat te zeggen'', zei de heer Bas meelevend. ''Zonde. Zoiets zou eigenlijk verboden moeten worden''.
Hij zuchtte en hernam toen op ambtelijke toon: ''Maar ik heb daar geen zeggenschap. Dat gebied behoort niet tot Rommeldam, zoals de betrokken ambtenaar heeft vastgesteld. Volgens de officiële gegevens bestaat het zelfs helemaal niet. Daarom zou ik me maar niet te druk maken, Bommel. Er is niets aan te doen''.

8106 Het is te begrijpen, dat de woorden van de commissaris heer Bommel erg hadden ontmoedigd. Vol sombere gedachten dwaalde hij door de donkere straten en als vanzelf raakte hij weer in de buurt waar de touringcar voor het café stond.
,,Het is heel vreselijk", dacht hij dof. ,,Super gaat met bussenvolk op de Hopsa's jagen en de politie zegt, dat er niets aan te doen is! Wat kan ik alléén nu nog beginnen? Die misdadige autobus in brand steken?"

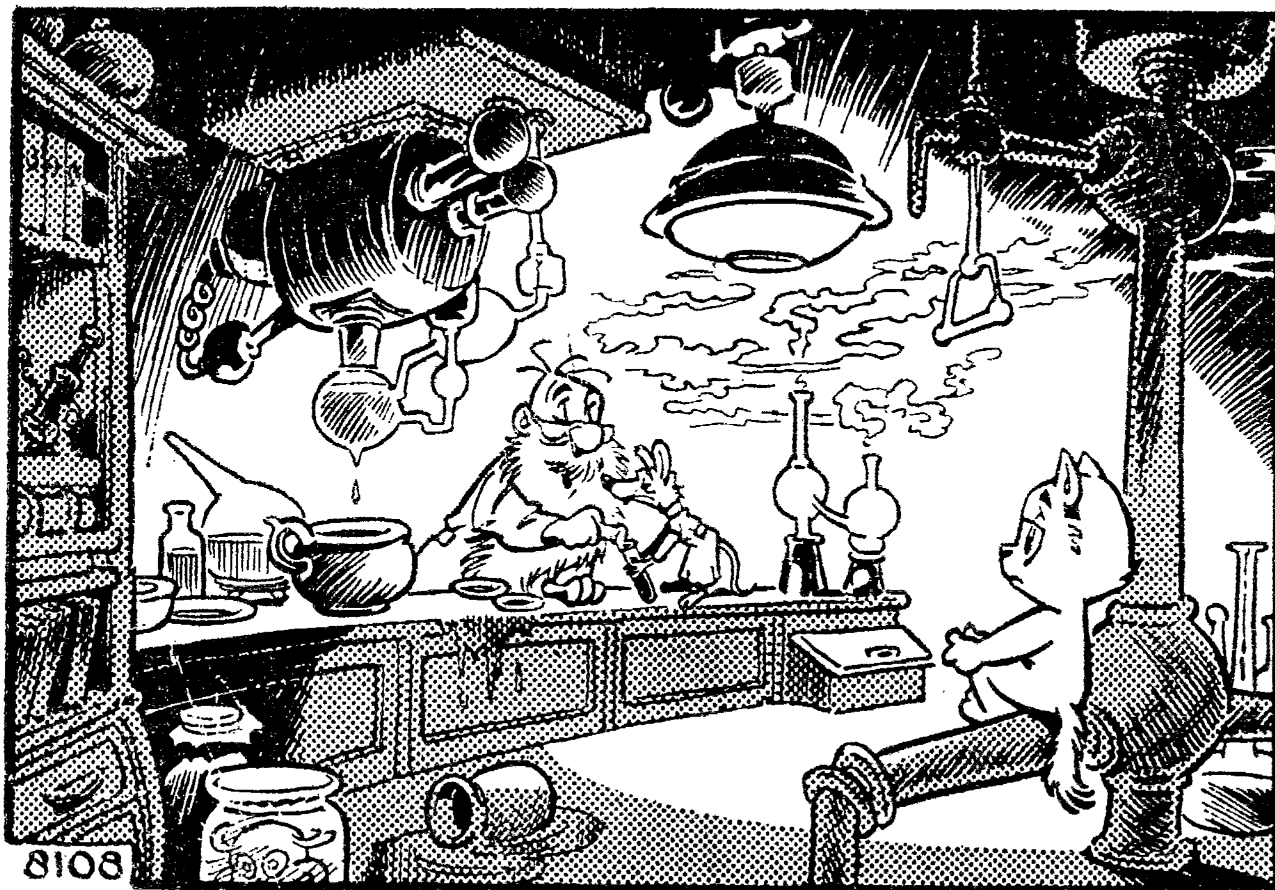
Besluiteloos keek hij naar het kroegje, waar nog een licht brandde. Hoewel het al na sluitingstijd was, zag hij er een bezoeker naar binnen gaan met een schertshoedje op het hoofd; zo te zien een verlate feestganger die nog dorst had. Het was echter een lid van het reisgezelschap dat die dag de Hopsavallei bezocht had en dat nu verslag ging uitbrengen in een achterkamertje van het café.
,,U bent laat", zei de heer Steenbreek, die daar verveeld achter een kop lauwe koffie zat. ,,Ik wacht al tien minuten. Maar goed. Hoe is de dag verlopen? En hebt u het rivierwater geproefd, zoals ik u gevraagd had?"
De aangesprokene staakte zijn gezang en glimlachte breed.
,,Reuze!", riep hij uit. ,,Het water was eten en drinken, het zit nog in mijn hoofd. Geweldig, hoor! Morgen ga ik weer."
,,Dat denk ik niet", onderbrak de heer Steenbreek, terwijl hij zijn portefeuille trok en de bezoeker een banknoot overreikte.
,,Dit is voor uw moeite", besloot hij. ,,Ik weet genoeg. Goede avond, meneer Stekkel".

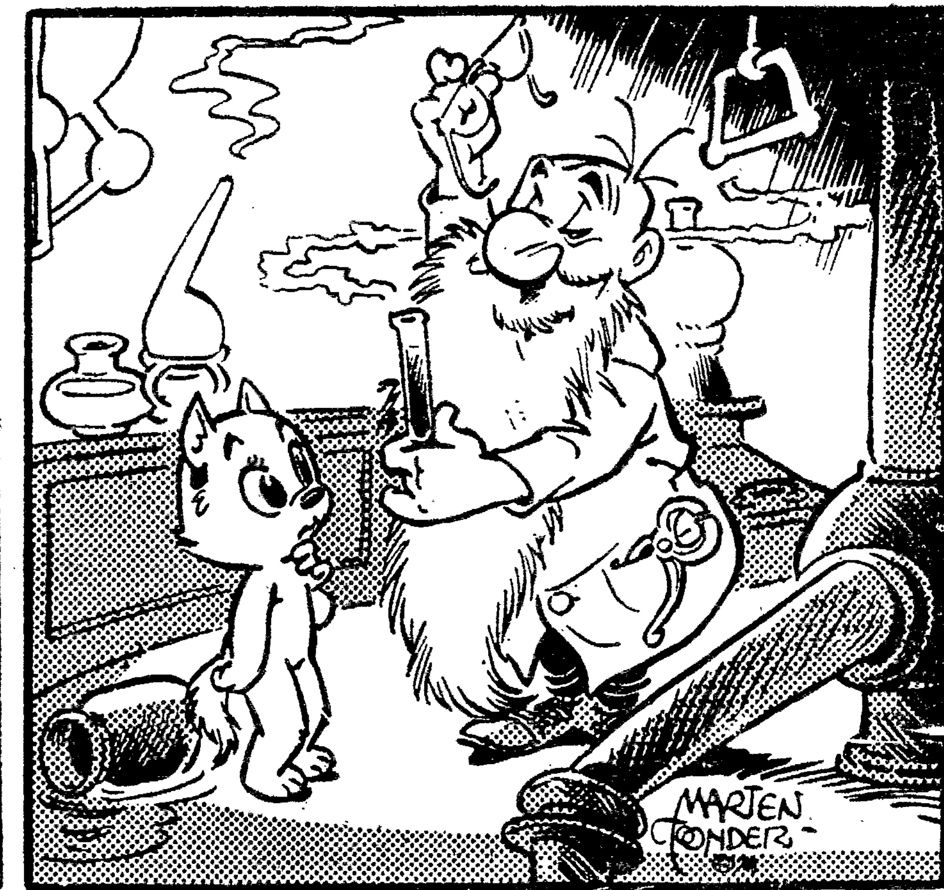

8107 Toen de heer Steenbreek even later het café verliet, zag hij heer Bommel voor de deur staan.
,,Bent u het?", riep deze uit. ,,Ik dacht dat u Super zou zijn, als u begrijpt wat ik bedoel! Maar dan . . . dan speelt u natuurlijk met Super onder één hoedje. Het is treurig! Maar ik neem het niet! Ik zal . . . Ik zal machtige relaties inschakelen, bedoel ik . . ."
,,Windt u niet zo op, meneer Bommel", onderbrak de ander koeltjes. ,,De figuur Super ken ik niet, hoewel ik zijn reisonderneming vandaag heb laten volgen. Wij hebben belangen in die vallei. Een ontginningsvergunning, om nauwkeurig te zijn."
,,Dat heb ik gemerkt", zei heer Ollie bitter. ,,U wilde de rivier opzuigen! Maar Super is nog erger. Weet u wel, dat hij op de Hopsa's wil gaan jagen, terwijl hij de natuur vervuilt?
,,Acht, het is allemaal mijn schuld. Omdat ik een beetje aanspraak wilde hebben, is het afgelopen met het vrolijk zijn. De politie kan er niets aan doen, maar ik zal persoonlijk . . .eh . . .ik zal . . ."

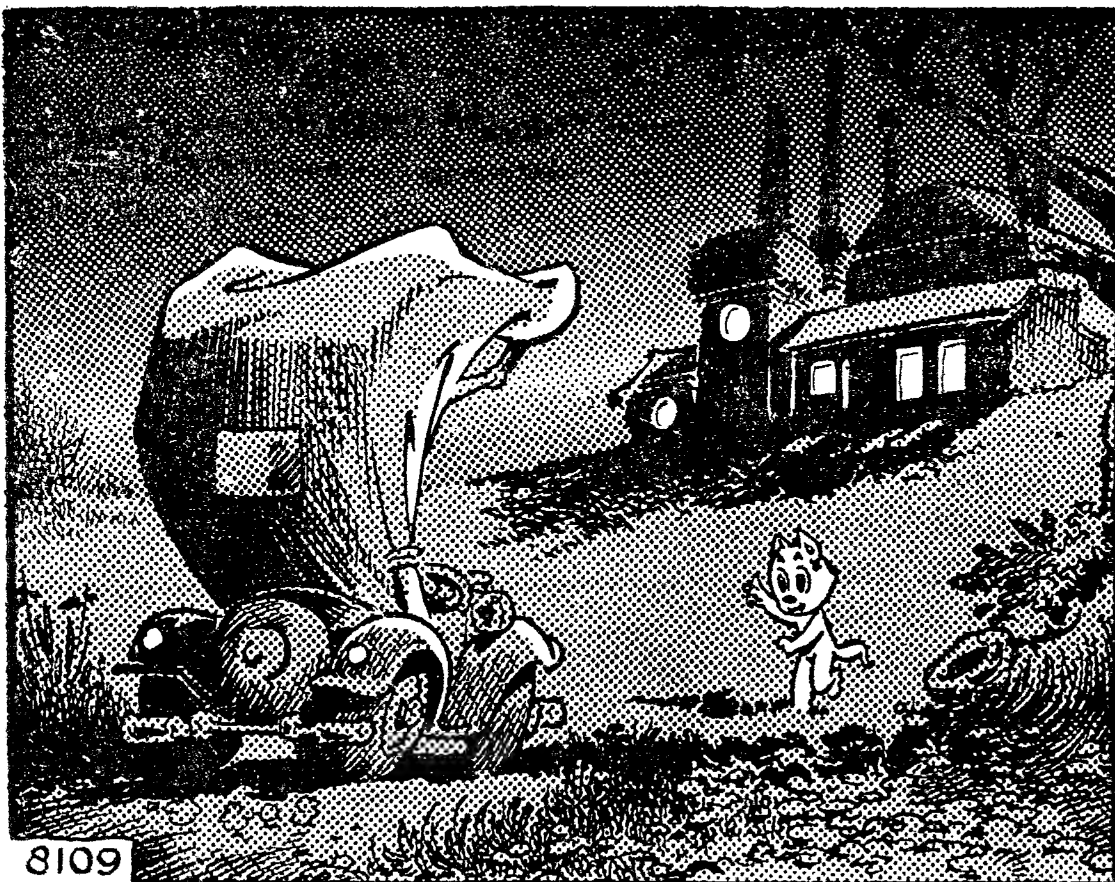
Zijn stem stierf weg in de herfstwind en de heer Steenbreek glimlachte mat.
,,Doe geen moeite", sprak hij. ,,Er zal rust in dat gebied gebracht worden. De Olie-ordedienst wordt ingeschakeld. Goede avond".
Hij lichtte de hoed en stapte weg door het stille straatje, terwijl heer Bommel hem verbluft nakeek.

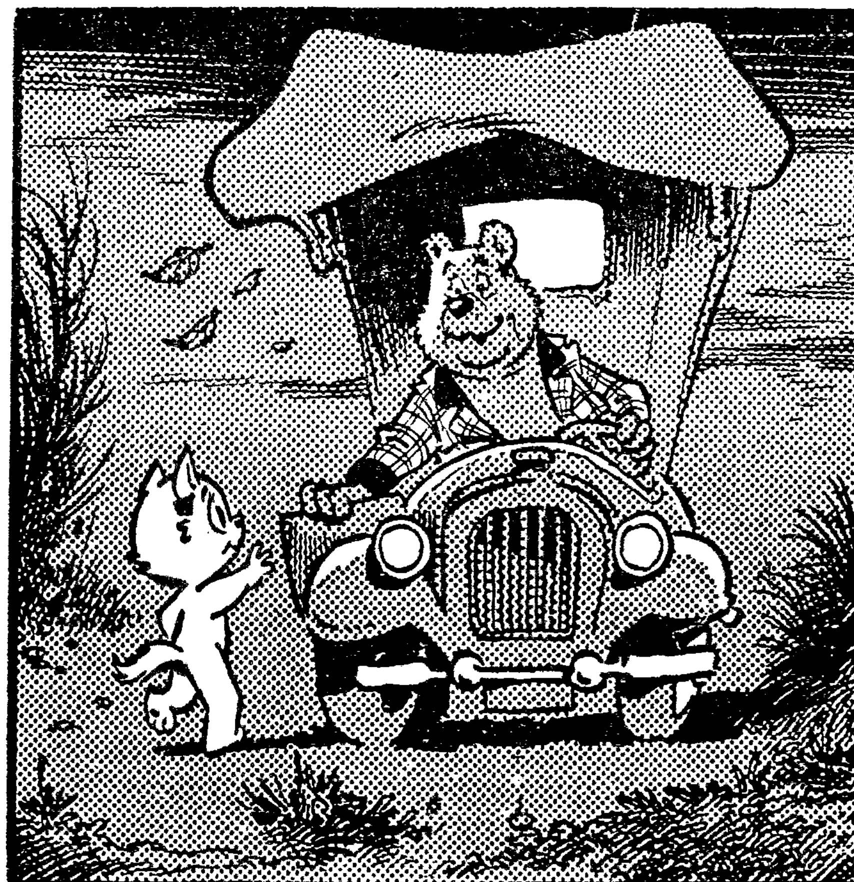
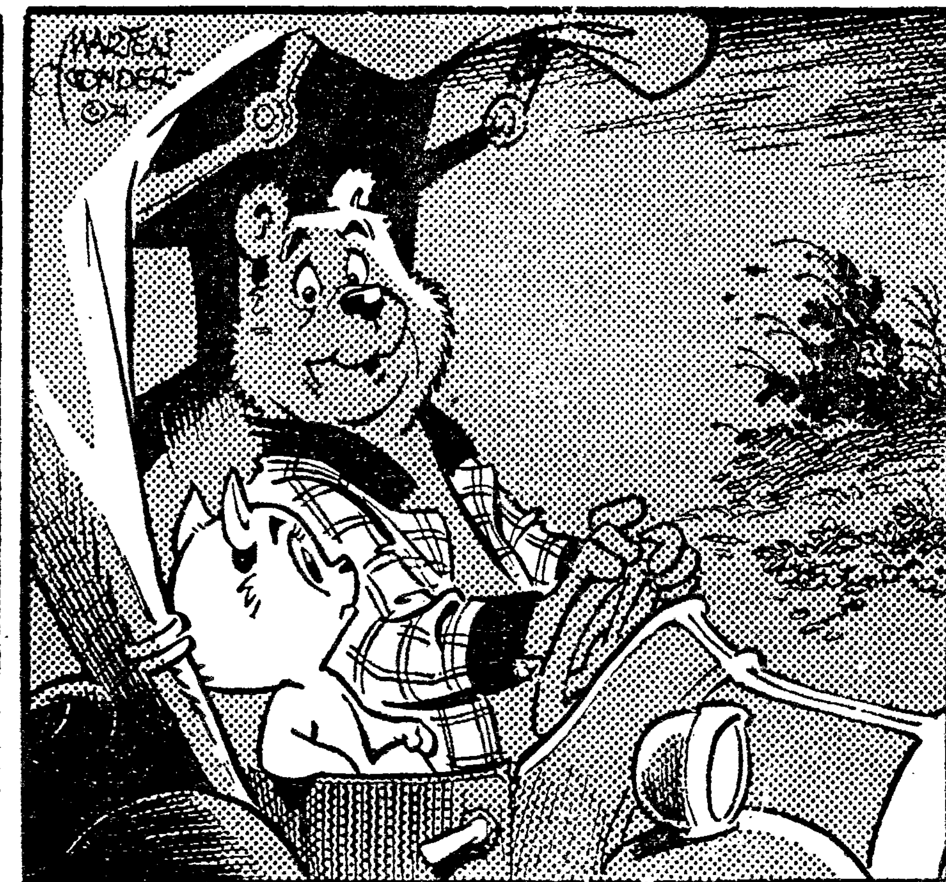

8108 Intussen had Tom Poes zijn eigen idee gevolgd. Hij wilde weten waarom het water in de Hopsa-vallei zulke vreemde eigenschappen had en daarom was hij naar het stadslaboratorium gegaan. Hij trof het, want professor Prlwytzkofski was daar nog druk aan het werk, ondanks het late uur.

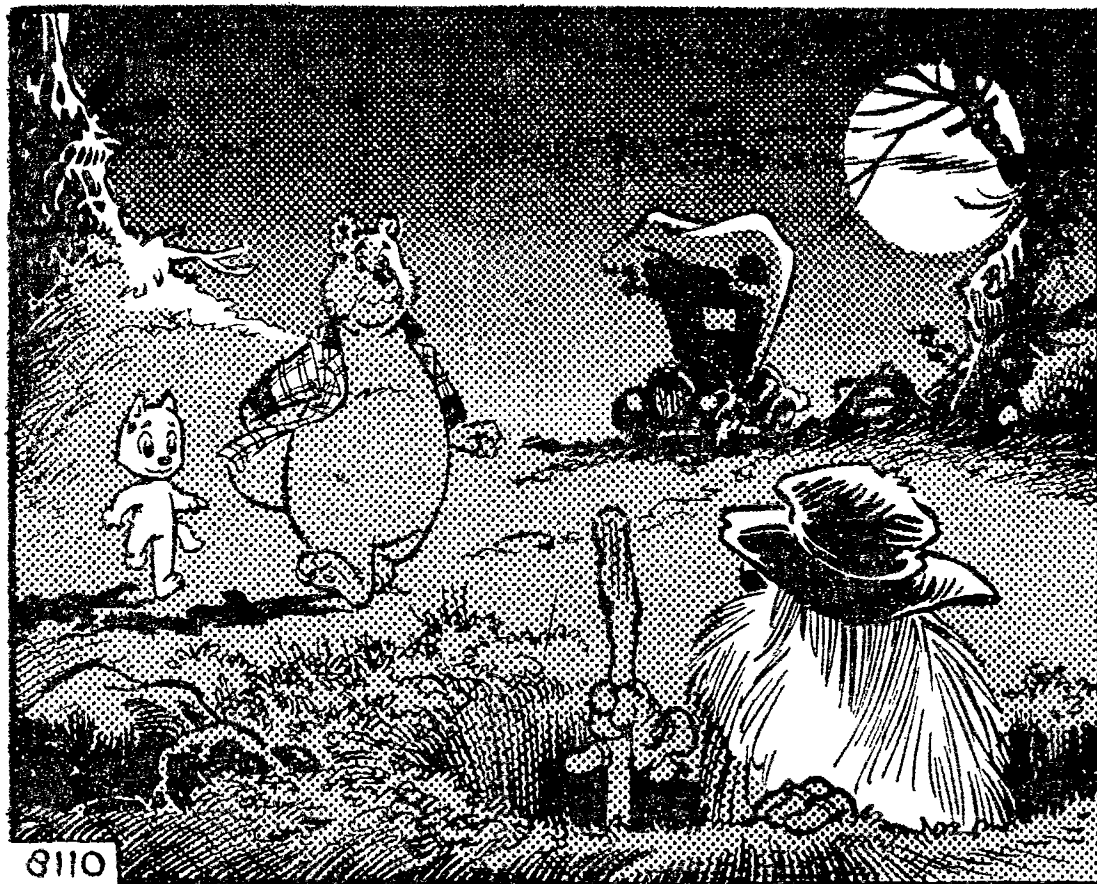
"Der waatr?", herhaalde hij desgevraagd. "Daarmee zijn wij danig, mijnheer Poes. Wij hebben na vele proevingen eindelijk ener nederslag. Zet u zich, bid ik u. Wij naderen ons het einde."
Tom Poes ging op een buisleiding zitten en wachtte. Om hem heen borrelden en suisden de retorten en de beide geleerden mompelden tussen hun reageerbuisjes.
"Praw!", hoorde hij de hoogleraar na een poosje zeggen. "Wat hebben wij dan hier?"
"Natriumchloride", zei de assistent. "Heel gek, prof. Dat doet me aan hidradenoma denken."
"Veroorzaakt door sudorifera", vulde zijn chef aan. "Heel goed, gaat u maar weer zitten, mijnheer Pieps. Het is ener vreemdaardiger sjwits- en dat is het."
"Wat is het?" vroeg Tom Poes nieuwsgierig. De heer Prlwytzkofski nam het walmende buisje op en trad zegevierend op hem toe.
"Weet u waardoor de eigendommelijkheden veroorzaakt worden?", vroeg hij. "Door ener dierlijker afscheiding! Weet u ook of er ener levensvorm is die zich regelmatig in der waatr baadt?"
"Ja", zei Tom Poes. "De Hopsa's zwemmen erin!"
"Praw", riep de geleerde uit. "Dan zal ik nu mijn rapport opmaken kunnen. Gaat u maar weer zitten."
Maar dat deed Tom Poes niet, hij verliet onthutst het gebouw.

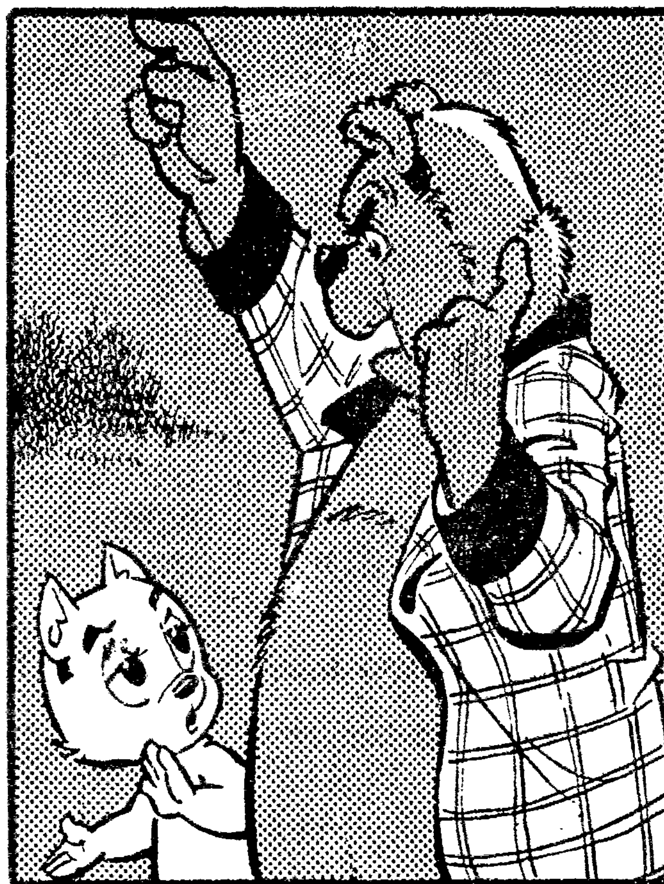

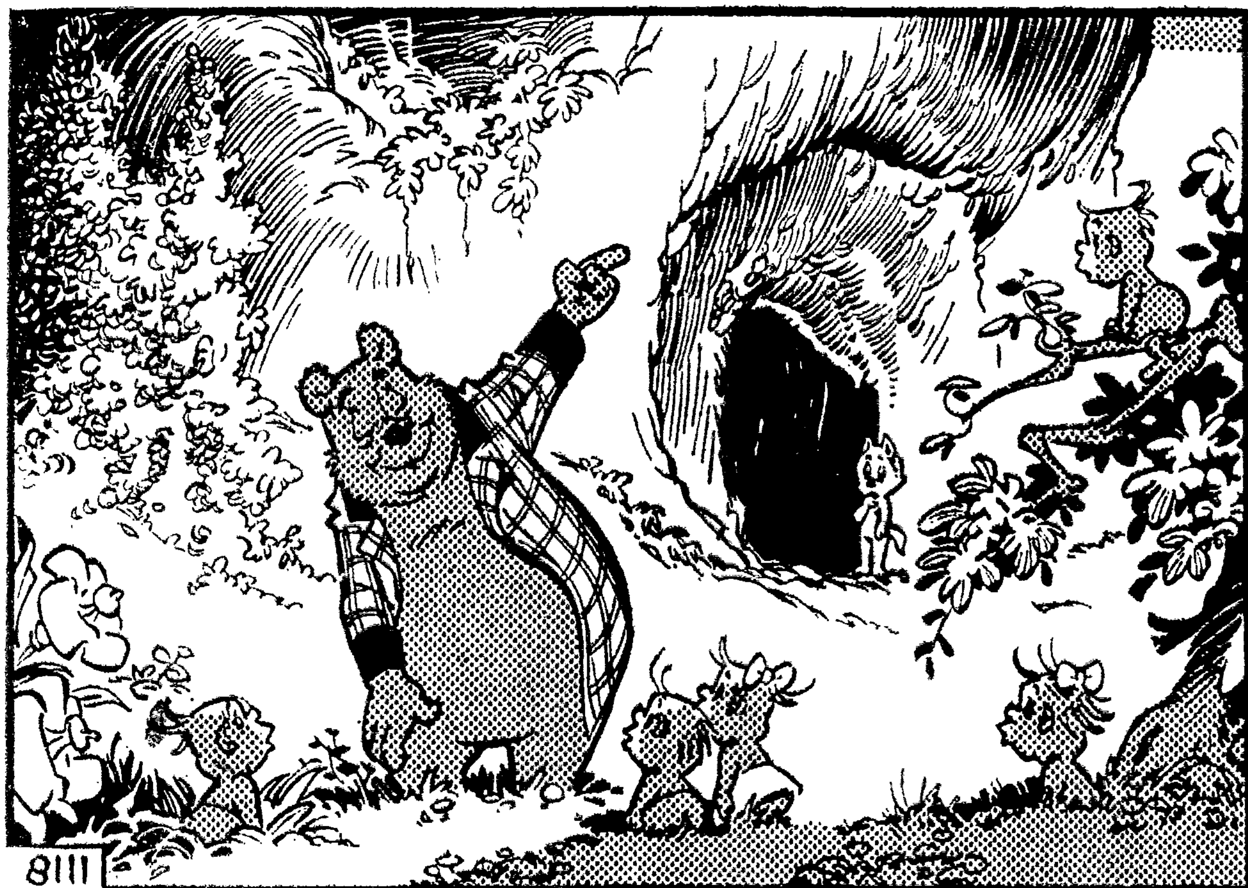
8109 Toen Tom Poes het laboratorium verliet, was de nacht gevallen en de maan scheen helder over de heide. In het licht daarvan zag hij een auto naderen en tot zijn verbazing herkende hij de Oude Schicht.
"Dat is toevallig!", riep heer Bommel, terwijl hij krachtig remde. "Wat prettig, dat ik je net tref, jonge vriend. Ik vroeg me al af, waar ik je moest zoeken, want je hoeft verder je best niet meer te doen. We kunnen rustig teruggaan naar de vallei. Ik heb alles geregeld."
Hij opende het portier en Tom Poes stapte nieuwsgierig in.
"Wat hebt u geregeld?", vroeg hij. "Waarom kunnen we rustig teruggaan? Kan de politie dan toch iets tegen Super beginnen?"
Heer Ollie schudde meewarig het hoofd en schakelde de motor in.
"De politie?", herhaalde hij. "Die kan niets. Ze hebben in de Hopsa-vallei niets te vertellen, zei de commissaris me. Maar ik trof toevallig de secretaris van de Oliehandelsfirma, je weet wel, Steenbreek. En op mijn aandringen stuurt hij de ordedienst van de Oliezaak, zodat er nu weer rust en orde zal zijn. Wat zeg je daarvan?"

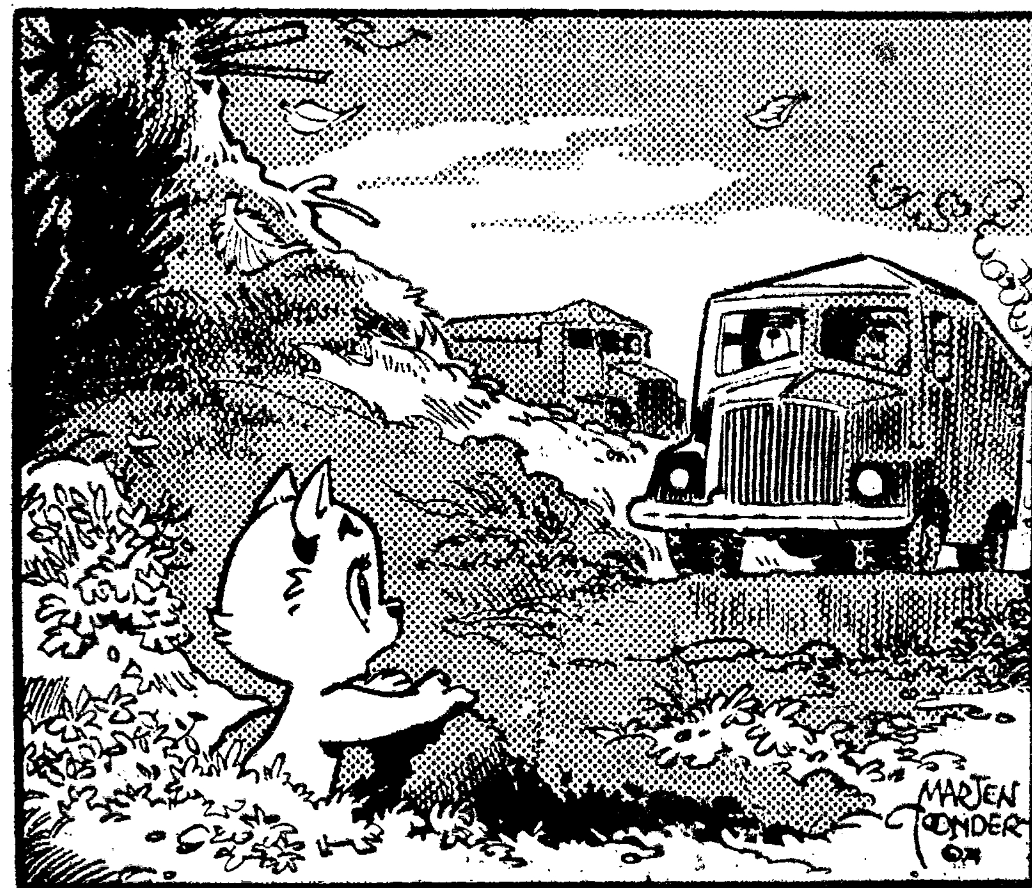
De vragende blik die hij op zijn jonge vriend wierp, was een beetje onzeker en zijn glimlach stierf langzaam weg, toen hij geen antwoord kreeg.
"Hm", was het enige wat Tom Poes zei.

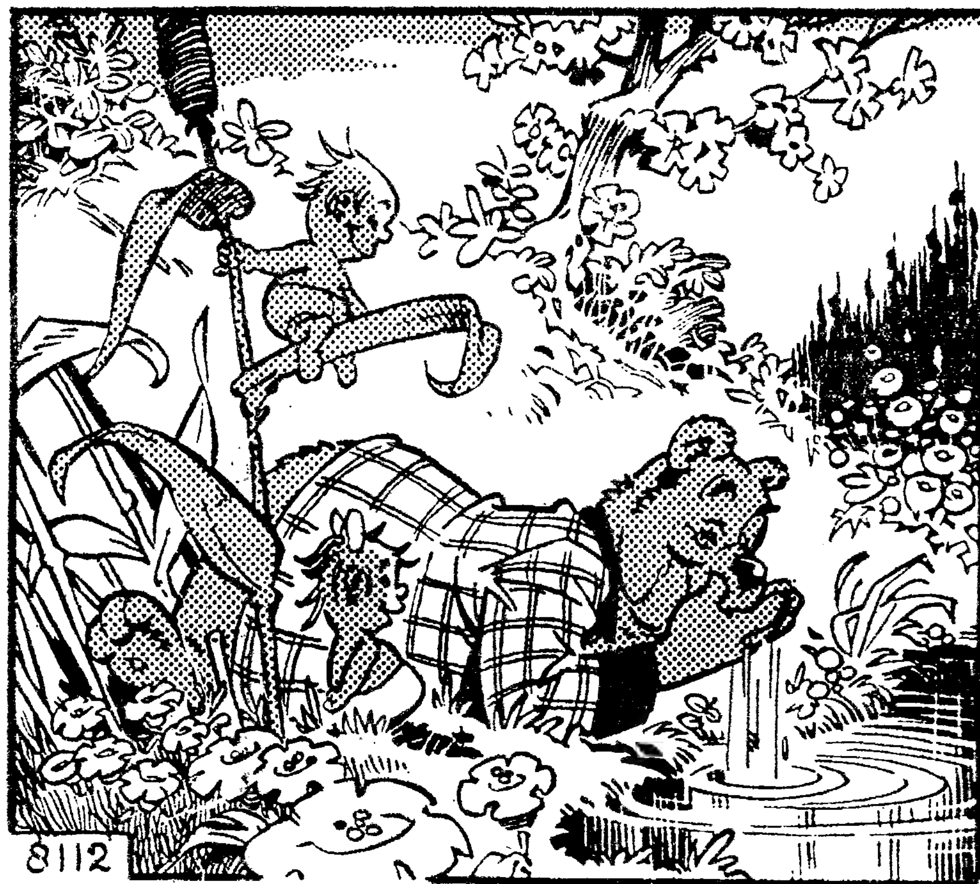

8110. Hoewel er wolken voorbij de maan dreven, regende het niet, maar koud was het wel. Heer Bommel was dan ook blij, toen de kuil eindelijk weer in het zicht kwam.
,,Ik verlang naar het milde klimaat daar beneden'', zei hij, terwijl hij uitstapte. ,,Dat zal mijn teer gestel goed doen, vooral nu ik met zoveel ontberingen een einde gemaakt heb aan de misstanden die onze vakantie bedierven. Wat jij, jonge vriend?''
Tom Poes wilde iets zeggen, maar op dat moment ritselde het in de bladeren en daarop verscheen het harige gelaat van de oude Zadkiel boven de rand van de kuil.
,,O'', sprak hij knorrig. ,,Ik dacht al, dat het weer een autobus was.''
,,O, nee'', riep heer Ollie fier. ,,Dat is afgelopen, daar heb ik voor gezorgd! Hier komt morgen een Olie-ordedienst.''
,,Hm'', zei Tom Poes. ,,Ik ben bang, dat het er niet beter op wordt.''
Nu werd heer Bommel boos.
,,Dat gehum moet uit zijn!, riep hij. ,,Schaam je je niet? Ik zwoeg en sloof om de zwakken te verdedigen en vrolijkheid te verspreiden. En wat doe jij? Hummen!''
,,We hebben zoiets als die ordedienst al eens eerder gehad'', hernam Tom Poes. ,,U weet ook wel, dat Steenbreek niet deugt.''
,,Orde is orde'', riep heer Ollie rood. ,,Orde moet er zijn, zei mijn goede vader altijd en daar houd ik mij aan. Het is prettig, bedoel ik, en daarom kan het niet verkeerd zijn.''
,,Ik hoor het al'', mompelde Zadkiel uit de kuil klimmend. ,,Ben al weg. Zal wel eens terugkomen als alles over is.''
En met deze woorden verdween hij in het ochtendkrieken.

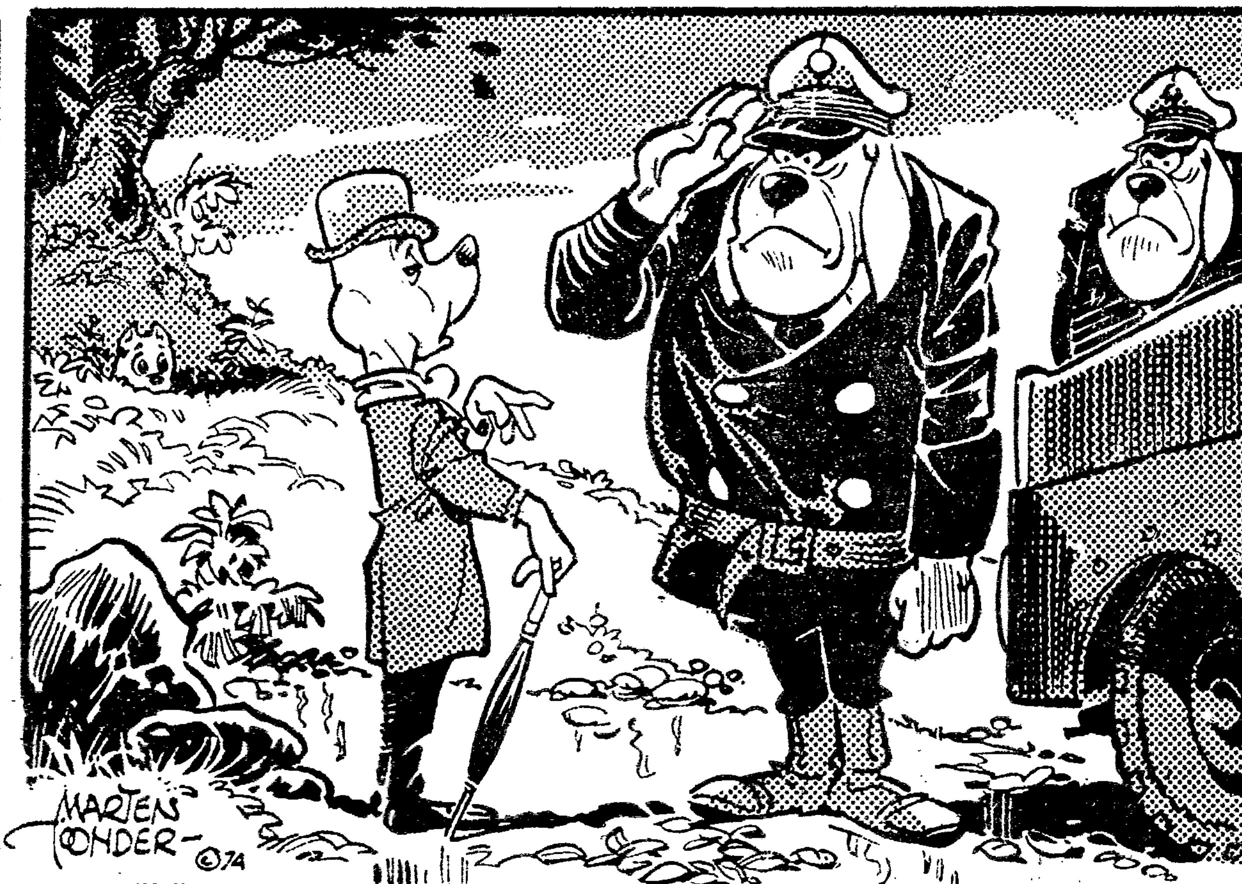

8111. Toen heer Bommel en Tom Poes in de vallei kwamen, begon het al licht te worden. De opkomende zon kleurde het landschap met een rode gloed en tussen de bloemen keken enkele Hopsa's heer Ollie vragend aan, zodat zijn boosheid geheel verdween. Glimlachend trad hij op hen toe om ze gerust te stellen en te vertellen, dat er geen toeristen meer zouden komen.
,,Er komt hier orde", zei hij. ,,Maar heb geen angst. Ik ga persoonlijk zorgen, dat het geen pijn doet."
,,Hm", mompelde Tom Poes, die bij de grot was blijven staan. ,,Hoe kan hij daarvoor zorgen? Lieden als Steenbreek komen hier niet voor de pret. Nee, er is maar één manier en dat is om aan die secretaris te vertellen hoe belangrijk de Hopsa's voor het water zijn. Als ze niet in de bron baden, is het niet anders dan gewoon rivierwater, en dan is het uit met eten, drinken en vrolijk wezen."

Met deze gedachte ging hij terug naar de onderaardse gang en klom weer omhoog, totdat hij zijn hoofd uit de kuil kon steken. Daar boven hing een vale dageraad en een natte wind floot droefgeestig door de bomen.
,,Daar heb je het al", dacht Tom Poes, toen hij twee zware, donkergrijze wagens over de weg zag naderen. ,,Daar was ik al die tijd al bang voor."

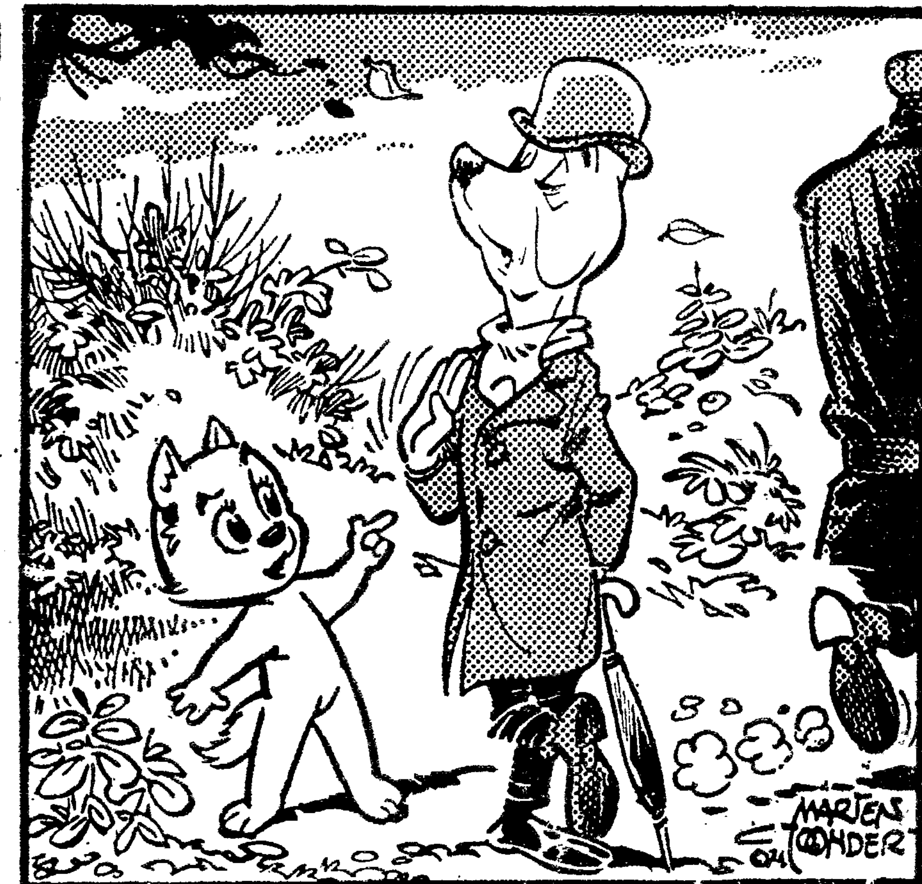

8112 Heer Bommel was naar de rivier gegaan om zich te verkwikken aan het water dat zacht kabbelend langs de oever stroomde.
,,Dat doet me goed", mompelde hij na een poosje. ,,Eten en drinken, dat is het. En bovendien trekt de slaap me uit de doorwaakte ogen, zodat alle zorgen van me afvallen. Vrolijkheid is toch maar het enige, zeg nu zelf."

,,Water is weer goed, hè?", zei een Hopsa die naast hem op een blad zat. ,,Blijft ook wel goed. Als er maar geen baderij van vreemders in bron is."
,,O nee, dat is afgelopen", sprak heer Ollie beslist. ,,Het leek gisteren even vervelend te worden. Dat kwam, omdat ik in mijn goedheid aan anderen heb gedacht, maar ik heb op tijd het verkeerde daarvan ingezien. En nu heb ik een ordedienst te hulp geroepen, zodat er verder niets gebeuren kan. Ze zullen wel gauw komen, denk ik."
Daar was alle kans op, want de gepantserde wagens waren intussen bij de kuil blijven staan en de heer Steenbreek stapte uit de voorste, gevolgd door hopman Knoeper en de wachtmeester Oplaweit.
,,Zet de vaatjes springstoffen in de onderaardse gang", beval de secretaris. ,,Vanmiddag gaan we daarmee de overhangende rots bij de bron opblazen. Vanmorgen moet eerst de omgeving worden schoongeveegd. De ingang is in de bodem van die kuil daar."
Zo sprekende wuifde hij flauwtjes in de richting van het gat waar Tom Poes boven uitkeek.

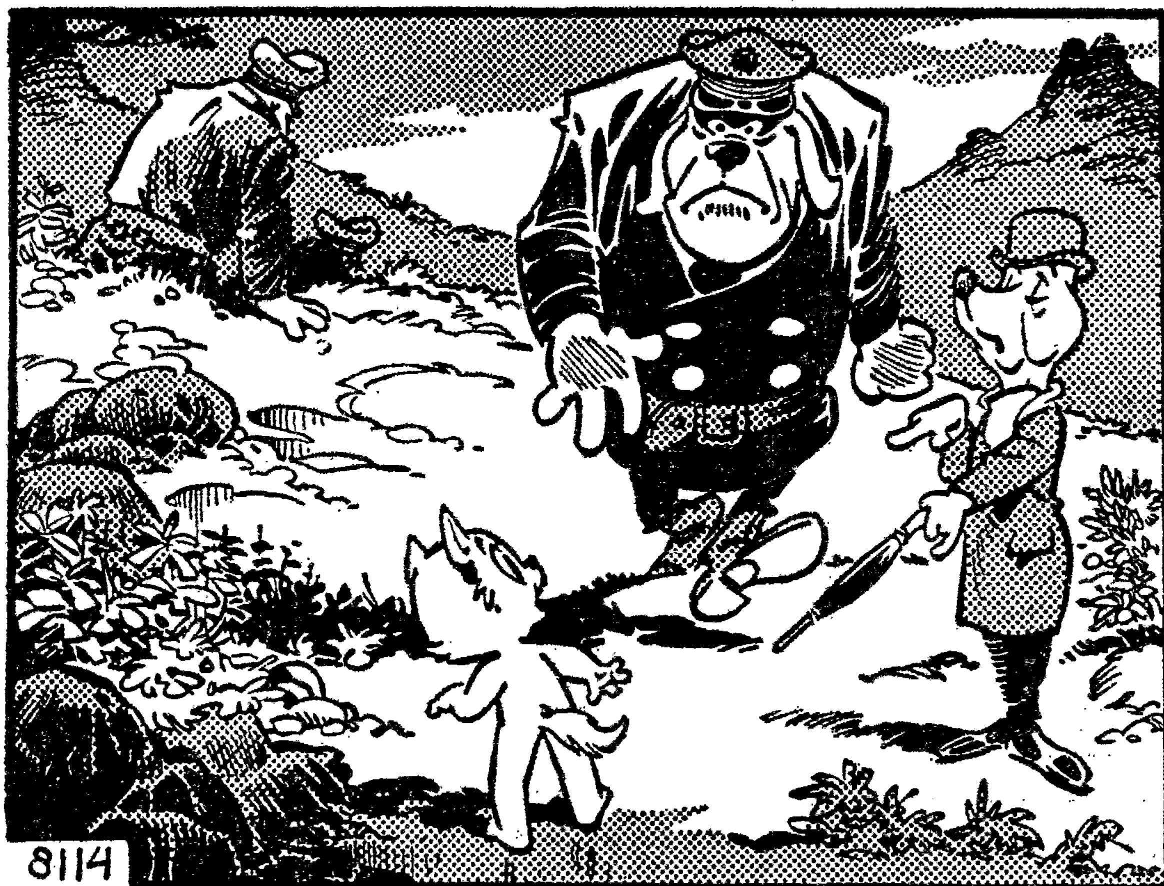

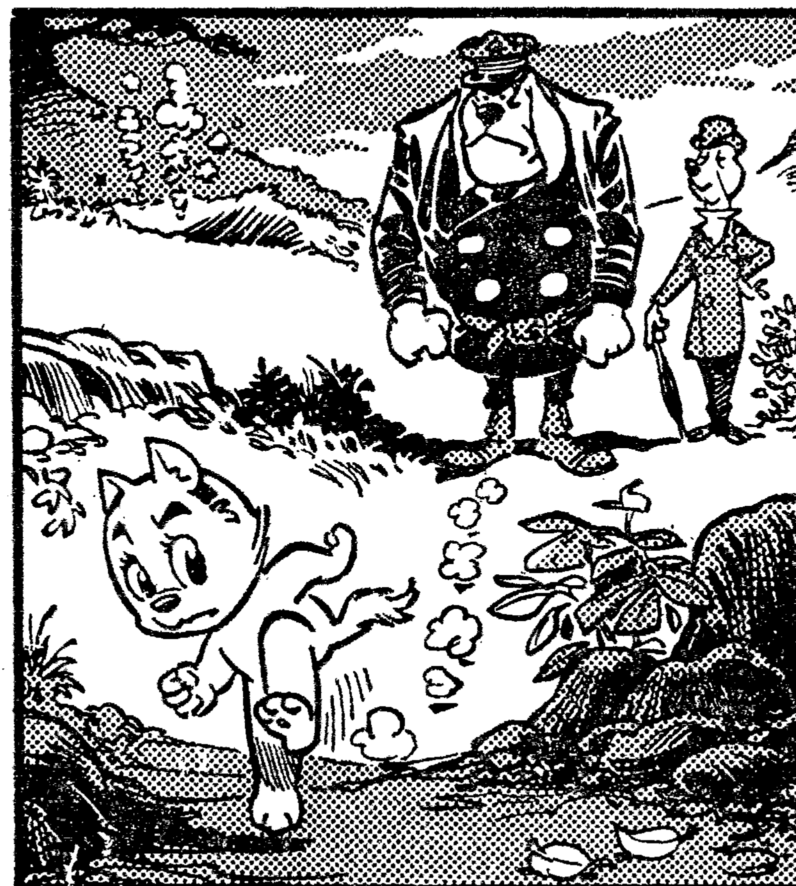
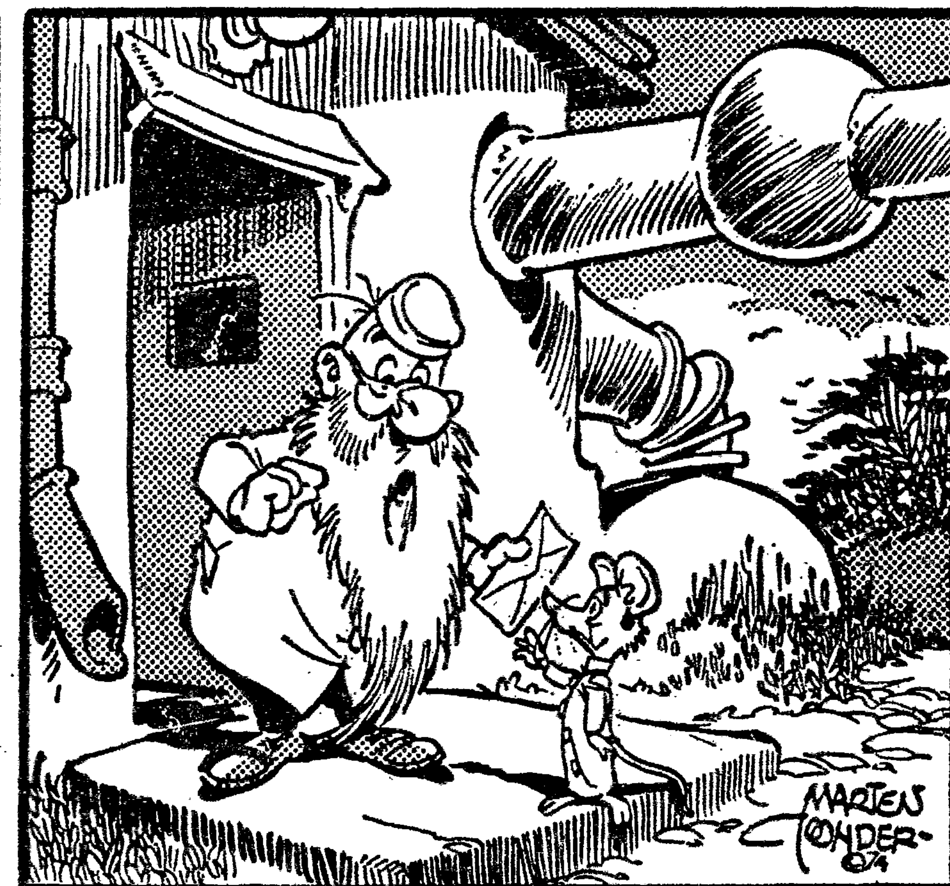
8113 De achterkant van de pantserauto's werd geopend en na een kort bevel van hopman Knoeper marcheerde er een afdeling van de OlieHandels-Maatschappij-OrdeDienst uit te voorschijn. Deze wakkere groep, die in de wandeling Ohmod genoemd werd, bestond uit goed gedrilde manschappen met een hoog moreel en de grond dreunde dan ook onder hun voetstappen, toen ze zich naar de kuil begaven.
Wachtmeester Oplaweit was daar reeds bezig om enige vaatjes springstoffen naar beneden te laten zakken, maar Tom Poes had dit alles natuurlijk niet afgewacht. Toen hij begreep wat de bedoeling was, klom hij haastig uit het gat en rende naar de heer Steenbreek toe.

„U kunt het valleitje beter met rust laten", zei hij dringend.
De secretaris trok de wenkbrauwen op en bekeek hem koeltjes.

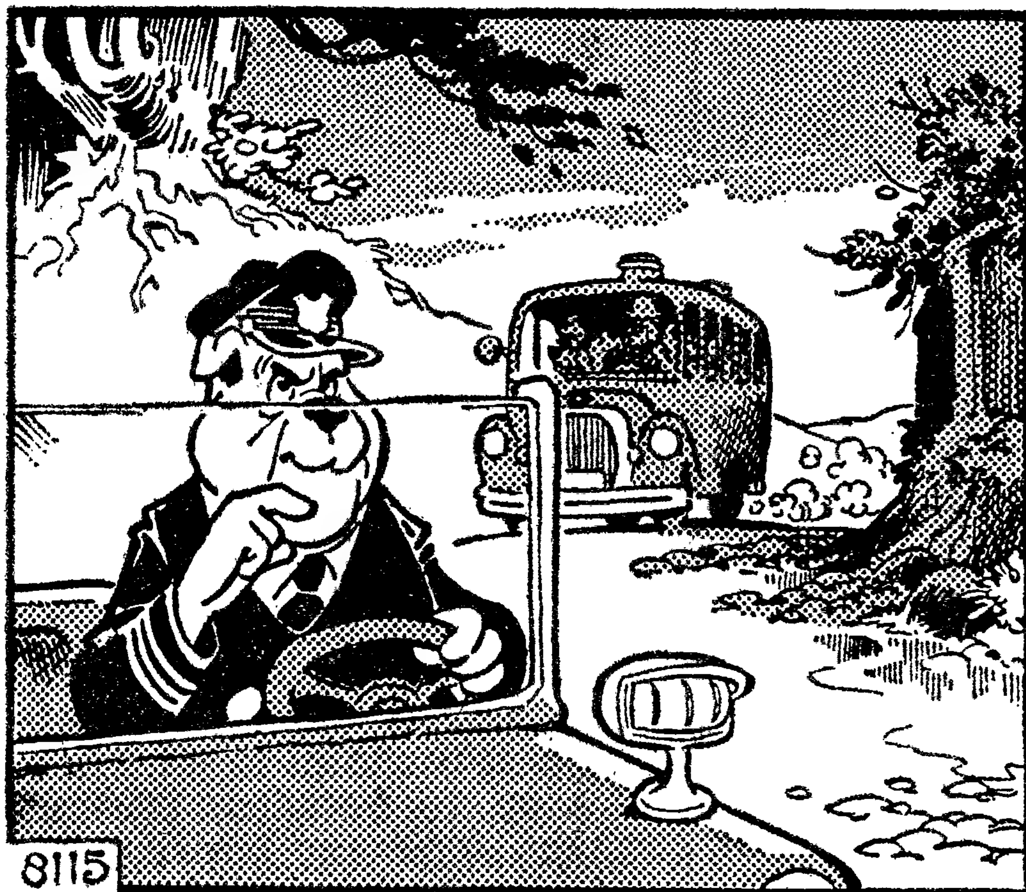
„Echt waar", riep Tom Poes uit. „U zult er spijt van krijgen wanneer u de Hopsa's lastig valt. Ze zorgen voor de stoffen die het water zo speciaal maken. Ze zwemmen erin en dan.."

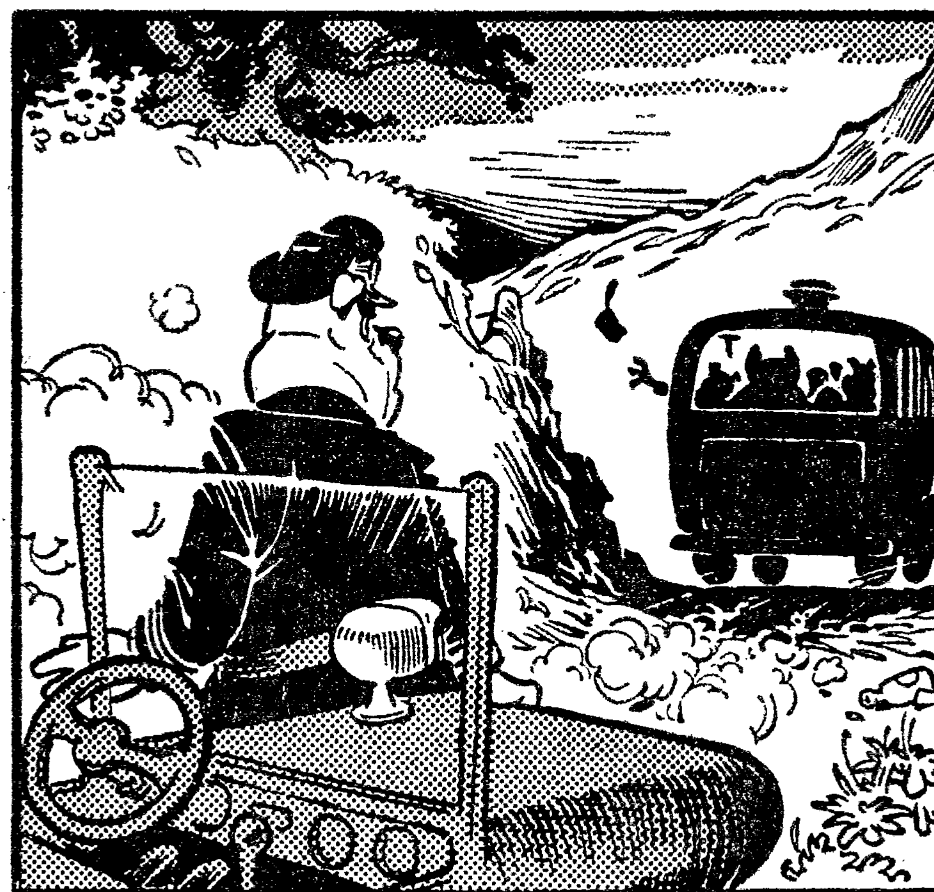
„Ik heb je raad niet nodig, vent", onderbrak de ander verveeld. „Het water wordt door een geleerde onderzocht en ik wacht zijn rapport af. Vooruit, maak dat je hier wegkomt."

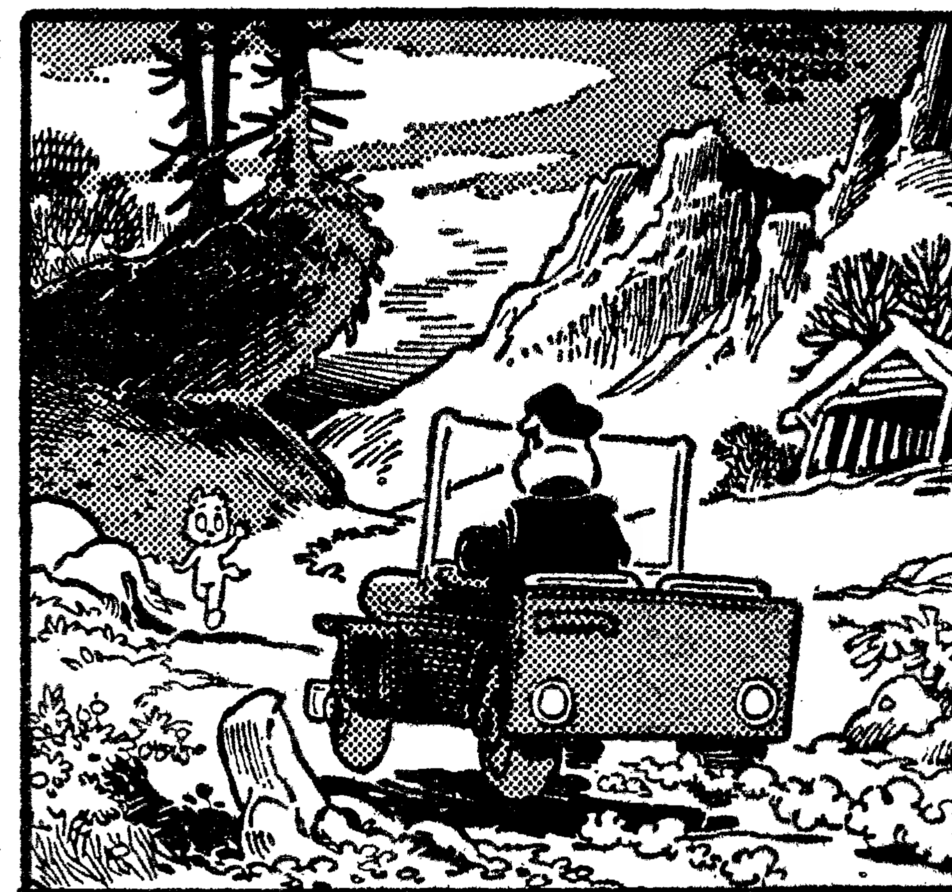

8114 Tom Poes zag de laatste Ohmodmanschappen in de kuil verdwijnen en het zweet brak hem uit.
"U zult er spijt van krijgen", riep hij waarschuwend. Maar nu begon het de heer Steenbreek te vervelen en hij wenkte hopman Knoeper.
"Verwijder dit ventje", beval hij. "Ik bezit een gemeente-volmacht om hier de orde te handhaven en ik heb reden om aan te nemen, dat hij een oproerkraaier is."
De ordechef trad dreunend nader, maar Tom Poes wachtte hem niet af. Hij zette het op een lopen en rende de weg op die naar de stad leidde.
"Dat is dus mislukt", dacht hij ongerust. "En de hemel weet, wat er nu in de vallei gebeurt! Ik zal erg gauw iets anders moeten proberen, want dat rapport van de professor zal wel veel te laat komen."
Daar had hij misschien gelijk in, maar dat lag toch niet aan de heer Prlwytzkofski. Reeds vroeg die morgen stond hij bij de achterdeur zijn assistent op te wachten, met een enveloppe in de hand.
"Der rapport moet ijverig naar der post besteld worden, mijnheer Pieps!", sprak hij. "Al onze onderzoekingen van der waatr zijn daarin tezaamgebald. Beijlt u zich, bid ik u."
De assistent gehoorzaamde en de belangrijke papieren waren niet lang daarna dan ook op weg naar het hoofdkantoor van de Oliehandelsmaatschappij.

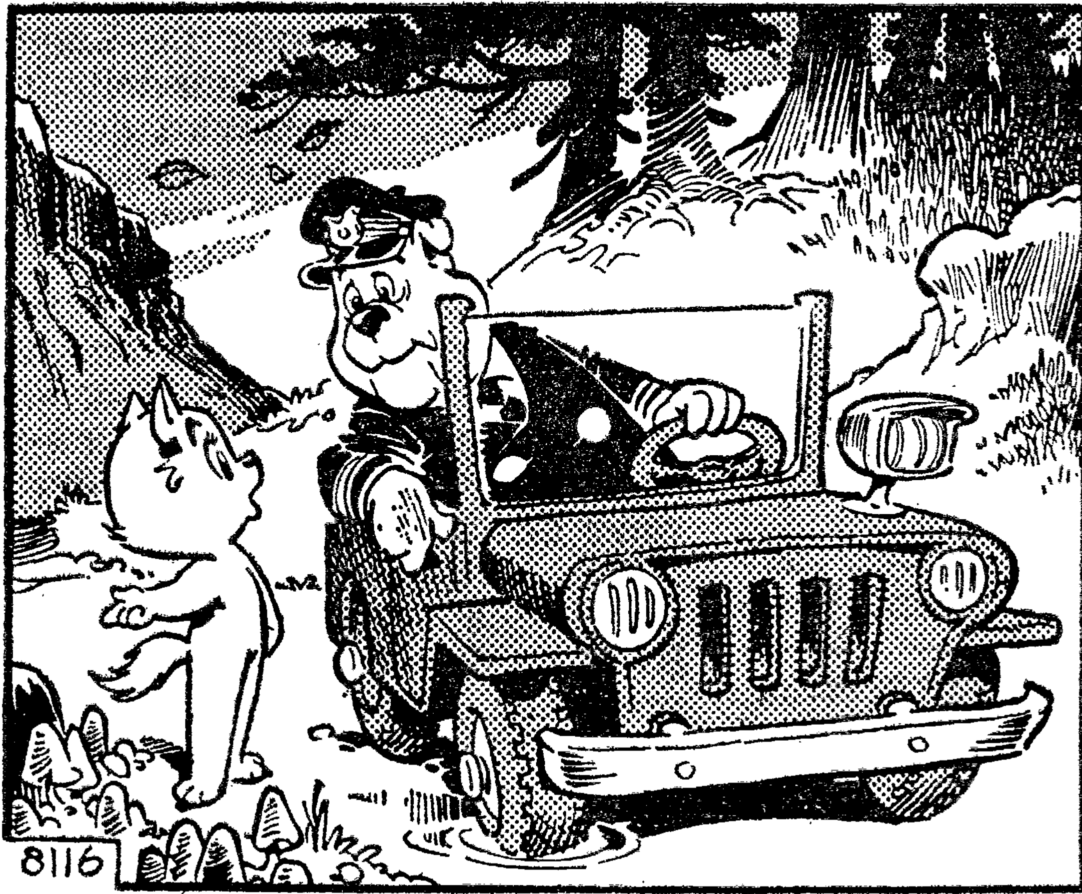

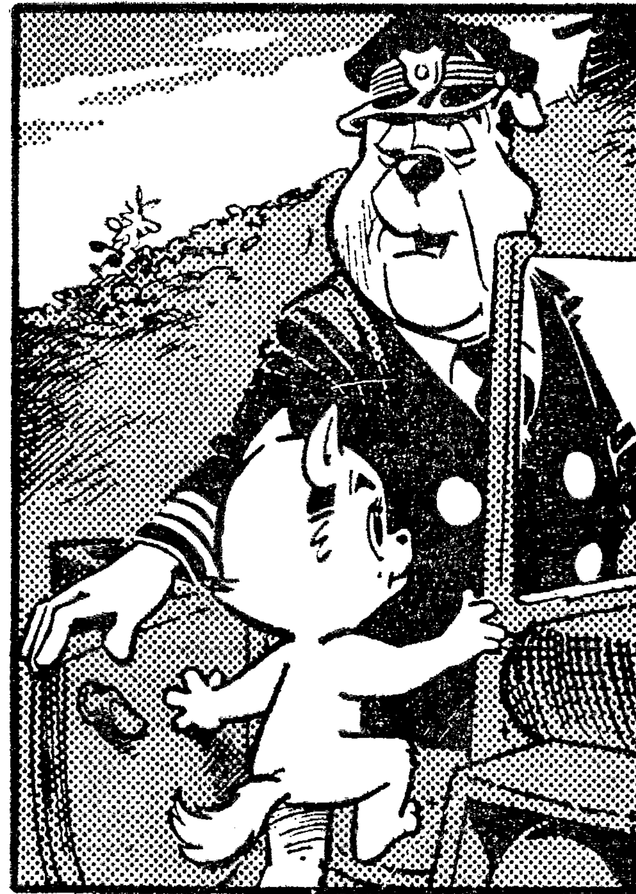

8115 Ook een commissaris van politie heeft gevoel; dat wordt wel eens over het hoofd gezien. Zo had de heer Bas bijvoorbeeld veel nagedacht over het gesprek dat hij met heer Bommel had gevoerd over de Hopsa-vallei. En zonder erbij te denken reed hij die morgen over de weg die naar de kuil leidde.

"Het is eigenlijk te gek", sprak hij tot zichzelf, terwijl hij remde. "Ik heb hier niets te zoeken. Maar het zou toch jammer wezen, wanneer dat aardige landschap daar beneden beschadigd zou worden. Het was de prettigste middag die ik dit jaar gehad heb."

Hij stapte uit en keek peinzend naar de autobus die hem achterop kwam en in een dichte benzinewolk passeerde.
"Supertravels", mompelde hij. "Afgeladen. Op weg naar de kuil, wed ik. Hm. Het kan nooit kwaad om erachteraan te gaan en te kijken of de papieren in orde zijn. Vooral nu ze misschien jachtgeweren bij zich hebben."
Met deze gedachte stapte hij weer in zijn jeep en reed verder over de verlaten weg, totdat hij in de verte een dravende voetganger gewaar werd, die hem wenkte.
Tot zijn verbazing herkende hij Tom Poes.

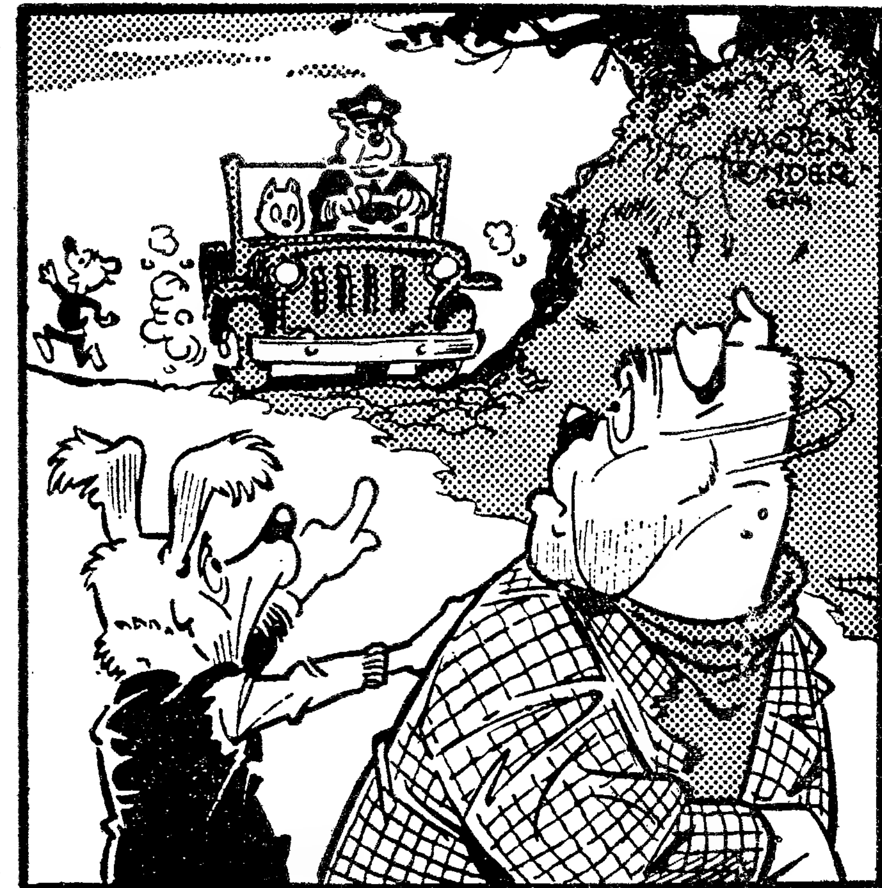

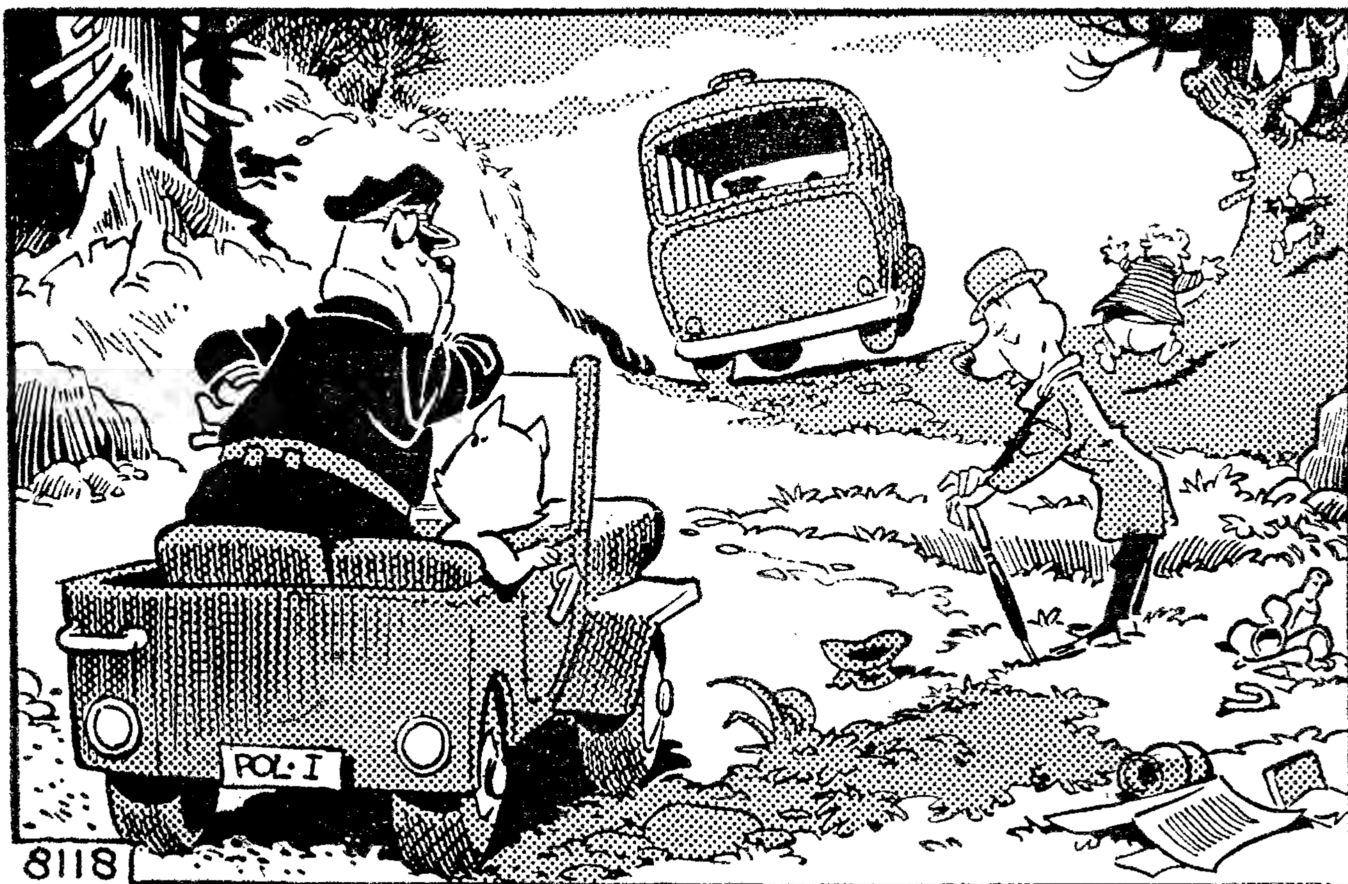
8116 Commissaris Bas bracht zijn voertuig naast Tom Poes tot stilstand.
,,Wat is er aan de hand?'', vroeg hij niet onvriendelijk.
,,Bij de kuil gebeurt iets wat niet pluis is'', zei Tom Poes. ,,Het is prettig, dat ik u tref, want er moet gauw iets aan gedaan worden.''
,,Die autobus?'', vroeg de politiechef. ,,Die zag ik rijden. Maar ik kan er niet veel aan doen, vrees ik. Ik heb Bommel ook al uitgelegd, dat ik geen toezicht heb op de Hopsa-vallei.
,,Daar gaat het juist om'', zei Tom Poes. ,,En het is erger dan die touringcar.'' De heer Bas dacht even na en toen opende hij het portier, door nieuwsgierigheid en meegevoel gedreven.

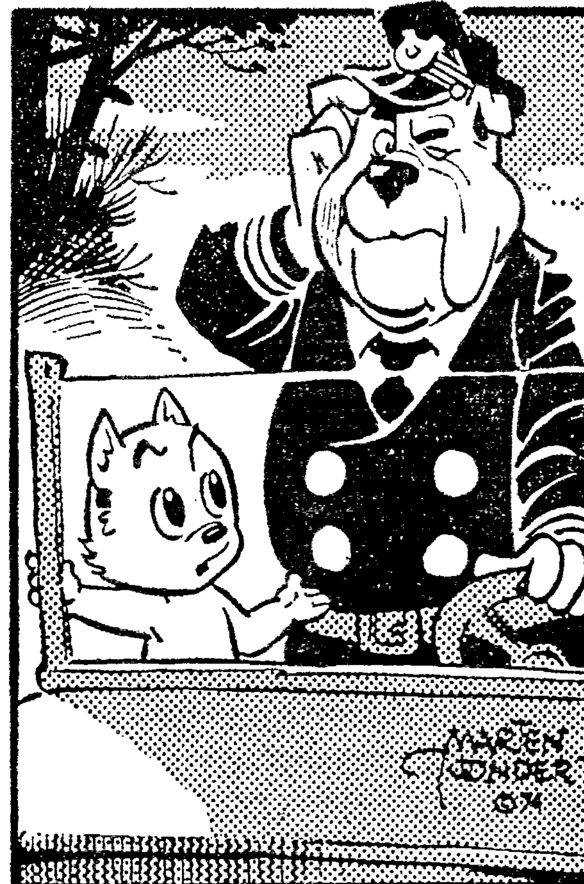
,,Kom maar mee'', zei hij. ,,En leg me eens rustig uit, wat je bedoelt.''
Dat deed Tom Poes. Terwijl hij daar nog mee bezig was, kwam de ingang van de ondergrondse gang in het zicht en reeds van verre was het duidelijk, dat er iets vreemds gebeurde. Uit de kuil vlogen de toeristen omhoog, die er net in waren afgedaald om een prettig dagje te hebben en ook was er een verward geschreeuw en geroep hoorbaar.

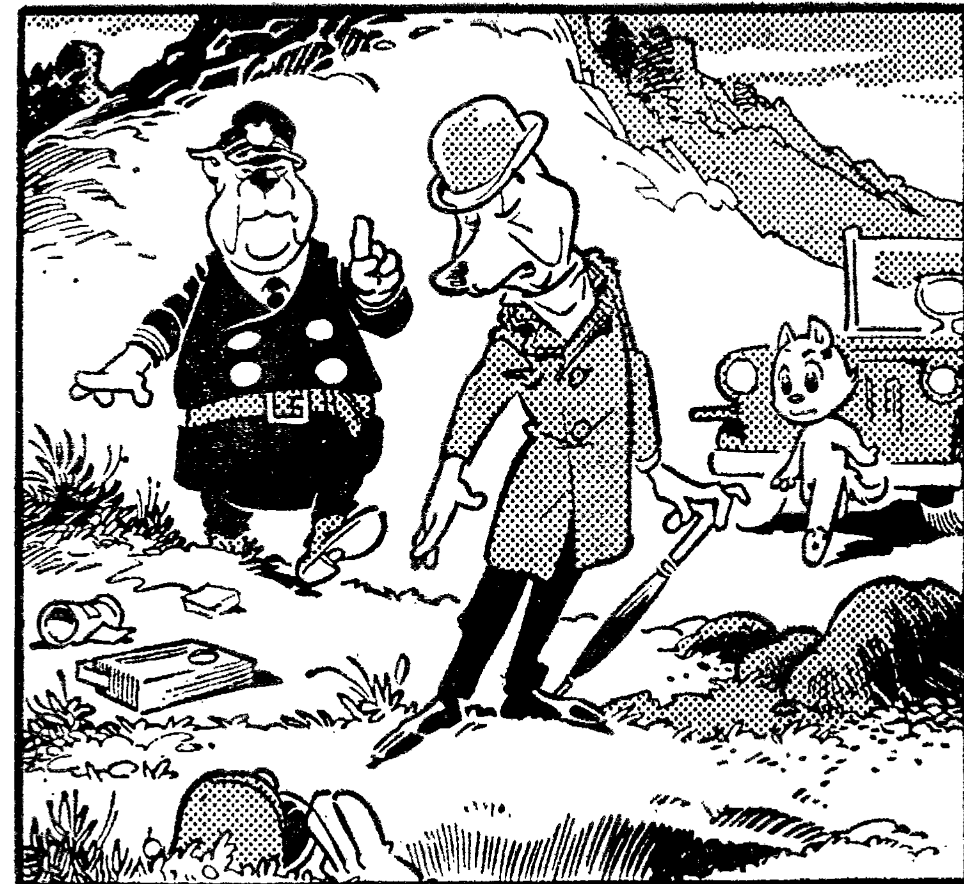
**,,Wat betekent dat?'', vroeg de commissaris bewolkend. ,,Wat is dat voor ordeverstoring?''
,,Dat is de ordedienst, denk ik'', zei Tom Poes.**

8117 Bul Super lag naast de verlaten autobus en keek glazig naar zijn passagiers, die op onordelijke wijze uit de kuil verwijderd werden. Een weggeworpen radiootje lag naast hem en speelde opgewekte popmuziek, maar de reisleider liet zich daardoor niet afleiden.
,,W-wat is er gebeurd?'', vroeg hij met dikke tong.
,,Het is uit, baas!'', riep Hieper, die huilerig voor hem stond. ,,Daar beneden zit allemaal pliesie en onze klandizie gaat er vandoor! Ik wist wel, dat er ergens een vuiltje was. Het is altijd hetzelfde met jouw Superzaken.''
,,Zever niet'', snauwde de ander, terwijl hij overeind begon te krabbelen. ,,We mogen toch wel jacht op Hopsa's maken? Er is toch zeker geen wet die een beetje onschuldig vermaak verbiedt?''
Er was echter iets onzekers in zijn stem en hij zweeg geheel, toen zijn maat hem bij een mouw trok en nerveus naar een naderende jeep wees.
,,Nog meer smerissen!'', riep Hieper uit. ,,Gauw! Kom mee in de bus, Suup! We kunnen beter wegwezen.''
,,Weg wezen'', gaf Super verslagen toe. ,,Dat is de commissaris zelf.''

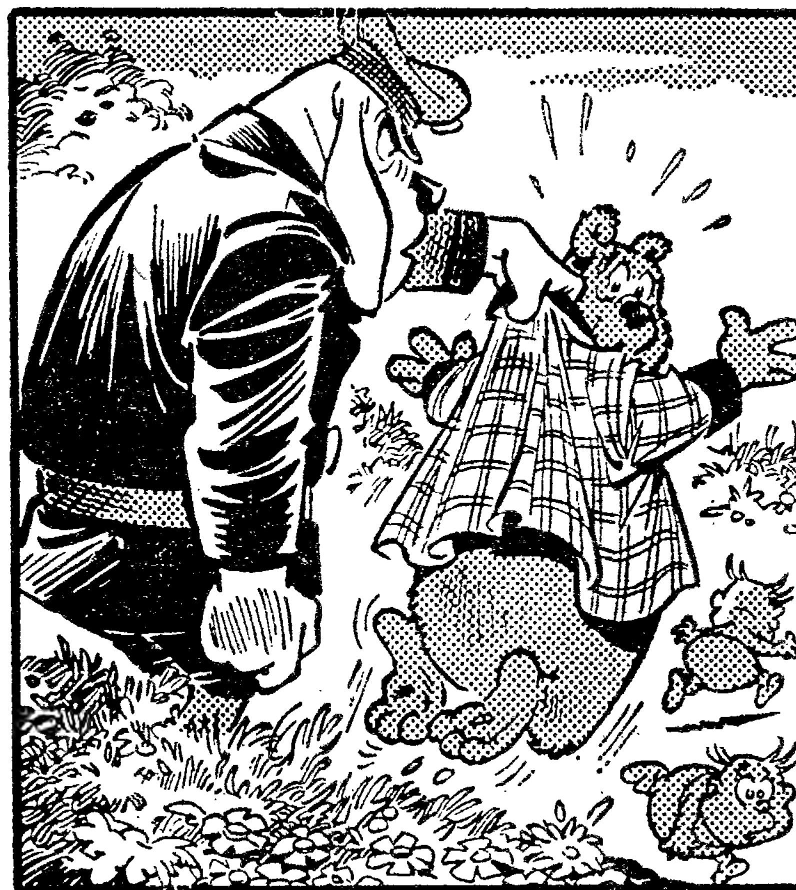

8118 De reisleiders Super en Hieper bestegen haastig de autobus en reden weg zonder zich om hun passagiers te bekommeren. De meesten daarvan waren trouwens al in paniek achter de heuvels verdwenen en slechts de weggeworpen blikjes en flessen duidden erop, dat hier nog niet lang geleden een opgewekt uitstapje had plaatsgegrepen.
„Hier is dus een ordedienst aan het werk geweest, huh?", mompelde commissaris Bas, die over de voorruit van zijn jeep hing om alles beter te kunnen opnemen.
„Ja", zei Tom Poes. „De ordedienst van de Oliehandelsmaatschappij. Die heeft een ontginningsvergunning met volmachten van de burgemeester gekregen. Voor de Hopsa-vallei, u weet wel."
„Ik weet het", mompelde de politiechef. Er verscheen een nadenkende trek op zijn gelaat en hij krabde zich peinzend onder de pet.
„Hoe kan dat eigenlijk?" vroeg Tom Poes. „U zei zelf, dat het gemeentebestuur nier niets te zeggen heeft, omdat het valleitje niet bij Rommeldam hoort! Hoe kan de burgemeester dan vergunningen geven en zo?"
„Dat vraag ik me ook af", verklaarde de commissaris. „Het is een vreemde zaak, die ik eens rustig ga uitzoeken."
Met deze woorden stapte hij uit en liep op de heer Steenbreek af, die bij de kuil stond om het schoonvegen van de vallei te regelen.
„Een ogenblikje", sprak hij met zware stem. „Mag ik uw papieren eens even zien?"

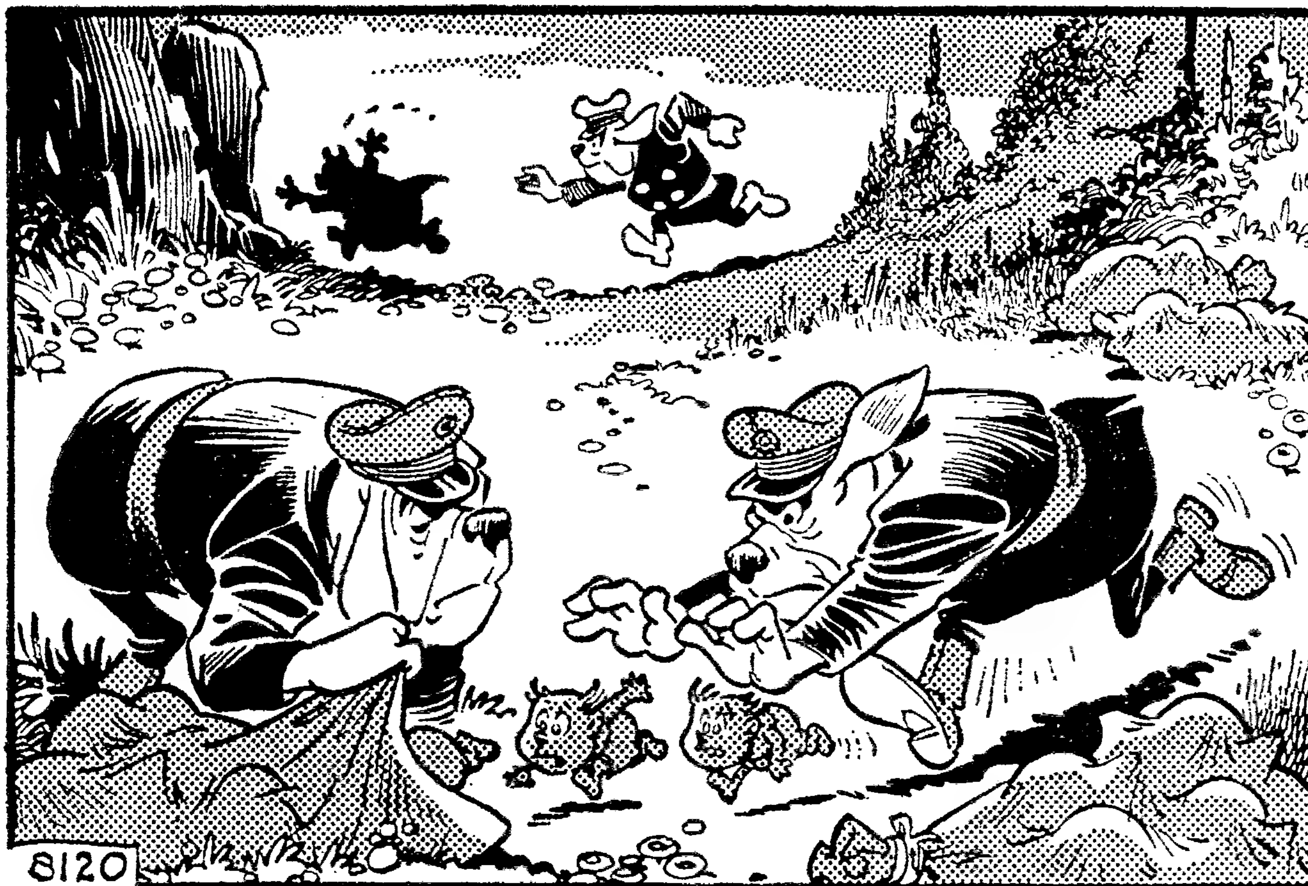

8119 Heer Bommel zat tussen de bloemen van de zon te genieten en keek glimlachend naar enkele Ohmod-manschappen, die de laatste toerist naar de onderaardse gang joegen.
„Zien jullie wel?" vroeg hij aan de Hopsa's die bij hem zaten. „Alle indringers worden eruitgejaagd. We zullen geen last meer van ze hebben, want er wordt flink opgetreden. Orde moet er zijn, zei mijn goede vader altijd, en daar heb ik voor gezorgd.."
Hij merkte, dat de aandacht van zijn toehoorders werd afgeleid, maar voordat hij had kunnen onderzoeken wat er aan de hand was, werd hij reeds aan zijn kraagje naar boven getrokken.

„Eruit!" sprak een zware stem achter hem. „Alle bezoekers eruit. De vallei wordt schoongeveegd. Looppas, mars!"

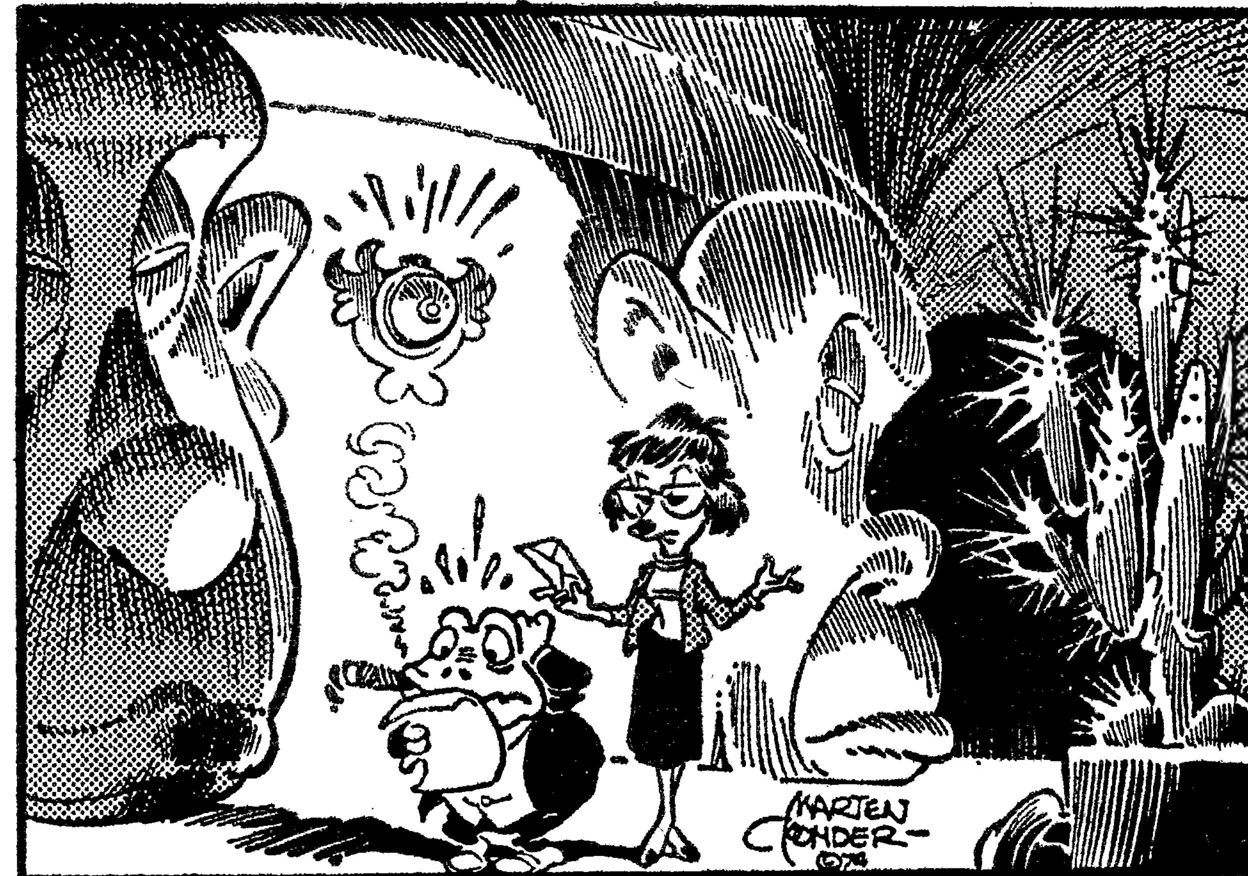
Heer Ollie keek met enige moeite om en toen staarde hij in het grote gelaat van wachtmeester Oplaweit. Natuurlijk schrok hij daar wel even van, maar dat liet hij niet merken.
„Laat me onmiddellijk los", sprak hij fier. „Ik ben geen bezoeker. Ik ben heer Olivier B. Bommel persoonlijk, bedoel ik, en ik bescherm het eten, drinken en vrolijk zijn in dit gebied. Laat me met rust, of ik zal me beklagen bij heer Steenbreek!"

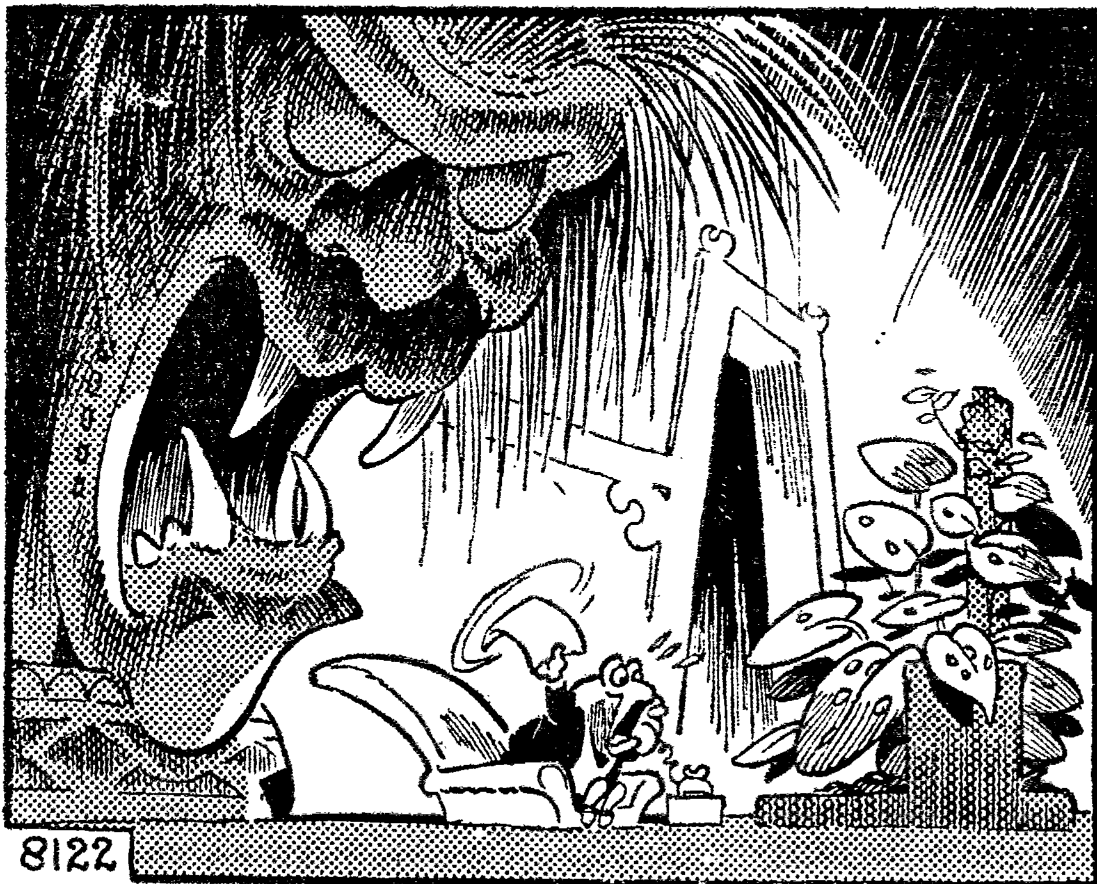

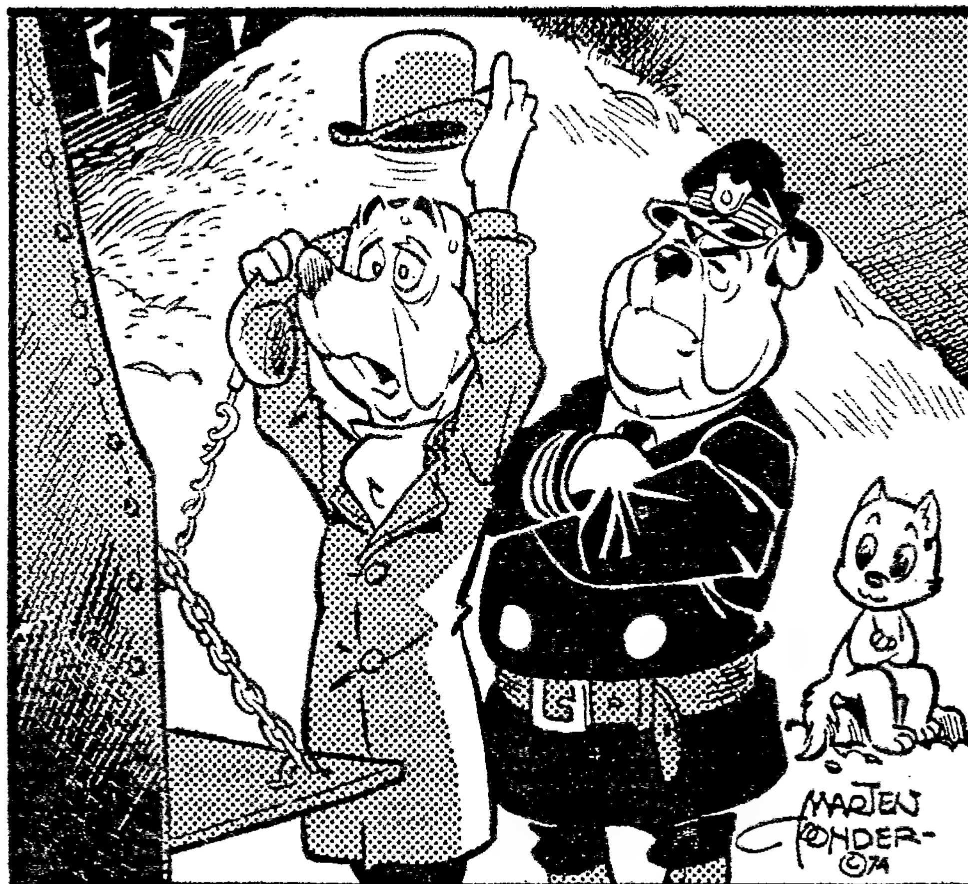

8120 Toen de laatste toeristen verjaagd waren, begon het schoonvegen van de vallei. De goed gedrilde manschappen van de ordedienst doorzochten alle struiken en bloemenveldjes, en joegen de daar aanwezige Hopsa's naar verzamelplaatsen. Ze werden opgehangen in grote jutezakken, die met een keurig strikje werden dichtgesnoerd en klaargelegd voor verder vervoer.
Het ging allemaal heel ordelijk in zijn werk en de enige onregelmatigheid was heer Bommel. Die had zich losgerukt en draafde nu met een snelheid die men niet van hem verwacht zou hebben, voor wachtmeester Oplaweit uit. Maar deze laatste was natuurlijk beter geoefend en het zag er dan ook naar uit, dat het vangen van de vluchtende heer niet lang op zich zou laten wachten. Maar gelukkig was niet ver vandaar een onregelmatig rotspartijtje met vele openingen, en in een daarvan liet heer Ollie zich met een wanhopige sprong zakken.
Uitgeput en hijgend lag hij nu tussen de varens, terwijl Oplaweit in een daverende looppas passeerde zonder hem te zien. Hij waagde het echter niet om uit zijn schuilplaats te komen en hij zat er nog, toen de Ohmod-manschappen de jutezakken naar de onderaardse gang droegen.
„Daar gaan de Hopsa's", sprak heer Bommel met bevende lippen tot zichzelf. „Hoe vreselijk is dit alles! D-dit heb ik nooit bedoeld, bedoel ik, en toch is het allemaal mijn schuld! Ach, ik ben een gebroken heer..."

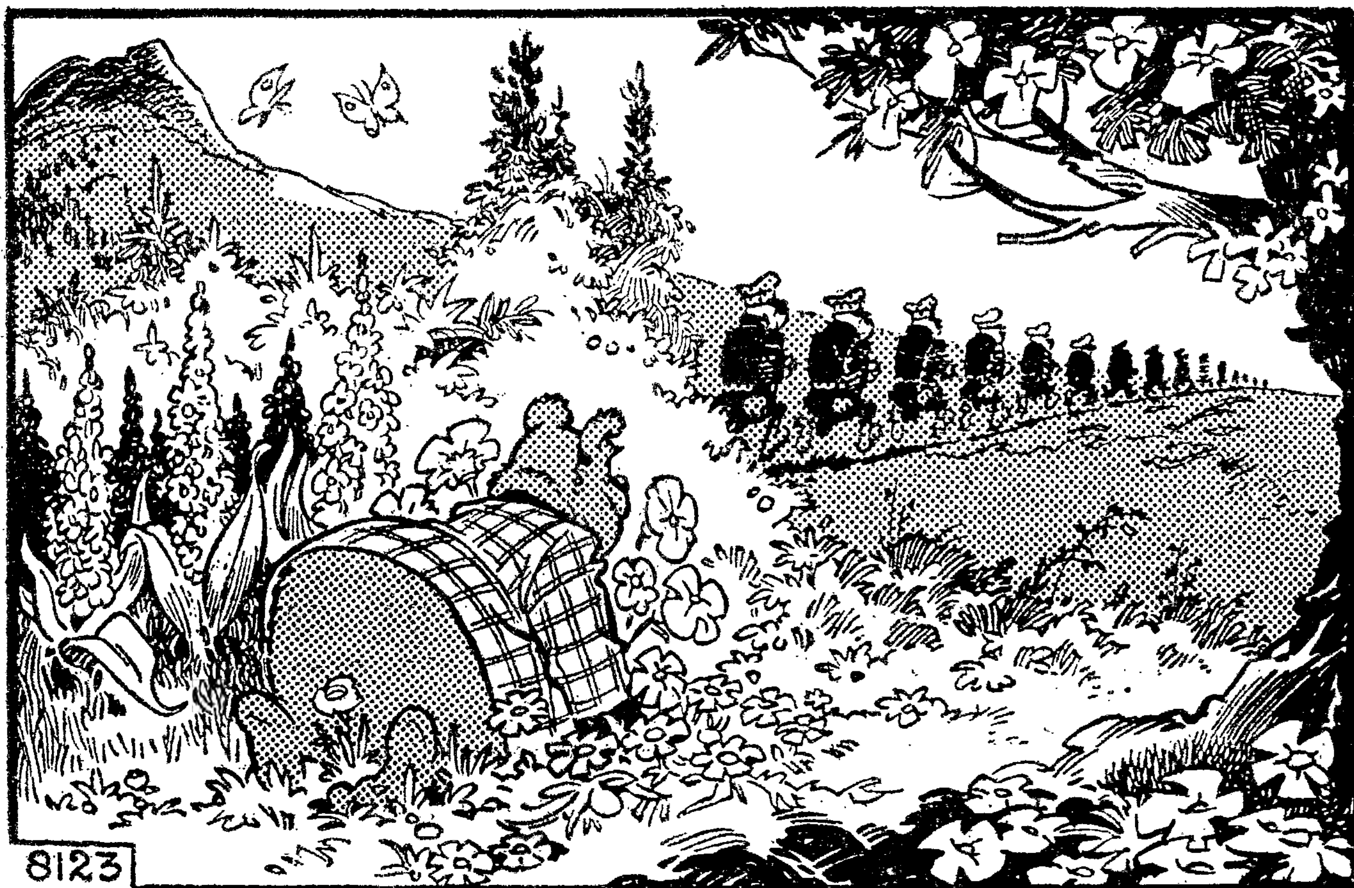
8121 Intussen was er boven, bij de kuil, een sterke wind opgestoken die de laatste bladeren van de bomen rukte. De heer Steenbreek drukte de hoed dieper over het voorhoofd en begaf zich met fladderende jaspanden naar een van de pantserwagens.
„Uw volmacht heeft geen enkele waarde", sprak commissaris Bas, die hem volgde. „Het gemeentebestuur heeft hier geen zeggenschap."
„Dit alles is zeer onaangenaam", zei de secretaris bedrukt. „Ik zal het hoofdkantoor moeten opbellen en ik ben bang, dat er moeilijkheden zullen komen."
Zo sprekende opende hij een luikje in de achterkant van het voertuig en trok nerveus de hoorn van een radiotelefoon te voorschijn. Ondanks de koude wind parelden er zweetdruppeltjes op zijn voorhoofd, maar de politiechef schonk daar geen aandacht aan.
„U kunt beter opschieten", zei hij. „Van uw optreden hier kunnen zeker moeilijkheden komen, maar andere dan u denkt."
De heer Steenbreek gehoorzaamde en even later begon de bel in het hoofdkantoor te rinkelen.
Er werd echter niet direct opgenomen, want de secretaresse was in gesprek met de president-directeur, die met bolle ogen een papier stond te lezen.
„Zo!" riep hij uit. „Dit is dus het rapport over het Hopsawater! Waar zit Steenbreek? Roep onmiddellijk die knoeier aan de telefoon. Waar betaal ik hem eigenlijk voor?"

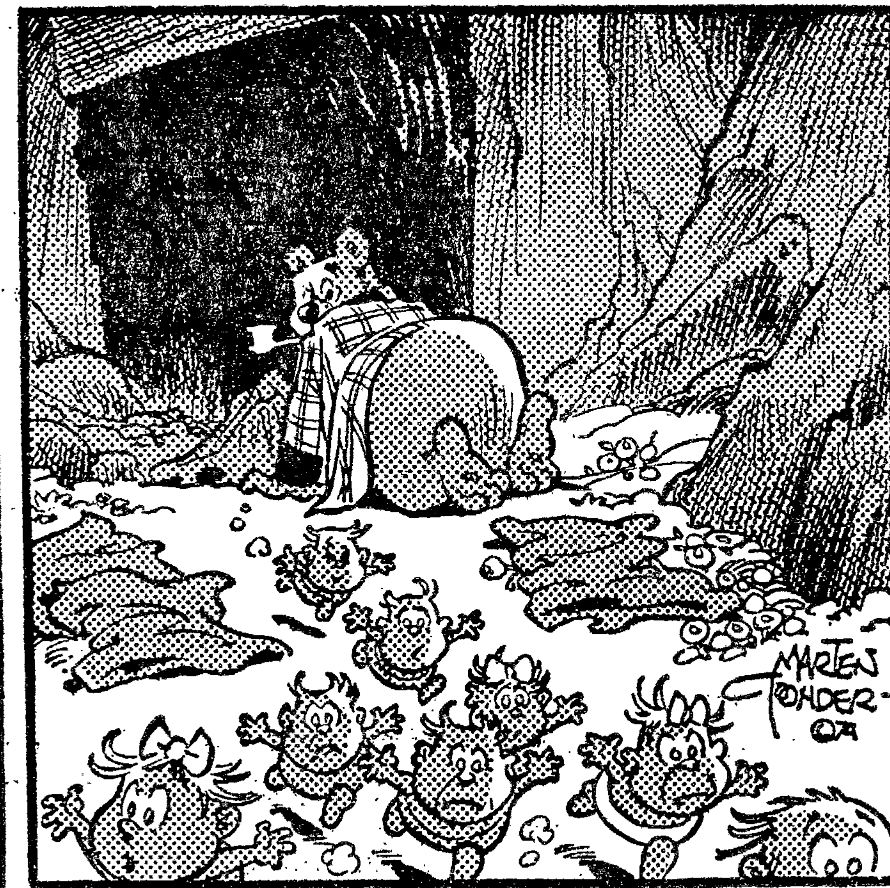

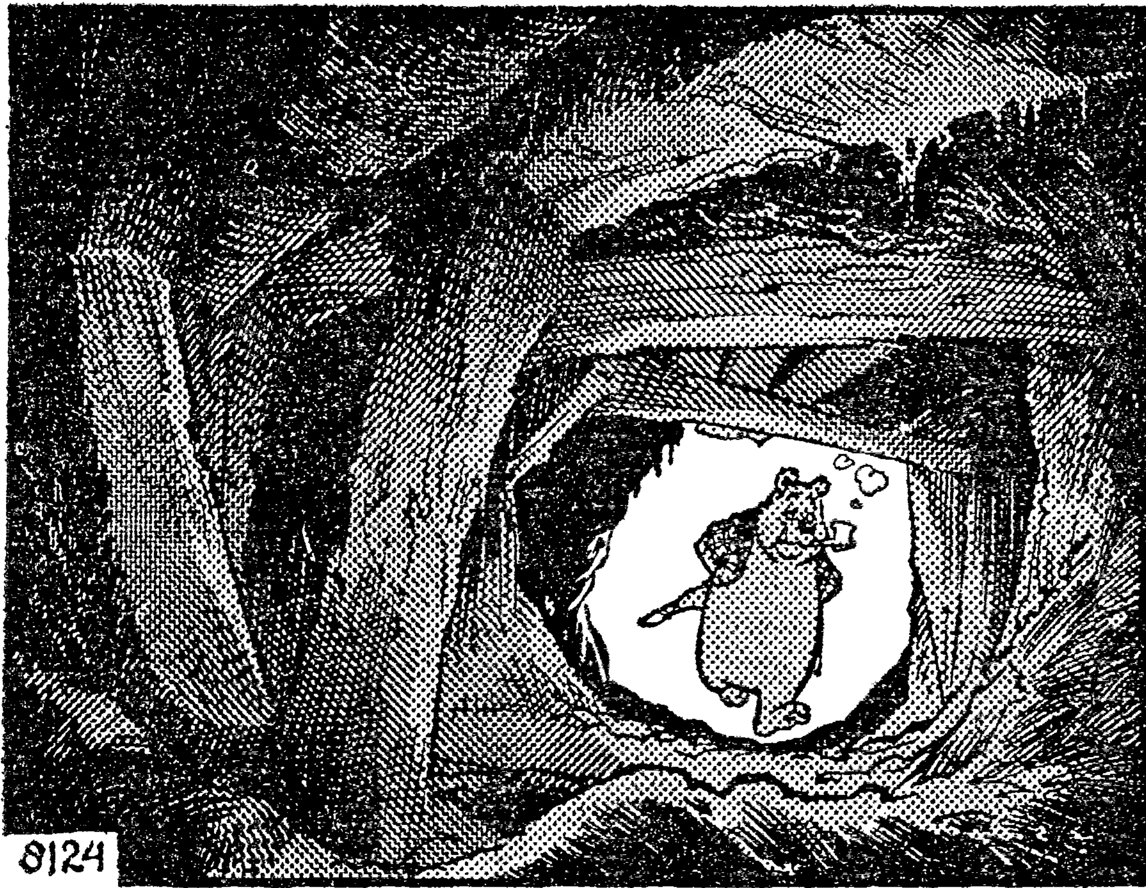
8122 Even daarna was de verbinding van het hoofdkantoor met de secretaris totstand gebracht en de president-directeur greep de telefoon.
,,Steenbreek?'', riep hij met een stem die hol door het smaakvolle vertrek galmde, ,,Waar zit je, Steenbreek? Ik heb hier het rapport over het Hopsa-water. Wat heb je met de Hopsa's gedaan, Steenbreek?''
,,Hier ben ik meneer Steinhacker'', sprak de secretaris, terwijl hij verzenuwd zijn hoed lichtte in de kille herfstwind. ,,De vallei is schoongeveegd, volgens uw orders. De Hopsa's zijn keurig verpakt en liggen gereed om naar de dierentuin gebracht te worden. Volgens uw orders. Maar de ontginningsvergunning schijnt enigszins ongeldig te zijn, meneer Steinhacker? Het gemeentebestuur heeft hier geen zeggenschap. Misschien vallen we hier onder de jurisdictie van een vreemde mogendheid. Enigszins....''
Hij werd onderbroken door een kreet aan de andere kant van de lijn. ,,Laat alles inrukken!!, riep de heer Steinhacker met overslaande stem. ,,Ik wil geen last hebben met een onbekende mogendheid die de oliekraan dicht kan draaien. En het water is waardeloos zonder de Hopsa's! De hele zaak is het gebroddel van een kruk — en die kruk ben jij, Steenbreek! IK heb hier niets mee te maken. IK weet van niets. Denk daar aan, Steenbreek. Anders vlieg je eruit. En noem me geen meneer; ik ben geen onwettige verkoper van Hopsa-water!!

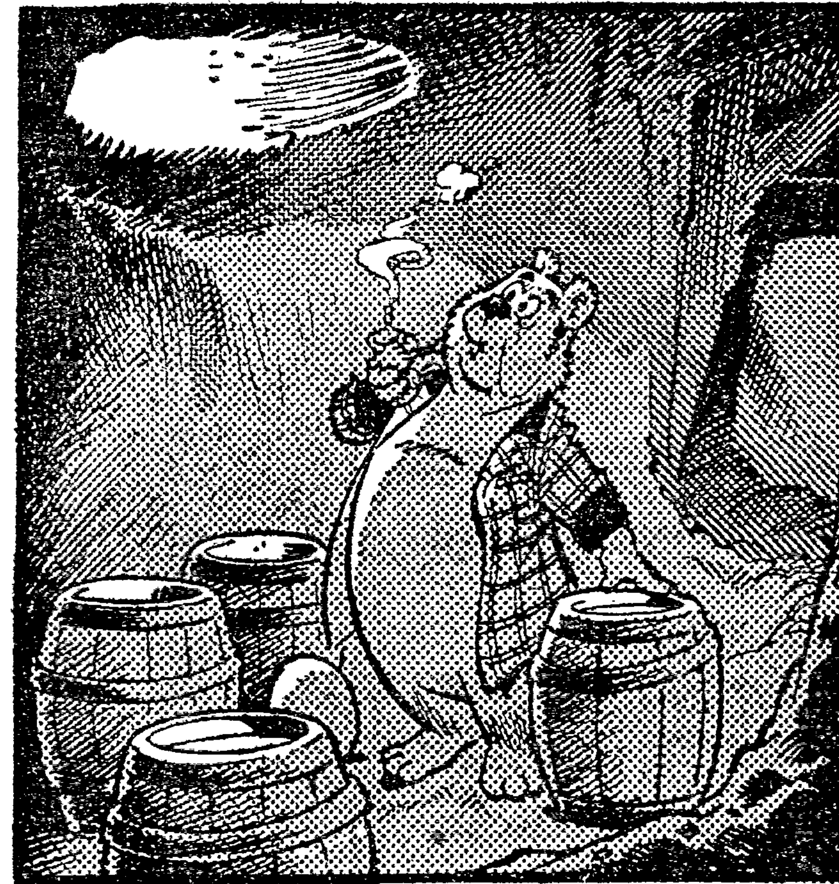

8123 Na enkele uren kwam heer Bommel uit zijn schuilplaats en kroop voorzichtig op handen en knieën door de bloemen. Het landschap lag vertrapt en verlaten voor hem, maar in de verte zag hij de Ohmod in geordende looppas naar de onderaardse gang draven. De flinke manschappen hadden opdracht gekregen in te rukken, maar heer Ollie wist dat natuurlijk niet.
„Het is gebeurd", dacht hij. „Alles is schoongeveegd, behalve ik. Nu blijf ik hier geknakt en verscheurd achter, als een gebroken heer".

Hij wachtte enige tijd, vervuld van smartelijke gedachten toen ging hij staan en stak een pijp op.
„De enige troost die mij nog rest," sprak hij stil voor zich heen. „Er blijft mij niets anders over dan de wijde wereld in te trekken en in een ver land een stil leven te beginnen".
Met dit plan begaf ook hij zich naar de spelonk, maar toen hij daar aankwam, bleef hij verrast staan. In de gang lagen de zakken waarin de Hopsa's verpakt waren en aan het drukke bewegen van de jute was te zien, dat ze nog gezond en levendig waren.
Heer Bommel knielde haastig neer en begon de touwen los te maken. „Jullie moeten je goed verbergen", zei hij, toen de bevrijde figuurtjes de vallei inrenden zonder dank je wel te zeggen.
„Ach, dat is ook geen wonder," dacht heer Ollie berustend. „Het is immers allemaal mijn schuld."

8124 Heer Bommel sjokte neerslachtig de donkere gang in. Zo nu en dan kraakte er een steunbalk, maar verder heerste er een doodse stilte, die hem bedrukte. Zelfs de gedachte, dat hij de Hopsa's had bevrijd, gaf hem geen voldoening.
„Alleen maar uitstel", sprak hij moedeloos tot zichzelf. „Die oliesoldaten komen natuurlijk terug om de vallei verder schoon te vegen. Zijn alleen maar even weggegaan om koffie te drinken of zo. Ach, had ik maar naar Tom Poes geluisterd, in plaats van hem op het ongepaste van zijn woorden te wijzen. Nu is hij boos weggegaan, zodat ik hier eenzaam door de grotten dwaal zonder een list te kunnen verzinnen, omdat iedereen me in de steek gelaten heeft."

Vervuld van deze droevige gedachten kwam hij ten slotte bij het einde van de gang. Boven hem viel het schijnsel van een grijze dag door de opening en verlichtte enige vaatjes die daar stonden. Maar voordat hij de inhoud kon onderzoeken, vernam hij het geluid van stemmen boven zijn hoofd.
„De orders zijn duidelijk, hopman", hoorde hij de heer Steenbreek zeggen.

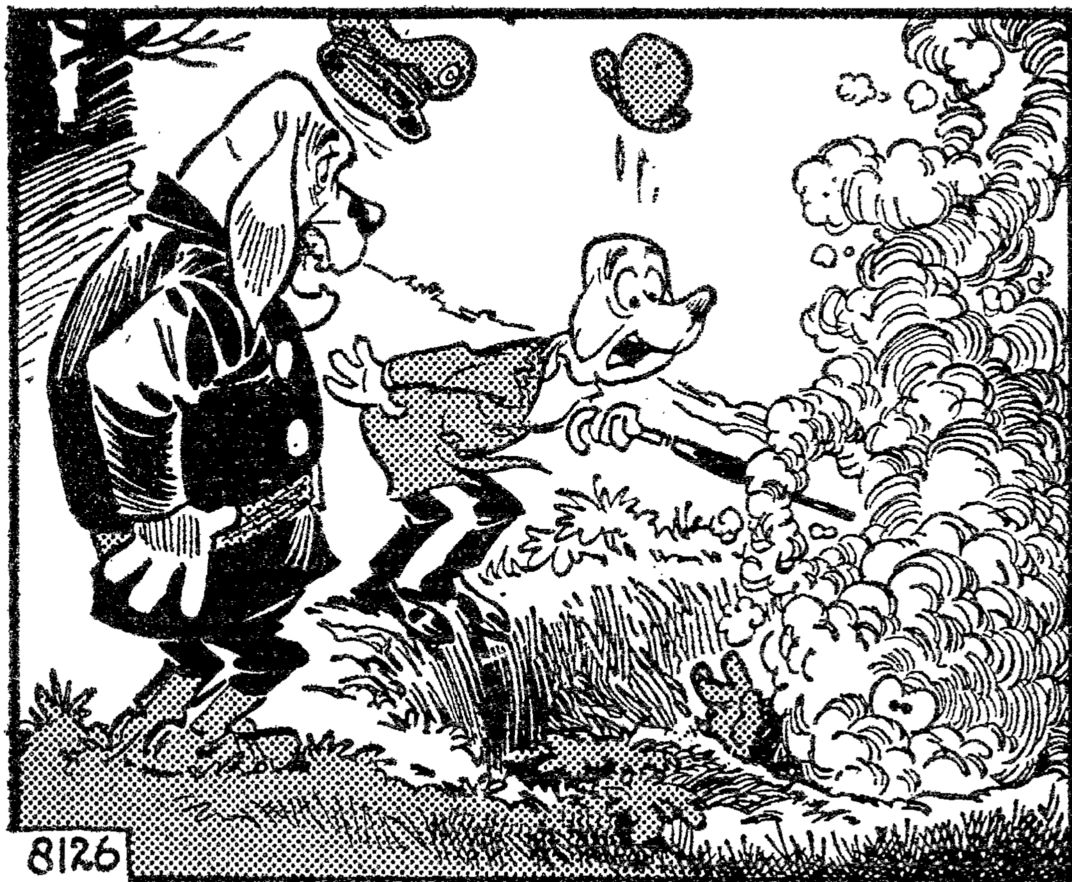
„Jawel, meneer", zei een andere stem. „Maar ik wil graag een plan naar voren brengen. Als we eens een paar gijzelaars gevangen namen? Daarmee krijg je alles gedaan, vandaag de dag. En de manschappen zijn prachtig getraind. Modelsoldaten, meneer!"

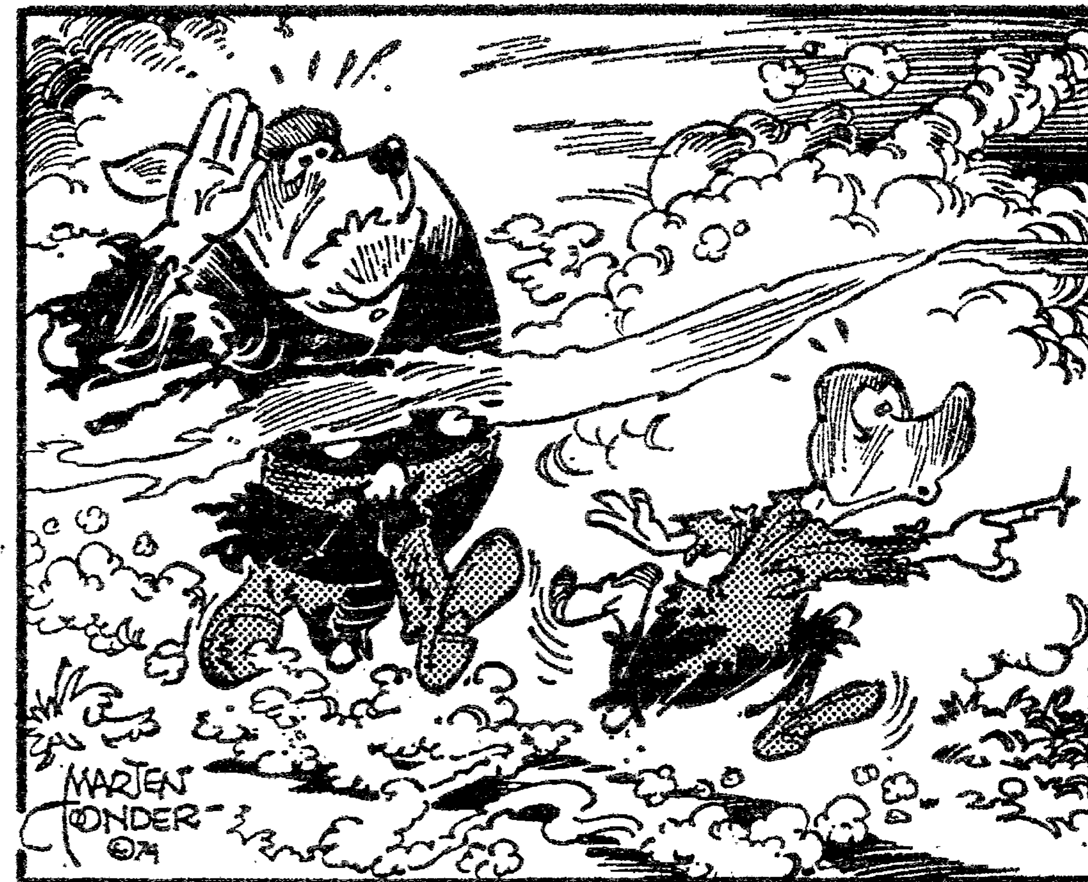

8125 „Gijzelaars?", herhaalde secretaris Steenbreek. In zijn ogen gloorde een bleek lichtje, maar het doofde snel. „Een uitstekend plan," gaf hij toe, „maar de orders van AWS zijn duidelijk: inrukken! Ik zal je kranige houding echter rapporteren, hopman."
De ander verwrong zijn stoere trekken tot een glimlach, maar voordat hij iets kon zeggen, klonk er geritsel in de kuil naast hem. De beide heren keken gestoord om en zagen het hoofd van heer Bommel uit het gat steken.
Toen deze zo plotseling de aandacht op zich gericht zag, schrok hij natuurlijk en in zijn zenuwen liet hij zijn pijp vallen.
„Ik eh.. ik ben er niet", sprak hij met onvaste stem. „Ik wil eh.. ik wil onbemerkt uit de gang klimmen, als u begrijpt wat ik bedoel. Een einde aan deze toestand maken, bedoel ik."
„OBB!", riep de heer Steenbreek verrast uit. „Met welk spel is hij bezig, vraag ik me af?"
„De gijzelaars bieden zichzelf aan", zei hopman Knoeper, die zijn plan nog niet helemaal had opgegeven.

Heer Ollie wilde zich haastig terugtrekken, maar het tonnetje waarop hij stond, wankelde nogal en bovendien steeg er een eigenaardige geur naar hem op. Het waren rookwolkjes uit het kruitvat waarin zijn pijp gevallen was.

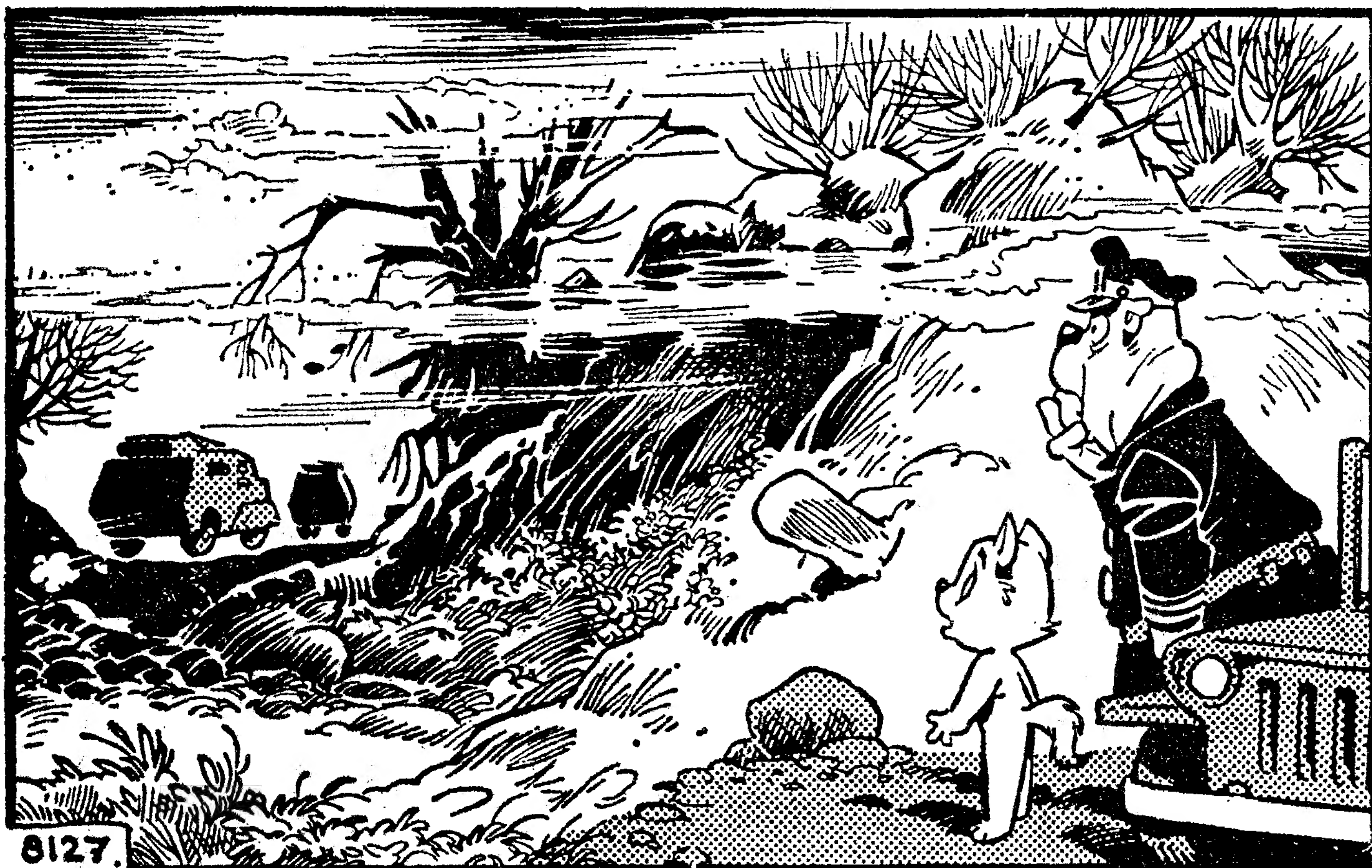

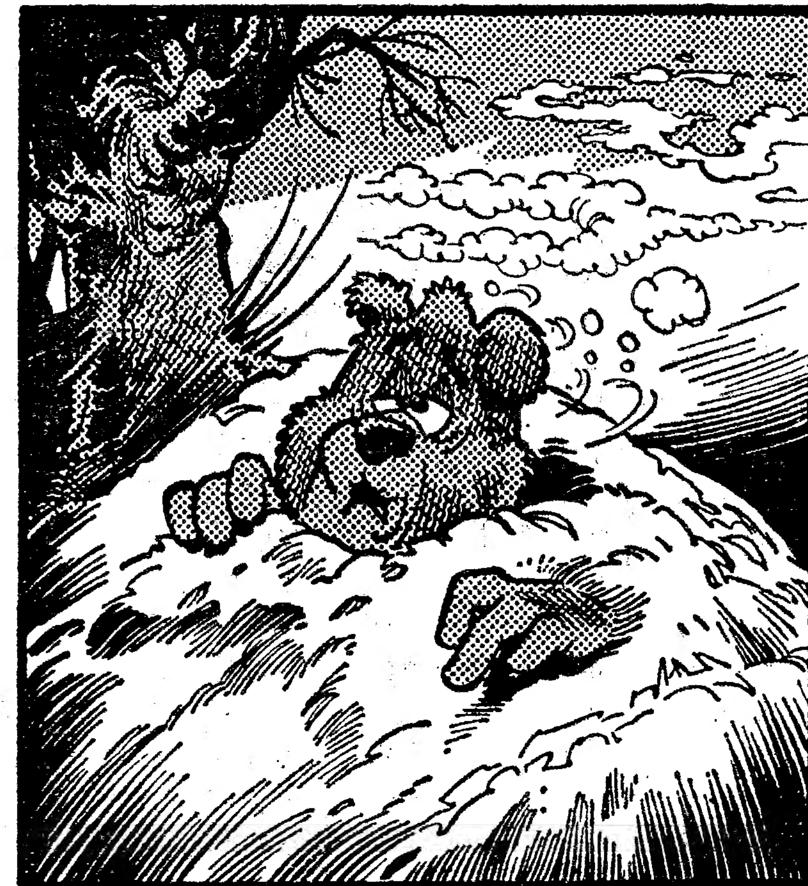

8126 De heer Steenbreek dacht koortsachtig na, want hij wilde proberen uit te vinden welk sluw plan heer Bommel in de zin had. Maar voordat hij de juiste woorden had gevonden, begonnen er dichte rookwolken uit het gat op te stijgen, zodat zijn tegenstander vrijwel geheel aan het oog onttrokken werd.
„De springstof!", riep hopman Knoeper geschrokken. „Pas op!"

„De springstof!", kreet de secretaris met overslaande stem. „Ik wist het! Ik wist, dat OBB weer met een ragfijn spel bezig was!"
Hij wilde zich uit de voeten maken, maar het was reeds te laat, het tonnetje kwam met een daverende knal tot ontploffing. Temidden van aardkluiten en kruitdamp werd heer Ollie uit het gat geschoten, terwijl de omstanders het veld in geslingerd werden.
Onder de aarde dreunde en rommelde het, want ook de andere vaten ontplof-ten, zodat het was alsof de omgeving van de kuil door een aardbeving getroffen werd.
Toen de laatste echo's tussen de bergen weggestorven waren en de rookwolken door de wind wat uit elkander dreven, kon men de heer Steenbreek en hopman Knoeper verscheurd naar de pantserwagens zien draven.
„Begrepen, meneer!", riep de Ohmod-leider salueirend. „Inrukken! Jawel, meneer!"

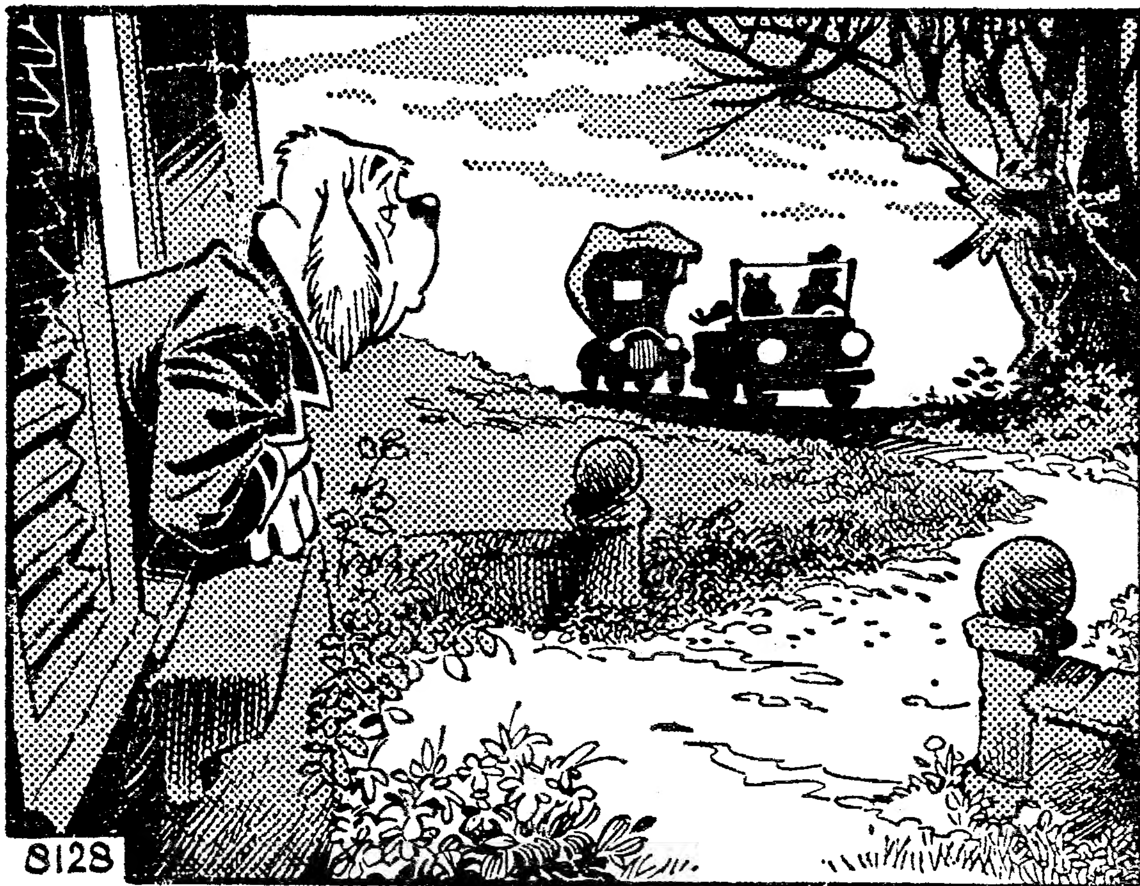

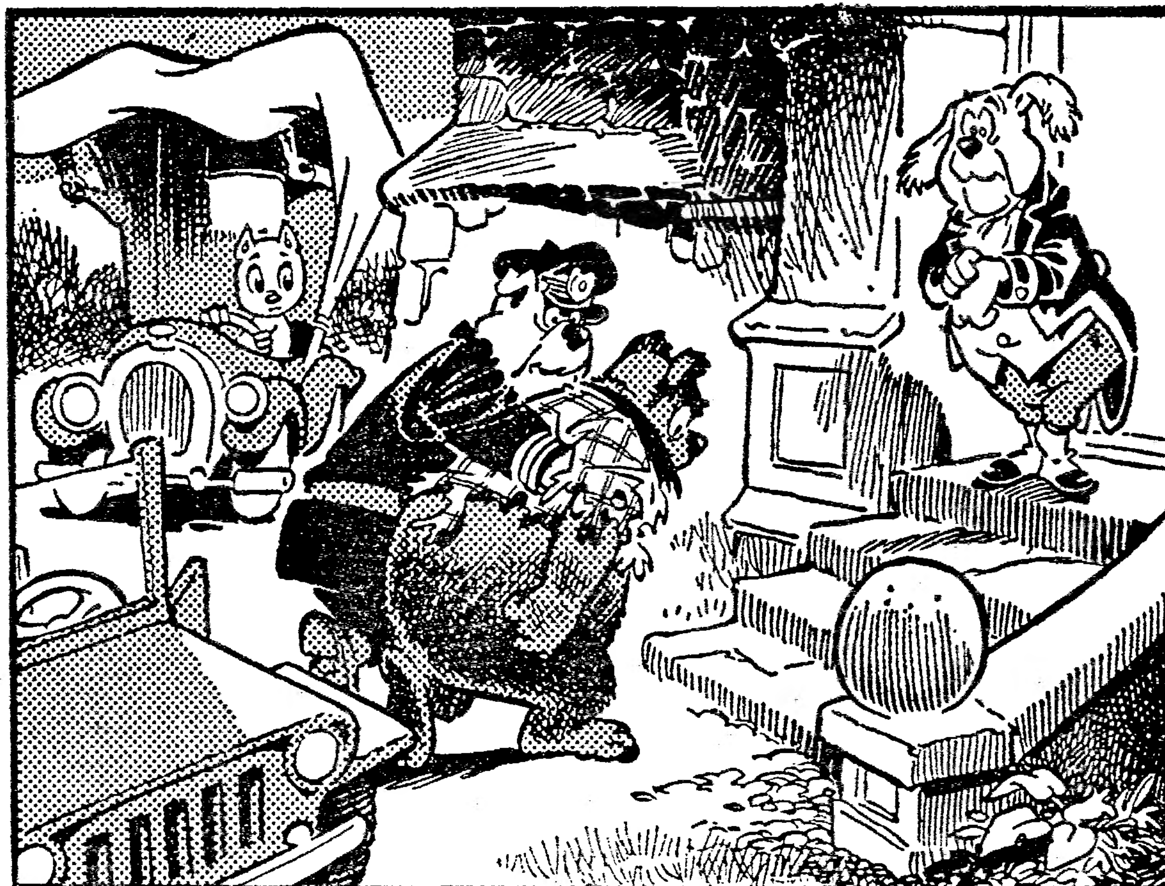

8127 Tom Poes en commissaris Bas stonden op een afstandje naar het inrukken van de Ohmod te kijken, toen de ontploffing plaats vond.
Ze wisten natuurlijk niet wat er aan de hand was en daarom zochten ze geschrokken steun tegen de jeep, terwijl het om hen heen aardkluiten en stenen regende en dichte rookwolken het zien belemmerden. Toen het weer wat helderder werd, bevonden ze zich in een geheel veranderd landschap. Waar eens de kuil geweest was, verrees nu een grillige heuvel, waar kale boomstronken uit op rezen. En op het gedeelte van de weg dat nog zichtbaar was, raasden de twee pantserwagens zuidwaarts.
„Heb je ooit", mompelde de politiechef onthutst. „Ze hebben de zaak opgeblazen! Maar daar zal die Steenbreek meer van horen. Ik ga hem opschrijven dat horen en zien hem zal vergaan!"
„Hm", zei Tom Poes. „Ik geloof, dat er iets anders achter zit. Waarom zou Steenbreek zo iets doen? Dat vindt zijn baas vast niet goed."

„Wacht eens even", riep de commissaris uit. „Daar beweegt iets!" Hij wees in de richting van een aardhoop waaruit zich eerst een paar handen en toen een hoofd losmaakten.
„Ik geef me ofer", mompelde de zwakke stem van heer Bommel. „M-met m-mij isset af...afgelopen. Tat foel ik heel d-duidelijk.."

8128 De bediende Joost hing wat verveeld uit een torenvenster. De wind huilde klagend tussen de kale bomen en wolken joegen langs de ondergaande zon, maar de aandacht van de knecht werd meer getrokken door enige voertuigen die over de heuvel naderden.

„Heer Olivier komt dus eindelijk van vakantie thuis", sprak hij tot zichzelf. „Hij heeft genoten van eten, drinken en vrolijk zijn en ik kon niet eens een dagje verlof krijgen. De een heeft alles en de ander niets — zo is het in het leven. En nu moet er natuurlijk een maaltijd op tafel komen. Ja, ja."
Hij begaf zich landerig naar beneden om open te doen. Maar het zien van zijn aangeslagen werkgever, die door commissaris Bas uit de jeep geholpen werd, verzachtte de gevoelens van de trouwe knecht.
„Welkom thuis, heer Olivier", zei hij ontdooiend. „Ik zie daar, dat vrolijkheid duur betaald wordt, met uw goedvinden. Het kan niet bestaan. Ik was daar al bang voor, wanneer ik zo vrijmoedig mag wezen."
„Aanspraak", mompelde heer Bommel tussen gezwollen lippen. „Twaste aanspraak."
„Zoals u wilt", gaf Joost toe. „Wat denkt u van een warm bad, een paar aspirientjes en een schone jas? En een maaltijd natuurlijk! Met het oog op de tijd zal ik het eenvoudig houden, maar wel voedzaam."

8129 Enige tijd daarna, toen heer Bommel zijn kwetsuren verzorgd had en een schone jas had aangetrokken, was Joost gereed met het eten.
„Op de goede afloop", sprak de gastheer, toen de schalen werden binnengebracht, en hij hief met enige moeite het glas. „Het is te veel om precies te vertellen wat er gebeurd is. Trouwens, ik praat niet graag over mezelf, zoals iedereen weet. Maar het was héél vreselijk. Eenzaam en alleen bevond ik mij in de onderaardse gang, terwijl de kruitvaten dreigend om mij heen stonden.

En toen begreep ik ineens, dat een land van eten, drinken en vrolijk zijn beveiligd moet worden tegen eenvoudige lieden en tegen aanspraak. Daarom heb ik de toegang vernietigd, met gevaar voor mijn tere gezondheid. Nu is het onherkenbaar afgesloten, terwijl het niet eens op de kaart staat!"

„Knap werk", prees de commissaris, aandachtig een teug nemend.
„Hm", zei Tom Poes. „Er zijn nog steeds lieden die weten waar het ligt."
Daar had hij gelijk aan. Maar de Oliehandelmaatschappij had er verder geen belang bij en de oude Zadkiel vergenoegde zich ermee om tegen het vallen van de winter op de overhangende rots te klimmen waar eens de tankwagen had gestaan.
Het was al donker en de regen viel in stromen neer, maar de oude zwerver stond lange tijd naar beneden te staren. „Ik kan daar niet meer komen", sprak hij tot zichzelf. „Maar het is toch goed om af en toe eens te kijken naar een plek waar het altijd zomer is."

EINDE VAN DIT VERHAAL

741120

Tom Poes en de Hopsa's